

ผลงานรัฐบาล
พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ
นายกรัฐมนตรี

(๑๑ ธันวาคม ๒๕๓๙ - ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	
ส่วนที่ 1	1-78
ภารกิจที่สำคัญและเร่งด่วน	
1. ด้านเศรษฐกิจ	1
1.1 การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ	1
1.1.1 การแก้ไขปัญหาเสถียรภาพค่าเงินบาท	2
1.1.2 การแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินและสภาพคล่องทางการเงิน	3
1.1.3 การปรับลดงบประมาณและลดค่าใช้จ่ายภาครัฐ	4
1.1.4 การกำหนดมาตรการเพื่อความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจไทยในอนาคต	7
1.1.5 การแก้ไขปัญหาราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน	8
1.1.6 การแก้ไขปัญหาค่าจ้างแรงงานและการเลิกจ้างแรงงาน	8
1.1.7 การแก้ปัญหาดุลบัญชีเดินสะพัด และการส่งออก	11
1.1.8 การแก้ไขปัญหาอสังหาริมทรัพย์	16
1.2 การแก้ไขปัญหาราคาพืชผลเกษตรตกต่ำ	17
1.3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค	19
1.4 การแก้ไขปัญหาจราจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	20
2. ด้านสังคม	23
2.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	23
2.2 การกระจายโอกาสทางการศึกษา	28
2.3 การแก้ไขปัญหาโสเภณี/ปัญหาโรคเอดส์	30
2.4 การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ	35
2.5 การเตรียมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13	40

3. ด้านการเมือง/การบริหาร	43
3.1 การแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยและเวียดนาม	43
3.2 การปฏิรูปการเมือง 44	
3.3 การปฏิรูประบบราชการ	46
3.4 แนวทางการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจ	49
3.5 พระราชบัญญัติที่สำคัญ	52
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	54
4.1 การแก้ไขปัญหาป่าไม้และที่ดินทำกิน	54
4.2 การแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองในกรุงเทพมหานครและชุมชนในประเทศไทย	73
4.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากสารพิษและกากของเสีย	77

ส่วนที่ 2

79-173

ผลการดำเนินการตามนโยบายที่รัฐบาลได้แถลงต่อรัฐสภา

1. ด้านการเมือง	79
1.1 การส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย	79
1.2 การจัดตั้งศาลปกครอง	80
1.3 การส่งเสริมระบบรัฐสภา	80
2. ด้านการบริหาร	80
2.1 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ	80
2.2 การอำนวยความสะดวกยุติธรรม	81
2.3 การพัฒนาประสิทธิภาพพระบวรราชการ	82
2.4 การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น	84
3. ด้านเศรษฐกิจ	85
3.1 ด้านการเงินการคลัง	85
3.2 ด้านการค้าภายในและต่างประเทศ	86
3.3 ด้านอุตสาหกรรม	89
3.4 ด้านเกษตรกรรม	97
3.5 ด้านการขนส่งและสื่อสารโทรคมนาคม	101

3.6	ด้านพลังงาน	108
3.7	ด้านการท่องเที่ยว	112
4.	ด้านต่างประเทศ	115
4.1	การเพิ่มบทบาทประเทศไทยในองค์การระหว่างประเทศ	115
4.2	การจัดปัญหา / อุปสรรคและขยายความสัมพันธ์ในทุกด้าน กับต่างประเทศ	117
5.	ด้านการศึกษา	119
5.1	การปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา	119
5.2	การพัฒนาการศึกษา	121
6.	ด้านสังคม	124
6.1	การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและทำนุบำรุงศาสนา	124
6.2	ด้านสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส	125
6.3	ด้านสาธารณสุข	134
6.4	ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม	141
6.5	ด้านกีฬา	151
7.	ด้านการพัฒนาชนบท และกระจายรายได้และความเจริญ ไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น	152
7.1	การย้ายฐานการผลิตไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น	153
7.2	โครงการเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรมชนบท	153
7.3	การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม	154
7.4	โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล	154
7.5	การศึกษาแนวทางการร่วมมือด้านอุตสาหกรรม	155
7.6	การก่อสร้างถนนในชนบท	156
7.7	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)	156
8.	ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	156
8.1	การอนุรักษ์ ป่าไม้	157
8.2	การอนุรักษ์ดิน	157
8.3	การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ	158
9.	ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	163
9.1	การจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย	163

9.2	การจัดตั้งอุทยานวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	163
9.3	การจัดแสดงนิทรรศการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	163
9.4	การขยายขอบเขตการสื่อความรู้	164
9.5	จัดงานวันนักประดิษฐ์ ประจำปี 2540	164
9.6	การพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ	165
9.7	การสนับสนุนนักเรียนทุนรัฐบาลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และพัฒนากำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีปริมาณ และคุณภาพมากยิ่งขึ้น	165
10.	ด้านความมั่นคง การรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	165
10.1	การรักษาความมั่นคงของรัฐ	166
10.2	การรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	167
11.	ด้านการพัฒนาภาคมหานคร	168
11.1	การจราจร	169
11.2	การจัดระบบการจราจรและขนส่ง	170
11.3	การพัฒนาที่อยู่อาศัยและการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด	171
11.4	การพัฒนาเมืองบริวาร	172
11.5	พัฒนาระบบประปาในเขตนครหลวง	172
11.6	การปรับปรุงและการขยายระบบไฟฟ้า	173

ส่วนที่ 3 **174-199**

การดำเนินการด้านกฎหมาย

1.	ร่างพระราชบัญญัติที่เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา	174
2.	กฎหมายสำคัญที่ประกาศใช้บังคับแล้ว	175
3.	กฎหมายที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ	179

ส่วนที่ 4 **200-212**

การปฏิบัติราชการที่สำคัญของนายกรัฐมนตรี

4.1	การเดินทางไปต่างประเทศของนายกรัฐมนตรี	200
4.2	การเข้าเยี่ยมคารวะและหารือข้อราชการต่างประเทศ	203

บทนำ

การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 ซึ่งเป็นผลจากการที่มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2539 ทำให้ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่ ในฐานะที่เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกพรรคได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นจำนวนมากที่สุดในบรรดาพรรคการเมืองทั้งหมด ได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลซึ่งมีองค์ประกอบของรัฐบาลไม่แตกต่างจากรัฐบาลชุดที่ผ่านมา นั่นคือ เป็นรัฐบาลผสมจากหลายพรรคการเมือง ได้แก่ พรรคความหวังใหม่ พรรคชาติพัฒนา พรรคประชากรไทย พรรคกิจสังคม พรรคเสรีธรรม และพรรคมวลชน รวม 6 พรรค จำนวนสมาชิกรวมกันทั้งสิ้น 221 คน จากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด 393 คน พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นับเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 22 และคณะรัฐมนตรีชุดนี้ถือเป็นชุดที่ 52 ของประเทศไทย มีทั้งสิ้น 49 คน ตามจำนวนสูงสุดที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

การแถลงนโยบายและแนวทางการบริหารราชการแผ่นดิน

ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล รัฐธรรมนูญกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ว่ารัฐบาลจะต้องแถลงนโยบายก่อนเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน หลังจากที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2539 และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2539 รัฐบาลได้ใช้เวลาไม่นานนักในการร่างนโยบายการบริหารประเทศ และได้แถลงนโยบายดังกล่าวต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2539 โดยแบ่งเป็น 11 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหาร ด้านเศรษฐกิจ ด้านต่างประเทศ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านการพัฒนาชนบทและกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านความมั่นคง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการพัฒนาภาคมหานคร

กรอบนโยบายรัฐบาลทั้ง 11 ด้านนี้ ในภาพรวมอาจจะดูเหมือนว่ามีหัวข้อเรื่องไม่แตกต่างจากนโยบายของรัฐบาลชุดที่ผ่านมา มากนัก ซึ่งอาจจะเป็นด้วยสภาพปัญหาที่รัฐบาลชุดเก่าได้ประสบมาแล้ว เนื่องจากอายุของรัฐบาลแต่ละชุดค่อนข้างสั้น สภาพปัญหาเดิมๆ จึงยังมีอยู่ อย่างไรก็ตาม สำหรับในส่วนที่เป็นกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการดำเนินการ ตลอดจนเจตนา

II

ของการที่จะกำหนดประเทศในอนาคตนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของรัฐบาลแต่ละชุดว่าจะดำเนินการอย่างไร และนำพาประเทศไปในทิศทางใด สิ่งเหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่จะสะท้อนรายละเอียดข้อแตกต่างที่มีอยู่ในนโยบายของรัฐบาลแต่ละชุด

จุดเน้นของนโยบายของรัฐบาลเริ่มแรก ปรากฏตามคำชี้แจงของพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ที่ให้ไว้กับผู้บริหารระดับสูงของทุกกระทรวง ทบวง กรม เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2539 หลังจากที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเรียบร้อยแล้ว นั่นคือทำให้ความสำคัญในปัญหาและการดำเนินการในเรื่องเร่งด่วน 4 เรื่องใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ

1. **ปัญหาด้านการเมืองและการบริหาร** ได้แก่ การสนับสนุนการปฏิรูปทางการเมือง ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายที่จะให้สภาร่างรัฐธรรมนูญมีอิสระในการดำเนินการ โดยรัฐบาลจะไม่เข้าไปชี้นำหรือเกี่ยวข้องในเนื้อหาสาระ แต่จะสนับสนุนโครงการให้ความรู้กับประชาชนและการจัดสรรงบประมาณ อีกเรื่องคือการปฏิรูประบบราชการที่ต้องการให้ข้าราชการมีทัศนคติของการเป็นผู้รับใช้ประชาชน มีอิสระจากฝ่ายการเมือง เห็นความสำคัญของการใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด รวมทั้งเน้นที่จะให้มีการกระจายอำนาจทั้งในส่วนที่เป็นภารกิจ บุคลากร และงบประมาณให้กับองค์การปกครองท้องถิ่นมากขึ้น

2. **ปัญหาด้านเศรษฐกิจ** ได้แก่ เรื่องการชะลอตัวด้านเศรษฐกิจ การส่งออก การซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ ภาวะตลาดหุ้น และปัญหาความยากจนในชนบท ซึ่งรัฐบาลเห็นว่าแนวทางแก้ไขปัญหาเหล่านี้ที่สำคัญประการหนึ่งคือ การที่จะต้องให้ความสำคัญในเรื่องของต้นทุน และการปรับปรุงเรื่องของความสะดวกรวดเร็วในการขนส่งสินค้า

3. **ปัญหาด้านการศึกษา** ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการตามนโยบายด้านการศึกษาให้บังเกิดผล เนื่องจากการศึกษาเป็นพื้นฐานของการแก้ไขปัญหาและการแข่งขันกับประเทศอื่นในระยะยาว

4. **ปัญหาด้านสังคม** จะต้องทำให้สังคมไทยกลับคืนสู่ความมีคุณภาพ จริยธรรม และระเบียบวินัย สามารถต่อต้านกระแสสิ่งเลวร้ายต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด โสเภณีเด็ก โรคเอดส์ ฯลฯ ทั้งนี้ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

นอกจากแนวนโยบายของรัฐบาลซึ่งเสมือนเป็นการวางหรือกำหนดกรอบหรือขอบเขตการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลในแต่ละด้านแต่ละเรื่องแล้ว หลักการและแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลก็เป็นสิ่งสำคัญที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการทำงานของรัฐบาลภายใต้กรอบนโยบายได้เป็นอย่างดี ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดหลักการและแนวทางการทำงานที่สำคัญ ๆ ไว้หลายประการ คือ

III

1. **การประชุมคณะรัฐมนตรี** ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญของรัฐบาลในการที่คณะรัฐมนตรีจะร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันกำหนดนโยบายสำคัญ ๆ ตลอดจนวินิจฉัยแก้ไขปัญหาสำคัญ ๆ ของประเทศ รูปแบบทั่วไปในการประชุมคณะรัฐมนตรีเดิมคณะยังคงกำหนดประชุมทุกวันอังคารของสัปดาห์ เช่นที่เคยถือปฏิบัติมาในรัฐบาลชุดก่อน ๆ รวมทั้งการให้มีคณะกรรมการรัฐมนตรีขึ้น 2 ชุด เพื่อช่วยในการพิจารณาถ่วงถ่วงเรื่องที่จะเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีให้รอบคอบ รัดกุม และประหยัดเวลาการประชุมคณะรัฐมนตรีด้วย นั่นคือ คณะกรรมการถ่วงถ่วงฝ่ายเศรษฐกิจ และคณะกรรมการถ่วงถ่วงฝ่ายสังคม การส่งเรื่องของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา นอกจากจะต้องถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีโดยเคร่งครัดแล้ว คณะรัฐมนตรียังให้ความสำคัญกับการที่กระทรวง ทบวง กรม จะได้มีการวางแผนในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเป็นการล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อให้การกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ของรัฐบาลเป็นไปใน “เชิงรุก” มากขึ้น เรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่ได้มีการริเริ่มให้มีขึ้นในการประชุมคณะรัฐมนตรีชุดนี้ นั่นคือ การจัดให้มีวาระการบรรยายสรุปสถานการณ์และ/หรือข้อมูลสำคัญ ๆ โดยผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือผู้ทรงคุณวุฒิให้คณะรัฐมนตรีได้รับทราบก่อนที่จะเข้าระเบียบวาระของการประชุมตามปกติ เป็นวิธีการที่จะทำให้คณะรัฐมนตรีได้รับทราบข้อมูลเดียวกันเท่า ๆ กันอันจะเป็นฐานในการตัดสินใจให้บังเกิดผลดีให้มากที่สุด

2. **การประสานงานกับรัฐสภา** ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีการจัดระบบการเมืองแบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นั้นหมายถึงการมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การมีรัฐบาลซึ่งได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรให้บริหารราชการแผ่นดิน การที่รัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภา การให้สภามีอำนาจควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินเหล่านี้ถือเป็นพันธะหน้าที่สำคัญที่รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยจะต้องให้ความสำคัญกับงานของรัฐสภา เช่นเดียวกับรัฐบาลนี้ที่นายกรัฐมนตรีเน้นย้ำให้คณะรัฐมนตรีตระหนักถึงความสำคัญของการประสานงานกับรัฐสภามาตั้งแต่ต้น ไม่ว่าจะในเรื่องของการเข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา การตอบกระทู้ถาม การพิจารณาดำเนินการตามญัตติ รายงาน หรือข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการของสภา ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเอาใจใส่และเร่งรัดดำเนินการให้เป็นไปตามกำหนด

3. **การปฏิบัติงานร่วมกันของคณะรัฐมนตรี** พระบรมราชาราชของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานในโอกาสที่คณะรัฐมนตรีเข้าเฝ้า ฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2539 คือ สิ่งที พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ได้นำมากล่าวย้ำ

IV

ให้คณะรัฐมนตรีในรัฐบาลยึดถือเป็นหลักในการบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต ความซื่อสัตย์สุจริต ความซื่อสัตย์สุจริต ความซื่อสัตย์สุจริต การทำงานที่มีความชัดเจน เปิดเผย สามารถตรวจสอบได้ และในสถานการณ์ที่บ้านเมืองอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อจึงต้องช่วยกันปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง ตรงไปตรงมาและพยายามให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารงานเพื่อให้งานต่าง ๆ ได้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

4. การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานสำคัญเร่งด่วน รัฐบาลทุกชุดที่ผ่านมา มักจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานสำคัญ ๆ หรืองานเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาล เป็นคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี จำนวนแม้จะมากน้อยไม่เท่ากัน เพราะขึ้นอยู่กับความจำเป็นและแนวความคิดในการที่จะนำระบบคณะกรรมการมาใช้เป็นกลไกในการบริหารงานของรัฐบาลแต่ละชุด แต่ก็ไม่ต่ำกว่า 300 คณะ โดยธรรมเนียมปฏิบัติที่ผ่านมา เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล คณะรัฐมนตรีชุดใหม่จะต้องมีการทบทวนคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีชุดเดิมมีมติแต่งตั้งไว้ว่าสมควรจะยกเลิกหรือคงคณะใดไว้บ้าง แต่ละคณะจะให้มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่เหมือนเดิม หรือจะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์หรือภารกิจของรัฐบาลมากขึ้น

ภารกิจเบื้องต้นในการคลี่คลายปัญหาเฉพาะหน้า

เนื่องจากรัฐบาลปัจจุบันได้เข้ามารับหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินต่อจากรัฐบาล ซึ่งมีนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งรัฐบาลชุดเดิมนั้นมีอายุเพียง 1 ปีเศษ เมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลมาเป็นรัฐบาล ซึ่งมีพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ปัญหาซึ่งรัฐบาลชุดเก่าเผชิญและยังสะสมไม่แล้วเสร็จสมบูรณ์ ก็ได้กลายเป็นปัญหาของรัฐบาลใหม่นี้ด้วย แต่การสานต่อในการแก้ไขปัญหานั้น และการดำเนินการในงานสำคัญที่ต้องอาศัยความต่อเนื่อง กล่าวได้ว่าดำเนินไปได้ด้วยดีพอสมควร เพราะรัฐบาลปัจจุบันแม้จะเป็นรัฐบาลผสมหลายพรรคเช่นเดียวกับรัฐบาลชุดก่อน ๆ แต่ก็มีข้อแตกต่างที่สำคัญ คือ พรรคการเมืองที่ร่วมเป็นรัฐบาลชุดนี้ส่วนใหญ่เป็นพรรคการเมืองเดิมที่เคยร่วมทำงานกันมาในรัฐบาลชุดก่อน การประสานงานระหว่างกลุ่มพรรคการเมืองที่ร่วมในคณะรัฐบาล ดำเนินไปได้ราบรื่นพอสมควร การแก้ไขหรือดำเนินการคลี่คลายปัญหาเฉพาะหน้าที่สำคัญ ๆ ของรัฐบาลในช่วงของการทำงาน 1 ปีที่ผ่านมา ก็คือ

1. การแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาเศรษฐกิจเป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่รัฐบาลนี้ต้องเผชิญตั้งแต่เริ่มเข้ามาบริหารประเทศ ซึ่งแท้จริงแล้วก็คือปัญหาที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาก่อนหน้านี้นั่นเอง ไม่ว่าจะในเรื่องของปัญหาเสถียรภาพ

ทางเศรษฐกิจ ปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ปัญหาการชะลอตัวของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะเห็นได้จากการถดถอยของอัตราเพิ่มในดัชนีการผลิตภาคอุตสาหกรรม ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน และการขยายสินเชื่อและเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งการปรับลดลงอย่างมากของมูลค่าการนำเข้าและการส่งออกเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2539 ที่ผ่านมา รวมไปถึงปัญหาภาคธุรกิจการพัฒนอสังหาริมทรัพย์ที่ก่อนหน้านี้ ชาติสภาพคล่องเป็นจำนวนมาก ปัญหาเหล่านี้ได้ก่อตัวและขยายผลกระทบออกไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ซึ่ง 6 เดือนแรกรัฐบาลเองก็ได้พยายามกำหนดมาตรการหลายอย่างออกมา เช่น ปรับลดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 และชะลอการลงทุนของรัฐวิสาหกิจด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นเงินจำนวนรวมกันกว่าแสนล้านบาท การกำหนดแผนปฏิบัติการทางการเงินการคลัง มาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจบางด้าน มาตรการฟื้นฟูธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การพัฒนาสถาบันการเงินเพื่อให้เกิดความมั่นคงและสร้างความเชื่อมั่นในระบบ การชะลอการนำเข้าหรือแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัด และการนำมาตราการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามโครงการ Amazing Thailand มาสนับสนุนนโยบายการเพิ่มดุลบริการ

อย่างไรก็ตาม จากการที่ปัญหาเศรษฐกิจยังคงขยายตัวและก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศในวงกว้างมากขึ้น แม้ว่ารัฐบาลจะได้กำหนดมาตรการและดำเนินการแก้ไขตามแนวทางต่างๆ ข้างต้นแล้วก็ตาม ปัญหาเสถียรภาพค่าเงินบาทกลายเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ เป็นลูกโซ่ตามมา เช่น ราคาสินค้าและบริการที่สูงขึ้น การเกิดภาวะเลิกจ้างงาน เป็นต้น ในที่สุดรัฐบาลจึงได้ตัดสินใจขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF : International Monetary Fund) ในหลักการของการขอความช่วยเหลือดังกล่าวก็เพื่อต้องการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่สำคัญ 2 ประการ คือ การปรับโครงสร้างสถาบันการเงิน และการลดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้เศรษฐกิจฟื้นตัวอย่างมั่นคงและรวดเร็ว รวมทั้งการฟื้นฟูความเชื่อมั่นให้คืนกลับโดยเร็ว มาตรการที่ต้องกำหนดขึ้นมาภายใต้ความตกลงนี้ ที่สำคัญได้แก่ มาตรการฟื้นฟูด้านการเงิน การสร้างวินัยทางการคลังโดยการจัดหารายได้ และควบคุมรายจ่ายของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ มาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งหมายรวมถึงการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในสาขาพลังงาน การขนส่ง และโทรคมนาคม เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย การแข่งขันในระยะปานกลางและระยะยาว ดูแลประสิทธิภาพและสวัสดิการของแรงงานโดยวางเป้าหมายทางการเงิน การคลัง การกู้ยืม และการค้าประกันเงินกู้ต่างประเทศ และกำหนดระยะเวลาในการติดตามประเมินผลมาตรการต่างๆ อย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากมาตรการสำคัญต่าง ๆ ข้างต้น รัฐบาลยังต้องมีภาระที่จะต้องแก้ไขปัญหาลักษณะอื่น ๆ ที่ตามมาด้วย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของปัญหาราคาสินค้าที่ปรับตัวสูงขึ้นอันมีผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนโดยตรง ปัญหาการเลิกจ้างแรงงาน ซึ่งมาตรการรองรับผลกระทบเหล่านี้ ได้ถูกกำหนดทยอยออกมาดำเนินการเป็นระยะ ๆ

2. การแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและหนี้สินของราษฎร

ปัญหาความยากจนของราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งราษฎรซึ่งเป็นเกษตรกร นับเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อเรื้อรังมานานนับสิบ ๆ ปีที่รัฐบาลทุกชุดต่างก็ถือเป็นปัญหาที่จะต้องเข้ามาดูแลแก้ไขเป็นเรื่องเร่งด่วนตลอดมา ความยากจนของราษฎรและเกษตรกรทั้งหลาย ส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของที่ดินทำกิน ปัญหาหนี้สิน และปัญหาที่มาจากการที่รัฐนำโครงการพัฒนาเข้าสู่พื้นที่ต่าง ๆ ทำให้ราษฎรที่อาศัยอยู่ในบริเวณเหล่านั้น ต้องอพยพออกจากพื้นที่ ไร่ที่อยู่อาศัย ชาติที่ทำกิน ซึ่งในหลาย ๆ กรณีกลายเป็นข้อพิพาทระหว่างราษฎรกับรัฐที่ไม่อาจหาพื้นที่ที่เหมาะสมทดแทนให้ได้ หรือการที่ไม่สามารถจ่ายเงินค่าชดเชยที่ดินได้ในอัตราที่ราษฎรเรียกร้องต้องการ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้สะสมมาเนิ่นนาน จนในที่สุดเมื่อถึงสมัยรัฐบาลชุดนี้ปัญหานี้ได้กลายมาเป็นปัญหาเฉพาะหน้า เพราะราษฎรกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้รับความเดือดร้อนได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสมัชชาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน หรือที่เรียกว่า สกย.อ. และกลุ่มสมัชชาคนจน และเพียงเดือนเศษ ๆ ที่รัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศ ราษฎรทั้ง 2 กลุ่มนี้ได้รวมตัวชุมนุมยื่นข้อเรียกร้องให้รัฐบาลพิจารณาแก้ไขให้ความช่วยเหลือในประเด็นปัญหาย่อยรวมกันแล้วมีมากกว่า 200 ปัญหา ซึ่งเป็นสิ่งบอกเหตุว่า ถึงเวลาแล้วที่ปัญหาเหล่านี้จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบและครบวงจร รัฐบาลเองก็ได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการต่อกรนี้อย่างจริงจัง และเชื่อว่าราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนในลักษณะนี้ มิได้มีเฉพาะที่รวมตัวเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ เพียง 2 กลุ่มนี้เท่านั้น นอกจากนี้ หากไม่แก้ไขทั้งระบบ ประเด็นปัญหาอาจจะขยายวงออกไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ได้ อย่างไรก็ตาม ในการแก้ไขปัญหาตามข้อเรียกร้องเฉพาะของราษฎร 2 กลุ่มนี้ รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ขึ้นมา เพื่อทำการเจรจาข้อยุติร่วมกันกับกลุ่มผู้ร้องเรียน จนได้ข้อยุติเป็นที่พอใจในเบื้องต้นไปแล้วทุกกรณี

3. การแก้ไขปัญหาป่าไม้และที่ดินทั้งระบบ

เนื้อที่ป่าไม้ของประเทศไทยจากเดิมที่เคยมีอยู่ทั้ง 171 ล้านไร่ เมื่อปี 2504 ได้ลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงขณะนี้เหลืออยู่ประมาณ 82.1 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 25.62 ของเนื้อที่ประเทศ ปัญหาจำนวนเนื้อที่ป่าไม้ลดลงนี้มีหลายสาเหตุ และรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยผ่านมาก็ได้พยายามที่จะกำหนดมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า และการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และปลูกป่าเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด แต่โดยที่วิถีทางการดำรงชีวิตของคนไทยในชนบท

ที่ตั้งถิ่นฐานบ้านช่องท่ามาหากินมาโดยตลอดเวลาอันยาวนานหลายชั่วอายุคน ความผูกพันกับพื้นที่ที่เคยอยู่อาศัยมาแต่ครั้งบรรพบุรุษ ทำให้รัฐบาลต้องพบกับปัญหาข้อพิพาทกับราษฎรทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่อยู่เป็นประจำ เมื่อจำเป็นที่จะต้องบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองรักษาป่าไม้เอาไว้ หรือหากกรณีจำเป็นที่จะต้องใช้พื้นที่เพื่อดำเนินการตามโครงการพัฒนาสำคัญ ๆ เช่น การสร้างเขื่อน การสร้างอ่างเก็บน้ำ เป็นต้น ปัญหาจากข้อเรียกร้องของราษฎร 2 กลุ่มใหญ่ ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ส่วนใหญ่ผู้ชุมนุมเรียกร้องเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องความเดือดร้อนอันเนื่องมาจากเรื่องที่เกิดขึ้นที่ที่ดินทำกินที่ชาวบ้านบุกรุกป่าไม้ในเขตป่าทำให้ถูกดำเนินคดีบ้างก็ถูกเวนคืนที่ดินเพื่อให้รัฐนำไปเป็นที่ตั้งโครงการต่าง ๆ โดยได้รับค่าชดเชยที่ราษฎรเห็นว่าไม่เป็นธรรม ส่วนหนึ่งสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และที่อื่นที่ผ่านมาค่อนข้างยังไม่สามารถจัดการในเรื่องนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จ รัฐบาลปัจจุบันจึงได้หยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาพิจารณาทั้งระบบ และให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยอาศัยประสบการณ์จากการเจรจากับกลุ่มผู้เรียกร้องทั้ง 2 กลุ่ม ประกอบกับผลการศึกษามาตรการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ และเกี่ยวข้อง รวมทั้งพระราชดำรัสในปัญหาที่ดินทำกินซึ่งเคยพระราชทานไว้เป็นแนวทางมานานแล้ว โดยกำหนดขึ้นเป็นมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติในภาพรวมทั้งประเทศเป็นครั้งแรก ซึ่งต่อมาได้มีการจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ และการจัดทำโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ (พ.ศ. 2541-2544) ทั้งนี้ เป็นการนำเอามาตรการข้างต้นมากำหนดเป็นแผนงานโครงการที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

4. การแก้ไขปัญหาราคาพืชผลการเกษตรตกต่ำ

ราคาพืชผลการเกษตรประเภทหลัก ๆ ไม่ว่าจะเป็นกาแฟ ยางพารา ข้าวโพด มันสำปะหลัง หอมหัวใหญ่ หรือ กระเทียม มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นปี 2535 เนื่องจากความไม่สมดุลระหว่างปริมาณการผลิตและความต้องการในตลาด แม้ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำตามฤดูกาล แต่ก็เป็นการกิจเร่งด่วนของรัฐบาลที่จะต้องเข้ามาดูแลแก้ไขเพื่อมิให้เกิดผลกระทบเป็นความเดือดร้อนที่รุนแรงต่อเกษตรกร มาตรการที่นำมาใช้ เช่น การกำหนดมาตรการเข้าแทรกแซงราคาพืชผล และการแสวงหาตลาดเพิ่มเติมเพื่อให้มีการระบายผลผลิตได้มากขึ้น

5. การแก้ไขปัญหายาเสพติด

แม้ว่าปัญหานี้จะได้ขยายตัวกว้างขวางและรุนแรงมากขึ้นในระยะเวลาที่ผ่านมา แต่รัฐบาลก็ได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง และได้ผลเป็นที่น่าพอใจระดับหนึ่ง รวมทั้งในขณะนี้รัฐบาลก็ได้จัดทำแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2540 - 2544 ขึ้น เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องนี้เป็นไปอย่างครบวงจร และบังเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง

6. การปฏิรูปการเมือง

กระบวนการสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการเมืองของไทยในขณะนี้คือ การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้สอดคล้องกับกระแสของสังคมไทย ซึ่งรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่เพื่อให้กระบวนการดังกล่าวได้ดำเนินไปด้วยดี ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการสนับสนุนการทำงานของสมาชิกรัฐธรรมนูญ ซึ่งในที่สุดก็ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับใหม่ เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ซึ่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้กำหนดให้มีการจัดทำกฎหมายหลายฉบับ ที่สำคัญในเบื้องต้นก็คือที่เรียกว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ 3 ฉบับ และขณะนี้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณารับหลักการร่างพระราชบัญญัติทั้ง 3 ฉบับไปแล้วในวาระแรก นอกจากนี้รัฐบาลยังได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปการเมือง (ครก.) เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการปฏิรูปและการพัฒนาประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ด้วย

ทั้ง 6 เรื่องที่กล่าวข้างต้น ถือเป็นเรื่องสำคัญและบางเรื่องเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่รัฐบาลนี้ได้ดำเนินการแก้ไขและได้ผลไปแล้วในระดับหนึ่ง สำหรับการดำเนินการตามนโยบายด้านต่าง ๆ ตามที่รัฐบาลได้แถลงไว้ต่อรัฐสภานั้น จะปรากฏรายละเอียดในบทต่อ ๆ ไป

ส่วนที่ 1

ภารกิจที่สำคัญและเร่งด่วน

1. ด้านเศรษฐกิจ

1.1 การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจของไทยในระยะที่รัฐบาลได้เข้ามาบริหารประเทศนั้น ประสบกับปัญหาหลายด้านไม่ว่าจะเป็นอัตราการขยายตัวที่ชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง การถดถอยในการลงทุนของเอกชนและการส่งออก ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ปัญหาสถาบันการเงินและสภาพคล่องทางการเงิน เป็นต้น ปัญหาเศรษฐกิจต่างๆ เหล่านี้ มีพัฒนาการที่เกี่ยวโยงกันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจอย่างรอบคอบระมัดระวังได้ช่วยส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศไทยขยายตัวอย่างรวดเร็ว และระดับราคามีเสถียรภาพ อย่างไรก็ตาม ในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา การดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ การเปิดเสรี การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ และการที่อัตราดอกเบี้ยในประเทศอยู่ในระดับสูง เพื่อแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อ ได้ทำให้มีการนำเข้าเงินทุนระยะสั้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เศรษฐกิจอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของภาวะตลาด และความผันผวนจากต่างประเทศ ปัจจัยข้างต้นได้สะสมมาในตลอดช่วงปีที่ผ่านมา ดังนั้น เมื่อการส่งออกขบเซาลงอย่างรวดเร็วส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลในระดับสูงถึงร้อยละ 8 ของผลิตภัณฑ์ในประเทศ ประกอบกับการชะลอตัวของเศรษฐกิจและการมีอุปทานส่วนเกินในตลาดอาหารมีทรัพย์ทำให้เกิดปัญหาภาวะหนี้ของภาคเอกชน ส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนที่พึ่งพาเงินทุนระยะสั้นจากต่างประเทศ นอกจากนี้ ค่าเงินเหรียญสหรัฐ ฯ แข็งตัวขึ้น และเงินบาทผูกติดกับค่าเงินเหรียญสหรัฐ ฯ ทำให้ค่าเงินบาทที่แท้จริงเพิ่มขึ้น

การดำเนินนโยบายของรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้เป็นไปด้วยความยากลำบากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีการเก็งกำไรค่าเงินในตลาดเงินภูมิภาคหลายครั้ง โดยเฉพาะหลังจากเดือนพฤษภาคม 2540 ซึ่งส่งผลให้เงินสำรองระหว่างประเทศลดลงอย่างรวดเร็ว ในช่วงเวลาดังกล่าว รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเข้มงวดอย่างต่อเนื่องด้วยตระหนักดีว่าปัญหาทั้งหลายเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและผู้ประกอบการทั้งในและนอกประเทศเป็นอย่างมาก อันจะทำให้ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวกลับขบเซาลงไปอีก ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ดำเนินนโยบายและมาตรการอาทิ การแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน 58 บริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการชั่วคราว การตัดทอนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลประจำปี 2540 และ 2541 และการลดค่าใช้จ่ายภาครัฐ รวมทั้ง

การปรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของประเทศจากระบบที่ขึ้นอยู่กับตรกร้าของเงินตรา ระหว่างประเทศสกุลสำคัญมาเป็นระบบลอยตัวเมื่อ 2 กรกฎาคม 2540 ฯลฯ

นอกจากนั้น รัฐบาลได้กำหนดแนวนโยบายเศรษฐกิจระยะปานกลางที่ครบวงจร โดยคาดว่าจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจไทยให้กลับคืนมาโดยเร็ว แนวนโยบายดังกล่าว มีเป้าหมายเศรษฐกิจดังนี้

การดำเนินนโยบายและมาตรการของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่สำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1.1 การแก้ไขปัญหาเสถียรภาพค่าเงินบาท

จากการที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเป็นแบบลอยตัวเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ค่าเงินบาทได้อ่อนตัวลงเป็นลำดับ รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการเพื่อรักษาเสถียรภาพค่าเงินบาท ดังนี้

1.1.1.1 กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ (นอกจากกิจการและกิจการวิเทศธนกิจ สาขาต่างจังหวัด) ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นอัตราส่วนกับยอดเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเฉลี่ยแล้วไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 จากเดิมร้อยละ 7 ของยอดรวมเงินฝากทุกประเภท และยอดรวมเงินกู้ยืมจากต่างประเทศซึ่งอาจชำระคืนหรืออาจถูกเรียกคืนได้ครบกำหนด 1 ปี นับแต่วันกู้

1.1.1.2 กำหนดให้ผู้ที่ได้รับเงินตราต่างประเทศนำเงินที่ได้รับเข้าฝากในบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศได้ ต่อเมื่อมีภาระที่จะต้องชำระเงินตราต่างประเทศนั้น ให้แก่บุคคลในต่างประเทศภายในเวลาไม่เกิน 3 เดือน นับแต่วันที่นำเงินเข้าฝาก จากเดิมที่สามารถนำเงินเข้าฝากได้โดยไม่มีข้อจำกัด ทั้งนี้ จะต้องมียอดคงค้างไม่เกิน 5 แสนเหรียญสหรัฐ ฯ สำหรับบุคคลธรรมดาและไม่เกิน 5 ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ สำหรับนิติบุคคล

1.1.1.3 กำหนดให้ผู้ส่งออกนำรายได้จากการส่งออกเข้ามาในประเทศเร็วกว่าที่กำหนดไว้เดิมจาก 180 วันเป็น 120 วัน นับจากวันที่ได้ส่งของออก

1.1.1.4 กำหนดให้ผู้ส่งออกที่ใช้สินเชื่อเพื่อการส่งออก (Packing Credit) จากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย จะต้องขายเงินตราต่างประเทศที่จะได้ล่วงหน้า (Forward) แก่ธนาคารรับอนุญาต จากเดิมที่ไม่ได้กำหนดไว้

1.1.1.5 เข้มงวดการซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยกำหนดให้ผู้ซื้อเงินต้องแสดงหลักฐานการเดินทางทั้งหนังสือเดินทางและตั๋วเครื่องบินหรือตั๋วยานพาหนะเดินทางจากเดิมที่กำหนดให้แสดงหลักฐานเพียงอย่างหนึ่งอย่างใด และให้ธนาคารรับอนุญาตที่ขายเงิน ต้องรายงานสรุปรายละเอียดการซื้อเงินของผู้เดินทางทุกรายยื่นต่อเจ้าพนักงาน

ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินภายใน 3 วัน นับจากวันที่มีการซื้อเงิน จากเดิมที่ให้รายงานเฉพาะรายที่ซื้อเกิน 5,000 เหรียญสหรัฐ ฯ ขึ้นไป

1.1.2 การแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินและสภาพคล่องทางการเงิน

จากการที่ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ได้ชะลอตัวลงเกิดปัญหาการขาดความเชื่อมั่นในตลาดการเงิน ทั้งผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ ทั้งในและนอกประเทศต่อสถาบันบริษัทเงินทุนของประเทศ ซึ่งขณะนี้ได้ทวีความรุนแรงขึ้น โดยสถาบันการเงินและธุรกิจจำนวนมากประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง รัฐบาลได้ดำเนินการเพื่อการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินและสภาพคล่องทางการเงินด้วยมาตรการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบการเงินของประเทศ ดังต่อไปนี้

1.1.2.1 การแยกสถาบันการเงินที่มีปัญหาออกจากสถาบันการเงินที่ยังมั่นคงอยู่ โดยหลักการว่ารัฐจะรับภาระให้น้อยที่สุด รัฐบาลได้ประกาศระงับการดำเนินกิจการของสถาบันการเงิน 58 แห่ง เมื่อเดือนมิถุนายนและสิงหาคมที่ผ่านมา โดยให้สถาบันการเงินดังกล่าวดำเนินการประเมินสินทรัพย์และหนี้สินในเวลาที่กำหนด และยื่นแผนฟื้นฟูต่อคณะกรรมการกำกับควบคุมหรืออินทิจการของสถาบันการเงินในระยะเวลาที่กำหนดโดยให้ผู้ถือหุ้นและเจ้าหนี้ของสถาบันการเงินที่มีปัญหาเหล่านั้นรับภาระ โดยการตัดเงินกองทุนและการรับผลขาดทุนของเจ้าหนี้ ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขของ IMF รัฐบาลจะไม่โอบอุ้มลูกหนี้เอกชนของสถาบันการเงิน

ในกรณีที่สถาบันการเงินมีเงินกองทุนต่ำกว่ามาตรฐานมากให้ผู้ถือหุ้นเพิ่มทุนตามความจำเป็น และให้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ถือหุ้นและการบริหารในกรณีที่ผู้ถือหุ้นเดิมไม่สามารถเพิ่มทุนได้ นอกจากนี้ยังได้พิจารณาปรับปรุงกฎหมายยกเว้นการถือหุ้นของต่างประเทศในสถาบันการเงินที่มีปัญหาให้สามารถถือได้มากกว่าที่กฎหมายเดิมกำหนดไว้ เพื่อสนับสนุนนักลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาช่วยแก้ปัญหาในสถาบันการเงินดังกล่าว

1.1.2.2 การสร้างความเชื่อมั่นให้กับสถาบันการเงินที่เหลืออยู่ ซึ่งรวมถึงธนาคารพาณิชย์ 15 แห่ง และบริษัทเงินทุน 33 แห่ง โดยรัฐบาลประกาศจะรับประกันผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ รวมทั้งจะให้ความช่วยเหลือทางด้านสภาพคล่องเป็นเงินบาทเมื่อจำเป็น อย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้เป็นภาระแก่รัฐบาลมากเกินไป จึงได้เพิ่มอัตราเงินนำส่งของสถาบันการเงินแก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา โดยให้สถาบันการเงินจ่ายเงินเข้ากองทุนฟื้นฟู ฯ เพิ่มจากปัจจุบันร้อยละ 0.1 เป็นร้อยละ 0.15 ในสิ้นเดือนธันวาคม 2540 และปรับเพิ่มเป็นร้อยละ 0.2 ในสิ้นเดือนมิถุนายนและเดือนธันวาคม 2541 ตามลำดับ ในปี 2542 ให้เป็นไปโดยความสมัครใจและต่อไปให้เปลี่ยนเป็นสถาบันประกันเงินฝากที่มีการจำกัดวงเงินรับประกันหลังจากระบบการเงินมีเสถียรภาพขึ้น นอกจากนี้ยังได้กำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เพื่อป้องกันมิให้สถาบันการเงินดำเนินการที่เสี่ยงมากเกินไป เนื่องจากในอดีตสถาบันการเงินมีการแข่งขันกันระดมเงินฝากโดยเสนอ

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราที่สูงเพื่อดึงดูดผู้ฝากเงิน ซึ่งเป็นการดำเนินการที่เพิ่มต้นทุนและความเสี่ยงกับสถาบันการเงิน การกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากได้กำหนดให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากจะต้องไม่เกินร้อยละ 3 ของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 ธนาคาร โดยเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2540 ได้มีการประกาศอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำทุกประเภทให้อยู่ระดับที่ไม่เกินร้อยละ 11.5 เพดานการกู้ยืมต่างประเทศ ดูแลการขยายสินเชื่อ รวมทั้งสนับสนุนให้สถาบันการเงินที่เหลือดังกล่าวจะต้องเพิ่มทุนให้เพียงพอเพื่อรองรับสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่อาจเพิ่มขึ้นเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย และสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์ร่วมลงทุนกับต่างประเทศ โดยยินยอมให้ผ่อนผันข้อจำกัดเพดานการถือหุ้นของต่างชาติ สำหรับสถาบันการเงินที่มีปัญหาเพื่อความมั่นคงของสถาบันการเงินไทยในระยะยาว

1.1.2.3 การเร่งรัดดำเนินการตามแผนการพัฒนากลุ่มสถาบันการเงินเพื่อฟื้นฟูสถาบันการเงินและสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการแสวงหารายได้ ตลอดจนเสริมสร้างความมั่นคงให้กับระบบการเงิน ดูแลการบริหารของสถาบันการเงินให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดตั้งบริษัทสำหรับติดตามหนี้ และจัดการทรัพย์สิน เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการแข่งขันในระดับนานาชาติต่อไป นอกจากนี้มีการปรับปรุงการควบคุมดูแลภายในของสถาบันการเงินให้เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งเพิ่มการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้เข้มงวดขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานของสถาบันการเงินอย่างใกล้ชิด ระบบการเตือนภัยล่วงหน้าในสถาบันการเงินจะถูกนำมาใช้ก่อนที่สถาบันการเงินจะประสบปัญหาที่รุนแรงจนไม่สามารถแก้ไขได้

1.1.2.4 การเน้นความโปร่งใสในการบริหารงานของสถาบันการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่สถาบันการเงินเปิดเผยต่อสาธารณชน ให้มีความถูกต้องและชัดเจนทั้งต่อผู้ถือหุ้นและผู้กำกับ การตรวจสอบ - นอกจากนี้ ต้องแก้ไขกฎหมายธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุน ฯ เพื่อให้คณะกรรมการสถาบันการเงินต้องเข้ามาดูแลบริหารให้ใกล้ชิดมากขึ้น และกำหนดความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับสูง รวมทั้งผู้สอบบัญชีของสถาบันการเงิน

1.1.3 การปรับลดงบประมาณและลดค่าใช้จ่ายภาครัฐ

1.1.3.1 การปรับลดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2541

จากการคาดการณ์ถึงสภาพเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ ในปี 2541 รัฐบาลเห็นว่า การจัดเก็บรายได้ในปีงบประมาณ 2541 ภายใต้โครงสร้างและอัตราภาษีปัจจุบันจะมีจำนวนต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้มาก ดังนั้น จึงได้ปรับลดงบประมาณจำนวน 100,000 ล้านบาท แบ่งเป็นรายจ่ายประจำ 30,221.7 ล้านบาท และรายจ่ายลงทุนจำนวน 69,778.3 ล้านบาท สรุปได้ดังนี้

รายการ	งบประมาณปี 2541			
	งบประมาณ ตาม พ.ร.บ.	ปรับลด		คงเหลือ
		จำนวน	ร้อยละ	
1. งบประมาณรายจ่าย (สัดส่วนต่อ GDP)	923,000.0 17.0	100,000.0	10.83	823,000.0 15.2
1.1 รายจ่ายประจำ (สัดส่วนต่องบประมาณ)	547,314.8 59.3	30,221.7	5.52	517,093.1 62.8
1.2 รายจ่ายลงทุน (สัดส่วนต่องบประมาณ)	344,449.1 37.3	69,778.3	20.26	274,670.8 33.4
1.3 ข้าราชการต้นเงินกู้ (สัดส่วนต่องบประมาณ)	31,236.1 3.4	0	0	31,236.1 3.8
2. ผลิตภัณฑ์รวมของประเทศ (GDP)	5,420,000.0	0	0	5,420,000.0

ในการปรับลดงบประมาณครั้งนี้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ได้ปรับลดงบประมาณลงเป็นจำนวน 67,387.5 ล้านบาท จากเดิม 559,495.5 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 12.0 ขณะที่ปรับลดงบปกติลงจำนวน 32,612.5 ล้านบาท จากเดิม 363,504.5 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 9.0 นอกจากนี้ยังได้ยกเลิกรายการผูกพันงบประมาณปี 2541 ในจำนวน 285 รายการ เป็นจำนวน 8,322.9 ล้านบาท

1.1.3.2 การดำเนินมาตรการด้านงบประมาณอื่น

นอกจากการปรับลดงบประมาณแล้ว รัฐบาลยังได้มีมาตรการด้านงบประมาณอื่นเพื่อลดค่าใช้จ่ายภาครัฐ ดังนี้

- การเสนอโครงการใหม่ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเสนอโครงการใหม่ต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานงบประมาณพิจารณา ก่อน โดยมีระยะเวลาในการพิจารณา รายละเอียดไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

- การระงับหรือชะลอการจัดตั้งหรือขยายหน่วยงานใหม่ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ให้ระงับหรือชะลอการจัดตั้งหรือขยายหน่วยงานใหม่ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจไปพลางก่อน

- การประหยัดงบประมาณรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค ได้ขอความร่วมมือจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจให้ดำเนินการดังนี้

(1) ลดการใช้จำนวนหน่วยไฟฟ้าที่เคยใช้ลงในอัตราร้อยละ 5 ภายในระยะ 6 เดือนแรก และค่อยๆ ลดอัตราการใช้จ่ายจำนวนหน่วยไฟฟ้าลงให้ได้ในอัตราร้อยละ 10 ภายใน 1 ปี และให้สำนักนายกรัฐมนตรีรวบรวมและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ ทุกๆ 4 เดือน โดยควบคุมดูแลการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็นจริงๆ เช่น ในห้องทำงานหรือห้องประชุมที่ใช้ไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ หรือพัดลม ให้เปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าเฉพาะเวลาที่มีผู้ใช้อยู่เท่านั้น

(2) ควบคุมดูแลการใช้สาธารณูปโภคอื่นๆ ในสำนักงาน เช่น โทรศัพท์ น้ำประปา ฯลฯ ให้เป็นไปโดยประหยัด

- การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อจัดหาวัสดุและครุภัณฑ์ ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่มีการจัดซื้อ จ้างเหมา หรือเหมาช่วงพิจารณาจัดหาวัสดุและครุภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศไทย

- อื่นๆ เช่น ห้ามข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ จัดงานรื่นเริง หรือจัดของขวัญให้ผู้บังคับบัญชา หรือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในโอกาสต่างๆ และห้ามผู้บังคับบัญชาหรือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ทุกระดับรับของขวัญดังกล่าวข้างต้นจากข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

(1) พื้นฟูเศรษฐกิจจากอัตราการเจริญเติบโตประมาณร้อยละ 2 - 3 ในปี 2540 - 2541 เป็นร้อยละ 6 - 7 ในระยะปานกลาง

(2) ดูแลอัตราเงินเฟ้อในระยะ 2 ปีแรก เฉลี่ยประมาณร้อยละ 7 - 8 (หรือร้อยละ 9 - 10 ณ สิ้นปี 2540) ให้อยู่ในระดับร้อยละ 4 - 5 ในระยะต่อไป

(3) ลดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดลงให้เป็นร้อยละ 5 ในปีนี้ และลดลงอยู่ที่ระดับร้อยละ 3 - 4 ของผลิตภัณฑ์ในประเทศในระยะต่อไป

(4) รักษาระดับเงินสำรองระหว่างประเทศให้อยู่ที่ระดับ 23 - 24 พันล้านเหรียญสหรัฐ ฯ ในปี 2540 - 2541 และระยะปานกลางให้อยู่ที่ 30 พันล้านเหรียญสหรัฐ ฯ หรือเทียบเท่ามูลค่าการนำเข้าประมาณ 4 - 5 เดือน

สำหรับเป้าหมายรองคือ การรักษาวินัยทางการคลังเพื่อช่วยลดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและเพื่อรองรับรายจ่ายอันอาจเกิดขึ้นจากการฟื้นฟูภาคการเงิน ซึ่งรัฐบาลได้แสดงเจตจำนงที่จะเตรียมการรองรับรายจ่ายในการปรับโครงสร้างภาคการเงินอย่างชัดเจน ทั้งนี้ รัฐบาลจะปรับปรุงฐานะการคลังจากที่ขาดดุลร้อยละ 1.6 ของผลิตภัณฑ์ในประเทศในปี

งบประมาณ 2540 เป็นการเกินดุลร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์ในประเทศ ในปีงบประมาณ 2541 เพื่อรองรับรายจ่ายด้านดอกเบี้ยที่อาจเกิดขึ้นจากการปรับโครงสร้างระบบการเงินที่คาดว่าจะอยู่ในระดับร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์ในประเทศ อนึ่ง รัฐบาลคาดว่าจะรักษาระดับการเกินดุลนี้ไว้ในระยะปานกลาง และตั้งเป้าว่าจะทำให้การเกินดุลสูงขึ้น หากในท้ายที่สุดค่าใช้จ่ายในการปรับโครงสร้างภาคการเงินมีจำนวนสูงกว่าที่คาดไว้ โดยทางการจะต้องมีมาตรการเพิ่มเติมทั้งด้านรายรับและรายจ่าย รวมทั้งการปฏิรูปโครงสร้างเพื่อเป็นการขยายฐานภาษีและปรับปรุงการจัดเก็บภาษี

1.1.4 การกำหนดมาตรการเพื่อความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจไทยในอนาคต

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในปัจจุบันมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเป็นการแก้ไขปัญหาแบบเบ็ดเสร็จ ในครั้งเดียวกันก็มีความจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาทั้งระบบจากภาพรวมของประเทศลงมาถึงภาพย่อยในภาคการเงิน ภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม ฯลฯ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อการจ้างงาน สิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชน รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการเพื่อความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจไทยในอนาคตเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2540 โดยกำหนดมาตรการเป็น 2 กลุ่ม ตามความเร่งด่วนของปัญหาดังนี้

1.1.4.1 มาตรการที่เร่งด่วน เพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยเร็ว อันได้แก่

- มาตรการทางด้านนโยบายการเงินและมาตรการทางการเงิน และมาตรการในการเสริมสร้างและฟื้นฟูเสถียรภาพของสถาบันการเงิน
- มาตรการกู้ยืมเงินตราจากต่างประเทศ
- มาตรการบริหารเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ และมาตรการในการบริหารอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ
- มาตรการในการกำหนดเป้าหมายและแผนการจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ

1.1.4.2 มาตรการระยะปานกลาง มีจุดประสงค์เพื่อให้เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งในการแข่งขันกับตลาดโลกได้ในระยะปานกลางและในระยะยาวต่อไป ประกอบด้วย

- มาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพ และการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งรวมถึงการลดอุปสรรคที่กีดขวางการทำงานของกลไกตลาด การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการปฏิรูประบบราชการ เป็นต้น
- มาตรการการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมและแผนในการระดมเงินทุนเพื่อการปรับโครงสร้างดังกล่าว

- มาตรการในการลดปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมอันเป็นผล
ต่อเนื่องจากปัญหาของเศรษฐกิจไทยและมาตรการในการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย

1.1.5 การแก้ไขปัญหาราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลง อัตราแลกเปลี่ยน

การประกาศใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวได้ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจ
ในครึ่งหลังของปี 2540 มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสร้างผลกระทบต่อค่าครองชีพและ
ความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง รัฐบาลได้เร่งรัดแก้ไขปัญหาดังนี้

1.1.5.1 การติดตามภาวะค่าครองชีพ โดยจัดทำดัชนีราคาสินค้าและดัชนี
การพาณิชย์อย่างต่อเนื่อง เช่น ดัชนีราคาผู้บริโภค ดัชนีราคาขายส่งเป็นต้น เพื่อใช้ในการติดตาม
ภาวะค่าครองชีพ และเป็นเครื่องชี้หรือประเมินภาวะแนวโน้มเศรษฐกิจการค้าที่สามารถสะท้อน
ถึงความเป็นจริงให้มากที่สุด รวมทั้งได้จัดสร้างคลังข้อมูลราคา และดัชนี เพื่อให้บริการแก่ภาครัฐ
และเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะสามารถเรียกใช้ข้อมูลทาง INTERNET ได้ต่อไป

1.1.5.2 การจัดโครงการธงฟ้า - ราคาประหยัด เพื่อช่วยลดค่าครองชีพ
ของประชาชน ให้สามารถซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะอาหารสำเร็จรูปในราคาประหยัด
โดยจัดให้มีร้านอาหารสำเร็จรูปธงฟ้าทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จัดมุมธงฟ้าในห้างสรรพสินค้า
และร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น หอการค้า สมาคมการค้า กรุงเทพมหานคร ฯลฯ จัดงานจำหน่าย
สินค้าราคาประหยัด

1.1.6 การแก้ไขปัญหาค่าจ้างแรงงานและการเลิกจ้างแรงงาน

1.1.6.1 ปัญหาค่าจ้างแรงงาน ปัจจุบันปัญหาค่าจ้างแรงงานนับวันจะเป็น
ปัญหาที่ทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะมีผลกระทบต่อปากท้องความเป็นอยู่ของประชาชน
โดยเฉพาะกลุ่มลูกจ้างผู้ใช้แรงงาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 - 2
(พ.ศ. 2504 - 2514) รัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรม และส่งเสริมการลงทุนเพิ่มขึ้น
จึงเป็นผลให้ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวมากขึ้นตามลำดับ ทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจาก
ภาคเกษตรเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่แรงงานจำนวนมากเหล่านี้เป็นแรงงานไม่มีฝีมือ
ในเชิงอุตสาหกรรมจึงได้รับค่าจ้างต่ำมาก ขณะเดียวกันผู้ประกอบการก็จ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้าง
มีฝีมือ ซึ่งมีจำนวนน้อยและขาดแคลนในอัตราที่สูง ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันมากระหว่างค่าจ้าง
ของผู้มีฝีมือและไร้ฝีมือ เป็นผลให้คนส่วนมากในสังคมมีรายได้ต่ำ ขณะที่คนส่วนน้อยมีรายได้สูง
ซึ่งหากปล่อยไว้ให้ภาวะค่าจ้างเป็นไปตามอุปสงค์อุปทานของแรงงานเช่นนี้ จะทำให้การกระจาย
รายได้ไม่เป็นธรรมไม่เป็นผลดีต่อเสถียรภาพของประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

รัฐบาลขณะนั้น ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้ใช้การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ เป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหา โดยมีวัตถุประสงค์

1) เพื่อดึงระดับค่าจ้างที่อยู่ในระดับต่ำมาก ให้อยู่ในระดับเฉลี่ยทั่วไปของผู้ทำงานในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

2) สร้างความเป็นธรรมในการแข่งขันเชิงการค้าระหว่างนายจ้างที่จ่ายค่าจ้างอย่างเป็นธรรมกับนายจ้างที่จ่ายค่าจ้างไม่เป็นธรรม

3) เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายรายได้ ปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดให้มีประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 6 ลงวันที่ 19 กันยายน 2540 กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามกลุ่มท้องที่ 3 กลุ่ม บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2541 เป็นต้นไป ดังนี้

- อัตราวันละ 162 บาท ในท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

- อัตราวันละ 140 บาท ในท้องที่จังหวัดชลบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา พังงา ระนอง และสระบุรี

- อัตราวันละ 130 บาท ใน 63 จังหวัดที่เหลือ

อย่างไรก็ตามจากสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน รัฐบาลพิจารณาเห็นว่าการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นกลุ่มจังหวัดดังกล่าว ทำให้ค่าจ้างไม่สะท้อนสภาพเศรษฐกิจและค่าครองชีพของประชาชนในจังหวัด และเป็นอุปสรรคต่อการจ้างงานและการลงทุนในหลายจังหวัด เนื่องจากอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้น ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ มีผลกระทบต่อราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้นและเพิ่มต้นทุนการผลิตในการส่งออก ตลอดจนมีผลทำให้นายจ้างชะลอการจ้างงานและมีการนำเครื่องจักรมาใช้ทดแทนแรงงานในการผลิต ซึ่งผลโดยรวมทั้งประเทศจะไม่เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น รัฐบาลจึงได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการเสนอแนวความคิดในการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำรายจังหวัดขึ้น ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการค่าจ้างแห่งชาติพิจารณา กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำอัตรากลาง และมีคณะกรรมการค่าจ้างประจำจังหวัดเพื่อกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำของทุกจังหวัด โดยใช้อัตรากลางของประเทศเป็นอัตราฐานในการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำของทุกจังหวัดเพื่อประกันความเป็นอยู่ขั้นต่ำของลูกจ้างทั่วประเทศ และให้คณะกรรมการค่าจ้างประจำจังหวัดเสนอความเห็นเรื่องการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำของค่าจ้างผ่านคณะกรรมการค่าจ้างแห่งชาติ เพื่อให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ประกาศใช้บังคับต่อไป

1.1.6.2 ปัญหาการเลิกจ้างแรงงาน ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญหน้ากับการแข่งขันอย่างรุนแรงจากประเทศที่ค่าจ้างแรงงานถูกกว่า การชะลอตัวของสินค้าส่งออก

ทำให้มีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตเพื่อเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันให้สูงขึ้น จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ทำให้มีการเลิกจ้างเพิ่มมากขึ้น จากสถิติในปี 2539 (มกราคม - ธันวาคม) พบว่าสถานประกอบการที่มีการเลิกจ้าง จำนวน 79 แห่ง มีคนงานที่ถูกเลิกจ้าง 5,008 คน เป็นชาย 1,188 คน หญิง 3,820 คน และสถานประกอบการที่มีการเลิกจ้างมากที่สุดเป็นกิจการประเภทการผลิต เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป สิ่งทอ รองเท้าของเด็กเล่น อาหารแช่แข็ง และอัญมณี ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างโดยส่วนใหญ่จะเป็นลูกจ้างฝ่ายผลิต จำนวน 4,856 คน สาเหตุของการเลิกจ้างส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจากสถานประกอบการประสบภาวะขาดทุน และความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาคุณภาพสินค้า

สำหรับในปี 2540 เนื่องจากปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลกระทบจากกรณีธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศปิดกิจการ 16 บริษัทไฟแนนซ์และกรณีนโยบายปล่อยค่าเงินบาทลอยตัว ซึ่งรัฐบาลประกาศใช้เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ทำให้สถานการณ์การเลิกจ้างมีแนวโน้มว่า อารุนแรงขึ้นและขยายไปทั่วประเทศ จากการสำรวจพบว่าในช่วง 7 เดือน (มกราคม - กรกฎาคม 2540) สถานประกอบการที่เลิกจ้างมีจำนวน 141 แห่ง มีคนงานที่ถูกเลิกจ้าง 7,768 คน

เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ในปี 2539 และ 2540 แล้ว การเลิกจ้างที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขึ้นในอัตราไม่น้อยกว่า 2 หมื่นคน ในสถานประกอบการประเภทการผลิต ที่ใช้แรงงานจำนวนมาก

เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาและแก้ไขสถานการณ์การเลิกจ้าง รัฐบาลได้กำหนดมาตรการช่วยเหลือคนงานที่ถูกเลิกจ้าง ซึ่งประกอบด้วย

- มาตรการระยะสั้น
 - การเฝ้าระวัง
 - ดูแลให้ได้รับสิทธิตามกฎหมาย
 - การบรรจุนงานใหม่
 - การอบรมเพื่อปรับฝีมือแรงงาน
 - การเปลี่ยนอาชีพ
- มาตรการระยะยาว
 - การส่งเสริมเอกชนในการพัฒนาฝีมือแรงงาน
 - การเร่งรัดฝีมือในสาขาช่างอุตสาหกรรม
 - การพัฒนาอาชีพบริการ
 - การเพิ่มโอกาสการทำงาน

ในการนี้ได้แต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือคนงานที่ถูกเลิกจ้าง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) รวบรวมข้อมูลสถานการณ์แนวโน้มการเลิกจ้าง
- 2) แนะนำแนวทางปฏิบัติตามมาตรการและแนวทางในการเลิกจ้าง
- 3) ชี้แจงสิทธิที่ถูกจ้างพึงได้รับตามกฎหมายเมื่อถูกเลิกจ้าง
- 4) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาการว่างงาน

ให้มีหน้าที่ ดังนี้

- การดำเนินการให้ลูกจ้างได้รับค่าชดเชยค่าจ้างค้างจ่าย ค่าบอกกล่าวล่วงหน้า ค่าตอบแทนการทำงาน เงินสงเคราะห์ช่วยเหลือ เงินสิทธิประโยชน์ด้านประกันสังคม
- ดำเนินการบรรจุคนงานใหม่ภายในจังหวัดที่ถูกเลิกจ้างหรือประสานงานกับจังหวัดอื่น ในการบรรจุงานใหม่ให้แก่ลูกจ้าง
- ดำเนินการปรับฝีมือช่างอุตสาหกรรมแก่ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างหรือประสานกับจังหวัดอื่นในการบรรจุงานใหม่ให้แก่ลูกจ้าง เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม หรือจัดการอบรมการประกอบอาชีพในชนบทรวมทั้งจัดหาเงินทุนให้แก่ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง

ผลการดำเนินงานตามมาตรการดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

- 1) ในช่วงระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 12 กันยายน 2540 สถานประกอบการที่เลิกจ้างมีจำนวน 269 แห่ง มีคนงานที่ถูกเลิกจ้างจำนวน 23,698 คน ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินการให้ลูกจ้างดังกล่าวได้รับค่าจ้างค้างจ่าย ค่าตอบแทนการทำงาน เงินสงเคราะห์ช่วยเหลือ และสิทธิประโยชน์ด้านประกันสังคม เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 402,976,955 บาท
- 2) ดำเนินการบรรจุงานใหม่ให้แก่ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 5 กันยายน 2540 จำนวน 843 คน
- 3) ดำเนินการปรับฝีมือช่างอุตสาหกรรมแก่ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 5 กันยายน 2540 จำนวน 4,950 คน
- 4) เผยแพร่เอกสารมาตรการและแนวทางบรรเทาปัญหาการเลิกจ้างแก่เจ้าของสถานประกอบการต่าง ๆ จำนวน 8,824 ฉบับ

1.1.7 การแก้ปัญหาตุลภาวะหนี้สินสะสม และการส่งออก

ในปี 2540 สถานะเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในช่วงขาลง ประกอบกับวิกฤตการณ์สถาบันการเงินเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ต้องสูญเสียสภาพคล่องและขาดเงินสดหมุนเวียน โดยเฉพาะภาคธุรกิจส่งออก ซึ่งเป็นภาคธุรกิจที่สร้างรายได้หลักให้ประเทศ

ก็ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ รัฐบาลถือเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนและได้ดำเนินการทุกวิถีทางอย่างต่อเนื่องและครบวงจรเพื่อเร่งแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กลับคืนมาโดยเร็ว โดยได้ดำเนินการดังนี้

1.1.7.1 การส่งเสริมและพัฒนาการส่งออกการค้าบริการไทย โดยคัดเลือกสินค้าที่มีความพร้อม 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มธุรกิจบันเทิง กลุ่มสุขภาพและความงาม กลุ่มโรงพยาบาล กลุ่มร้านอาหารไทยทั้งในและต่างประเทศ และกลุ่มสวนสนุก สนามกอล์ฟ เพื่อจัดมหกรรมส่งเสริมธุรกิจดังกล่าว รวมทั้งจัดทำหนังสือทำเนียบรายชื่อธุรกิจบริการเพื่อเผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.1.7.2 โครงการ Prime Minister's Export Award Exhibition ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อประชาสัมพันธ์ผู้ที่ได้รับรางวัล ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายในต่างประเทศ เป็นการสร้างโอกาสในการติดต่อเจรจาการค้าและเพิ่มการสั่งซื้อสินค้าที่ได้รับรางวัลในงานและภายหลังการจัดงาน

1.1.7.3 โครงการส่งเสริมสินค้าไทยและภาพลักษณ์ประเทศไทย ดำเนินการร่วมกับ Mall of America ซึ่งเป็นศูนย์การค้าใหญ่ที่สุดในสหรัฐอเมริกา เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าไทยให้เป็นที่แพร่หลายในต่างประเทศ

1.1.7.4 การจัดการเจรจาการค้ากับมาเลเซีย เพื่อแสวงหาโอกาสขยายการค้าระหว่างกัน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนหารือถึงอุปสรรคต่างๆ และแนวทางแก้ไขปัญหาค้า

1.1.7.5 การจัดการประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทางการค้า ระหว่างไทย - โรมานี และไทย - ออสเตรเลีย เพื่อความร่วมมือและเปิดตลาดการค้า รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลความร่วมมือระหว่างกัน

1.1.7.6 การเพิ่มมูลค่าการส่งออกสินค้าไทยไปยังประเทศต่างๆ ทั้งที่เป็นตลาดเก่า และการแสวงหาตลาดใหม่ เพื่อเป็นแหล่งรองรับสินค้าไทย โดยจัดงานแสดงสินค้าและการประสานงานให้ผู้แทนการค้าไทยพบกับต่างประเทศเพื่อเจรจาการค้า รวมทั้งประสานงานในระดับนโยบายกับต่างประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อทำความเข้าใจและหาหรือแนวทางแก้ไขปัญหาค้า และเพื่อโน้มน้าวหน่วยงานเหล่านั้นให้สนับสนุนไทยในด้านต่างๆ เช่น ลดข้อกีดกันทางการค้า และผ่อนคลายกฎ ระเบียบ และมาตรการทางการค้าการลงทุน

1.1.7.7 การส่งเสริมการลงทุนในไทยและประชาสัมพันธ์สินค้าไทย โดยชักชวนนักธุรกิจเนเธอร์แลนด์มาลงทุนในประเทศไทย และจัดงานประชาสัมพันธ์สินค้าไทยในต่างประเทศ เช่นที่เกาหลี ฮองกง และสหรัฐอเมริกา เพื่อแนะนำและชักชวนให้ชาวต่างชาติหันมานิยมสินค้าไทยมากขึ้น

1.1.7.8 การจัดหาแหล่งวัตถุดิบเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพื่อให้ผู้ผลิตของไทย มีแหล่งวัตถุดิบที่ได้มาตรฐานในราคาต่ำ โดยได้เจรจากับประเทศแทนซาเนียและอินเดีย

1.1.7.9 การผลักดันการใช้นโยบายการค้าต่างประเทศ เพื่อส่งเสริม การส่งออกและขยายตลาด รวมทั้งผลักดันการส่งออกสินค้าที่เป็นผลผลิตส่วนเกินของไทย ให้สามารถส่งออกได้มากขึ้น

1.1.7.10 การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจเอเชีย-ยุโรป (ASEM EMM) เพื่อ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างกันทางด้านนโยบายและมาตรการ เพื่อส่งเสริมบรรยากาศทางการค้า การลงทุน และขยายช่องทางการค้า

1.1.7.11 การแก้ไขปัญหการกีดกันสินค้าไทย โดยเจรจากับประเทศคู่ค้า ที่มีปัญหา เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจและผ่อนคลายมาตรการกีดกันสินค้าไทย ได้แก่ กัญชงไม้ ผลิตภัณ์หอยสองฝา กุ้ง ไก่สดแช่แข็ง และสินค้าอื่น เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป และท่อเหล็ก

1.1.7.12 การศึกษาวิเคราะห์การส่งออก การนำเข้าและดุลการค้า เพื่อเสนอ แนวทางแก้ไขปัญหการส่งออกที่ชะลอลงอย่างมาก รวมทั้งทบทวนสถานการณ์การส่งออก ในไตรมาสแรก และในช่วงครึ่งแรกของปี 2540 และแนวโน้มในอนาคต

1.1.7.13 การปรับปรุงค่าภาระเรือเข้าท่า (Port Dues) ของท่าเรือแหลมฉบัง รัฐบาลเห็นว่ากิจการพาณิชย์ เป็นกิจการที่มีความสำคัญต่อการค้าระหว่างประเทศโดยเฉพาะ อย่างยิ่งด้านการส่งออกซึ่งเป็นผลสำคัญต่อดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ เนื่องจากสภาพการ แข่งขันในตลาดโลกสูงขึ้น จำเป็นต้องเชิญชวนให้เรือสินค้าขนาดใหญ่ที่เกิน 30,000 GT เข้ามาใช้ บริการท่าเรือของประเทศได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันเรือตู้สินค้าขนาดดังกล่าวที่ใช้บริการท่าเรือ แหลมฉบังมีจำนวนประมาณร้อยละ 10 ของเรือที่เข้าเทียบท่าทั้งหมด ในอนาคตหากมีเรือขนาดใหญ่ ไปใช้บริการที่ท่าเรือแหลมฉบังเพิ่มมากขึ้น จะทำให้เรือขนาดเล็กกว่ามีจำนวนลดลง และส่งผล กระทบต่อรายได้ของการท่าเรือแห่งประเทศไทย แต่เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีเรือตู้สินค้า ขนาดใหญ่ไปใช้ท่าเรือแหลมฉบังเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงลดค่าภาระเรือเข้าท่าเฉพาะเรือตู้สินค้า ขนาดใหญ่ โดยยกเว้นไม่เก็บค่าภาระเรือเข้าท่าส่วนที่เกิน 30,000 GT เป็นการชั่วคราว เพื่อส่งเสริม ให้มีเรือตู้สินค้าขนาดใหญ่ที่เป็นเรือแม่มาใช้ท่าเรือแหลมฉบังมากขึ้น ทำให้ตู้สินค้าจากประเทศไทย สามารถขนส่งไปยังจุดหมายปลายทางได้โดยไม่ต้องใช้เรือลูกขนถ่ายอีกทอดหนึ่ง ทำให้ค่าขนส่ง ตู้สินค้าลดลง ซึ่งจะช่วยให้ต้นทุนสินค้าส่งออกของประเทศไทย ณ จุดปลายทางลดลง สามารถ แข่งขันกับสินค้าต่างประเทศได้มากขึ้น

1.1.7.14 การส่งเสริมท่าเรือแหลมฉบังเป็นท่าเรือตู้สินค้าถ่ายลำ (Transshipment) โดยลดค่าใช้จ่ายให้กับเรือบรรทุกตู้สินค้าขนาดใหญ่ (เรือแม่) ที่เข้าเทียบท่าเรือแหลมฉบังลง ให้ต่ำกว่าท่าเรือสิงคโปร์ เพื่อส่งเสริมและจูงใจให้เรือแม่มาใช้บริการมากขึ้นโดยเร็ว

1.1.7.15 การยกเลิกการต่อสัญญาการขนส่งสินค้าในท่าเรือกรุงเทพขององค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) เนื่องจากผู้ให้บริการไม่ได้รับความสะดวกจากรสพ.ในการจัดรถบรรทุกให้ไม่เพียงพอกับความต้องการ และต้องการให้ท่าเรือกรุงเทพอนุญาตให้เอกชนนำรถเข้าไปขนส่งสินค้าได้โดยเสรี ดังนั้น รัฐบาลจึงออกประกาศเชิญชวนและพิจารณาอนุญาตให้มีผู้ประกอบการเอกชนได้อีก 17 ราย รวม รสพ.อีก 1 ราย เป็น 18 ราย และได้เปิดให้มีการขนส่งสินค้าเสรีที่ท่าเรือกรุงเทพตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2540 ผลจากการดำเนินการดังกล่าวทำให้มีการแข่งขันด้านราคาและประสิทธิภาพของการให้บริการอย่างเต็มที่ เพราะมีผู้ให้บริการมากมาย ทำให้ผู้ใช้บริการสามารถเลือกใช้บริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ผลจากการแข่งขันจะทำให้ค่าบริการลดลงอันเป็นการลดต้นทุนของสินค้าส่งออกด้วย

1.1.7.16 การดำเนินการเจรจาทางเศรษฐกิจทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค ดังนี้

- ในกรอบทวีปเอเชีย

● การเยือนและการต้อนรับการเยือน

มีการเยือนและการต้อนรับการเยือน การพบปะหารือระดับสูง เพื่อเจรจาขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ แก้ไขปัญหาและกฎระเบียบทางการค้า การลงทุน และการส่งเสริมการส่งออก อาทิ

◆ นายกรัฐมนตรีเยือนอาเซียน ญี่ปุ่น จีน

◆ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเยือนลักเซมเบิร์ก ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ออสเตรเลีย ฮังการี

◆ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศเยือนศรีลังกา บังกลาเทศ อินเดีย เม็กซิโก บราซิล

◆ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา นายกรัฐมนตรีแคนาดา ประธานาธิบดีอาร์เจนตินา นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ รัฐมนตรีต่างประเทศและการค้านิวซีแลนด์ ประธานาธิบดีแอฟริกาใต้เยือนไทย

● การจัดทำความตกลงทางการค้า และการลงทุนกับประเทศต่าง ๆ

◆ ความตกลงทางการบิน การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และอนุสัญญายกเว้นการเก็บภาษีซ้อนระหว่างไทย - สหรัฐอเมริกา

◆ ความตกลงระหว่างภาครัฐไทย - แคนาดา ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การศึกษา และสิ่งแวดล้อม รวม 9 ฉบับ

✦ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า และบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการควบคุมยาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทระหว่างไทย - อาร์เจนตินา

✦ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญาไทย - ออสเตรเลีย

✦ ความตกลงทางการค้าและพิธีสารว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทางการค้าไทย - โรมานี

✦ อนุสัญญาเพื่อการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนไทย-บังกลาเทศ

✦ การจัดทำ Action Agenda ระหว่างไทย - นิวซีแลนด์

โดยกำหนดเป้าหมายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ วิชาการ และอื่นๆ อย่างเป็นรูปธรรม

- ในกรอบพหุภาคี

● ในกรอบอาเซียน

✦ ไทยเสนอให้เร่งรัดการจัดทำความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกสินค้าผ่านแดนเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยและในภูมิภาค

✦ ไทยยกปัญหาที่อาเซียนประสบในเรื่องการให้สิทธิพิเศษทางการค้าระบบใหม่ของสหภาพยุโรป และมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดสินค้าจากอาเซียน

✦ มีการพิจารณาปัญหาข้ามชาติด้านเศรษฐกิจ สังคม อาทิ ความร่วมมือทางการเงินในกลุ่มประเทศอาเซียน เขตการค้าเสรีอาเซียน การปราบปรามยาเสพติด พลังงาน สิ่งแวดล้อม

● ในกรอบพหุภาคีอื่นๆ

✦ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจบังกลาเทศ - อินเดีย - ศรีลังกา - ไทย (BIST - EC) ตามนโยบาย Look West เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางการค้า การลงทุนของไทย และเพิ่มบทบาทไทยในการเป็นสะพานเชื่อมระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ - เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - เอเชียตะวันออก

✦ โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย (IMT - GT) เพื่อนำทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในระหว่างประเทศสมาชิก อำนวยความสะดวกแก่การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ แรงงาน เงินทุนในพื้นที่ร่วมโครงการ เพื่อพัฒนาการสร้างความและการเพิ่มรายได้ของประชาชนในพื้นที่โครงการ

✦ โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค

ลุ่มแม่น้ำโขง โดยให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการและภาครัฐอำนวยความสะดวกในกิจกรรมสาขาต่างๆ อาทิ การค้าการลงทุน การคมนาคมขนส่ง โทรคมนาคม พลังงาน การท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

✦ ในกรอบความสัมพันธ์เอเชีย - ยุโรป (ASEM) ไทย ได้ริเริ่มการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมเอเชีย - ยุโรป เป็นเจ้าภาพการประชุมสภาธุรกิจเอเชีย - ยุโรป การประชุมรัฐมนตรีคลัง ASEM และเป็นประเทศผู้ประสานงานฝ่ายเอเชียของ ASEM ตั้งแต่กรกฎาคม 2540 เป็นเวลา 3 ปี

✦ ร่วมการประชุมระดับรัฐมนตรีการค้า APEC พิจารณา แนวทางการเปิดเสรีรายสาขาการอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน

✦ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Asia-Africa Forum ครั้งที่ 2 ที่กรุงเทพฯ ฯ เพื่อส่งเสริมบทบาทและผลประโยชน์ของไทยในความสัมพันธ์เอเชีย - แอฟริกา

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ดำเนินมาตรการในระยะยาวควบคู่กันไปด้วย โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันระหว่างหลายส่วนราชการขึ้น เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการที่จะพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านสุขอนามัย คุณภาพ ด้านเทคนิค กฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกสินค้าอาหารไทยให้เป็นระบบ โดยจัดทำเป็นรายงานที่ประสานกฎหมาย องค์กร และบริการที่มีอยู่รวมทั้งที่จะมีการปรับปรุงเข้าด้วยกัน เป็นการผนึกกำลังและทรัพยากร ด้านต่าง ๆ ของประเทศเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างระบบให้มีความแข็งแกร่ง มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

1.1.8 การแก้ไขปัญหาอสังหาริมทรัพย์

จากการที่ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ได้ประสบปัญหาภาวะซบเซาอย่างกว้างขวาง เนื่องจากเศรษฐกิจชะลอตัวอสังหาริมทรัพย์บางประเภทล้นตลาด ส่งผลกระทบถึงสถาบันการเงิน และอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจในภาพรวม ตลอดจนธุรกิจต่าง ๆ ที่ต่อเนื่องกับ อสังหาริมทรัพย์ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว โดยการให้จัดตั้งองค์การบริหารสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์ (อบส.) เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาสภาพคล่องให้แก่ สถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อแก่ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยมีทุนดำเนินงาน มาจาก 3 แหล่ง คือ ทุนประเดิมจากงบประมาณของรัฐ จำนวน 1 ล้านบาท เงินสมทบจากสถาบันการเงินที่เข้าร่วม ในโครงการของ อบส. สถาบันละ 1 ล้านบาท และการออกพันธบัตร อบส. ประเภท Zero coupon โดยมีกระทรวงการคลังค้ำประกัน เป็นเวลา 7 ปี โดย อบส. จะดำเนินการรับโอนสินเชื่อ ที่สถาบันการเงินให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งสินเชื่อที่โอนมานั้นต้องมีหลักประกัน และสถาบันการเงินนั้นต้องค้ำประกันการเงินร้อยละ 50 รวมทั้งมีส่วนร่วมในการบริหารสินเชื่อนั้น

โดย อบส. จะรับโอนสินเชื่อโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ระหว่างการพัฒนาและมีศักยภาพ การตลาดจากสถาบันการเงินเท่านั้น ขณะเดียวกันก็ให้การช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ ผู้ประกอบธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ด้วยการผ่อนปรนภาระการชำระหนี้ให้บางส่วน โดยเฉพาะการคิดอัตราดอกเบี้ย คงที่ในอัตราต่ำ และผ่อนปรนให้ลูกหนี้สามารถชำระดอกเบี้ยครั้งเดียวในวันครบกำหนดสัญญา รับชำระหนี้หรือวันที่ลูกหนี้ได้ถอนหลักประกันกำหนดเงื่อนไข โดย อบส. เริ่มดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 18 เมษายน 2540 ซึ่งได้ดำเนินการออกพันธบัตร โดยได้จัดให้มีการประมูลพันธบัตร วงวดแรกเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2540 ในวงเงินหน้าตัว 1,000 ล้านบาท ในอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 10.13 ซึ่งได้รับเงินสดประมาณ 500 ล้านบาท และได้ออกประกาศกำหนดประเภท สินเชื่ออสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในข่ายพิจารณาปรับโอน กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการรับโอนสินเชื่อจากสถาบันการเงิน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ลูกหนี้ ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติให้แก่ผู้ที่สนใจรับทราบ พร้อมทั้งประกาศชักชวนสถาบันการเงินให้ยื่นความ จ้างร่วมในโครงการของ อบส. ขณะนี้มีสถาบันการเงินให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการของ อบส. จำนวนทั้งสิ้น 35 ราย ประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์ 5 ธนาคาร และบริษัทเงินทุนและบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ 30 บริษัท โดยเสนอโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่จะโอนให้ อบส. ประมาณ 400 โครงการ คิดเป็นวงเงินสินเชื่อมูลค่าประมาณ 70,000 ล้านบาท ทั้งนี้ คณะกรรมการ อบส. ได้อนุมัติให้รับโอนสินเชื่อจากสถาบันการเงินต่างๆ แล้ว จำนวน 6 โครงการ รวมมูลค่าทั้งสิ้น 1,120 ล้านบาท โดย อบส. ได้ดำเนินการรับโอนสินเชื่อโครงการแรกไปแล้ว เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2540 และคาดว่าจะจนถึงสิ้นปี 2540 อบส. จะสามารถรับโอนสินเชื่อได้ไม่ต่ำกว่า 20,000 ล้านบาท

1.2 การแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ

ในฤดูการผลิต ปี 2539/2540 สินค้าเกษตรหลายชนิดมีปริมาณผลผลิตเกินความต้องการ และประสบภาวะราคาตกต่ำ รัฐบาลจึงได้ดำเนินการแทรกแซงและแก้ไขปัญหาความ เดือดร้อนของเกษตรกร โดยดำเนินการในสินค้าที่สำคัญๆ ได้แก่

1.2.1 การยกระดับราคามันสำปะหลัง จากการที่ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง ในฤดูการผลิต ปี 2539/2540 สูงกว่าปีก่อน และภาวะการส่งออกที่ชะลอตัว ทำให้ราคามันสำปะหลัง ตกต่ำในช่วงต้นฤดู จึงได้ดำเนินการ ดังนี้

1.2.1.1 โครงการยกระดับราคาหัวมันสำปะหลัง ปี 2540 โดยจ่ายชดเชย ค่าขนส่งและชดเชยราคาหัวมันสำปะหลังแก่โรงงานแปรงมันสำปะหลังที่รับซื้อหัวมันสดคละ กก.ละ 1.00 บาท และโรงอัดมันเม็ดที่รับซื้อมันเส้นจากลานมัน กก.ละ 2.46 บาท การดำเนิน

โครงการดังกล่าวครอบคลุมพื้นที่แหล่งผลิตรวม 50 จังหวัด โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ 91 ราย (โรงอัดมันเม็ด 56 ราย และโรงแปง 35 ราย)

1.2.1.2 โครงการช่วยเหลือค่าเก็บรักษาและค่าขนส่งภายในประเทศ สำหรับผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ปี 2540 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาและค่าขนส่งแก่ผู้ส่งออก มันเส้นและมันอัดเม็ดไปตลาดนอกสหภาพยุโรปที่เป็นตลาดใหม่ ผลจากการดำเนินงานสามารถ ผลักดันมันเส้น/มันอัดเม็ด ไปตลาดใหม่นอกสหภาพยุโรปได้ 365,857.46 ตัน

1.2.1.3 การดำเนินมาตรการเสริมโครงการยกระดับราคามันสำปะหลัง ปี 2540 ได้ดำเนินการให้องค์การคลังสินค้าร่วมกับผู้ผลิตมันสำปะหลังอัดเม็ดซื้อมันเส้น/มันอัดเม็ด จำนวน 1 ล้านตัน เก็บสต็อกไว้ 3 เดือน (สิ้นสุดมิถุนายน 2540) และให้องค์การคลังสินค้า เปิดจุดรับซื้อในพื้นที่ที่ไม่มีลานมันเอกชนหรือมีไม่เพียงพอ โดยร่วมกับผู้ประกอบการภาคเอกชน เข้าไปรับซื้อหัวมันสดจากเกษตรกรโดยตรง (ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด) ในราคา กก.ละ 1.00 บาท ซึ่งมีผู้เข้าร่วมโครงการรวม 50 ราย และมีปริมาณที่รับซื้อทั้งสิ้น 965,378 ตัน

1.2.2 การยกระดับราคาข้าวเปลือก โดยสนับสนุนเงินกู้ยืมแบบปลอดดอกเบี้ย จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร 875 ล้านบาท ให้สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร ใช้เป็น เงินทุนหมุนเวียนในการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป แล้ว 435,268.72 ตัน มูลค่า 2,349.10 ล้านบาท

1.2.3 การแทรกแซงตลาดสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในฤดูกาลผลิต ปี 2539/2540 ปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศได้สูงขึ้น ราคาผลผลิตมีแนวโน้มตกต่ำลง จึงได้มีการดำเนินการตามมติคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (คชก.) และมติคณะรัฐมนตรี ที่ให้เลื่อนระยะเวลาการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยได้เลื่อนออกไปเป็นวันที่ 26 มีนาคม - 30 มิถุนายน 2540 และดำเนินโครงการรับจำนำข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฤดูกาลผลิต ปี 2539/2540 ตามที่คณะกรรมการ คชก. ได้อนุมัติให้รับจำนำข้าวโพดจากเกษตรกรในปริมาณ 500,000 ตัน ราคา กก.ละ 3.75 บาท ระยะเวลารับจำนำระหว่างวันที่ 10 มกราคม - 20 กุมภาพันธ์ 2540 ผลจากการดำเนินโครงการ ได้มีการรับจำนำข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รวมทั้งสิ้น 3,274 ตัน ในพื้นที่ 7 จังหวัด

1.2.4 การแก้ไขปัญหาหาคายางพารา รัฐบาลอนุมัติให้ปรับปรุงราคายางแผ่นดิบ คุณภาพ 3 เป็น 27.50 บาท/กก. และยางคุณภาพ 4 เป็น 23.50 บาท/กก. โดยให้สหกรณ์ กองทุนสวนยาง 695 สหกรณ์และสถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคล 33 แห่ง แทรกแซงตลาด ยางพารา โดยรับซื้อยางแผ่นดิบจากสมาชิก ในราคาแทรกแซง ให้องค์การสวนยาง (อศย.) สร้างโรงงานยางแผ่นรมควัน ขนาดกำลังผลิต 30,000 ตัน/ปี ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช วงเงิน 65 ล้านบาท และให้กรมวิชาการเกษตรสร้างโรงงานผลิตยางแท่ง ขนาด 30,000 ตัน/ปี ที่จังหวัด

สงขลา วงเงิน 192 ล้านบาท โดยใช้งบประมาณจากโครงการพัฒนาการผลิตยางแผ่น จัดซื้อ และติดตั้งเครื่องมือซื้อขายล่วงหน้า (Electronic Trading System) วงเงิน 75 ล้านบาท ที่จังหวัดสงขลา เพื่อทดลองระบบ Hedging โดยใช้วงเงินจากโครงการแทรกแซงตลาดยางพารา และให้ อสย. ปล่อยเงินหมุนเวียนจากธนาคารกรุงไทย จำกัด หรือจากธนาคารอื่น ๆ วงเงิน 1,000 ล้านบาท สมทบโครงการแทรกแซงตลาดยางพารา เพื่อให้รับซื้อยางพาราจากเกษตรกร ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2540 นอกจากนี้ ได้ดำเนินการสร้างคลังสินค้ามาตรฐาน (International Natural Rubber Organization) ความจุ 16,000 ตัน รวม 3 แห่ง ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี กระบี่ และเชียงใหม่ และสร้างคลังสินค้าขนาด 940 ตัน 20 แห่ง เพื่อเก็บยางพารา

1.2.5 การแก้ไขปัญหาราคามะลิสดกกาแฟตกต่ำ จากภาวะผลผลิตมะลิสดกาแฟ มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นในปี 2539/2540 และคาดว่าราคาที่จะต่ำกว่าปีที่ผ่านมาที่ กก.ละ 39 บาท และต่ำกว่าราคาเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี ที่ กก.ละ 29.74 บาท จึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาตามโครงการรักษาระดับราคามะลิสดกาแฟ ปี 2539/2540 ซึ่งรัฐบาลให้องค์การคลังสินค้า ปล่อยเงินจากธนาคารกรุงไทย จำกัด จำนวน 1,190 ล้านบาท โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันเงินกู้ และให้เงินกองทุนค่าธรรมเนียมพิเศษมะลิสดกาแฟ จำนวน 400 ล้านบาท รวมเป็น 1,590 ล้านบาท เป็นเงินทุนในการรับซื้อมะลิสดกาแฟจากเกษตรกรในจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตในราคาเป้าหมาย ที่เกษตรกรจำหน่ายได้ กก.ละ 30 บาท และองค์การคลังสินค้าได้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนในการจำหน่ายมะลิสดกาแฟแก่ผู้ส่งออกต่อไป ผลจากการดำเนินงาน องค์การคลังสินค้าได้รับซื้อมะลิสดกาแฟจากเกษตรกรทั้งหมด 53,000 ตัน โดยราคามะลิสดกาแฟ ที่เกษตรกรจำหน่ายได้ กก.ละ 30 - 34 บาท

1.2.6 การแทรกแซงตลาดมะนาว ผลผลิตมะนาวฤดูการผลิต ปี 2540 ออกสู่ตลาด เร็วกว่าปกติ ราคาที่เกษตรกรขายได้เริ่มปรับตัวลดลงตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2540 และในช่วงเดือน กรกฎาคม - กันยายน 2540 ซึ่งเป็นช่วงที่ผลผลิตออกมากที่สุดนั้น รัฐบาลจึงได้อนุมัติเงินลงทุนหมุนเวียนปลอดดอกเบี้ย จำนวน 60 ล้านบาท ให้องค์การคลังสินค้าผู้ประกอบการ และจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการแทรกแซงรับซื้อมะนาวในราคานำตลาด เพื่อดูดซับผลผลิตส่วนเกินออกจากตลาด ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่สูงขึ้น โดยมีผู้ประกอบการท้องถิ่นเข้าร่วมโครงการ 4 รับซื้อมะนาว และมีองค์การคลังสินค้าเข้าไปดำเนินการแทรกแซงรับซื้อมะนาวในแหล่งผลิต

1.3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค

นับตั้งแต่รัฐบาลได้ประกาศนโยบายการพัฒนาชนบทและกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนา

ชนบทแห่งชาติ (กชช.) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำกับ ดูแล และประสานงานการพัฒนาชนบทของ ประเทศ จนถึงรัฐบาลปัจจุบันก็ยังให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว จึงได้กำหนดเป็นนโยบายและ ได้จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น (กนภ.) เพื่อผลักดัน และสานต่อนโยบายเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้โดยเร็ว ซึ่งในระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาล ได้ดำเนินการด้านต่าง ๆ ไปแล้ว ดังนี้

1.3.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

1.3.1.1 แหล่งน้ำ ขยายบริการประปาสู่ท้องถิ่นโดยปรับปรุงขยายระบบ ประปาที่มีอยู่เพิ่มขึ้นปีละ 20-30 แห่ง

1.3.1.2 ไฟฟ้า เร่งรัดการจ่ายไฟฟ้าให้ราษฎรในชนบทเพิ่มเติม 993 หมู่บ้าน ขยายเขตจำหน่ายไฟฟ้าเพิ่มเติมให้ราษฎรในหมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้แล้ว แต่ยังไม่ทั่วถึงอีก 10,459 หมู่บ้าน และติดตั้งโคมไฟสาธารณะให้หมู่บ้านต่างๆ ทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการจ่ายไฟ ให้ประเทศเพื่อนบ้านเช่น ลาว และพม่า อีกด้วย

1.3.1.3 โทรคมนาคม เร่งรัดการติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะตามทางหลวงสาย หลักเฉลี่ยระยะทางประมาณ 15-20 กม. ต่อ 1 เลขหมาย เพื่อให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะบนทางหลวง ได้รับความสะดวก และปลอดภัย นอกจากนี้ได้ขยายบริการโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบทให้ ครอบคลุมทุกหมู่บ้านทั่วประเทศรวมทั้งสถานที่สำคัญ สถานที่ราชการและแหล่งท่องเที่ยวซึ่งได้ ติดตั้งอุปกรณ์วิทยุระบบ TDMA แล้วเสร็จ 746 แห่ง และเปิดให้บริการแล้ว 43 แห่ง

1.3.2 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การลงทุนกลุ่มจังหวัด โดยจัดทำแผนแม่บทและ แผนปฏิบัติการต่อเนื่องเพื่อให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม โดยแบ่งจังหวัดออกเป็นกลุ่มตามศักยภาพ ที่แตกต่างกัน ให้จังหวัดที่มีศักยภาพสูงสุดเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถให้การ สนับสนุนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ แผนยุทธศาสตร์การลงทุนกลุ่มจังหวัดจะใช้กระบวนการ จัดทำที่เอื้อให้หลายๆ ฝ่ายในกลุ่มจังหวัดสามารถเสนอข้อคิดและมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง ได้รับการยอมรับและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่าง มีประสิทธิภาพต่อไป

1.4 การแก้ไขปัญหาจราจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลกำลังประสบปัญหาการจราจรติดขัด เป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นผลให้เกิดปัญหาด้านมลพิษทางอากาศ เสียง น้ำ และการสิ้นเปลืองน้ำมัน เชื้อเพลิง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้รับความเสียหาย ดังนั้น รัฐบาลจึงได้เร่งรัดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างตามโครงการตามพระราชดำริ ก่อสร้างระบบทางด่วน ก่อสร้างถนน สายหลักและสายรอง การพัฒนาระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ ฯลฯ

1.4.1 มาตรการและแนวทางในการแก้ไข ดังนี้

1.4.1.1 เพิ่มพื้นผิวการจราจรในกรุงเทพมหานครทั้งถนนสายหลัก ถนนสายรอง เพื่อให้สามารถรับปริมาณรถที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี เชื่อมถนน ตรอก ซอย เพื่อให้ต่อเชื่อมเป็นระบบ โครงข่ายที่สมบูรณ์ ปรับปรุงทางแยกและสภาพทางกายภาพของถนนที่เป็นอุปสรรคต่อการจราจร

1.4.1.2 จัดให้มีโครงข่ายเบี่ยงต้นระบบทางด่วน ทางด่วนวงแหวนและในแนวรัศมีเพื่อเสริมกับโครงข่ายระบบทางด่วนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.4.1.3 ขยายเส้นทางระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน และระบบขนส่งมวลชนในรูปแบบอื่นๆ ให้เชื่อมโยง และเสริมสร้างเส้นทางเดิมที่กำหนดไว้ ให้สามารถเชื่อมต่อถึงชานเมือง ตลอดจนส่งเสริมการเดินทางทางน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา และคลองสายสำคัญๆ ในกรุงเทพมหานคร ให้มีความสะดวก รวดเร็วและปลอดภัย

1.4.1.4 เร่งรัดการก่อสร้างและปรับปรุงถนนโครงข่ายจังหวัดปริมณฑล ในบริเวณที่มีการจราจรติดขัดรุนแรง โดยเฉพาะบริเวณที่เชื่อมต่อระหว่างกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว

1.4.1.5 ศึกษาความเหมาะสมและดำเนินการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาและถนนต่อเชื่อมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเพิ่มเติม เพื่อให้มีเส้นทางคมนาคม และขนส่งที่เชื่อมโยงฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยามากขึ้น

1.4.1.6 การสร้างจุดกลับรถบนถนนสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อระบายรถให้เคลื่อนตัวได้อย่างรวดเร็ว ลดสภาพของปัญหาทางด้านกายภาพของถนน โดยเฉพาะบนถนนสายหลัก

1.4.1.7 ปรับปรุงและพัฒนาระบบการจัดการจราจรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการควบคุมการจราจรให้ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานคร กว้างขวาง และพื้นพูนัยการจราจรเพื่อลดอุบัติเหตุอันเป็นเหตุให้การจราจรติดขัด

1.4.1.8 กำหนดมาตรการเร่งรัดการจัดหาที่ดินเพื่ออภิจการสาธารณประโยชน์ของรัฐ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการเวนคืนที่ดินหรือการได้มาซึ่งที่ดินเพื่อการสาธารณูปโภค และปัญหาการจ่ายค่าทดแทนล่าช้าและไม่เป็นธรรม

1.4.2 ผลการดำเนินการ การดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ดังกล่าวได้มีการดำเนินการไปแล้วบางส่วน โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1.4.2.1 เพิ่มพื้นผิวจราจร เพื่อให้สามารถรับปริมาณรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี โดยการก่อสร้างและปรับปรุงถนนสายหลักและถนนสายรองในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยอยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร 22 โครงการ ของกรมโยธาธิการซึ่งประกอบด้วย

โครงการก่อสร้างถนนสายรองในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 5 โครงการ และโครงการก่อสร้างถนนสายหลักอีก 2 โครงการ โครงการก่อสร้างถนนตามเขตผังเมืองรวมอีก 3 โครงการ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการดำเนินการก่อสร้าง และจะสร้างเสร็จประมาณปี พ.ศ. 2542 - 2544

1.4.2.2 ต่อขยายเส้นทางระบบทางด่วนต่างๆ ขณะนี้มีทางด่วนที่กำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง จำนวน 2 สาย คือ ทางด่วนสายบางนา - ชลบุรี ซึ่งคาดว่าจะเปิดใช้ได้ในเดือนกุมภาพันธ์ 2543 แต่จะเปิดใช้เฉพาะส่วนงานตั้งแต่ กม.ที่ 0 + 005 ถึง กม.ที่ 15 + 000 ได้ในปี 2541 ซึ่งขณะนี้งานก่อสร้างมีความก้าวหน้าร้อยละ 33 ส่วนทางด่วนสายบางปะอิน - ปากเกร็ด ในระยะที่ 1 แจ้งวัฒนะ - เชียงราก คาดว่าจะเปิดให้บริการได้ในเดือนพฤศจิกายน 2541 ส่วนระยะที่ 2 เชียงราก - บางไทร จะเปิดให้บริการในเดือนธันวาคม 2542 โครงการก่อสร้างมีความก้าวหน้าร้อยละ 30 สำหรับการก่อสร้างทางแยกต่างระดับพระราม 9 เพื่อต่อเชื่อมทางด่วนสายรามอินทรา - อารณรังค์ กับระบบทางด่วนชั้นที่ 2 ส่วน D ที่บริเวณพระราม 9 กำหนดแล้วเสร็จประมาณเดือนมิถุนายน 2541 มีความก้าวหน้าของงานร้อยละ 42 และโครงการทางด่วนชั้นที่ 3 อยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้และกำหนดแนวสายทางและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยจะเปิดให้บริการได้ในปี 2543

1.4.2.3 เร่งรัดการก่อสร้างระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนของกรุงเทพมหานคร ขณะนี้มีผลงานความคืบหน้าในการก่อสร้างไปแล้วร้อยละ 24 ส่วนการก่อสร้างโครงสร้างของทางวิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการจราจรในขณะนี้ส่วนใหญ่ได้ก่อสร้างแล้วเสร็จและคืนพื้นที่การจราจรแล้ว และยังเหลืองานก่อสร้างที่รบกวนต่อพื้นผิวจราจรอีกเพียงร้อยละ 30 ของพื้นที่ก่อสร้างทั้งหมด ส่วนบริเวณสี่แยกสะพานควาย บริเวณสถานีขนส่งสายเหนือ (หมอชิต) บริเวณอนุสาวรีย์ชัยภูมิ ถนนพระราม 1 ถนนสาทร และถนนสุขุมวิท ช่วงซอยทองหล่อถึงซอยอ่อนนุช ซึ่งคาดว่าโครงการก่อสร้างจะแล้วเสร็จประมาณเดือนธันวาคม 2540 และเปิดให้บริการได้ในเดือนธันวาคม 2542

1.4.2.4 ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน 5 โครงการ ได้แก่ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณสะพานกรุงเทพและที่ปลายถนนสาทร (ระยะที่ 2) กำลังเริ่มดำเนินการคาดว่าจะแล้วเสร็จในปลายปี 2542 ส่วนโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณวัดนครอินทร์ บริเวณห้าแยกปากเกร็ด และบริเวณสะพานกรุงธน คาดว่า จะแล้วเสร็จในปลายปี 2543

1.4.2.5 เร่งรัดโครงการแก้ไขปัญหาจราจรตามแนวพระราชดำริ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โครงการทางคู่ขนานลอยฟ้าถนนบรมราชชนนี ตอนปิ่นเกล้า - ทางแยกต่างระดับสีรินธร ซึ่งขณะนี้มีผลงานแล้วเสร็จประมาณร้อยละ 58 คาดว่า จะแล้วเสร็จก่อนวันที่ 5 ธันวาคม 2540 และโครงการทางคู่ขนานลอยฟ้าถนนบรมราชชนนี

ตอนทางแยกต่างระดับสีรินธร - พุทรมณฑลสาย 2 คาดว่าจะแล้วเสร็จไม่เกินวันที่ 30 พฤศจิกายน 2540 ส่วนโครงการเชื่อมต่อถนนอรุณอมรินทร์ และสะพานพระราม 8 ได้ดำเนินการออกแบบรายละเอียดและอยู่ระหว่างการพิจารณาเปลี่ยนแปลงทางขึ้น - ลงให้เหมาะสมและมีผลกระทบต่อประชาชนน้อยที่สุด ส่วนโครงการถนนวงแหวนอุตสาหกรรมซึ่งเป็นโครงการแก้ไขปัญหาราจรบริเวณท่าเรือคลองเตยและเขตอุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรปราการจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างปี 2542 - 2545 ขณะนี้อยู่ระหว่างสำรวจออกแบบ

1.4.2.6 ก่อสร้างจุดกลับรถบนถนนสายหลัก ได้ดำเนินการออกแบบรายละเอียดในเบื้องต้นการก่อสร้างจุดกลับรถบนถนนสายหลักจำนวน 3 แห่ง คือ บนถนนรามคำแหง ถนนลาดพร้าว และถนนพัฒนาการ

1.4.2.7 นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ ได้แก่ โครงการควบคุมสัญญาณไฟจราจรเป็นพื้นที่ หรือ ATC ขณะนี้ได้ติดตั้งไปแล้ว 143 ทางแยก และจะได้มีการติดตั้งโทรทัศน์วงจรปิดอีก 44 จุด เพื่อช่วยให้การควบคุมการจราจรในถนนสายต่างๆ เป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ด้านสังคม

2.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงที่ผ่านมา นับว่าประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง แต่ปัญหายาเสพติดยังมีการขยายตัวรุนแรงมาก ซึ่งรัฐบาลโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ได้เร่งดำเนินการแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2540 - 2544 รวม 11 แผน โดยมีผลการดำเนินการที่สำคัญ สรุปได้ ดังนี้

2.1.1 แผนงานบริหารจัดการ

2.1.1.1 ให้สำนักงาน ป.ป.ส. จัดตั้งงบประมาณสำหรับใช้ล่อซื้อยาเสพติด วงเงิน 43 ล้านบาท เพื่อสนับสนุนหน่วยปราบทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และจัดซื้อเครื่องตรวจพิสูจน์สารเสพติด จำนวน 75 เครื่อง วงเงิน 125,765 ล้านบาท

2.1.1.2 ให้ความเห็นชอบกรอบงบประมาณในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำนวน 3 แผนงาน คือ

- กรอบงบประมาณเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2540 - 2544 จำนวน 11 แผนงาน 360 งาน/โครงการ กรอบงบประมาณ 14,647,416,242 บาท

- กรอบงบประมาณเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปี 2541 ของ 11 กระทรวง และสำนักงานอัยการสูงสุด จำนวน 76 แผนงาน/โครงการ กรอบงบประมาณ 2,085,599,716 บาท

- กรอบงบประมาณสำหรับแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จังหวัดชายแดนภาคใต้ ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) จำนวน 28 โครงการ กรอบงบประมาณ 88,723,800 บาท

2.1.1.3 ให้จัดตั้งศาลคดียาเสพติด เป็นแผนกยาเสพติดตามพระราชบัญญัติ ศาลยุติธรรม

2.1.1.4 ให้ดำเนินโครงการสกัดกั้นปราบปรามยาเสพติดแนวชายแดนภาคเหนือ ปี 2540 ในพื้นที่เป้าหมาย คือ อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และกิ่งอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัด เชียงราย อำเภอแม่สาย และอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 21 สิงหาคม - 30 กันยายน 2540 โดยใช้งบประมาณ 535,700 บาท

2.1.1.5 แก้ไขปัญหาการค้ายาเสพติดในสถานบริการน้ำมัน โดยให้ยกเว้น กฎหมายที่มีบทบัญญัติที่จะสามารถปิดสถานที่อื่น ๆ เช่น ร้านอาหาร ร้านเสริมสวย ที่มีการ จำหน่ายยาเสพติดได้ด้วย

2.1.1.6 มอบโล่เกียรติคุณแก่บุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประจำปี 2540 จำนวน 64 ราย

2.1.1.7 จัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่จังหวัดต่างๆ สำหรับการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ 2540 วงเงิน 14,370,000 บาท

2.1.2 แผนงานพัฒนาวิชาการและวิจัย

2.1.2.1 งานค้นคว้าด้านวิชาการ ได้รวบรวม ผลิตบทความ แพล และเรียบเรียง เอกสารวิชาการ สำหรับเผยแพร่เป็นความรู้ทางวิชาการ

2.1.2.2 งานด้านวิจัย ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด รวม 8 โครงการ วงเงิน 5,430,300 บาท

2.1.2.3 การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานยาเสพติดระดับหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อใช้เป็น ข้อมูลในการวางแผนนโยบาย และแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในระดับ จังหวัด ซึ่งขณะนี้สามารถจัดเก็บข้อมูลได้ทั้งหมด จำนวน 51,422 หมู่บ้าน/ชุมชน ในพื้นที่ 74 จังหวัด และอยู่ระหว่างขั้นตอนการประมวลผล จัดหมวดหมู่ การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดกลุ่ม ของการระดับการแพร่ระบาด

2.1.3 แผนงานข้อมูลและสารสนเทศ

ศึกษาและพัฒนาเทคนิคเพื่อการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ลึกลอบปลุกพืชเสพติด (ผื่น) แบบสำรวจระยะไกล (Remote sensing) โดยใช้การแปลภาพถ่ายดาวเทียม (Satellite Survey Technique) และวิเคราะห์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์เป็นหลัก เพื่อใช้เป็นข้อมูลชี้เป้าให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินการตัดทำลายได้อย่างทันท่วงที และมีประสิทธิภาพ

2.1.4 แผนงานพัฒนาบุคลากร

2.1.4.1 ฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 119 นาย

2.1.4.2 ผลิตสื่อสนับสนุนวิทยากรป้องกันยาเสพติดระดับจังหวัด 120 ชุด

2.1.4.3 ฝึกอบรมการสำรวจพืชเสพติดโดยการใช้เทคนิคการสำรวจข้อมูลระยะไกล (Remote Sensing) และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) แก่เจ้าหน้าที่เวียดนาม จำนวน 5 คน

2.1.4.4 ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์ยาเสพติดให้แก่เจ้าหน้าที่จากสำนักงานวิทยาการตำรวจ จำนวน 80 นาย

2.1.4.5 ฝึกอบรมหลักสูตร The Fifth Regional Training Course on Effective Countermeasures against Drug Offense Advancement of Criminal Justice Administration แก่เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกระบวนการอาชญาวิทยา จำนวน 23 คน จากเนปาล ปากีสถาน เกาหลี สิงคโปร์ ลาว ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บรูไน บังกลาเทศ และเวียดนาม

2.1.5 แผนงานความร่วมมือระหว่างประเทศ

2.1.5.1 ลงนามในข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านยาเสพติดกับต่างประเทศ จำนวน 2 ฉบับ คือ

- ข้อตกลงภายใต้บันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MOU) ว่าด้วยความร่วมมือในการควบคุมยาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกับประเทศอาร์เจนตินา

- ข้อตกลงความร่วมมือ (Agreement) ระหว่างประเทศไทยกับฮ่องกง ในการปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติด

2.1.5.2 บริจาคเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรระหว่างประเทศ จำนวน 388,500 บาท

2.1.6 แผนงานป้องกันยาเสพติด

2.1.6.1 ดำเนินโครงการจัดลานกีฬาสำหรับเยาวชนเพื่อสุขภาพและป้องกันยาเสพติด ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ซึ่งขณะนี้มีลานกีฬาที่เปิดบริการแล้ว จำนวน 1,558 แห่ง อยู่ระหว่างการประสานงานเพื่อเปิดเป็นลานกีฬาอีก จำนวน 2,379 แห่ง

2.1.6.2 สนับสนุนการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประเภทเงินอุดหนุนสำหรับองค์กรภาคเอกชนและองค์กรประชาชน รวม 11 โครงการ วงเงิน 1,247,500 บาท

2.1.7 แผนงานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2.1.7.1 จัดสรรเงินอุดหนุนด้านการบำบัดรักษาให้แก่หน่วยงานภาครัฐและเอกชน จำนวน 14 โครงการ วงเงิน 2,707,200 บาท

2.1.7.2 ฝึกอบรมหลักสูตรการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนที่ติดยาเสพติดให้แก่คณะครูของสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำนวน 2 รุ่นๆ ละ 20 คน

2.1.8 แผนงานปราบปรามยาเสพติด

ผลการปราบปรามและจับกุมยาเสพติดทุกประเภท รวม 75,726 คดี จำนวนผู้ต้องหา 55,552 คน และได้เผาทำลายยาเสพติดของกลาง รวม 2 ครั้ง จำนวน 1,712.98 กิโลกรัม

2.1.9 แผนงานสนับสนุนการดำเนินคดียาเสพติด

2.1.9.1 การจ่ายเงินสินบนเงินรางวัลคดียาเสพติด ได้อนุมัติจ่ายเงินสินบนรางวัล รวม 5 ครั้ง จำนวน 21,759 คดี เป็นเงินสินบนรางวัล 19,172,538 บาท

2.1.9.2 การตรวจสอบทรัพย์สิน ได้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน 86 ราย สั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวมีมูลค่า 185,507,584.16 บาท และมีคำวินิจฉัยว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับความผิดคดียาเสพติด 41,353,358.41 บาท

2.1.9.3 การพัฒนานกฎหมาย ได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงและยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการปกปิดและเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2535 พ.ศ. ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์เกี่ยวกับปัญหายาเสพติดที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายใหม่ เพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาเวียนนา ค.ศ. 1988

2.1.10 แผนงานควบคุมพืชเสพติด

2.1.10.1 การตัดทำลายการลักลอบปลูกฝิ่น สามารถตัดทำลายไร่ฝิ่นได้จำนวน 6,581 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 75 ของพื้นที่ลักลอบปลูก

2.1.10.2 การดำเนินโครงการพัฒนาต่างๆ

- โครงการพัฒนาที่สูงไทย - เยอรมัน เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชากรที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง เพื่อลดปัญหายาเสพติด ตลอดจนการดูแลรักษาสุขภาพความสมดุลของระบบนิเวศวิทยาในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- โครงการป้องกันการใช้สารเสพติดแบบผสมผสาน (Integrated Drug-Abuse Prevention Programme : IDAP) เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด และลดจำนวนผู้ติดยาเสพติดบนพื้นที่สูงในพื้นที่เป้าหมาย 58 หมู่บ้าน จังหวัดแม่ฮ่องสอนและเชียงใหม่
- โครงการบริหารสื่อเพื่อพัฒนาการป้องกันยาเสพติดไทย - World View เพื่อสนับสนุนหน่วยงานที่แก้ไขปัญหาเสพติด ด้วยการผลิตและการใช้สื่อที่เหมาะสมและเพิ่มศักยภาพให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยปฏิบัติการด้วยการใช้สื่อในการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.11 แผนงานการดำเนินงานเฉพาะพื้นที่

2.1.11.1 ดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ วงเงิน 6.3 ล้านบาท

2.1.11.2 ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนที่มีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรง (ปี 2540 - 2544) โดยได้กำหนดพื้นที่เป้าหมาย คือ กรุงเทพมหานคร 55 หมู่บ้าน/ชุมชน ภาคเหนือ 602 หมู่บ้าน/ชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 174 หมู่บ้าน/ชุมชน ภาคกลาง 151 หมู่บ้าน/ชุมชน และภาคใต้ 177 หมู่บ้าน/ชุมชน สำหรับปีงบประมาณ 2540 ได้จัดอบรมเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 4 รุ่น นอกจากนั้น ได้อบรมเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่เป้าหมาย รวม 5 ครั้ง ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ สงขลา สุราษฎร์ธานี ขอนแก่น และชัยนาท

นอกจากการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดดังกล่าวแล้ว มีส่วนราชการอื่นๆ ได้ให้การสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการ 2 มาตรการหลัก คือ การกวาดล้างสอดส่องดูแลไม่ให้นักเรียนใช้สารเสพติด โดยกำหนดให้บรรจุเนื้อหาสาระเรื่องโทษและพิษภัยของสารเสพติดไว้ในหลักสูตรทุกระดับชั้น จัดอบรมครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการสอน และสามารถทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันสารเสพติดได้ จัดทำสื่อต่างๆ รวมทั้งหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทษ พิษภัย และการป้องกันสารเสพติด จัดทำแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา โดยได้กำหนดนโยบาย

และแจกจ่ายให้หน่วยงานและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน รวมทั้งได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติดในสถานศึกษาด้วยแล้ว นอกจากนี้ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) ได้ให้การสนับสนุนในการป้องกันปัญหายาเสพติดโดยการเสนอข่าวเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งโทษและพิษภัยของยาเสพติดผลิตคำขวัญเกี่ยวกับการต่อต้าน โทษ และพิษภัยของยาเสพติด เพื่อให้ผู้ประกาศ และผู้อ่านข่าว นำออกเผยแพร่ รวมทั้งจัดทำสโปดและบทความเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด เพื่อให้ นักจัดรายการวิทยุ อ.ส.ม.ท. ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค นำไปประกอบการจัดรายการของสถานีด้วย ส่วนกรมประชาสัมพันธ์ได้ดำเนินการโครงการประชาสัมพันธ์ป้องกันยาเสพติดโดยใช้ทั้งสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ และสติ๊กเกอร์

ภายใต้แผนปฏิบัติการซึ่งมีการดำเนินงานควบคู่กันระหว่างการลดอุปสงค์และอุปทานของยาเสพติดในลักษณะของการผสมผสานการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันยาเสพติด มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มาตรการปราบปรามยาเสพติด มาตรการควบคุมพืชเสพติด ตามสภาพปัญหาที่ปรากฏในพื้นที่อย่างเหมาะสม และการดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ ตลอดจนการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดดังกล่าว จะช่วยในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และได้ผลในระดับที่น่าพอใจยิ่งขึ้นในอนาคต

2.2 การกระจายโอกาสทางการศึกษา

รัฐบาลถือเป็นภารกิจที่สำคัญและเร่งด่วน ในการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาร่างกายจิตใจ และความรู้ให้แก่ประชาชนในชาติ ให้สามารถรองรับและก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ ด้วยการเร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยมุ่งยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของคนไทยให้สูงขึ้น จาก 6 ปี เป็น 9 ปี และ 12 ปี และกระจายโอกาสให้ประชาชนที่ต้องการศึกษาต่อในชั้นอุดมศึกษาได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยมีเป้าหมายประมาณร้อยละ 25 ของกลุ่มอายุในวัยเรียนอุดมศึกษา (18-22 ปี) ในปี พ.ศ. 2544 ผลการดำเนินการที่ผ่านมา มีดังนี้

2.2.1 จัดการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ โดยเร่งรณรงค์ให้เด็กเข้าเรียนทุกระดับในปีการศึกษา 2540 และสามารถเกณฑ์เด็กเข้าเรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ถึงร้อยละ 98.44 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.56 ยังไม่ได้เข้าเรียน ส่วนใหญ่เป็นเด็กเร่ร่อน เด็กร่างกายพิการ เด็กชาวเขา และชนกลุ่มน้อย ในปีการศึกษา 2540 ได้จัดนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้จำนวน 892,078 คน คิดเป็นร้อยละ 79.7 ของประชากรอายุ 12 ปี และให้การช่วยเหลือค่าใช้จ่าย

ในการเข้ารับการศึกษา โดยได้รับการยกเว้นค่าบำรุงการศึกษา ได้รับหนังสือยืนยันเรียนให้แก่นักเรียน ได้ประมาณร้อยละ 60 ของเรียนนักเรียนทั้งหมด นอกจากนี้ได้จัดเสื้อผ้า ชุดนักเรียน บ้านพัก นักเรียน จัดรถรับส่งให้นักเรียนบางส่วน รวมทั้งจัดให้มีโครงการเกษตรและการรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้เป็นค่าใช้จ่ายระหว่างเรียนด้วย สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาต้นเข้าเรียนต่อทั้งสายสามัญและสายอาชีพได้ 686,248 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 ของประชากรกลุ่มอายุ 15 ปี

2.2.2 จัดการศึกษาพิเศษให้กับนักเรียนพิการ หรือเจ็บป่วย จำนวน 12,900 คน มีนักเรียนพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ 4,220 คน โดยมีโรงเรียนศึกษาพิเศษ 41 โรงเรียน เป็นนักเรียนประจำเกือบทั้งหมด รัฐบาลรับภาระการศึกษาทั้งที่พัก อาหาร เสื้อผ้า และอุปกรณ์การเรียน นอกจากนี้ได้พยายามส่งเสริมให้มีทักษะอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพพิการ และจัดสภาพอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมต่างๆ ให้เอื้อต่อการศึกษา และการดำรงชีวิตของเยาวชนพิการ

2.2.3 จัดการศึกษาสงเคราะห์ให้กับนักเรียน ในปีการศึกษา 2540 รัฐบาลได้จัดการศึกษาสงเคราะห์ให้กับนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 32,100 คน เพิ่มขึ้น 9,884 คน โดยให้นักเรียนยากจนและด้อยโอกาสเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 36 โรงเรียน มีทั้งนักเรียนประจำและนักเรียนไปกลับ และจัดการช่วยเหลือด้านที่พัก อาหาร เสื้อผ้า และอุปกรณ์การเรียน การพัฒนาความเป็นผู้นำ คุณธรรม จริยธรรม และการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน

2.2.4 จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งสายสามัญและสายอาชีพ กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย ได้แก่ กลุ่มเด็กที่เรียนในโรงเรียนและออกกลางคัน เด็กที่ไม่ได้เรียนต่อในระบบโรงเรียน และผู้ไม่รู้หนังสือ คนพิการ ผู้ต้องขัง ชาวไทยภูเขา ประชาชนชายแดน เด็ก เยาวชน และประชาชนที่ยากจน รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ ทหารกองประจำการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน จัดการศึกษาให้ชาวไทยมุสลิม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกษตรกรผู้สูงอายุ

2.2.5 จัดตั้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สามารถบริการประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึงทุกพื้นที่รวม 40 แห่ง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาบรรลุเป้าหมายได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.6 จัดตั้งสถานศึกษาทุกระดับขึ้นใหม่ ครอบคลุมพื้นที่บริการทั่วประเทศ และพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถให้บริการการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยในระดับประถมศึกษาได้จัดสรรงบประมาณเพื่อก่อสร้างปรับปรุง อาคารเรียนที่ชำรุดทรุดโทรม รวม 38,112 หลัง อาคารอเนกประสงค์ 12,227 หลัง ในระดับมัธยมศึกษาได้ปรับปรุงซ่อมแซมและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม รวม

1,763 โรงเรียน ในระดับวิทยาลัยอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการและเตรียมการจัดตั้งสถานศึกษาแห่งใหม่ ในปีงบประมาณ 2540 และ 2541 ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพ 70 แห่ง วิทยาลัยเทคนิค 18 แห่ง วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว 2 แห่ง วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ 1 แห่ง โดยเร่งรัดโครงการให้สามารถเริ่มรับนักเรียนในปีการศึกษา 2541 ได้ไม่น้อยกว่า 42,000 คน ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลได้จัดทำแผนแม่บทการก่อสร้างวิทยาเขตแห่งใหม่อีก 5 วิทยาเขต จัดตั้งสถาบันราชภัฏแห่งใหม่ 5 แห่งพร้อมทั้งขยายวิทยาเขตของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ และ วิทยาเขตของสถาบันราชภัฏยะเชิงเทรา

2.2.7 เร่งขยายโอกาสการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาค ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) จำนวน 30 จังหวัด เพื่อให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาใน ส่วนภูมิภาคมีโอกาสในการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้น จัดตั้งวิทยาเขตสารสนเทศ (IT Campus) ขึ้นในมหาวิทยาลัยต่างๆ และจังหวัดลูกข่าย เพื่อเป็นเครือข่ายการศึกษาโดยจัดการเรียนการสอนทางไกลแบบโต้ตอบ 2 ทาง ใน 30 จังหวัด ซึ่งในปีงบประมาณ 2540 ได้ดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์ห้องเรียนทางไกลแบบโต้ตอบ 2 ทาง ให้กับวิทยาเขตสารสนเทศ จังหวัดต่างๆ ในฐานะเป็นลูกข่าย และมหาวิทยาลัยที่เป็นแม่ข่าย รวม 15 จุด และมีนักศึกษาใน วิทยาเขตสารสนเทศที่ใช้ระบบการสอนทางไกลนี้ รวม 1,400 คน

2.2.8 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเพิ่มการผลิตกำลังคน สาขาต่างๆ ที่มีความพร้อมและศักยภาพในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.2.9 สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยของรัฐจัดสรรโควตาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยวิธีการแยกการสอบคัดเลือก จากส่วนกลาง หรือสอบรวมแบบปกติ ทั้งนี้เพื่อให้โอกาสแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน โรงเรียนต่างๆ มีโอกาสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐมีจำนวนมากขึ้น

2.3 การแก้ไขปัญหาโสเภณี/ปัญหาโรคเอดส์

2.3.1 ปัญหาโสเภณี

2.3.1.1 โครงการเสมาพัฒนาชีวิต รัฐบาลมีนโยบายที่จะป้องกันมิให้เด็กเข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันควร และประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสม พร้อมทั้งรณรงค์ให้ประชาชน ทราบและเข้าใจถึงอันตรายของการประกอบธุรกิจทางเพศ เพื่อแก้ปัญหาโสเภณีเด็ก โดยเน้นการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและขยายโอกาสให้ทั่วถึงคนทุกกลุ่มเพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการ พัฒนาคนให้มีขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นแรงผลักดันที่สำคัญ

ต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง โดยดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนทุกคน ได้รับการศึกษาต่อเนื่อง 12 ปี โดยจะให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษแก่ผู้ยากจนผู้ด้อยโอกาส และ ผู้บกพร่องทางกายและปัญญาตามความจำเป็น รัฐบาลซึ่งได้สนับสนุนการดำเนินการตามโครงการ เสนาพัฒนาชีวิต ซึ่งเป็นโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายขยายโอกาสการศึกษาดังกล่าวและ เป็นการป้องกันปัญหาโศกณัติเด็กด้วย โดยได้มีการจัดทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนหญิงที่จบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในภาวะยากลำบากและด้อยโอกาส ให้สามารถเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น โดยจัดทุนให้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 - 2540 แก่นักเรียนทุนประเภทเรียนไป - กลับ โรงเรียนมัธยมศึกษาใกล้บ้าน ทุนละ 2,400 บาท ต่อปี จำนวนปีละ 4,000 คน และทุนสำหรับ นักเรียนที่มีความเดือดร้อนมากเข้าเรียนประจำในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์จำนวน 500 ทุน ทุนละ 9,000 บาทต่อปี กำหนดหลักเกณฑ์ในการ คัดเลือกนักเรียนเพื่อรับทุนดำเนินการในรูปของคณะกรรมการระดับอำเภอและจังหวัด

การจัดทุนการศึกษาตามโครงการเสนาพัฒนาชีวิตนี้ได้ ดำเนินการใน เขตการศึกษา 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน แพร่ น่าน ลำปาง ลำพูน และพะเยา โดยคัดเลือกนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในภาวะยากลำบากและ ด้อยโอกาส ให้รับทุนการศึกษาเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนต้น ตลอด 3 ปีการศึกษา ลักษณะทุน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ทุนประเภทเรียนประจำ สำหรับนักเรียนที่มีความเดือดร้อนและอยู่ใน ภาวะยากลำบากมากจัดให้เรียนอยู่ในโรงเรียนประจำสังกัดกรมสามัญศึกษา ปีละ 500 ทุน ๗ ละ 9,000 บาทต่อปี และทุนประเภทเรียน ไป-กลับ สำหรับนักเรียนที่เดือดร้อนอยู่ใน ภาวะยากลำบากแต่ครอบครัวยังพอที่จะดูแลเด็กได้ จัดให้เรียนโรงเรียนมัธยมใกล้บ้านทั้งสังกัด กรมสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (โรงเรียนขยายโอกาส) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) ของกระทรวงมหาดไทย โดยจัดทุนการศึกษาให้ปีละ 4,000 ทุน ๗ ละ 2,400 บาท ต่อปี และ ในปีการศึกษา 2541 ได้มีการขยายผลการดำเนินงานไปทั่วประเทศในประเภททุนไป - กลับ ซึ่งรัฐบาลให้การสนับสนุนนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10,300 ทุน ๗ ละ 3,000 บาทต่อปี

ผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม/ประเมินผลสำเร็จอย่างชัดเจน ที่ผ่านมา สามารถช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในภาวะยากลำบากและด้อยโอกาส จำนวน 17,395 คน ใน 8 จังหวัด ในเขตการศึกษา 8 ให้สามารถเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2540 สามารถสนับสนุนทุนการศึกษาโดยเงินงบประมาณ ทุนประเภทเรียนไป - กลับ จำนวน 11,500 คน (ชั้น ม. 1,2 และ 3) เป็นเงิน 27,600,000 บาท และทุนประเภทเรียนประจำ จำนวน 1,500 คน (ชั้น ม. 1,2 และ 3) เป็นเงิน 13,500,000 บาท

2.3.1.2 โครงการหลักสูตรผู้ช่วยพยาบาลโครงการพิเศษ เป็นโครงการด้านวิชาชีพ โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีความดีดร้อนสูงที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าเรียนโดยใช้เวลาเรียน 1 ปี แล้วทำงานที่โรงพยาบาลศิริราชจำนวน 30 คน และโรงพยาบาลรามธิบดี จำนวน 20 คน รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุข และมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย จัดโครงการคัดเลือกนักเรียนเพื่อเรียนพยาบาลหลักสูตร 2 ปี โดยคัดเลือกนักเรียนที่อยู่ในภาวะลำบากที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมูลนิธิโตโยต้าสนับสนุนทุนการศึกษาให้ปีละ 25,000 บาท ต่อคนต่อปี โดยให้ยืมเรียนและเมื่อเรียนจบแล้วให้ทำงานที่สถานีนอนามัย ใกล้บ้านหรือโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและส่งเงินคืนกองทุน โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 ขณะนี้มีผู้ที่เรียนจบออกไปทำงานแล้ว 50 คน และกำลังเรียนอยู่ 130 คน และยังได้ทำวิจัยหารูปแบบอาชีพที่นักเรียนต้องการในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ และเมื่อฝึกอาชีพในโรงเรียนแล้วสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ โดยดำเนินการที่จังหวัดเชียงราย ลำปาง และพะเยา ในปีการศึกษา 2540

2.3.1.3 จัดตั้งศูนย์รับแจ้งรับเรื่องราวร้องทุกข์ชุมชน เป็นการ จัดตั้งศูนย์รับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับแรงงานเด็กและโสเภณีเด็กตามชุมชนต่างๆ แทนที่จะตั้งในสถานที่ราชการเพียงแห่งเดียว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้ที่จะให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแส ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและช่วยเหลือในกรณีปัญหาโสเภณีเด็ก กับประสานการช่วยเหลือกรณีปัญหาแรงงานเด็ก จำนวนทั้งสิ้น 18 ราย แรงงานเด็ก 2 ราย ปัญหาครอบครัว 42 ราย และปัญหาอื่นๆ 107 ราย ซึ่งจะเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กและโสเภณีเด็กอีกทางหนึ่ง

2.3.2 ปัญหาโรคเอดส์

จากรายงานสถานการณ์โรคเอดส์ของประเทศไทย ผู้ป่วยโรคเอดส์สะสมรวมทั้งสิ้น 61,382 ราย และผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่มีอาการอีก 25,379 ราย ซึ่งในจำนวนนี้พบผู้ป่วยโรคเอดส์ ร้อยละ 44.22 และผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่มีอาการร้อยละ 46.40 อยู่ในเขตภาคเหนือ แม้ว่าในปัจจุบันอัตราการติดเชื้อโรคเอดส์รายใหม่ของภาคเหนือจะเริ่มลดลง แต่สถานการณ์โรคเอดส์ในภาคเหนือนั้นยังมีความรุนแรงมาก โดยเฉพาะในเขตภาคเหนือตอนบน ซึ่งพบว่าผู้ป่วยโรคเอดส์ประมาณครึ่งหนึ่งอยู่ในเขตพื้นที่นี้ และมีแนวโน้มว่าผู้ติดเชื้อเอดส์จะทยอยปรากฏอาการป่วยอย่างรวดเร็วและมากขึ้นเรื่อยๆ การแพร่ระบาดได้ส่งผลกระทบต่อในวงกว้างไม่เฉพาะแต่ในกลุ่มเสี่ยงแต่ยังส่งผลกระทบต่อกลุ่มสตรีและเด็กที่ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงแต่อย่างใด นอกจากนี้ปัจจัยของการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของสังคมไทย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่ด้อย

โอกาสทางสังคมและเศรษฐกิจและปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผู้ติดเชื้อเอดส์ที่ทยอยป่วยด้วยโรคเอดส์ในเขตภาคเหนือมากกว่าภาคอื่น ๆ และปัญหาทารกที่คลอดจากมารดาติดเชื้อเอดส์ประมาณ 4,335 รายต่อปี ในจำนวนนี้จะเป็นเด็กที่ติดเชื้อจากมารดาประมาณ 1,084 ราย และเสียชีวิตภายใน 2 ปี ส่วนที่เหลืออีกประมาณ 3,251 รายต่อปี ที่คลอดจากมารดาติดเชื้อเอดส์และไม่ติดเชื้อจากมารดา จะเติบโตขึ้นเป็นเด็กกำพร้าในอนาคต เพราะมารดาและหรือบิดาจะเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ก่อนวัยอันสมควร ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2531-2540) รัฐบาลไทยได้ใช้จ่ายงบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ทั้งสิ้น 8,769,021,380 บาท โดยยังไม่รวมเงินสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งทรัพยากรที่ได้ลงทุนก่อนหน้านั้นที่ร่วมสนับสนุนแผนงาน/โครงการอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยแล้วรัฐจะต้องใช้งบประมาณรักษาผู้ป่วย ผู้ติดเชื้อ และป้องกันคนไทยไม่ให้ติดเชื้อไม่น้อยกว่า 4 ล้านบาท/คน/ปี

รัฐบาลได้ระดมสรรพกำลังในการจัดการปัญหาโรคเอดส์ในระดับท้องถิ่น โดยอาศัยกระบวนการเตรียมชุมชน การสร้างอาสาสมัคร การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหา และการปรับกระบวนการบริหารจัดการซึ่งส่งผลต่อสถานการณ์เอดส์ นอกจากนี้รัฐยังสนับสนุนงบประมาณให้ทุกหน่วยงานจัดกิจกรรมตามแผน ตั้งแต่การสร้างค่านิยมในสังคม การเสริมสร้างความเข้าใจ และสร้างสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้อย่างทั่วถึง มีการพัฒนาศักยภาพกำลังคนทั้งภาครัฐและเอกชนด้วยงบประมาณที่ค่อนข้างสูงเพื่อให้บริการที่มีคุณภาพและครอบคลุมทุกพื้นที่ จัดบริการสาธารณสุขภาครัฐ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น ด้านงบประมาณ สถานบริการ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ การบริหารจัดการ ทั่วประเทศเพื่อให้สามารถรองรับผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยโรคเอดส์ให้ได้รับการดูแลสุขภาพ การรักษาพยาบาลที่เหมาะสมและทั่วถึง โดยไม่เลือกปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และขณะเดียวกันก็ได้มีมาตรการในการคุ้มครองความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่จากการปฏิบัติงานด้วย แต่ในทางปฏิบัติยังพบว่าหลายแห่งเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อเอดส์ ดังนั้น จึงได้จัดบริการให้คำปรึกษาในคลินิกนิรนามทั้งภาครัฐและเอกชน กระจายการบริการทุกสถานบริการของรัฐทั่วประเทศ เพื่อให้ผู้ป่วยโรคเอดส์ ผู้ติดเชื้อ ญาติ และผู้ใกล้ชิดสามารถเข้าถึงบริการและสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุขและมีการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ให้บริการและระบบบริการการปรึกษาอย่างถูกหลักวิชาการ ส่งเสริมให้มีการอยู่ร่วมกันและมีมาตรการทางกฎหมายคุ้มครองผู้ติดเชื้อ โดยการสร้างทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม ส่งเสริมศักยภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแก่ผู้ติดเชื้อ ครอบครัว และผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมเมื่อถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งทุกหน่วยงานได้ให้ความร่วมมือด้วยดียิ่ง สนับสนุนให้มีการวิจัยในลักษณะสหสาขา (Multidisciplinary) เร่งรัดให้มีการศึกษา

ผลการวิจัยเกี่ยวกับวัคซีน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างยั่งยืน บทบาทของครอบครัว ชุมชน และองค์กรทางสังคมในการดูแลผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อเอชไอวี ศึกษา วิจัยเพื่อประเมินผลการป้องกันและควบคุมโรค บุคลากรทุกหน่วยที่มีแผนงาน/โครงการ ได้มีการประสานงาน และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคเอชไอวีอย่างต่อเนื่อง ในรูปคณะกรรมการระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอชไอวีทั่วประเทศอย่างเป็นระบบ รัฐบาลได้บริหารจัดการงบประมาณประจำปีด้านป้องกัน และควบคุมโรคเอชไอวี และสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรเอกชน ให้ดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคเอชไอวี โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย รวมทั้งองค์กรชุมชน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหาด้วยกัน และกำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เน้นให้คนมีศักยภาพในการป้องกันตนเองจากโรคเอชไอวีและปัญหาสังคมต่างๆ รวมทั้งการรู้จัก การแก้ไขปัญหา และเน้นพัฒนาสภาพแวดล้อมรอบตัวคน ให้เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคเอชไอวี สำหรับผลการดำเนินโครงการสำคัญ ๆ ได้แก่

2.3.2.1 โครงการรณรงค์และให้ความรู้แก่ผู้ใช้แรงงานเพื่อป้องกันมิให้ผู้ใช้แรงงานป่วยเป็นโรคเอชไอวี เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความช่วยเหลือผู้ใช้แรงงานที่ป่วยเป็นโรคเอชไอวีและครอบครัวในเรื่องของทุนประกอบอาชีพ ทุนฝึกอาชีพ และทุนการศึกษามูลรวมไม่เกินรายละ 20,000 บาท ให้การดูแลและช่วยเหลือเด็กกำพร้าจากปัญหาโรคเอชไอวี สงเคราะห์เด็กในสถานสงเคราะห์ ให้การสงเคราะห์เด็กแรกเกิด ถึง 5 ปี ที่ติดเชื้อเอชไอวีหรือกำพร้าถูกทอดทิ้ง ไร้ผู้อุปการะเลี้ยงดูเนื่องจากบิดามารดาป่วยด้วยโรคเอชไอวี หรือเสียชีวิตด้วยโรคเอชไอวี ในปีงบประมาณ 2541 มีเป้าหมายจะดำเนินการ 4,200 ครอบครัว ซึ่งได้จัดสรรในเบื้องต้นแล้ว จำนวน 1,500 ครอบครัว

2.3.2.2 โครงการเสริมสร้างสมรรถนะชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอชไอวี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็กและเยาวชน ในสถานสงเคราะห์ ในชุมชนแออัด ชาวเขา สมาชิกนิคมสร้างตนเอง คนพิการผู้สูงอายุและครอบครัว ผู้ช่วยงานสังคมสงเคราะห์ ชุมชน ได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคเอชไอวีและมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอชไอวี มีความเห็นอกเห็นใจและยอมรับ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนให้สามารถดูแลและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอชไอวีในชุมชนของตนเองได้

2.3.2.3 การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเอชไอวี โดยดำเนินการ

พื้นที่เชิงรุก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีสำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น และเขต 2 อุบลราชธานี เป็นหน่วยงานหลัก ในภาคใต้มีสำนักประชาสัมพันธ์เขต 5 สุราษฎร์ธานี และ เขต 6 สงขลา เป็นหน่วยงานหลัก ทั้งนี้จะทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น รู้จักดูแลรักษาตนเอง ให้มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ และรู้จักป้องกันตัวเองให้พ้นจากโรคเอดส์และโรคภัยอื่นๆ ส่งเสริมให้เกิดความรัก ความอบอุ่นในครอบครัวมีความซื่อสัตย์ต่อ คู่สมรสและมีศีลธรรมจรรยา อึดถึก การติดเชื่อ การเจ็บป่วย การเสียชีวิตและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในประชาชนทุกกลุ่มอายุ ทุกกลุ่มอาชีพ และทุกพื้นที่ลดลง ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจความเจริญและการพัฒนาประเทศ

การดำเนินการต่างๆ เหล่านี้ เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการรณรงค์ และเผยแพร่ให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนถึงอันตรายจากโรคเอดส์ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้าใจและช่วยเหลือผู้ติดเชื้อเอดส์ให้อยู่ร่วมในสังคมได้ตามปกติ และสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ในด้านการพัฒนาคุณภาพ และบริการสังคม โดยการเน้นการส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัวชุมชนให้เข้ามามีบทบาท ในการดูแลผู้สูงอายุ เด็ก เยาวชนที่มีปัญหา ผู้ติดเชื้อ และผู้ป่วยโรคเอดส์ให้มากขึ้น เพื่อทดแทน การเน้นบทบาทของสถานสงเคราะห์ต่างๆ เพียงอย่างเดียว

สรุปรายงานผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ถึง 31 พฤษภาคม 2540

ประเภท	2527-2537	2538	2539	2540	รวมสะสมตั้งแต่ต้น
ผู้ป่วยเอดส์ (AIDS)	22,291	19,343	19,615	2,329	63,578
ผู้ติดเชื้อเอดส์ที่มีอาการ (Symptomatic HIV patient)	8,875	7,997	8,388	1,118	26,378

2.4 การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ

จากการที่ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวไปอย่างรวดเร็วและมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ในการดำเนินการของทั้งภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ซึ่งก็ได้ส่งผลให้ภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทวีความรุนแรงเป็นลำดับ โดยเฉพาะภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ภัยในโรงงานอุตสาหกรรม และสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ อัคคีภัย อุบัติเหตุจากระบบการคมนาคมขนส่งหรือภัยธรรมชาติต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และมีผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของ ประชาชน อีกทั้งยังก่อให้เกิดความสูญเสียต่อระบบเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมและการพัฒนา

ประเทศโดยรวมอย่างประมาณค่ามิได้ รัฐบาลตระหนักดีถึงความสำคัญของปัญหาเรื่องอุบัติเหตุ และสาธารณภัยดังกล่าว จึงได้กำหนดนโยบายที่จะเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านอุบัติเหตุและสาธารณภัย รณรงค์ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ สร้างจิตสำนึกในการป้องกันและระงับอุบัติเหตุจากสาธารณภัย ป้องกันและแก้ไขปัญหอันเกิดจากภัยธรรมชาติ ให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูแก่ประชาชนเป็นการต่อเนื่อง ดังนี้

2.4.1 การกำหนดยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านอุบัติเหตุและสาธารณภัย กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ

2.4.1.1 การพัฒนาด้านกายภาพเพื่อเสริมระบบป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุอุบัติเหตุและสาธารณภัย โดยการพัฒนาด้านกายภาพเพื่อเสริมระบบการป้องกันและระงับอุบัติเหตุจากการจราจร อุบัติเหตุในสาธารณสถานและเคหสถาน และบรรเทาภัยจากภัยธรรมชาติ

2.4.1.2 การปรับปรุงระเบียบกฎหมายให้เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุอุบัติเหตุและสาธารณภัย

2.4.1.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนและองค์กรภาคเอกชน เข้ามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุอุบัติเหตุและสาธารณภัย

2.4.1.4 การพัฒนาการบริหารจัดการด้านอุบัติเหตุและสาธารณภัย

2.4.2 การดำเนินการป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ มีดังนี้

2.4.2.1 การพัฒนาประสิทธิภาพ ระบบการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ไว้ให้เพียงพอ ตลอดจนสนับสนุนจังหวัด และหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นในการเตรียมการล่วงหน้าและจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและบรรเทาไว้ให้พร้อมในยามปกติ

2.4.2.2 การพัฒนาประสิทธิภาพการดับเพลิงและกู้ภัย โดยได้จัดตั้งสถานีดับเพลิงย่อยขึ้นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 สถานีย่อย และจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมหรือโรงเรียนการดับเพลิงและกู้ภัยในส่วนกลาง ที่อำเภอศาลายา จังหวัดนครปฐม

2.4.2.3 การป้องกันอุบัติเหตุในอาคารสูง และอาคารศูนย์การค้าขนาดใหญ่ โดยกำหนดนโยบายและมาตรการทั้งระยะสั้นและระยะยาวในภาพรวม ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

มาตรการระยะสั้น

1) ให้กรมโยธาธิการ กรุงเทพมหานคร กองบัญชาการตำรวจดับเพลิง กรมตำรวจ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ร่วมกันสำรวจจำนวนอาคารขนาดใหญ่ และอาคารสูง รวมทั้งห้างสรรพสินค้า ซึ่งขออนุญาตก่อสร้างก่อนกฎกระทรวงฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2535)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่ยังไม่มีระบบการป้องกันไฟ หรือมี แต่ไม่ถูกต้อง ให้ได้มาตรฐาน

2) สำรวจแบบแปลนของอาคาร และสำเนาแบบให้สำนักงานเขต และกองบังคับการตำรวจดับเพลิง กรมตำรวจ

3) ให้กรุงเทพมหานครสำรวจแบบแปลนและจัดระบบไมโครฟิล์ม และให้กองบังคับการตำรวจดับเพลิง กรมตำรวจ พัฒนาระบบข้อมูลดับเพลิงให้เป็น GIS

4) ผลักดันกฎหมาย กฎกระทรวง ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องทั้งของกรมโยธาธิการ และพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495 แก้ไขปรับปรุงให้ออกบังคับใช้ได้โดยเร็ว

5) เร่งให้มีมาตรการเชิงบริหาร ที่จะดำเนินการทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการเป็นมาตรการเชิงรุก เช่น มาตรการของการไฟฟ้านครหลวงที่จะบริการการตรวจสอบสายไฟ และความปลอดภัยให้แก่สถานประกอบการต่างๆ ที่ร้องขอโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การให้การอบรม การจัดทำคู่มือให้คำแนะนำ เช่น อาคารที่มีคนเข้าไปใช้มาก ๆ ควรมี Double Protection โดยการยก Cut Out เมื่อเลิกใช้งาน หรือมีการแบ่งวงจรการใช้ไฟฟ้าเพื่อการตัดไฟหลังปิดกิจการเป็นส่วน ๆ ไป

6) จัดให้มีการประชุมโต๊ะกลมผู้บริหารของกรุงเทพมหานคร กรมโยธาธิการ และกองบังคับการตำรวจดับเพลิง กรมตำรวจ

7) ให้กองงานคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิศวกรรมสถาปัตยกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เพิ่มเรื่องการควบคุมการก่อสร้างและการป้องกันภัย และประสานสมาคมสถาปนิกแห่งประเทศไทยในการเพิ่มการฝึกอบรมเรื่องดังกล่าว

8) ให้กองบังคับการตำรวจดับเพลิงจัดให้มี Pilot Project การทำงานครบวงจรเพื่อป้องกันระงับและช่วยเหลือเมื่อเกิดอัคคีภัย

มาตรการระยะยาว

1) ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปลูกสร้างและควบคุมอาคารสูงทั้งหมด

2) กำหนด Zoning การก่อสร้างอาคารสูงในผังเมืองรวมทั่วประเทศ

2.4.2.4 การป้องกันอุบัติเหตุเกี่ยวกับน้ำมันและสารเคมี โดยได้กำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้น ดังนี้

ด้านการบริหารการจัดการ

- 1) ประสานขอความร่วมมือกรมโรงงานอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการอนุญาต หรือต่อใบอนุญาตโรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซ ให้สถานประกอบการนั้น ๆ ขอใบอนุญาตให้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงจากกรมโยธาธิการก่อน
- 2) จัดทำแผนที่เส้นทางการขนส่งน้ำมันและก๊าซ จากกรุงเทพมหานคร ตามเส้นทางสายหลักสู่จังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้ทุกจังหวัดทราบและระมัดระวังการประกอบกิจการ ตลอดเส้นทาง
- 3) จัดทำคู่มือประชาชน เพื่อให้ความรู้ในการป้องกันตนเอง และขอความร่วมมือในการดูแลตรวจตราพื้นที่ ซึ่งอาจมีการประกอบกิจการด้านวัตถุอันตรายและแจ้งเจ้าหน้าที่ทราบ
- 4) ตั้งศูนย์ข้อมูลอันตรายขึ้นในทุกจังหวัด
- 5) จัดสัมมนาผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมเน้นผู้ประกอบการ เกี่ยวกับการใช้วัตถุไวไฟ และสารเคมีอันตราย
- 6) การอนุมัติการอนุญาตให้ประกอบกิจการ อย่างเคร่งครัด ด้วยการตรวจสอบ กำกับดูแล การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เงื่อนไขต่าง ๆ ที่สถานประกอบการจะต้อง ปฏิบัติก่อนจะอนุญาตให้เปิดสถานประกอบการได้
- 7) ตรวจตราบิมน้ำมันและบิมน้ำแก๊สที่อยู่ในพื้นที่ด้านความปลอดภัย อย่างสม่ำเสมอ
- 8) การรณรงค์ให้มีการปฏิบัติเรื่องการปิดป้าย United Nation Number ข้างรถบรรทุกสารพิษทุกคัน และให้มีคู่มือการระงับอุบัติเหตุที่เกิดจากวัตถุอันตราย ประจำรถไว้ทุกคัน
- 9) ขอความร่วมมือประชาชนในพื้นที่ช่วยสอดส่องดูแลและชี้เบาะแส สถานการณ์หรือบริเวณใกล้เคียง
- 10) กำหนดมาตรการในการป้องกันอุบัติเหตุในสถานประกอบการ ประเภทกลุ่มเสี่ยงรายย่อยด้วย เช่น บิมน้ำมัน บิมน้ำแก๊ส ร้านค้าส่ง/ปลีกแก๊ส ฯลฯ
- 11) จัดชุดตรวจเยี่ยมสถานประกอบการอุตสาหกรรม โดยมีร่อง ผู้ว่าราชการจังหวัดและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตรวจมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย รวมทั้งการบริหารจัดการของเสียจากอุตสาหกรรม

ด้านการจัดทำแผน

- 1) ให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนดมาตรการให้เหมาะสม กับสภาพพื้นที่ กำหนดพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย

2) จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบการตั้งบริษัทหรือสถานประกอบการให้ครอบคลุมทั่วถึงและให้ทราบว่าน้ำมันสารเคมีอันตรายมีที่ใดบ้าง ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ จะได้ควบคุมป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุได้

3) จัดให้มีการฝึกซ้อมแผนป้องกันอุบัติเหตุจากโรงงานในทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ เทศบาลและสุขาภิบาล

4) ให้มีการจัดทำแผนรณรงค์ประชาสัมพันธ์ โดยแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนผู้ประกอบการและภาคเอกชน รวมทั้งให้ข้อมูลและร่วมมือกับทางการด้วย

5) ให้บรรจุแผนว่าด้วยภัยที่เกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซและวัตถุอันตรายลงไว้ในแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนด้วย และให้มีการจัดทำ แผนที่ เสี่ยงภัยของทุกจังหวัดไว้ในแผนดังกล่าว

6) ให้อำเภอเป็นแกนในการปฏิบัติการตรวจสอบและจัดทำแผนที่ เสี่ยงภัยให้เป็นปัจจุบัน

ด้านกฎหมาย

เร่งผลักดันการปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2474 ให้มีการสะสางกฎหมายที่ว่าด้วยอุบัติเหตุอย่างจริงจัง และปรับปรุงกฎกระทรวงที่จะกำหนดมาตรการต่างๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ตารางสถิติการเกิดสาธารณภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ประเภท	จำนวนครั้ง การช่วยเหลือ	ราษฎรเดือดร้อน		มูลค่าการช่วยเหลือ (บาท)
		ครอบครัว	คน	
1. อัคคีภัย	2,464	5,144	23,486	66,311,524.55
2. วาตภัย	2,281	72,471	394,301	205,060,884.01
3. อุทกภัย	5,093	1,373,472	6,000,892	620,855,048.00
4. ผู้ตกทุกข์ได้ยาก กลับภูมิลำเนาเดิม	1,361	1,795	1,795	1,741,357.84
5. ภัยจากอากาศหนาว	255	501,522	2,107,424	53,363,000.00
6. ภัยแล้ง	3	4,152	21,440	2,713,900.00
7. ภัยจากกองกำลังภายนอก ประเทศ	9	12	64	212,441
8. สาธารณภัยอื่นๆ	5	82	382	744,784
รวม	11,471	1,958,650	8,504,784	951,303,029.40

2.5 การเตรียมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ได้เริ่มมีขึ้นครั้งแรกเมื่อเดือนมีนาคม 2494 ที่ประเทศอินเดีย โดยในช่วง 46 ปีที่ผ่านมา มีเพียง 8 ประเทศเท่านั้นที่ได้รับเกียรติ และสามารถเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน ซึ่งประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในจำนวนดังกล่าวที่ได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ โดยประสบความสำเร็จอย่างดียิ่งมาแล้ว 3 ครั้ง คือ เอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 5 ในปี 2509 ครั้งที่ 6 ในปี 2513 และครั้งที่ 8 ในปี 2521 สำหรับการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ 6 - 20 ธันวาคม 2541 นับเป็นความภาคภูมิใจอีกครั้งหนึ่งที่ประเทศไทยได้รับเกียรติจากสภาโอลิมปิกแห่งเอเชียและมวลสมาชิก เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2539 ให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน โดยมีการกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการจัดเตรียมนักกีฬาเพื่อเข้าร่วมแข่งขัน ประกอบด้วยกีฬาทั้งหมด 36 ชนิดกีฬา รัฐบาลได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในปี 2540 เพื่อการดังกล่าว จำนวน 115,950,000 บาท ซึ่งผลความคืบหน้าในการเตรียมการจัดการแข่งขัน ฯ สรุปได้ดังนี้

2.5.1 ความพร้อมด้านบุคลากร

เพื่อรองรับมหกรรมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง โดยใช้ระบบเร่งรัด (Fast track) และได้วางแผนให้การก่อสร้างแล้วเสร็จภายใน 6 เดือน ก่อนการแข่งขัน จึงจำเป็นต้องมีการจัดการอย่างดีตรงตามกำหนดเวลา และจากการที่มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากมาย จึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 (BAGOC) เพื่อประสานงานรายละเอียดกิจกรรมต่าง ๆ รวม 9 ฝ่าย ดังนี้

- 2.5.1.1 คณะกรรมการฝ่ายเทคนิคกีฬา
- 2.5.1.2 คณะกรรมการฝ่ายสถานที่แข่งขันและที่พัก
- 2.5.1.3 คณะกรรมการฝ่ายอำนวยความสะดวก
- 2.5.1.4 คณะกรรมการฝ่ายการเงินและสิทธิประโยชน์
- 2.5.1.5 คณะกรรมการฝ่ายพิธีการและการแสดง
- 2.5.1.6 คณะกรรมการฝ่ายรักษาความปลอดภัย และระบบจราจร
- 2.5.1.7 คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
- 2.5.1.8 คณะกรรมการฝ่ายเทคโนโลยี
- 2.5.1.9 คณะกรรมการฝ่ายกิจกรรม

2.5.2 ความพร้อมด้านสถานที่แข่งขัน

ได้มีการเตรียมสนามแข่งขันไว้หลายแห่ง สำหรับศูนย์กีฬาขนาดใหญ่ในระดับสปอร์ตคอมเพล็กซ์ มี 3 แห่ง ซึ่งมีความก้าวหน้าในการดำเนินการ ดังนี้

2.5.2.1 ศูนย์กีฬามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นศูนย์กลางในการแข่งขันกีฬารวม 17 ชนิดกีฬา ประกอบด้วยสนามกีฬาหลัก ขนาดความจุ 20,000 ที่นั่ง และศูนย์กีฬาทางน้ำ ขนาด 5,000 ที่นั่ง อาคารยิมเนเซียม 7 หลัง เพื่อใช้แข่งขันแบดมินตัน แชนด์บอล คาราเต้ เทควันโด วูซู บาสเกตบอล มวยปล้ำ ยูโด ปิงปอง ฟันดาบ และตะกร้อ ศูนย์สันตนาการ อยู่ติดกับหมู่บ้านนักกีฬา เป็นที่พักสำหรับนักกีฬาและเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย จุดเชิงดูของ แต่ละชาติ จุดตรวจสอบความปลอดภัย และอำนวยความสะดวกแก่นักกีฬา โรงอาหาร ที่ทำการ ไปรษณีย์ ธนาคาร โทรศัพท์ ร้านค้าต่างๆ บ้านพักนักกีฬา เป็นที่พักของนักกีฬาจำนวน 5,000 ยูนิต สามารถรองรับนักกีฬาได้ถึง 10,000 คน กำหนดก่อสร้างแล้วเสร็จเดือนพฤษภาคม 2541 โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณทั้งสิ้น 6,800 ล้านบาท

2.5.2.2 ศูนย์กีฬาเมืองทองธานี เป็นสถานที่แข่งขันกีฬา 7 ชนิดกีฬา และเป็นที่ตั้งของ Main Press Center พร้อมทั้งที่พักสื่อมวลชน ประกอบด้วย อาคารเพื่อการแข่งขันมวยสมัครเล่น ขนาด 10,000 ที่นั่ง อาคารเพื่อการแข่งขันยิมนาสติก 5,000 ที่นั่ง อาคารเพื่อการแข่งขันยกน้ำหนัก 5,000 ที่นั่ง อาคารแข่งขันวอลเลย์บอล 3,000 ที่นั่ง อาคารแข่งขันสนุกเกอร์-บิลเลียด สนามแข่งขันรักบี้ฟุตบอลและฝึกซ้อมกรีฑา ขนาดความจุ 5,000 ที่นั่ง สนามเทนนิสพร้อมเซนเตอร์คอร์ท และสระว่ายน้ำ 2 สระ บริษัทบางกอกแลนด์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ลงทุนก่อสร้าง โดยให้ธนาคารออมสินเป็นผู้ให้ Credit Line เป็น Prime Rate แก่ บริษัทบางกอกแลนด์ จำนวน 800 ล้านบาท ทำให้การก่อสร้างเสร็จตามแผนงานได้ในเดือนกันยายน 2540

2.5.2.3 ศูนย์กีฬาการกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นสถานที่แข่งขันกีฬา 5 ชนิดกีฬา ประกอบด้วย Main Stadium เป็นสนามพิเศษขนาดใหญ่ จุคนได้ 60,000 ที่นั่ง อินดอร์สเตเดียม ใช้เป็นสถานที่แข่งขันเซปักตะกร้อ ขนาด 12,000 ที่นั่ง เวลโลโดรม สำหรับการแข่งขันจักรยาน ขนาด 2,000 ที่นั่ง อาคารสนามยิงปืน ขนาด 2,000 ที่นั่ง ประกอบด้วยอาคารแข่งขันและอาคารฝึกซ้อม อาคารสนามยิงปืนเป้าบิน ขนาดความจุ 500 ที่นั่ง กำหนดก่อสร้างแล้วเสร็จปลายปี 2540 นอกจากนี้ ยังใช้เป็นที่พักจัดแสดงพิธีเปิด-ปิด การแข่งขัน โดยจะจัดขึ้น ณ Main Stadium ซึ่งการจัดพิธีดังกล่าว จะเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่มายังประเทศไทย

2.5.3 การจัดการระบบขนส่งมวลชน

มีโครงการปรับปรุงถนนหลายโครงการ ซึ่งจะช่วยให้การจราจรที่มุ่งเข้าสู่ศูนย์กีฬาแต่ละแห่งมีการลื่นไหล และลดการติดขัดลงได้อย่างมาก ซึ่งโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จและเปิดใช้แล้ว ได้แก่ โครงการทางด่วนขั้นที่สอง (ส่วน B) โครงการทางด่วนรามอินทรา - อารณรังค์ โครงการดอนเมืองโทลเวย์ (ดินแดง-สนามบิน) และทางขึ้นลงสู่ดอนเมืองโทลเวย์ และทางด่วนขั้นที่สอง ที่ดินแดง ส่วนโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการได้แก่ โครงการทางด่วนบางปะอิน - ปากเกร็ด (ส่วนต่อขยายจากทางด่วนขั้นที่สอง ที่ B-Land แจ้งวัฒนะถึงมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) การก่อสร้างถนนวงแหวนรอบนอกช่วงตะวันออก (บางปะอินถึงทางหลวง 34) และทางหลวง 3214 ตะวันตก/ตะวันออกเชื่อมต่อกู่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2.5.4 การรายงานการแข่งขัน

ในส่วนของกรรายงานการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทยได้เตรียมพร้อมด้วยเครือข่ายถ่ายทอดสดผ่านดาวเทียม เพื่อรายงานการแข่งขันให้ทั่วโลกได้ติดตามรับชมกันอย่างทั่วถึง ซึ่งคาดว่าจะเป็นที่น่าสนใจของทั่วโลก สถานีโทรทัศน์ทุกแห่งของไทย ทั้งไทยทีวีสี ช่อง 3 สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 สี สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 และศูนย์การถ่ายทอดโทรทัศน์นานาชาติ (International Broadcasting Center) จะทำการถ่ายทอดการแข่งขันจากทุกสนาม รวมทั้งรายงานผลการแข่งขันทุกวันตลอดระยะเวลาการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งนี้

นอกจากนี้ คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ได้เล็งเห็นความสำคัญในการที่จะให้ประชาชนทั่วโลกได้มีโอกาสสัมผัสการแข่งขันกีฬาอย่างใกล้ชิด ต่อเนื่อง และรวดเร็ว โดยได้ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ตลอดระยะเวลาการแข่งขัน ซึ่งผู้สนใจสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ที่ [http:// www. asiangames.th](http://www.asiangames.th) และติดต่อ E-mail ได้ทั่วโลกที่ [itcom @ asiangames.th](mailto:itcom@asiangames.th) รวมทั้งได้จัดเตรียมแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันประกอบด้วย

- จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ชุดใหญ่เชื่อมโยงระบบ ON - LINE สื่อสารด้วยความเร็วสูง
- เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์กับระบบจับเวลาการแข่งขันไปยังเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกแห่ง
- ติดตั้งระบบสื่อสารความเร็วสูง FIBER OPTIC และระบบสื่อสารดาวเทียม เพื่อการส่งสัญญาณภาพเสียง และข้อมูลพร้อมกัน

- ติดตั้งระบบ VIDEO CONFERENCING SYSTEM และ MULTI MEDIA TOUCH SCREEN ให้บริการสื่อมวลชน

การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ระหว่างวันที่ 6-20 ธันวาคม 2541 จะมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศทั้งในด้านการค้า อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการพัฒนาด้านการกีฬา ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มรายได้ และคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนและประเทศโดยรวมต่อไป

3. ด้านการเมือง/การบริหาร

3.1 การแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยและเวียดนาม

ประเทศไทยและเวียดนามมีปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งเขตไหล่ทวีปมาตั้งแต่ปี 2516 โดยทั้งไทยและเวียดนามต่างได้ประกาศเขตไหล่ทวีปเพิ่มเติม ทำให้เกิดพื้นที่อ้างสิทธิทับซ้อนประมาณ 6,074 ตารางกิโลเมตรในอ่าวไทย ซึ่งการอ้างสิทธิทับซ้อนนี้ก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่างๆ แก่ทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการแสวงประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณดังกล่าว จนกระทั่งปี 2535 ไทยและเวียดนามได้เริ่มการเจรจาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งได้ดำเนินการมาแล้ว 7 ครั้ง โดยไม่ประสบผลสำเร็จ

ต่อมาในระหว่างการเยือนเวียดนาม เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2540 พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ได้พบและหารือกับผู้นำของเวียดนามเพื่อเจรจาเกี่ยวกับการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศทั้งสองให้บรรลุข้อตกลงโดยเร็ว รัฐบาลไทยโดยกระทรวงการต่างประเทศ ได้ดำเนินการเจรจากับเวียดนามเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม - 3 มิถุนายน 2540 ที่ นครโฮจิมินห์ เวียดนาม ผลการเจรจาทำให้ไทยได้รับพื้นที่ร้อยละ 67.5 ของพื้นที่ทับซ้อน ในขณะที่เวียดนามได้รับพื้นที่ร้อยละ 32.5 ของพื้นที่ทับซ้อน หรือคิดเป็นอัตราส่วนพื้นที่ไทย : เวียดนาม เท่ากับ 1.02 : 1 นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังเห็นชอบให้เส้นแบ่งเขตทางทะเลดังกล่าว เป็นเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีป และเส้นแบ่งเขตเศรษฐกิจจำเพาะระหว่างประเทศทั้งสอง ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบผลการเจรจาดังกล่าวและอนุมัติให้ลงนามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามว่าด้วยการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศทั้งสองในอ่าวไทย เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2540

ข้อยุติดังกล่าวทำให้ปัญหาการกระทบกระทั่งระหว่างประเทศทั้งสองอันเกี่ยวข้องกับเขตแดนทางทะเลสิ้นสุดลง และส่งผลให้ประชาชนของทั้งสองประเทศสามารถแสวงประโยชน์ได้อย่างเต็มที่จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ลึตว์น้ำ น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติภายในเขตทะเลของตน ในขณะที่เดียวกันก็จะช่วยกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองให้แน่นแฟ้นขึ้นด้วย

3.2 การปฏิรูปการเมือง

รัฐบาลได้เข้ามาบริหารประเทศหลังจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2539 ได้มีผลใช้บังคับโดยรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) เพื่อทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้สอดคล้องต่อกระแสประชาชนที่ต้องการให้มีการปฏิรูปการเมือง ซึ่งรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญมาโดยตลอด รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรเอกชนและสื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ดังนี้

3.2.1 การสนับสนุนการดำเนินงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

เพื่อให้การปฏิบัติงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2539 ที่ต้องการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและมีประสิทธิภาพ ทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ รัฐบาลจึงได้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ดังนี้

3.2.1.1 อนุญาตให้ข้าราชการและพนักงานของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจสามารถแสดงความคิดเห็น และวิพากษ์วิจารณ์ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ยกร่างเสร็จแล้ว ในช่วงที่อยู่ในกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและประชาพิจารณ์ได้

3.2.1.2 ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่รับผิดชอบสื่อของรัฐ ทั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ของ สสร. ทั้งนี้ให้ สสร. จัดทำกำหนดระยะเวลาการประชาสัมพันธ์ในแต่ละช่วง และประสานกับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่รับผิดชอบสื่อของรัฐต่อไป

3.2.1.3 ให้สำนักงานประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสมและจำเป็น เพื่อสนับสนุนการจัดพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของ สสร.

3.2.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปการเมือง

รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปการเมือง (ครก.) เพื่อทำหน้าที่ในการรณรงค์ส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิรูปการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน รับฟังและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวกับการปฏิรูปและการพัฒนาประชาธิปไตย และให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญ รวมทั้งมีเป้าหมายที่จะรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษาด้วยในการดำเนินงานที่ผ่านมา คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปการเมือง (ครก.) ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์และผลักดันการปฏิรูปการเมือง ดังนี้

3.2.2.1 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อการปฏิรูปการเมืองในทุกจังหวัด เพื่อทำการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับระบบการเมืองอย่างแท้จริงภายในจังหวัด

3.2.2.2 จัดทำเอกสารทางวิชาการเพื่อเผยแพร่แก่ประชาชน จำนวน 17 หัวข้อ ๆ ละ 84,000 ฉบับ ได้แก่ 1) แผนพัฒนาการเมือง 2) กระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ 3) รัฐธรรมนูญกับประชาชน 4) ประชาชนกับบทบาททางการเมือง 5) สิทธิและเสรีภาพของประชาชน 6) ระบบและวิถีเลือกตั้ง 7) คณะกรรมการเลือกตั้ง ศาลการเมือง 8) การออกเสียงประชามติ 9) รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา 10) รัฐบาล คณะรัฐมนตรี 11) ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล - รัฐสภา 12) ศาลรัฐธรรมนูญ 13) พรรคการเมือง 14) ศาลปกครอง 15) การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น 16) การปฏิรูประบบราชการ และ 17) การปฏิรูปการศึกษา

3.2.2.3 จัดทำสื่อเพื่อใช้ในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อการปฏิรูปการเมือง อาทิ แผ่นโปสเตอร์ สติกเกอร์ หนังสือ การ์ตูน และสื่อ

3.2.2.4 สัมมนาประธานอนุกรรมการและอนุกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปการเมืองจากทุกจังหวัด เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในภารกิจและขอบเขต และแผนการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปการเมือง

3.2.2.5 เผยแพร่ความรู้และรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมืองร่วมกับองค์กรภาคเอกชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนมากขึ้น รวมทั้งจะทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่ถูกต้อง อันจะส่งผลให้การปฏิรูปการเมืองบรรลุวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

3.2.2.6 ประชุมเชิงสัมมนาเรื่อง “รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ให้อะไรกับการปฏิรูปการเมือง” โดยเชิญประชาชนจากทุกสาขาอาชีพ ประมาณ 200 คน มาร่วมประชุมสัมมนา

3.2.2.7 จัดทำเอกสารทางวิชาการสรุปสาระ ข้อสังเกตของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยใช้การเรียบเรียงด้วยคำหรือข้อความอย่างง่าย ๆ เพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง ได้เข้าใจถึงเนื้อหาสาระ และข้อสังเกตบางประการของรัฐธรรมนูญ

3.2.2.8 จัดทำประชาพิจารณ์กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญอันเป็นพื้นฐานจำเป็นต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการใหม่ที่รัฐธรรมนูญกำหนด โดยได้ดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ

3.2.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม 2540 ที่ผ่านมา และโดยที่รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้มีการจัดทำกฎหมายหลายฉบับและดำเนินการในเรื่องต่างๆ หลายเรื่อง ซึ่งบางเรื่องมีกรอบและกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสานสอดคล้องกัน รัฐบาลจึงแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายโกศล พลกุล) เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทุกกระทรวงและข้าราชการเทียบเท่าปลัดกระทรวงเป็นกรรมการ โดยมีเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดลำดับความเร่งด่วนและความสำคัญในการร่างกฎหมายใหม่หรือปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่แล้ว ตลอดจนกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ และกำหนดมาตรการทางฝ่ายบริหาร เพื่อเป็นไปตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ การมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือคณะบุคคลจัดทำกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกำหนดมาตรการที่จัดลำดับไว้แล้ว รวมทั้งการกำกับข้อมูล ติดตาม เฝ้าระวัง และประสานงาน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและทันกำหนดระยะเวลา

สำหรับการสนับสนุนการปฏิรูปการเมืองที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคต รัฐบาลจะใช้เวลาทุกนาทีอย่างมีค่าและซื่อสัตย์สุจริตโดยจะระดมสรรพกำลังและอาศัยความสมัครสมานสามัคคีของชนชาติเป็นสำคัญ และเร่งรัดการออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับเพื่อจะได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา และจะคืนอำนาจการตัดสินใจให้ประชาชนโดยเร็ว

3.3 การปฏิรูประบบราชการ

การปฏิรูประบบราชการเป็นเงื่อนไขที่มีความสำคัญยิ่งต่อผลสำเร็จของการพัฒนาประเทศ เพราะอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ของการพัฒนาประเทศไม่ใช่ปัญหาทางด้านขาดแคลนทรัพยากรเท่านั้น แต่เป็นปัญหาทางด้านการบริหารราชการ ถึงแม้ว่าจะได้มีการปฏิรูปการเมืองไปแล้ว ก็จะไม่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาประเทศ ไม่สามารถนำไปสู่การพิทักษ์ปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและนำประเทศให้ไปสู่การแข่งขันกับประชาคมโลกได้ หากไม่มีการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการนำนโยบายการปฏิรูปการเมืองไปปฏิบัติ รัฐบาลจึงได้แสดงเจตจำนงชัดเจนที่จะปฏิรูประบบราชการให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการเมือง การบริหาร เศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นการวางรากฐานสำหรับการพัฒนาประเทศในอนาคต การดำเนินงานที่ผ่านมารัฐบาลได้ดำเนินการปฏิรูปราชการไปแล้ว ดังนี้

3.3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ

เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลที่จะปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริการประชาชน โดยปรับลดบทบาทจากที่เป็นผู้ดำเนินการมาเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ กำกับดูแล ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาเป็นผู้ลงทุนและดำเนินการแทนในกิจการของรัฐ ปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐให้เหมาะสม ผลักดันให้มีการเปลี่ยนทัศนคติ และระบบการทำงาน โดยมุ่งเน้นการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีความเหมาะสม เร่งรัดการกระจายภารกิจไปให้ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น รวมทั้งให้ประชาชนมีสิทธิรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับกิจการของรัฐ รัฐบาลจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ โดยมี นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายโกศล พลกุล) เป็นรองประธาน กรรมการประกอบด้วย ข้าราชการระดับสูง ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อีก 33 คน เป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์ กำหนดแนวทาง กลยุทธ์ และมาตรการเกี่ยวกับการปรับปรุงภาคราชการ เสนอแนวทางและวิธีการพัฒนาภาคราชการ การมอบอำนาจ การกระจายอำนาจ และการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ซึ่งสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการได้ดังนี้

3.3.3.1 การจัดทำแผนแม่บทการปฏิรูประบบราชการ (พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2544)

ได้จัดทำแผนแม่บทการปฏิรูประบบราชการ (พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2544) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางปฏิรูประบบราชการเช่นเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีเป้าหมายที่จะสร้างระบบการบริหารและบริการของรัฐที่รวดเร็ว เสมอภาค เป็นธรรม และเป็นที่ยังพอใจแก่ประชาชนให้มากที่สุด การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีโอกาสและมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น มีระเบียบวินัย และตั้งมั่นในคุณธรรม ตลอดจนส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนให้มีความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับระหว่างประเทศ เป็นผู้นำในภูมิภาคอาเซียน ทั้งในด้านการส่งเสริมสันติภาพ สิทธิมนุษยชน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และการสร้างความร่วมมือกับประชาคมโลก ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการปฏิรูประบบราชการ (พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2544) แล้ว และมอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในการดำเนินงานในรายละเอียดเพื่อให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

3.3.3.2 การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ

เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนแม่บทการปฏิรูประบบราชการ (พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2544) เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รัฐบาลจึงเห็นชอบให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นหน่วยงานถาวรที่มีศักยภาพ และมีประสิทธิภาพในการผลักดันและสนับสนุนการปฏิรูประบบราชการให้เป็นไปอย่าง

ต่อเนื่อง และนำผู้เชี่ยวชาญ ตัวแทนภาคเอกชน ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน กระบวนการปฏิรูประบบราชการให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ จริงจังและประสบความสำเร็จ โดยในขั้นนี้รัฐบาลได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิรูประบบราชการ พ.ศ. 2540 เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการสามารถปฏิบัติราชการได้ก่อน และจะได้ออกพระราชบัญญัติการปฏิรูประบบราชการ พ.ศ. เพื่อจัดตั้งองค์กร และหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบ อย่างถาวรต่อไป

3.3.3.3 การกำหนดให้ปี 2540 - 2541 เป็นปีแห่งการส่งเสริมการบริการประชาชนของรัฐ

รัฐบาลเห็นชอบให้ปี 2540 - 2541 เป็นปีแห่งการส่งเสริมการบริการประชาชนของรัฐ โดยให้ส่วนราชการเร่งปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อมุ่งเน้นการบริการประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานการให้บริการของประชาชน ของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริการประชาชนของหน่วยงานรัฐบาลด้วย นอกจากนี้ คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการยังได้จัดทำข้อเสนอเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบต่อปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอดังกล่าว อาทิ ข้อเสนอในการกระจายอำนาจและการมอบอำนาจ ข้อเสนอการวางระบบการบริหารงานบุคคลสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ทุกฝ่าย ข้อเสนอการวางระบบการบริหารการจัดการในภาครัฐ ข้อเสนอการปรับปรุงบทบาทและภารกิจภาครัฐ รวมทั้งได้จัดทำเอกสารทางวิชาการเพื่อเผยแพร่และเป็นแนวทางในการปรับปรุง การบริหารงานของหน่วยงานของรัฐ

3.3.3.4 การเตรียมกำลังคนภาคราชการเพื่ออนาคต

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งจากภายนอก และภายในประเทศ และจะต้องเผชิญภาวะการแข่งขันกับต่างประเทศที่สูงมาก ซึ่งระบบราชการ ก็ได้รับผลกระทบนี้อย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปรับบทบาทของการเป็นผู้กำหนด นโยบาย มาเป็นผู้กำกับดูแลสนับสนุน รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานร่วมกับภาคเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ประกอบกับในปัจจุบันระบบราชการ ได้ประสบกับปัญหาการสูญเสียกำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถ หรือผู้ที่มีศักยภาพและมีความรู้ ความสามารถสูงไม่นิยมเข้ารับราชการดังเช่นสมัยก่อน หากไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อย่างเหมาะสม จะส่งผลเสียหายต่อระบบราชการในระยะยาว ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมกำลังคน และบรรเทาปัญหาด้านกำลังคนของภาคราชการ ให้พร้อมที่จะปฏิบัติราชการที่เปลี่ยนแปลงและ สามารถปฏิบัติงานร่วมกับภาคเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของประเทศ ให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ รัฐบาลจึงได้อนุมัติให้สำนักงาน ก.พ. ดำเนินการตาม

โครงการเตรียมกำลังคนภาคราชการเพื่ออนาคต จำนวน 5,000 ทู่น โดยแบ่งการดำเนินการ เป็น 2 ระยะๆ ละ 5 ปี คือ ระยะแรก (ปี 2541 - 2545) จำนวน 2,500 ทู่น เป็นเงิน 4,565 ล้านบาท ระยะที่สอง (ปี 2545-2550) จำนวน 2,500 ทู่น โดยให้นำเสนอรายละเอียด เพื่อประกอบการพิจารณา พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการในระยะแรกให้ทราบ

รวมทั้งให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณาปรับปรุงแก้ไขเงื่อนไขและสัญญาข้อผูกพันการรับทุน รัฐบาล เพื่อส่งเสริมและจูงใจให้มีผู้รับทุนรัฐบาล และเสริมสร้างศักยภาพของกำลังคนที่มีขีดความสามารถด้วย

3.4 แนวทางการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจ

กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้สภาพการลงทุนและการดำเนินธุรกิจในแขนงต่างๆ จำเป็น ต้องมีความเป็นสากลยิ่งขึ้น ส่งผลให้ความต้องการในบริการของรัฐวิสาหกิจต่างๆ โดยเฉพาะ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ เช่น ประปา ไฟฟ้า และโทรคมนาคม เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ รัฐบาลตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเร่งปรับปรุงประสิทธิภาพและ คุณภาพในการให้บริการของรัฐวิสาหกิจให้สามารถรองรับความต้องการดังกล่าวได้ทันเวลา จึงได้กำหนด นโยบายการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจหรือการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (Privatization) ขึ้น เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพในการให้บริการและเป็นการระดมทุนเพื่อขยายการลงทุน ของรัฐวิสาหกิจ สำหรับแนวทางการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจจะมีหลายรูปแบบตาม ความเหมาะสมของรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง ได้แก่ การติดตามและเร่งรัดให้กระจายหุ้นรัฐวิสาหกิจ ที่หมดความจำเป็นแล้วไปสู่ภาคเอกชนเต็มตัว หรือเลิกกิจการ ในกรณีที่หมดความจำเป็น และ สนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจต่างๆ มีการร่วมทุนกับเอกชนเพิ่มขึ้นรวมทั้งแปรสภาพรัฐวิสาหกิจไปเป็น บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานและการระดมทุน โดยมีคณะกรรมการกำกับนโยบายการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจเป็นผู้รับผิดชอบในการ พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สรุปได้ดังนี้

3.4.1 บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้เสนอแผนการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน ให้คณะกรรมการกำกับนโยบายการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจพิจารณาแล้วและเตรียมการ จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปจำนวน 250 ล้านหุ้น โดยจะกระจายหุ้นสู่นักลงทุนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

3.4.2 บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด กำหนดการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนโดย จัดตั้งสายการบินเรือแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2540 เพื่อเปิดโอกาส

ให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในอัตราส่วนร้อยละ 70 ซึ่งจะได้มีการประเมินราคาทรัพย์สิน จัดทำแผนเพิ่มทุน แนวทางการจัดสรรและกระจายหุ้น รวมทั้งการกำหนดราคาหุ้นและวิธีการเสนอขายต่อไป

3.4.3 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ได้เพิ่มบทบาทภาคเอกชนโดยการหาพันธมิตรร่วมทุนผู้ลงทุนเฉพาะราย และผู้ถือหุ้นสาธารณะชนในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อลดสัดส่วนทุนของรัฐบาลลงให้ต่ำกว่าร้อยละ 50 และแปรสภาพจากองค์การเป็นบริษัทจำกัด (รัฐวิสาหกิจ) บริษัทจำกัด (เอกชน) และเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ในที่สุด ขณะนี้โครงการอยู่ระหว่างการนำเสนอขอความเห็นจากคณะรัฐมนตรี

3.4.4 บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด กำหนดจะร่วมทุนกับเอกชนเพื่อดำเนินธุรกิจด้านการจัดหาอุปกรณ์ควบคุมการจราจรทางอากาศ สื่อสารการบิน อิเล็กทรอนิกส์ และโทรคมนาคม รวมทั้งให้บริการที่ปรึกษา ซ่อมบำรุง และบริการหลังการขายทั้งภายในและต่างประเทศ

3.4.5 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานใหม่ และแก้ไขพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเพื่อให้สามารถจัดให้เอกชนเข้ามาร่วมทุนได้สะดวกยิ่งขึ้น และจะได้จัดตั้งบริษัทลูก เช่น บริษัทก่อสร้าง บริษัทผลิตเสาไฟฟ้า รวมทั้งร่วมกับภาคเอกชน จัดตั้งบริษัทการไฟฟ้าในแต่ละภาค รวม 4 ภาค ต่อไป ในส่วนของการไฟฟ้านครหลวงก็ได้ปรับโครงสร้างองค์การแล้วเช่นกัน และได้ว่าจ้างเอกชนให้เข้ามาดำเนินงานมากกว่า 20 งาน เช่น งานปักเสา-พาดสายแรงสูง งานติดตั้งเครื่องวัดและเก็บเงินค่าไฟฟ้า เป็นต้น

3.4.6 การประปาส่วนภูมิภาค ได้เปิดให้เอกชนเข้าร่วมงานในรูปแบบ BOT (Built-Operate-Transfer) ในโครงการประปาทุมธานี - รังสิต และการปรับปรุงประปาภูเก็ต โดยให้เอกชนลงทุนก่อสร้างระบบสูบน้ำดิบและผลิตน้ำประปาเพื่อจ่ายส่งให้การประปาส่วนภูมิภาคและอินเทอร์เน็ตให้การประปาส่วนภูมิภาคเมื่อหมดสัญญาร่วมทุน นอกจากนี้ ยังมีการร่วมงานในรูปแบบ BOO ซึ่งเปิดให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนและเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยไม่ต้องโอนให้การประปาส่วนภูมิภาค เช่น โครงการให้เอกชนผลิตน้ำประปาเพื่อขายให้การประปาส่วนภูมิภาคที่จังหวัดนครปฐมและจังหวัดสมุทรสาคร สำหรับในส่วนของโครงการประปานครหลวงได้จัดตั้งบริษัทประปานครหลวงบริการ จำกัด ขึ้นโดยให้เอกชนที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับงานประปาเข้าร่วมถือหุ้น

3.4.7 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้ดำเนินการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนใน 3 รูปแบบพร้อมกันไป คือ

3.4.7.1 การปรับโครงสร้าง กฟผ. ไปสู่ธุรกิจเอกชน โดยการจัดตั้งกิจกรรม

บางส่วนหรือทั้งหมดของ กฟผ. และนำเข้าจดทะเบียนและกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในธุรกิจผลิตไฟฟ้า เช่น การจัดตั้งบริษัทผลิตไฟฟ้าจำกัด (มหาชน) เพื่อซื้อโรงไฟฟ้าของ กฟผ. ขณะนี้ได้ซื้อโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมระยอง และโรงไฟฟ้าขนอม จาก กฟผ. เพื่อมาดำเนินการผลิตไฟฟ้า และขายไฟฟ้าให้กับ กฟผ. ภายใต้สัญญาระยะยาว นอกจากนี้ ยังมีบริษัทย่อยและบริษัทร่วมทุนของ กฟผ. ที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการจัดตั้งบริษัท คือ

- บริษัท อีแกต-ไรน์บราวน์เอ็นยีเนียริง จำกัด (EGAT-RHEINBRAUN ENGINEERING COMPANY LIMITED : EREC) เป็นการร่วมทุนระหว่าง กฟผ. กับบริษัทของประเทศเยอรมันนี เพื่อดำเนินธุรกิจด้านวิศวกรรมที่ปรึกษางานเหมืองและธรณีวิทยา

- บริษัท Pozzolanic (Thailand) จำกัด เป็นการร่วมทุนระหว่าง กฟผ. กับกลุ่มบริษัทเอกชนสามบริษัท เพื่อนำซีเมนต์ล้อยของโรงไฟฟ้าแม่เมาะมาจัดทำเป็นวัสดุส่วนผสมทดแทนซีเมนต์และวัสดุก่อสร้าง

- บริษัทค้าขายด้านหิน กฟผ. จำกัด จัดตั้งขึ้นเพื่อประกอบธุรกิจหลักในการซื้อขาย ร่วมทุนและลงทุนธุรกิจด้านหินในต่างประเทศ และนำเข้ามาขายในประเทศ โดยในระยะแรกให้ กฟผ. ถือหุ้นทั้งหมด

- บริษัท กฟผ. สากล จำกัด (EGAT INTERNATIONAL COMPANY LIMITED : EGAT INTER) จัดตั้งขึ้นเพื่อรับจ้างดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพลังงานไฟฟ้าให้แก่หน่วยงานภายนอก กฟผ. ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดย กฟผ. เป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมดเป็นการซื้อและขยาย

3.4.7.2 ผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายเล็ก (Small Power Producer : SPP) การรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตเอกชนรายเล็ก เพื่อสนองความต้องการไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเกินกว่าตัวเลขประมาณการการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายเล็กในลักษณะ Firm Contract นี้จะคล้ายกับการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน (IPP) เพียงแต่แตกต่างกันที่ขนาดเท่านั้น

3.4.7.3 ผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน (Independent Power Producer : IPP) เป็นการเปิดโอกาสให้เอกชนลงทุนในโครงการโรงไฟฟ้าในรูปแบบ IPP แล้วขายไฟฟ้าให้ กฟผ. ทั้งหมดเนื่องจากประมาณการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นมากกว่าที่ประมาณการไว้เดิม ทำให้กำลังผลิตสำรองในระบบในช่วงปี 2540 - 2546 ลดลงอย่างมาก ซึ่งขณะนี้ กฟผ. ได้เปิดรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน รอบแรกไปแล้ว

3.5 พระราชบัญญัติที่สำคัญ

3.5.1 พระราชบัญญัติข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

รัฐบาล 2 ชุดที่ผ่านมา ได้พิจารณาเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติข่าวสารของราชการ พ.ศ. และเสนอต่อรัฐสภาแล้ว แต่ได้ตกไปเนื่องจากได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2538 และพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2539 รัฐบาลชุดปัจจุบันได้พิจารณาเห็นว่าในระบบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง จึงสมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ รัฐบาลจึงได้นำร่างพระราชบัญญัติข่าวสารของราชการ พ.ศ. เสนอต่อรัฐสภาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว โดยมีสาระสำคัญดังนี้

3.5.1.1 กำหนดให้ประชาชนเข้าถึงข่าวสารของราชการได้ โดยให้ทางราชการเผยแพร่ข่าวสารตามวิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะของข่าวสารแยกเป็น 3 กรณี คือ การพิมพ์แพร่หลายในราชกิจจานุเบกษา การจัดให้มีระบบที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนตรวจดูได้ด้วยตนเอง และการให้ทางราชการจัดหาให้เมื่อได้รับคำร้องขอ ทั้งนี้ มีข้อยกเว้นกรณีที่ทางราชการอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข่าวสารได้ เช่น กรณีที่การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ความมั่นคงของประเทศ ฯลฯ

3.5.1.2 กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดเก็บข่าวสารส่วนบุคคล และไม่ให้มีการเปิดเผยข่าวสารส่วนบุคคลใดได้โดยปราศจากความยินยอมของผู้นั้น นอกจากนั้น ยังให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิขอตรวจและขอแก้ไขข่าวสารเกี่ยวกับตนได้

3.5.2 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

รัฐบาลชุดที่ผ่านมาได้ดำเนินการให้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งได้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2540 พระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นกฎหมายกลางที่จะใช้คู่กับกฎหมายอื่น โดยมีสาระสำคัญว่าด้วยกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยสั่งการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในทางปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนมีคำสั่งทางปกครอง เช่น การมีคำสั่งอนุญาต อนุมัติ แต่งตั้ง หรือคำสั่งอื่นใด ที่มีผลเป็นการก่อให้เกิดเปลี่ยนแปลงหรือระงับสิทธิหรือหน้าที่ต่อบุคคลอื่น ทั้งนี้ เพื่อให้ความเป็นธรรมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และช่วยให้เกิดประสิทธิภาพแก่การบริหารราชการ

เพื่อเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว รัฐบาลปัจจุบันได้ออกกฎกระทรวง ฯ จำนวน 5 ฉบับ ดังนี้

3.5.2.1 กฎกระทรวง (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดให้คนไทยที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรที่ใช้ภาษาต่างประเทศ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่สอนภาษาต่างประเทศ สถานทูต หรือสถานกงสุลต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย และสถานทูตและสถานกงสุลไทย สามารถรับรองความถูกต้องของคำแปลเป็นภาษาไทยของเอกสารที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศได้

3.5.2.2 กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดข้อยกเว้นที่เจ้าหน้าที่ไม่ต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบก่อน การทำคำสั่งทางปกครอง เช่น การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การสั่งพักงานหรือสั่งให้ออกจากงานไว้ก่อน หรือการให้พ้นจากตำแหน่ง การไม่ออกหนังสือเดินทางสำหรับการเดินทางไปต่างประเทศ การไม่ตรวจลงตราหนังสือเดินทางของคนต่างด้าว และการไม่ออกใบอนุญาต หรือการไม่ต่ออายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว เป็นต้น

3.5.2.3 กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจดูเอกสาร และการจัดทำสำเนาเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้ง หรือชี้แจง หรือป้องกันสิทธิ

3.5.2.4 กฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เป็นผู้มีความรู้ในระดับที่เหมาะสม เพื่อกลั่นกรองให้คำสั่งทางปกครองเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายก่อนที่จะนำไปสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ หรือการพิจารณาคดีของศาล

3.5.2.5 กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดให้คำสั่งทางปกครองบางประเภทเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลเมื่อได้แจ้ง ได้แก่ คำสั่งทางปกครองที่แสดงให้ทราบโดยทางเสียง แสง หรือสัญญาณอื่นใด

นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ฉบับที่ พ.ศ. เพื่อจัดตั้งกองพัฒนาวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ การให้คำปรึกษา แนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

3.5.3 พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

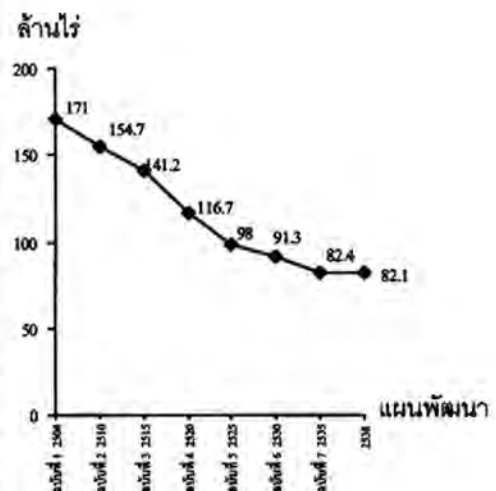
รัฐบาลชุดที่ผ่านมาได้ดำเนินการให้มีการออกพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยมีสาระสำคัญกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบทางละเมิดในการปฏิบัติงานในหน้าที่เฉพาะเมื่อเป็นการจงใจกระทำเพื่อการเฉพาะตัวหรือจงใจให้เกิดความเสียหายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น และให้แบ่งแยกความรับผิดชอบของแต่ละคนมิให้นำหลักลูกหนี้รวมมาใช้บังคับ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับความเป็นธรรมและทำให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รัฐบาลได้ดำเนินการต่อเนื่องจากรัฐบาลชุดที่ผ่านมา โดยออกพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 พ.ศ. 2540 โดยมีสาระสำคัญกำหนดให้หน่วยงานอื่นของรัฐ 6 หน่วยงานเป็นหน่วยงานที่อยู่ในระบบความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวด้วย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และองค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1 การแก้ไขปัญหาป่าไม้และที่ดินทำกิน

จากการแปลตีความภาพถ่ายดาวเทียม LANDSAT-S (TM) มาตราส่วน 1 : 250,000 ครั้งล่าสุดเมื่อปี 2538 พบว่าประเทศไทยมีเนื้อที่ป่าเหลืออยู่จำนวน 82,178,161 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.62 ของเนื้อที่ประเทศ จากเดิมที่เคยมีอยู่ทั้งหมดประมาณ 171 ล้านไร่ ในปี 2504 ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของการมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1

แผนพัฒนา	เนื้อที่ป่ารวมทั้งประเทศ (ล้านไร่)
ฉบับที่ 1 2504	171.0
ฉบับที่ 2 2510	154.7
ฉบับที่ 3 2515	141.2
ฉบับที่ 4 2520	116.7
ฉบับที่ 5 2525	98.0
ฉบับที่ 6 2530	91.3
ฉบับที่ 7 2535	82.4
2538	82.1

สาเหตุสำคัญของการที่ป่าไม้ถูกทำลายจนกระทั่งพื้นที่ป่าลดลงอย่างรวดเร็วต่อเนื่องกันมาเป็นเวลาหลายปีนั้น มีทั้งสาเหตุที่มาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ยังมีข้อบกพร่องอยู่มาก ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของประชากร ทำให้มีความต้องการที่จะขยายพื้นที่เพาะปลูก เกิดปัญหาการบุกรุกที่ทำกินทั้งโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์และเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว การจัดการป่าไม้ไม่มีประสิทธิภาพ รวมตลอดไปจนถึงการปล่อยปละละเลยของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เหล่านี้หากจะประมวลรวมเป็นฝ่ายที่มีส่วนทำให้ป่าไม้ลดลง ก็อาจจะได้แก่ 2 ฝ่ายใหญ่ ๆ คือ ฝ่ายราชการเองและฝ่ายประชาชนหรือราษฎรในพื้นที่ต่าง ๆ

แม้ว่ารัฐบาลที่ผ่าน ๆ มา จะได้พยายามกำหนดนโยบายและมาตรการในลักษณะและรูปแบบต่าง ๆ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาป่าไม้และที่ดินทำกินของราษฎรมาโดยตลอดก็ตาม ดูเหมือนว่าในการปฏิบัติยังไม่สามารถป้องกันแก้ไขการบุกรุกทำลายป่าได้เท่าที่ควร และหลายกรณีก็กลายเป็นข้อพิพาทระหว่างรัฐกับราษฎรยึดเยื้อกันมาหลายสมัย การชุมนุมเรียกร้องของราษฎรกลุ่มต่าง ๆ ที่รวมตัวกันในช่วงต้นที่รัฐบาลนี้เพิ่งจะเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินเพื่อขอให้ทางราชการแก้ไข ปัญหาในเรื่องของป่าไม้และที่ดินทำกิน ซึ่งได้แก่กลุ่มสมัชชาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน (สกย.อ.) และกลุ่มสมัชชาคนจน นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้รัฐบาลนี้ เห็นความจำเป็นที่จะต้องหยิบยกปัญหานี้ขึ้นมาพิจารณาทบทวนแก้ไขปัญหามาเป็นการเร่งด่วน แม้ว่ากรมเจ้าท่ากับกลุ่มผู้ร้องเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จะได้ข้อยุติในเบื้องต้นไปแล้วทั้งหมดก็ตาม แต่หากรัฐบาลไม่มีมาตรการหรือแนวทางที่แน่นอนชัดเจนในการแก้ไขปัญหาล่าช้าทั้งหมดสำหรับอนาคตแล้ว ย่อมจะต้องเกิดปัญหาและมีการเรียกร้องเรื่องทำนองนี้ขึ้นอีกแน่นอน ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการ แนวทาง แผน โครงการ ในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ไปแล้ว ดังนี้

4.1.1 กำหนดมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน และการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติ ในภาพรวมทั้งประเทศ ถือเป็นครั้งแรกที่มีการกำหนด มาตรการจัดการและแก้ไขปัญหมาเป็นระบบทั้งประเทศ โดยยึดหลักดังนี้

4.1.1.1 ใช้หลักให้ประชาชนอยู่ร่วมกันกับป่าได้ โดยเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน และการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยต่างพึ่งพาอาศัยให้ประโยชน์ซึ่งกันและกัน

4.1.1.2 ใช้ทั้งหลักรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ประกอบกัน คือมีความอะลุ้มอล่วย ผ่อนปรน ภายในขอบเขตของกฎหมาย อย่างน้อยก็อยู่ในระหว่างช่วงเวลาที่รัฐยังแก้ปัญหาโดย เด็ดขาดในเรื่องนี้ไม่ได้

4.1.1.3 ให้จำแนกประเภทป่าไม้ในประเทศไทย ออกเป็น 5 ประเภท และวางมาตรการแก้ไขปัญหให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงของป่าแต่ละประเภทคือ ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี

ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำ
ชั้นที่ 1 ชั้นที่ 2 และพื้นที่อื่น ๆ เช่น พื้นที่สวนป่า สาระสำคัญของมาตรการ สรุปได้ดังนี้

ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี

เมื่อราษฎรเสนอปัญหาเรียกร้องให้เพิกถอนป่าไม้ถาวรตามมติ
คณะรัฐมนตรี ให้คณะอนุกรรมการจำแนกประเภทที่ดินประจำจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบ
พื้นที่ แล้วให้นำเสนอคณะกรรมการพัฒนาที่ดินพิจารณาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
เปลี่ยนแปลงมติคณะรัฐมนตรีกำหนดเขตป่าไม้ถาวรเสียใหม่ให้สอดคล้องกับความเป็นจริง
โดยจำแนกเป็นพื้นที่ทำกินหรือพื้นที่ใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ แล้วมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการต่อไป เช่น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และกรมที่ดิน เป็นต้น

ป่าสงวนแห่งชาติ

ตามที่กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ได้ทำบันทึกข้อตกลงในการกันพื้นที่
ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ โดยจะกันพื้นที่ดังนี้ออก คือ พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่า พื้นที่
ที่มีสภาพหรือศักยภาพทำการเกษตรไม่คุ้มค่า พื้นที่ที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศน์ และพื้นที่
ที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้ชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน พื้นที่ภูเขาสูงชันหรือพื้นที่ที่มีความลาดชันโดยเฉลี่ย
ตั้งแต่ร้อยละ 35 ขึ้นไป พื้นที่ดินน้ำลำธาร พื้นที่ที่กรมป่าไม้มีภาระผูกพันตามกฎหมาย พื้นที่
ป่าชายเลน และพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่ยังไม่มีราษฎรถือครองทำกิน ให้ดำเนินการดังนี้

- ให้เร่งรัดปฏิบัติตามข้อตกลงไปแล้วเสร็จโดยเร็ว และให้ ส.ป.ก.
นำผลการปฏิบัติไปเร่งรัดกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน
- สำหรับป่าไผ่ที่ผ่านการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงแล้ว แต่ยังไม่
มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-98 ให้ราษฎรก่อน
เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ให้เร่งรัดออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 ให้กับ
ราษฎรโดยเร็ว

- พื้นที่ที่ไม่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดิน ให้พิจารณากำหนดให้เป็น
ป่าสงวนหรือสงวนไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ประเภทต่าง ๆ หรือให้ดำเนินการตามหน้าที่และความรับผิดชอบ

ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี

- เร่งรัดดำเนินการปรับแนวเขตป่าเพื่อการอนุรักษ์ในพื้นที่ที่มี
ปัญหาราษฎรเรียกร้องให้แล้วเสร็จโดยเร็วก่อนเป็นอันดับแรก แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
ให้ความเห็นชอบมอบบริเวณพื้นที่ที่ปรับออกให้ ส.ป.ก. นำไปปฏิรูปที่ดิน

- ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีอื่น ๆ ที่ไม่มีปัญหาราษฎร
เรียกร้อง ให้เร่งรัดดำเนินการปรับแนวเขตให้ถูกต้อง สอดคล้องกับภูมิประเทศไปพร้อมกัน

- พื้นที่ที่ผ่านการปรับแนวเขต และมีความเหมาะสมที่จะกำหนดไว้เป็นป่าเพื่อการอนุรักษ์ โดยไม่มีปัญหาความเดือดร้อนของราษฎร ให้กำหนดเป็นป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ ให้จัดทำแนวเขตที่ชัดเจน และป้องกันดูแลคุ้มครองอย่างเข้มงวดไม่ให้ราษฎรบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองอยู่อาศัยทำกิน หากมีการบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด

ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 ชั้น 2

- ให้ถือปฏิบัติตามนโยบายที่รัฐจะไม่ออกเอกสารสิทธิตามกฎหมายที่ดินให้แก่ผู้บุกรุกหรือครอบครองที่ดินในเขตป่าอนุรักษ์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อไป

- ให้สำรวจจำนวนราษฎรและพื้นที่ที่ครอบครองให้ชัดเจน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดขอบเขตพื้นที่ที่จะให้ราษฎรอยู่อาศัยและหรือทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยให้คำนึงถึงความเหมาะสมในการดำรงชีพและให้มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและหรือสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด ทั้งนี้ ให้ทำขอบเขตให้ชัดเจนเป็นที่ทราบทั่วกัน และห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมโดยเด็ดขาด

- ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและตัวแทนราษฎรในพื้นที่กำหนดมาตรการเพื่อการอยู่อาศัย การทำประโยชน์อื่น ๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ โดยรัฐจะสนับสนุนด้านการสาธารณูปโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม

- ให้ตั้งกรรมการแก้ไขปัญหาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วย ตัวแทนฝ่ายราชการ และราษฎรที่มีปัญหาเกี่ยวข้องโดยตรงฝ่ายละเท่า ๆ กัน เพื่อทำการตรวจสอบ พิสูจน์ เพื่อดำเนินการรับรองสิทธิการอยู่อาศัยทำกิน

- การรับรองสิทธิอยู่อาศัยและหรือทำกินให้แก่ราษฎร ให้ดำเนินการตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ หากพื้นที่ใดเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ หรือเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเป็นเขตอนุรักษ์ตามกฎหมาย ให้สำรวจขอบเขตให้ชัดเจน แน่นอน แล้วดำเนินการเพิกถอนตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้กลับมาเป็นป่าสงวนตามกฎหมาย หากเป็นป่าอนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 ชั้น 2 ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเปลี่ยนแปลงมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ หรือเสนอขอผ่อนผันการใช้ประโยชน์ต่อไป และในการให้เอกสารรับรองสิทธิทำกิน (สทก.) พิเศษ ให้กำหนดเงื่อนไขห้ามจำหน่ายจ่ายโอน แต่ให้ตกทอดทางมรดกได้ และกำหนดเงื่อนไขในการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด สำหรับขนาดของพื้นที่ให้คำนึงถึงจำนวนพื้นที่ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ประกอบกับจำนวนผู้ได้รับสิทธิเป็นสำคัญ

พื้นที่อื่น ๆ เช่น พื้นที่สวนป่า

กรณีที่มีราษฎรร้องเรียนเสนอปัญหา ให้จังหวัดตั้งคณะทำงาน ตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งมีทั้งฝ่ายราชการและราษฎรฝ่ายละเท่า ๆ กัน ในการตรวจสอบข้อเท็จจริง ให้พิสูจน์การอยู่อาศัยครอบครองการทำประโยชน์ในพื้นที่ให้ชัดเจนว่ามีมาก่อนหรือไม่ ราษฎรเดือดร้อนอย่างไร เคยได้รับการช่วยเหลือจากทางราชการมาแล้วหรือไม่ แล้วเสนอมาตรการหรือแนวทางแก้ไขปัญหานั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตามมาตรการและแนวทางของแต่ละพื้นที่ ที่เป็นปัญหา ทั้งนี้ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบให้ความเป็นธรรมกับราษฎรให้มากที่สุด

4.1.1.4 การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎร ให้เร่งรัดดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการทุกข้อโดยเร็วที่สุด โดยเฉพาะมาตรการและแนวทางในเรื่องของการกำหนดขอบเขตพื้นที่ที่จะให้ราษฎรอยู่อาศัยหรือทำกิน โดยห้ามขยายพื้นที่เพิ่มโดยเด็ดขาด และให้หน่วยงานและองค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น อบต. หรือสภาตำบล และชุมชนเข้ามาร่วมดูแลรักษาสภาพป่าไม้ให้มีการบุกรุก ทำลาย หรือกระทำการใดอันเป็นการกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่า และหรือสิ่งแวดล้อมต่อไป

4.1.1.5 ถ้ามีการกระทำการใด ๆ อันเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่ หรือเป็นการทำลาย หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและหรือสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด ทั้งนี้ ให้ตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันป่าทุกประเภท ในทุกภาคเพื่อให้บังเกิดผลในการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.1.6 ให้จัดทำแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในระดับพื้นที่ให้ชัดเจน รวมถึงแผนปฏิบัติการฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรเอกชน และองค์กรปกครองท้องถิ่น อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ เป็นไปอย่างเป็นระบบ ยั่งยืน และไม่เกิดปัญหาความขัดแย้งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

4.1.1.7 จัดสรรเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินกิจกรรมตามนโยบาย มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหานั้นในแต่ละประเภทพื้นที่ รวมถึงการจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในระดับพื้นที่ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

4.1.1.8 เร่งรัดดำเนินการตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 8 ซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการเกษตรแบบยั่งยืน โดยเน้นกิจกรรมเกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน และวนเกษตร เพื่อให้เกษตรกร

สามารถยกระดับรายได้จากการประกอบอาชีพ พร้อมทั้งสามารถรักษาสภาพแวดล้อม เน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร ให้มีส่วนร่วมในการเข้ามาแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรมากขึ้น

4.1.1.9 ให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ส.ป.ก. ธ.ก.ส. และ สหกรณ์การเกษตรในพื้นที่สนับสนุนสินเชื่อเงินผ่อนปรนระยะยาวแก่เกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการทำการเกษตรที่เกี่ยวเนื่องสิ่งแวดล้อม

4.1.1.10 เร่งรัดพระราชบัญญัติป่าชุมชน

4.1.1.11 เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ที่รับผลกระทบจากการที่รัฐจะสร้างเขื่อนในพื้นที่ต่างๆ เป็นไปอย่างมีระบบและเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาวอย่างถาวรในทุกกรณีการแก้ไขปัญหาในภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ รัฐบาลจึงอนุมัติในหลักการให้จัดตั้งกองทุนเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรโดยเฉพาะ และในระหว่างดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งกองทุนดังกล่าว ให้มีการจัดหาที่ดินที่จะนำมาจัดสรรต่อไป หากสามารถจัดหาที่ดินที่เหมาะสมได้ ก็ให้ดำเนินการตามแนวทางนี้แทนการจัดหาที่ดินโดยใช้เงินจากกองทุนฯ

4.1.2 การจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ และการจัดทำโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ (พ.ศ. 2541 - 2544)

จากมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาในภาพรวมข้างต้น รัฐบาลได้ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนและโครงการสนับสนุน ดังนี้

4.1.2.1 แผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในระดับพื้นที่

เป็นแผนที่กำหนดขึ้นมาเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้อย่างเป็นระบบ เน้นด้านการอนุรักษ์ควบคู่กับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยสงวนทรัพยากรป่าไม้ที่เหลืออยู่และฟื้นฟูบูรณะทรัพยากรป่าไม้ที่เสื่อมสภาพบนหลักการการลดปัญหาความขัดแย้งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ โดยมุ่งสนองตอบต่อพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2540 เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสนองตอบต่อมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องด้วย

เป้าหมายของแผนนี้ จะเน้นการจัดการอย่างเป็นระบบในระดับพื้นที่จังหวัดทั่วประเทศ 66 จังหวัด เพื่อให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศอย่างน้อยในอัตราร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ ประกอบด้วยแผนงาน 4 ด้าน คือ

- แผนงานด้านการควบคุมพื้นที่ มุ่งทำการควบคุมพื้นที่ป่าไม้และลดปัญหาความขัดแย้งการใช้ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรอื่น ๆ ในพื้นที่ป่าไม้ 5 ประเภท คือ ป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย

เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ป่าอนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 และชั้น 2 และพื้นที่สงวนเพื่อการป่าไม้ เช่น สวนป่า

- แผนงานด้านการป้องกันพื้นที่ มุ่งป้องกันรักษาพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้ถูกบุกรุกทำลายและการบุกรุกครอบครองพื้นที่ รวมทั้งการควบคุมไฟป่า ซึ่งจะดำเนินการในพื้นที่ประมาณ 107.23 ล้านไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ 88.23 ล้านไร่ พื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติ 19 ล้านไร่ รวมทั้งพื้นที่ที่สงวนไว้เพื่อการป่าไม้

- แผนงานด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะดำเนินการในพื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรม พื้นที่ต้นน้ำลำธาร พื้นที่ที่ง่ายต่อการพังทลาย พื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศน์ พื้นที่ที่ราษฎรมีสิทธิครอบครอง

- แผนงานด้านการติดตามประเมินผล และระบบข้อมูล มุ่งติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ เพื่อปรับปรุงแผนการจัดการ รวมถึงจัดทำระบบข้อมูลทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ให้เป็นปัจจุบันและการสร้างความเชื่อมโยงสนับสนุนแผนงานด้านอื่น ๆ

4.1.2.2 โครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ (พ.ศ. 2541 - 2544)

เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อลดความขัดแย้งเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ และบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรในเรื่องที่ดินทำกิน รวมทั้งป้องกันการบุกรุกครอบครองพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่เสื่อมโทรม โดยเฉพาะพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ล่อแหลมและมีปัญหาการบุกรุกครอบครองพื้นที่ ตลอดจนพื้นที่ที่ราษฎรมีการรวมตัวเรียกร้องให้แก่ไขปัญหา นอกจากนี้ยังเน้นการจัดทำแผนปฏิบัติงานระดับพื้นที่และดำเนินการตามแผน เพื่อสนับสนุนให้การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ป่าไม้ การควบคุมดูแลรักษาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ การจัดการประชากร และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

เป้าหมายของโครงการนี้กำหนดจะดำเนินการในจังหวัดที่มีปัญหาการรวมตัวเรียกร้องของราษฎร และมีการบุกรุกครอบครองพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 66 จังหวัด และในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายที่ล่อแหลม 9 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 3,792,593 ไร่ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ 5 แห่ง (แจ้ซ้อน ดอยหลวง ผาแต้ม ภูสระภูดอกบัว ทะเลบัน) และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 4 แห่ง (ลุ่มน้ำปาย ดอยผาฮ้าง เขาบรทัดและห้วยทับทัน ห้วยสำราญ) โครงการนี้จะประกอบด้วย 3 แผนงานหลัก คือ

- แผนงานควบคุมรักษาพื้นที่ป่าไม้ และจัดการประชากร

- จัดทำฐานข้อมูลการถือครองพื้นที่ป่าไม้ สำนวความเหมาะสม

และกำหนดขอบเขตพื้นที่ที่ครอบครอง

- สำรวจวางแผนการใช้ที่ดินและตรวจสอบรับรองสิทธิ รวมทั้งจัดทำเครื่องหมายแสดงขอบเขตที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน

- ปรับปรุง จัดทำแนวเขตป่าอนุรักษ์ที่ล่อแหลม และเสริมกำลังในการปฏิบัติงานลาดตระเวนป้องกันพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และจัดตั้งชุดปฏิบัติการมวลชนสัมพันธ์ เพื่อกำกับดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ล่อแหลม

- ส่งเสริมราษฎรและองค์กรท้องถิ่นป้องกันรักษาป่า
- กำหนดสถานภาพชุมชน และจัดระเบียบ สร้างจิตสำนึกของชุมชนและกลุ่มพลัง เพื่อให้มีส่วนร่วมในการป้องกันรักษา และใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้อย่างยั่งยืน

- แผนงานฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ และพัฒนาพื้นที่แนวกันชน

- จัดแบ่งเขตฟื้นฟูและหมายแนวเขตการฟื้นฟูในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ล่อแหลม

- ฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่ไร่ร้าง และฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำ รวมทั้งพัฒนาพื้นที่แนวกันชน

- แผนงานบริหารจัดการและติดตามประเมินผล

- ประชาสัมพันธ์และบริหารจัดการโครงการในลักษณะบูรณาการร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

- สัมมนา ผูกอบรม เพื่อปรับทัศนคติของไตรภาคี (ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน) และประชุมระดับพื้นที่

- ติดตามการดำเนินงาน และประเมินผลโครงการ

4.1.3 การแก้ไขปัญหาข้อเรียกร้องของสมัชชาคนจน

กลุ่มผู้ใช้นาม “สมัชชาคนจน” ได้เดินทางมาชุมนุมที่หน้าทำเนียบรัฐบาล ตั้งแต่เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 ด้วยการทยอยกันเดินทางมาสมทบจนมีจำนวนประมาณ 20,000 คน ผู้ชุมนุมส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในกรุงเทพมหานคร บางส่วน และได้มีหนังสือขอให้รัฐบาลพิจารณาแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎร โดยเสนอประเด็นการเจรจา 7 กลุ่ม รวม 133 ปัญหา ซึ่งต่อมาได้ขอถอนเรื่องไป 8 ปัญหา คงเหลือ 125 ปัญหา การแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ รัฐบาลได้มอบหมายให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบร่วมเจรจากับผู้แทนสมัชชาคนจน โดยมีการเจรจาและได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงร่วมกันแล้ว 121 ปัญหา และยังไม่มีการยกขึ้นเจรจา 4 ปัญหา ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินการได้ดังนี้

4.1.3.1 กลุ่มปัญหาป่าไม้และที่ดิน

- ที่สาธารณประโยชน์ จำนวน 15 ปัญหา ในพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ มุกดาหาร อุบลราชธานี อำนาจเจริญ นครราชสีมา กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ สกลนคร เชียงใหม่ และลำพูน ประเด็นข้อเรียกร้องส่วนใหญ่เป็นเรื่องการขอให้ปรับแนวเขตที่สาธารณประโยชน์ที่ทางราชการประกาศซ้อนทับพื้นที่ที่ราษฎรได้อยู่อาศัยและทำกินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ การขอให้ออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 และการขอให้เพิกถอนโฉนดและ น.ส. 3 ที่ออกโดยมิชอบ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจาทุกปัญหา มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- อนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยได้จนกว่าจะแก้ไขปัญหาคืบคลาน
- โครงการของรัฐใดที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ให้ระงับการดำเนินการ

ไว้ก่อน

● ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง (ตามทะเบียนที่สาธารณะ) หากราษฎรเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันให้ถอนสภาพที่สาธารณะ หากราษฎรทำประโยชน์มาก่อน วันหวงห้ามเป็นที่สาธารณะให้ออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน หากพิสูจน์ไม่ได้ให้ออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01

- พิจารณาให้ราษฎรที่ยังไม่ได้รับการจัดเช่าที่ดินให้ได้เช่า
- ให้เพิกถอน น.ส. 3 ก. ที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- ให้ตรวจสอบแนวเขตและปักแนวเขตที่ดินฯ แล้วออกหนังสือ

สำคัญสำหรับที่หลวง

- ที่ราชพัสดุ จำนวน 3 ปัญหา ในพื้นที่ 2 จังหวัด ประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญ ได้แก่ การขอให้ปรับแนวเขตที่ราชพัสดุ และให้เร่งรัดออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 หรือเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจาทั้ง 3 ปัญหา สรุปได้ดังนี้

- กรณีศูนย์ราชการ อำเภออุตุบาท จังหวัดสกลนคร ที่ดินส่วนที่พิพาทไม่ใช่ที่ราชพัสดุ จึงให้ผู้แทนสมัชชาคนจนนำประเด็นปัญหาไปพิจารณากับกลุ่มปัญหาป่าไม้
- กรณีปัญหาที่ดิน อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ให้ทางราชการยื่นคำขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ถ้าราษฎรเห็นว่าไม่ถูกต้องก็ให้ดำเนินการคัดค้าน
- กรณีปัญหาที่ดินเรือนจำกลางคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

- ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีและป่าสงวนแห่งชาติ รวม 34 ปัญหา ขอดอนเรื่อง 3 ปัญหา คงเหลือ 31 ปัญหา ในพื้นที่ 15 จังหวัด ได้แก่ อุบลราชธานี ขอนแก่น อ่างางเจริญ นครพนม กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ ร้อยเอ็ด นครราชสีมา มุกดาหาร สกลนคร หนองคาย เชียงใหม่ เชียงราย น่าน และสระแก้ว ประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญ ได้แก่ การขอให้ปรับแนวเขตป่าโดยกันพื้นที่ที่ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินออก และให้เร่งรัดออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 หรือเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจา ทั้ง 31 ปัญหา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและปรับแนวเขตป่าออกจากพื้นที่ดินทำกินของราษฎร
- ให้เร่งรัดดำเนินการออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 โดยระหว่างดำเนินการให้ราษฎรเข้าทำประโยชน์ได้
- สำหรับกรณีที่ดินที่ผู้ได้รับเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ไปแล้ว ไม่มีคุณสมบัติครบถ้วน ให้ถอนเสีย

- อุทยานแห่งชาติ จำนวน 28 ปัญหา ขอดอนเรื่อง 2 ปัญหา คงเหลือ 26 ปัญหา ในพื้นที่ 15 จังหวัด ได้แก่ สกลนคร กาฬสินธุ์ มุกดาหาร หนองบัวลำภู นครราชสีมา อุบลราชธานี อ่างางเจริญ ขอนแก่น เลย เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง กำแพงเพชร แม่ฮ่องสอน น่าน และสระแก้ว ประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญ ได้แก่ การขอให้ปรับแนวเขตอุทยานแห่งชาติโดยกันพื้นที่ที่ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินออก และเร่งรัดออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 รวมทั้งการขอให้ถอนสภาพอุทยานแห่งชาติภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการจัดที่ดินทำกินให้กับราษฎรผู้ยากไร้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คจก.) กลับเข้าไปทำกินในพื้นที่เดิม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจาแล้ว 25 ปัญหา (ยังไม่มีผลการเจรจา 1 ปัญหา) สรุป สาระสำคัญได้ดังนี้

- ให้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินของราษฎร
- ให้ดำเนินการปรับแนวเขตอุทยานตามที่ได้มีการตรวจสอบแล้ว
- ให้ดำเนินการออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 หรือให้รับรองสิทธิที่มั่นคงในการอยู่อาศัยและ/หรือทำกิน
- สำหรับกรณีอุทยานแห่งชาติภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น ให้ดำเนินการถอนสภาพให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี

- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน 4 ปัญหา ขอดอนเรื่อง 1 ปัญหา คงเหลือ 3 ปัญหา ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ศรีสะเกษ สุรินทร์ และเชียงใหม่ ประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญ ได้แก่ การขอให้เร่งดำเนินการสำรวจข้อมูลและปรับแนวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่ซ้อนทับพื้นที่อยู่อาศัยและทำกินของราษฎร และออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ซึ่งคณะกรรมการรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจาแล้วทั้ง 3 ปัญหา สรุปสาระสำคัญ คือ ให้ดำเนินการตรวจสอบสภาพพื้นที่และกันแนวเขตพื้นที่ที่มีสภาพเสื่อมโทรมออก และให้มีการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินของราษฎร หลังจากนั้นให้ออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 หรือรับรองสิทธิที่มั่นคงในการอยู่อาศัยและ/หรือทำกิน

- พื้นที่ป่าไม้ถาวรจำแนกตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 1 ปัญหา ในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ และมุกดาหาร ประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญได้แก่ การขอให้เร่งดำเนินการปรับแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ซึ่งคณะกรรมการรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจาแล้ว โดยมีสาระสำคัญคือ ให้สำรวจจำแนกเขตพื้นที่ที่ไม่ควรเป็นป่าไม้ถาวร แล้วนำเรื่องเข้าคณะกรรมการพิจารณาที่ดินเพื่อดำเนินการเสนอเปลี่ยนแปลงเขตต่อไป

- โครงการหมู่บ้านป่าไม้ จำนวน 1 ปัญหา ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญได้แก่ การขอให้จัดสรรที่ดินที่เหมาะสมกับการเกษตรให้แก่ราษฎรซึ่งอพยพออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามโครงการหมู่บ้านป่าไม้ของกรมป่าไม้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งคณะกรรมการรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจาแล้ว สรุปสาระสำคัญคือ ให้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสิทธิของราษฎรที่ยังไม่ได้รับการจัดสรรที่ดิน ถ้าราษฎรรายใดมีสิทธิให้จัดสรรที่ดินทำกินให้รายละเอียด 15 ไร่

- สวนป่ายุคาลิปัตต์ จำนวน 9 ปัญหา ขอดอนเรื่อง 2 ปัญหา คงเหลือ 7 ปัญหาในพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ สุรินทร์ ยโสธร สกลนคร ร้อยเอ็ด และขอนแก่น ประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญ ได้แก่ การขอให้ยกเลิกหรือรื้อถอนสวนป่ายุคาลิปัตต์ การพิสูจน์สิทธิในที่ดินของราษฎร การดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และการจัดสรรงบประมาณในการฟื้นฟูป่าธรรมชาติในรูปแบบป่าชุมชน ซึ่งคณะกรรมการรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจาทั้ง 7 ปัญหา สรุปสาระสำคัญคือ ให้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่ที่หมดสภาพเป็นสวนป่าแล้วออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ต่อไป และให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพสวนป่าให้เป็นป่าธรรมชาติ

4.1.3.2 กลุ่มปัญหาผู้ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน

- เขื่อนที่สร้างเสร็จแล้ว จำนวน 9 เขื่อน ได้แก่ เขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี เขื่อนปากมูล จังหวัดอุบลราชธานี เขื่อนวังบายศรี จังหวัดชัยภูมิ โครงการ

ชุดลอกหนองน้ำขุน จังหวัดนครราชสีมา เชื้อนราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดร้อยเอ็ด และ จังหวัดสุรินทร์ เชื้อนลำคันฉู จังหวัดชัยภูมิ เชื้อนห้วยซอนแก่น จังหวัดเพชรบูรณ์ เชื้อนยางบ้านไต้ จังหวัดนครราชสีมา และเชื้อนห้วยสะแบก จังหวัดยโสธร ประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญ ได้แก่ การขอให้จ่ายค่าชดเชย หรือจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจาทั้ง 9 เชื้อน โดยมีสาระสำคัญ คือ การจ่ายค่าชดเชยหรือค่าเสียหายให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนโดยด่วน

- เชื้อนที่ยังไม่ได้สร้าง จำนวน 6 เชื้อน มีการเจรจาแล้ว 5 เชื้อน ได้แก่ เชื้อนแก่งเสือเต้น จังหวัดแพร่ และ จังหวัดพะเยา เชื้อนรับร่อ จังหวัดชุมพร เชื้อนโป่งขุนเพชร จังหวัดชัยภูมิ เชื้อนลำโดมใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี และเชื้อนสายบุรี จังหวัดยะลา สำหรับ เชื้อนน้ำหัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ยังไม่มีการเจรจา ประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญคือการขอให้ยกเลิกโครงการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจาทั้ง 5 เชื้อน โดยมีสาระสำคัญ คือ ให้ตั้งคณะกรรมการดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ โดยยึดหลักว่าการก่อสร้างเขื่อนใดจะดำเนินการได้ก็ต่อเมื่อได้มีการพิจารณาอย่างรอบคอบ และได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับความเห็นชอบจากทุกฝ่ายแล้ว ยกเว้นโครงการเขื่อนสายบุรี จังหวัดยะลาและปัตตานี ให้ยกเลิกการดำเนินโครงการ

4.1.3.3 กลุ่มปัญหาโครงการพัฒนาของรัฐ

จำนวน 5 ปัญหา ประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญ ได้แก่ การขอให้มีการพิสูจน์สิทธิของราษฎรที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่จะก่อสร้างศูนย์ราชการในจังหวัดสุพรรณบุรี และ จังหวัดบุรีรัมย์ การยกเลิกการใช้พื้นที่อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง เป็นที่ฝังกลบกากอุตสาหกรรม การจ่ายค่าชดเชยแก่ราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนจากโครงการพัฒนาด่านช่องเม็ก จังหวัดอุบลราชธานี และการยกเลิกการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมที่คำสมิง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจาทั้ง 5 ปัญหา สรุปได้ดังนี้

- กรณีศูนย์ราชการบ้านโพธิ์เขียว จังหวัดสุพรรณบุรี ให้ตั้งคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินที่มีปัญหาพิพาทระหว่างรัฐกับราษฎร
- กรณีศูนย์ราชการทุ่งดอนแก้ว จังหวัดบุรีรัมย์ ให้ตั้งคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินที่มีปัญหาพิพาทระหว่างรัฐกับราษฎร
- กรณีโรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรม (เงินโก้) จังหวัดระยอง ให้ย้ายโรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรมไปอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมทั้งระบบ และไม่ใช้สถานที่ที่อำเภอปลวกแดงเป็นสถานที่ฝังกลบกากอุตสาหกรรม

- โครงการพัฒนาด่านช่องเม็ก อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ให้จ่ายค่าชดเชยให้กับราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ

- กรณีนิคมอุตสาหกรรมคำสมิง กิ่งอำเภอสว่างวีรวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ยกเลิกการก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมที่คำสมิง หากจังหวัดอุบลราชธานีประสงค์จะดำเนินการต่อให้ตกลงกับประชาชนในพื้นที่และสมัชชาคนจน

4.1.3.4 กลุ่มปัญหาชุมชนแออัด

จำนวน 8 ปัญหา ประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญ ได้แก่ การขอให้ชะลอโครงการพัฒนาชุมชนระยะที่ 3 และประสานการเช่าที่จากการท่าเรือแห่งประเทศไทยของชุมชนคลองเตย การชะลอการรื้อย้ายและพิสูจน์กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินของชุมชนคลองไผ่ การชะลอการรื้อย้ายและปรับปรุงชุมชนแออัดเชียงใหม่ การออกทะเบียนบ้านให้ชุมชนที่มีปัญหาเรื่องทะเบียนบ้านในกรุงเทพมหานคร การขอเช่าอยู่ในที่ดินของชุมชนสีพระยา และการจัดซื้อที่ดินสำหรับเป็นที่อยู่ใหม่ของชุมชนคลองสวน - อยู่ดี และชุมชนใต้สะพานโซน 1 - 4 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแนวทางการแก้ไขปัญหาทั้ง 8 ปัญหา โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือตามความเหมาะสม เช่น การตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างผู้แทนส่วนราชการและผู้แทนชุมชนขึ้นเพื่อพิจารณาโครงการพัฒนาชุมชนและพิสูจน์สิทธิในที่ดินที่มีปัญหาพิพาทระหว่างส่วนราชการกับชาวบ้าน การชะลอการรื้อย้าย การจัดหาที่อยู่อาศัยใหม่ การจัดทำทะเบียนบ้าน และการบริการน้ำประปาให้ชุมชนใต้สะพาน เป็นต้น

4.1.3.5 กลุ่มปัญหาผู้ป่วยจากการทำงานและสิ่งแวดล้อม

จำนวน 1 ปัญหา ประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญ ได้แก่ การขอให้ปรับปรุงเกี่ยวกับการจ่ายค่าทดแทน การทบทวนคณะกรรมการแพทย์ในกองทุนเงินทดแทน คุณสมบัติของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญอาชีวเวชศาสตร์ และการจัดตั้งองค์การคุ้มครองความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยในการทำงาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจา โดยมีสาระสำคัญ ได้แก่ การปรับปรุงประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาการจ่ายค่าตอบแทนและหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าจ้างรายเดือน การจัดทำเกณฑ์การประเมินการสูญเสียสมรรถภาพ การเร่งรัดการจ่ายค่าทดแทนให้ผู้ป่วย การจัดตั้งสถาบันคุ้มครองสุขภาพความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ และการทบทวนการแต่งตั้งผู้แทนแพทย์ในคณะกรรมการแพทย์กองทุนเงินทดแทน

4.1.3.6 ข้อเสนอเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก

จำนวน 1 เรื่อง ประเด็นข้อเสนอประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ การขอให้ปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ให้มีโครงการนำร่องเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

ทางเลือก และให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการเกษตรแห่งชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบผลการเจรจา โดยมีสาระสำคัญ คือ การปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยให้ผู้แทนสมัชชาคนจนมีส่วนร่วม การจัดทำโครงการนำร่องเพื่อพัฒนาเกษตรกรทางเลือกของเกษตรกรรายย่อย และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการเกษตรแห่งชาติ โดยมีผู้แทนสมัชชาคนจนร่วมเป็นอนุกรรมการติดตามประเมินผลโครงการสำคัญ ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรโดยตรง

4.1.3.7 ข้อเสนอในเชิงนโยบายและกฎหมาย

จำนวน 8 เรื่อง ไม่มีการเจรจา 2 เรื่อง ข้อเสนอที่มีการเจรจา 6 เรื่อง ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน ร่างพระราชบัญญัติชุมชนแออัด ร่างพระราชบัญญัติสิทธิเกษตรกร ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง นโยบายการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และนโยบายต่างประเทศ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการเจรจาทั้ง 6 เรื่อง สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ให้มีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน
- ให้มีผู้แทนสมัชชาคนจนร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช และคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ
- ให้มีการจัดตั้งศาลปกครองโดยเร็ว โดยให้ศาลปกครองเป็นอิสระ และเป็นกลาง ตุลาการผ่านความเห็นชอบของรัฐสภา ใช้ระบบไต่สวน และผลการพิจารณาหรือคำพิพากษาต้องเปิดเผยต่อสาธารณะ
- ให้มีการเปิดเผยข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับอนุสัญญา ข้อตกลงสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ยกเว้นสัญญาบางประการเกี่ยวกับความมั่นคง
- ให้มีการตั้งคณะกรรมการศึกษา นโยบายการกระจายการถือครองที่ดิน โดยมีผู้แทนสมัชชาคนจนร่วมเป็นกรรมการ
- สำหรับข้อเสนอให้ตราพระราชบัญญัติชุมชนแออัดนั้น สมัชชาคนจนจะได้เสนอเรื่องในภายหลังอีกครั้งหนึ่ง

4.1.4 การแก้ไขปัญหาข้อเรียกร้องของสมัชชาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน (สทย.อ.)

สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งที่ 30/2540 ลงวันที่ 20 มกราคม 2540 แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทนสมัชชาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน เพื่อดำเนิน

การแก้ไขปัญหาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสานอย่างเป็นทางการ และมีผลในการปฏิบัติโดยเร็ว คณะกรรมการดังกล่าวได้มีการประชุม และได้รับหลักการแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร แนวทางการแก้ไขปัญหาในกลุ่มที่ดินป่าไม้และสิ่งแวดล้อม และแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายและข้อเสนอแนะทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาของ สกย.อ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการประชุมดังกล่าวและเห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดดำเนินการโดยด่วนสรุปได้ดังนี้

4.1.4.1 การจัดโครงสร้างบริหารงานในการแก้ไขปัญหาเกษตรกรรายย่อย

ภาคอีสาน

- แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทน สกย.อ. ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ โดยให้มีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง
- แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ 4 คณะ เพื่อพิจารณาในการแก้ปัญหา คือ คณะอนุกรรมการกลุ่มปัญหาหนี้สินเกษตรกร คณะอนุกรรมการกลุ่มปัญหาที่ดิน คณะอนุกรรมการกลุ่มป่าไม้และสิ่งแวดล้อม และคณะอนุกรรมการกลุ่มปัญหากฎหมายและระเบียบราชการ
- จัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วมแก้ไขปัญหากฎหมายและระเบียบราชการ
- จัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วมแก้ไขปัญหากฎหมายและระเบียบราชการภาคอีสาน ณ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น และให้มีคณะกรรมการอำนวยการร่วมแก้ไขปัญหากฎหมายและระเบียบราชการภาคอีสาน
- จัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทน สกย.อ. ในระดับจังหวัดทุกจังหวัดในภาคอีสาน และให้มีศูนย์อำนวยการร่วมระหว่างภาคราชการและผู้แทน สกย.อ. ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 10 มีนาคม 2540

4.1.4.2 แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

- ให้แต่งตั้งคณะทำงานประเมินโครงการที่รัฐให้การสนับสนุนการผลิต การเกษตรแต่ล้มเหลว โดยให้มีการแขวนหนี้ (งดเก็บทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย) ตั้งแต่วันที่ 10 มีนาคม 2540 ไปจนกว่าจะมีการประเมินโครงการเสร็จสิ้น แต่ทั้งนี้ ต้องให้คณะกรรมการประเมินโครงการที่รัฐบาลตั้งขึ้นสรุปผลออกมาได้แน่ชัดก่อนว่าโครงการใดบ้างเป็นโครงการที่ล้มเหลว
- พิจารณาปัญหาหนี้สินของเกษตรกรนอกระบบ เข้ามาสู่การจัดการ สินเชื่อในระบบ โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรพร้อมที่จะให้การสนับสนุน ด้านสินเชื่อเงื่อนไขผ่อนปรนระยะยาวแก่เกษตรกรด้วย
- แต่งตั้งคณะทำงานประเมินการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

- สกย.อ. ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์แห่งชาติ พระราชบัญญัติจัดตั้งธนาคารสหกรณ์แห่งชาติ และพระราชบัญญัติสหภาพเกษตรกรแห่งชาติ แล้วเสนอให้รัฐบาลรับไปพิจารณาต่อไป

- สนับสนุนโครงการของรัฐ เช่น โครงการปรับโครงสร้างการผลิต การเกษตร และเข้าไปสนับสนุนด้านการผลิตในโครงการสหกรณ์ขนาดเล็ก

- ให้มีการสนับสนุนสหกรณ์ขนาดเล็กในเครือข่ายของเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน

- สนับสนุนแผนงานในการแก้ไขความยากจนของเกษตรกรรายย่อยภาคอีสานอย่างถาวรโดยการพัฒนาอย่างครบวงจร ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การตลาด และทรัพยากรสิ่งแวดล้อม โดยจัดเข้าสู่ระบบสหกรณ์

- รัฐบาลจะจัดให้มีกองทุนในการพัฒนาสหกรณ์เกษตรกรรายย่อยภาคอีสานปีละ 5,000 ล้านบาท

4.1.4.3 แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ดิน ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม

- การแก้ไขปัญหาที่ดิน ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม ทั้งหมด 88 ปัญหา ได้ข้อยุติแล้ว 16 ปัญหา ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไข 72 ปัญหา โดยให้หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องและระดับพื้นที่เร่งรัดดำเนินการแก้ไขโดยด่วน

- ในกรณีที่มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาของคณะกรรมการร่วมฯ ทุกระดับ ยังไม่มีข้อยุติว่าเกษตรกรบุกรุกที่รัฐ หรือรัฐบุกรุกที่ชาวบ้าน อนุญาตให้เกษตรกรทำกินตามปกติ โดยไม่จับกุม ขับไล่ และเกษตรกรจะไม่ทำลายป่าและก่อสร้างเพิ่มเติม จนกว่าจะมีการพิจารณาถึงที่สุด

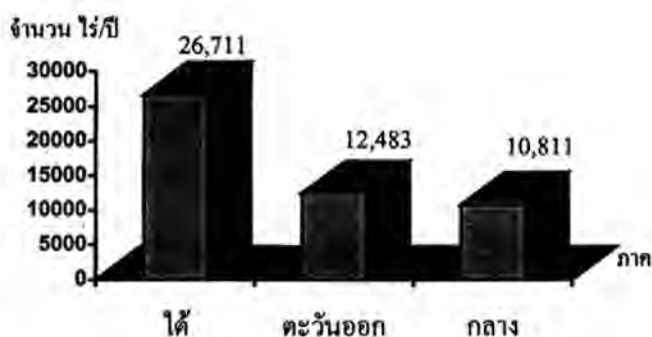
- กรณีที่มีความเห็นขัดแย้งระหว่างกระบวนการแก้ไขปัญหาของคณะกรรมการร่วมฯ ทุกระดับกับความเห็นขององค์กรท้องถิ่น หรือองค์กรของรัฐในระดับต่าง ๆ ให้ถือมติของคณะกรรมการร่วมฯ เป็นบรรทัดฐานในการแก้ไขปัญหา

- ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหากลุ่มเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน

4.1.5 การแก้ไขปัญหาป่าชายเลน

ป่าชายเลนถือเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญยิ่งประเภทหนึ่ง เนื่องจากเกี่ยวเนื่องกับความหลากหลายของชนิดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่อาศัยพื้นที่ป่าประเภทนี้ จากการสำรวจพื้นที่ป่าชายเลนของประเทศไทยในปี 2504 พบว่ามีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 2,299,375 ไร่ หรือร้อยละ 0.72

ของพื้นที่ประเทศ กระจายอยู่ในภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ครอบคลุม 22 จังหวัดชายฝั่งทะเลของประเทศ ซึ่งในระยะเวลาดำเนินการพื้นที่ป่าชายเลนกลับลดลงอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มอัตราการบุกรุกเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยในปี 2536 พื้นที่ป่าชายเลนคงเหลือเพียง 1,054,266 ไร่ หรือร้อยละ 0.33 ของพื้นที่ประเทศ ซึ่งคิดเป็นพื้นที่ที่ถูกทำลาย 1,245,109 ไร่ หรือร้อยละ 54.15 เมื่อเทียบกับปี 2504 อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลรายภาคในช่วงปี 2518 - 2536 พบว่ามีการบุกรุกทำลายป่าชายเลนในภาคต่างๆ ดังนี้

จากสถานการณ์ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนกำลังอยู่ในสภาพถูกคุกคามอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกิจกรรมของมนุษย์ ในการบุกรุกและการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนและระบบนิเวศน์ใกล้เคียงในขณะที่นโยบายและแผนการจัดการป่าชายเลนยังไม่ปรากฏผลเป็นรูปธรรมแม้ว่าจะได้มีความพยายามผลักดันนโยบายต่างๆ เพื่อการจัดการป่าชายเลนให้ได้ผล ดังเห็นได้จากมติคณะรัฐมนตรีหลายฉบับที่วางหลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมปัญหา แต่เมื่อลงสู่การปฏิบัติในระดับท้องถิ่นกลับปรากฏความแตกต่างในวิธีการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด เนื่องจากเงื่อนไข สถานการณ์และข้อจำกัดที่เกิดขึ้น แต่ละจังหวัดมีประเด็นปัญหาแตกต่างกันออกไปอันเป็นอุปสรรคต่อผลสำเร็จของนโยบายรัฐ ดังนั้นจึงเห็นว่าจำเป็นต้องกำหนดแผนการจัดการป่าชายเลนของประเทศภายใต้พื้นฐานปัญหาและสาเหตุความเสื่อมสภาพและความต้องการแก้ไขปัญหาป่าชายเลนที่แท้จริงและให้บังเกิดผลยั่งยืนในระดับท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชน และองค์กรภาครัฐเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการป่าชายเลนแต่ละจังหวัดชายฝั่งทะเล เพื่อนำไปสู่การจัดการในภาพรวมของประเทศต่อไป

แผนการจัดการป่าชายเลนของประเทศ ได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี (พ.ศ. 2542 - 2546) เป้าหมายใน 22 จังหวัด คือ **ฝั่งอ่าวไทย** ได้แก่ สมุทรปราการ สมุทรสาคร

สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี และ ผังอันตามัน ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล

แผนการจัดการป่าชายเลนของประเทศ ประกอบด้วย 4 แผนงาน ได้แก่

- การสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม
- การป้องกัน ปรามปราม และเฝ้าระวังการบุกรุกป่าชายเลน
- การฟื้นฟูและบำบัด
- การศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติ

การดำเนินการตามแผนการจัดการป่าชายเลนของประเทศนี้จะเป็นการดำเนินงานที่สนับสนุนเป้าหมายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการรักษาพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพให้คงไว้ไม่ต่ำกว่า 1 ล้านไร่ ในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8

4.1.6 การออกกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน

สภาพข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยจะเห็นว่าชุมชนในชนบทต้องพึ่งพาอาศัยป่าไม้เพื่อการยังชีพ ต้องการป่าไม้ช่วยซับน้ำและรักษาสภาพแวดล้อม จากอดีตถึงปัจจุบันได้มีการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้อย่างไม่มีขีดจำกัด การจัดการป่าไม้ในอดีตมุ่งที่ผลกำไรทางเศรษฐกิจและเพื่อประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนในท้องถิ่นไม่ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง จึงทำให้ขาดความรู้สึกลำบากในการเป็นเจ้าของป่า ในที่สุดสภาพป่าไม้จึงถูกบุกรุกทำลายลงอย่างเห็นในปัจจุบัน

การจัดการและการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้จะสำเร็จได้ยาก หากไม่ได้รับความช่วยเหลือและร่วมมือร่วมใจจากประชาชนในท้องถิ่น แต่ความพยายามที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ป่ามีส่วนร่วมในการจัดการดูแลรักษาป่าและได้รับประโยชน์จากป่าทั้งทางตรงและทางอ้อมตามกำหนดกฎเกณฑ์ของชุมชนนั้น มีข้อขัดข้องทั้งในด้านบริหารและในด้านกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนี้มิได้เอื้ออำนวยต่อการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในรูปแบบการดำเนินการโดยชุมชน เพื่อชุมชน และให้ชุมชนเป็นเจ้าของทรัพยากรป่าไม้ กล่าวคือ ไม่มีกฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐนำพื้นที่ป่าหรือป่าสงวนแห่งชาติซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินไปมอบให้แก่ชุมชนในท้องถิ่นนำไปจัดการดูแล รักษา และหาผลประโยชน์ต่างๆ และไม่มี าจใช้มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งอื่นใดในทางบริหารได้ เพราะขัดกับพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ที่กำหนดให้การใช้ประโยชน์ต่างๆ ในป่า เช่นการเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย การทำไม้หรือเก็บหาของป่า ต้องได้รับอนุญาต

จากพนักงานเจ้าหน้าที่ หากฝ่าฝืนมีความผิดต้องรับโทษ แม้กระนั้นก็ตามปรากฏข้อเท็จจริงว่า ได้มีป่าชุมชนบางแห่งสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยจิตสำนึกและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ดังจะเห็นได้จากป่าห่อมเล็กห่อมน้อยซึ่งถูกจัดการและดูแลรักษาไว้สำหรับเป็นป่าของชุมชน ในรูปแบบของป่าปู่ตา ป่าช้า ป่าชันน้ำ เป็นต้น

ดังนั้นเพื่อส่งเสริมให้ป่าชุมชนเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางอันจะเป็นหนทางช่วยเพิ่มพื้นที่ป่าขึ้นเป็นร้อยละ 40 ตามนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ในปี 2535 รัฐบาลขณะนั้นเห็นความจำเป็นที่จะต้องให้มีกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน ในการตรากฎหมายในเรื่องนี้ ได้มีการดำเนินการในขั้นตอนของการยกร่างพระราชบัญญัติเรื่อยมาจนถึงสมัยรัฐบาลปัจจุบัน ซึ่งมีนโยบายชัดเจนที่จะให้มีการแก้ไขปัญหาในเรื่องของป่าไม้ในภาพรวมทั้งประเทศ จึงเร่งรัดดำเนินการในเรื่องนี้ โดยนำร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชนฉบับที่คณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น (กนภ.) เป็นผู้ดำเนินการยกร่างและคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2539 มาดำเนินการจัดทำพระราชบัญญัติแล้วให้นำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อตราเป็นกฎหมายต่อไป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ก็คือ

- 1) การกำหนดพื้นที่ป่าชุมชน สามารถกำหนดได้ในทุกพื้นที่ที่ชุมชนประสงค์จะให้ป่าชุมชนทั้งในพื้นที่อนุรักษ์ หรือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาตินอกเขตอนุรักษ์ หรือพื้นที่สาธารณประโยชน์
- 2) ผู้มีสิทธิขอจัดการป่าชุมชน ได้แก่ กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่มีความประสงค์จะทำหน้าที่จัดการป่าชุมชน อาจเป็นผู้แทนชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือสภาตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล
- 3) คณะกรรมการตรวจสอบป่าชุมชนระดับจังหวัดทำหน้าที่ในการพิจารณาคำขอ และตรวจสอบพื้นที่ป่าที่มีข้อเสนอให้กำหนดเป็นป่าชุมชน การกำกับดูแล และติดตามผลการจัดการป่าชุมชน รวมทั้งการตรวจสอบ เพิกถอนป่าชุมชน
- 4) คณะกรรมการป่าชุมชนที่อธิบดีกรมป่าไม้แต่งตั้ง เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่จัดการป่าชุมชน โดยต้องเสนอแผนการจัดการป่าชุมชนเพื่อขอความเห็นจากคณะกรรมการตรวจสอบ
- 5) ชุมชนสามารถทำไม้เพื่อใช้สอยในครัวเรือนหรือในกิจการสาธารณะ เก็บหาของป่า เลี้ยงสัตว์ จับสัตว์ซึ่งไม่ใช่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ ปลูกพืชควบหรือใช้ประโยชน์อื่น ๆ ได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยห้ามเข้ายึดถือครอบครองอยู่อาศัย ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ ทำการเสื่อมเสียแก่สภาพป่า
- 6) อธิบดีกรมป่าไม้มีอำนาจเพิกถอนป่าชุมชนได้ตามผลการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ในกรณีที่พบว่าป่าชุมชนได้รับความเสียหายมาก หรือกรรมการป่าชุมชนได้จัดการพื้นที่ป่าชุมชน ไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ระเบียบที่อธิบดีกำหนด และแผนการจัดการป่าชุมชน

สำหรับการทำประชาพิจารณ์นั้น ได้ดำเนินการ 3 ครั้ง เมื่อวันที่ 15, 22, และ 29 พฤษภาคม 2540 ใน 3 ประเด็นที่สำคัญ ซึ่งผลจากการจัดทำประชาพิจารณ์ในครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) เรื่องพื้นที่ที่อนุญาตให้เป็นเขตป่าชุมชน มีความเห็นว่าไม่ควรอนุญาตให้มีการจัดตั้งป่าชุมชนในเขตอุทยานแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ และในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าชุมชนได้อยู่อาศัยมาก่อนเวลาที่กำหนดไว้

2) เรื่องกิจกรรมที่กระทำได้ในเขตป่าชุมชน ควรกำหนดให้แตกต่างกันโดยพื้นที่จัดตั้งป่าชุมชนทั่วไปสามารถผ่อนคลายเป็นป่า สำหรับป่าชุมชนในเขตพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมายควรกำหนดให้ดำเนินกิจกรรมได้น้อยกว่าพื้นที่จัดตั้งป่าชุมชนทั่วไป เช่น ห้ามล่าสัตว์ ห้ามตัดไม้เพื่อแปรรูป ตลอดจนห้ามเก็บของป่าที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ของป่า

3) เรื่องวิธีการควบคุมดูแลให้การดำเนินการป่าชุมชนเป็นไปตามเป้าหมาย สำหรับป่าชุมชนที่จัดตั้งในพื้นที่ทั่ว ๆ ไป ให้กำหนดวิธีการควบคุมดูแลตามสมควร ส่วนป่าชุมชนที่จัดตั้งในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จะต้องพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมดูแลอย่างเข้มงวด

4.2 การแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองในกรุงเทพมหานครและชุมชนในประเทศไทย

เขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลักต่าง ๆ ของประเทศไทยกำลังประสบปัญหามลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะฝุ่นละอองที่อยู่ในชั้นวิกฤตซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ หากไม่มีการเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ปัญหามลพิษทางอากาศก็จะมีทวีความรุนแรงมากขึ้น และก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศเพิ่มขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพอนามัยของประชาชน ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องฝุ่นละอองโดยเร่งด่วนและเกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว รัฐบาลจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษในกรุงเทพมหานครและชุมชนในประเทศไทย ซึ่งมีผลการดำเนินการดังนี้

4.2.1 การแก้ไขปัญหาในเขตกรุงเทพมหานคร

4.2.1.1 การตรวจสอบ/ตรวจจับรถที่มีมลพิษเกินมาตรฐาน

รัฐบาลได้ดำเนินการตรวจจับรถบรรทุก รถโดยสารประจำทาง และรถโดยสารประเภทอื่น ๆ ตั้งด่านตรวจจับตามถนนสายต่าง ๆ รอบกรุงเทพมหานคร บริเวณถนนสายหลักและอยู่จุดตรอกคึกการขนส่งมวลชนกรุงเทพ ทุกวันอย่างต่อเนื่อง โดยมีผลการดำเนินการตามแผน ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2539 - กรกฎาคม 2540 ดังนี้

หน่วยงาน	จำนวนรถที่ตรวจวัด (คัน)	จำนวนรถที่มีมลพิษเกินมาตรฐาน (คัน)
กรมการขนส่งทางบก	29,145	1,842
กองบังคับการตำรวจจราจร กรมตำรวจ	69,299	21,724
กรมควบคุมมลพิษร่วมกับกรมการขนส่งทางบก	6,401	802
รวมทั้งสิ้น	104,845	24,368

นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ดำเนินโครงการจัดซื้อเครื่องมือตรวจวัดมลพิษทางอากาศและเสียงจากยานพาหนะให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่

หน่วยงาน	จำนวน (ชุด)
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.)	
- เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสง พร้อมอุปกรณ์ประกอบ	33
- เครื่องมือตรวจวัดระดับเสียง พร้อมอุปกรณ์ประกอบ	33
บริษัทขนส่ง จำกัด (บขส.)	
- เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสง พร้อมอุปกรณ์ประกอบ	3
- เครื่องมือตรวจวัดระดับเสียง พร้อมอุปกรณ์ประกอบ	3
กรมการขนส่งทางบก	
- เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบกระดาษกรอง พร้อมอุปกรณ์ประกอบ	5
กองบังคับการตำรวจจราจร กรมตำรวจ	
- เครื่องมือตรวจวัดควันดำระบบความทึบแสง พร้อมอุปกรณ์ประกอบ	10
- เครื่องมือตรวจวัดระดับเสียง พร้อมอุปกรณ์ประกอบ	10
- เครื่องมือตรวจวัด CO/HC พร้อมอุปกรณ์ประกอบ	10

4.2.1.2 ปรับปรุงมาตรฐานการก่อสร้างเพื่อควบคุมฝุ่นละออง

รัฐบาลได้ดำเนินการจัดทำระเบียบและข้อปฏิบัติในการควบคุมฝุ่นละอองจากการก่อสร้างประเภทต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงมาตรฐานการก่อสร้าง โดยเริ่มจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่มีโครงการก่อสร้างผนวกเงื่อนไขการควบคุมฝุ่นละอองเป็นเงื่อนไขสำคัญในการดำเนินการก่อสร้าง โดยได้ว่าจ้างสถาบันวิจัยสภาพแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการศึกษา ซึ่งรายละเอียดระเบียบและข้อปฏิบัติดังกล่าว ประกอบด้วย

- ระเบียบและข้อปฏิบัติในการควบคุมฝุ่นละอองจากการก่อสร้างอาคาร
- ระเบียบและข้อปฏิบัติในการควบคุมฝุ่นละอองจากการก่อสร้างถนนและระบบสาธารณูปโภค
- ระเบียบและข้อปฏิบัติในการควบคุมฝุ่นละอองจากการบรรทุกและขนส่งวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ

ในการดำเนินการตรวจวัดฝุ่นละอองในกรุงเทพมหานคร ได้ติดตั้งเครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองที่สำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 เขต จากการตรวจวัดตั้งแต่เดือน กันยายน 2539 - มิถุนายน 2540 พบว่าฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM-10) มีปัญหามากกว่าฝุ่นละอองรวม (TSP) รายละเอียดผลการตรวจวัดสรุปได้ดังนี้

- ฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM-10)
PM-10 เฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 14 - 309 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (มคก./ลบ.ม.) โดยพบค่าสูงสุดเกินมาตรฐานทั้ง 10 เขต (ค่ามาตรฐาน ๙ เท่ากับ 120 มคก./ลบ.ม.) โดยพบค่าสูงสุดที่เขตสาทร

- ฝุ่นละอองรวม (TSP)
จากการตรวจวัดฝุ่นละอองรวมเฉลี่ย 24 ชั่วโมง พบค่าอยู่ในช่วง 0.03 - 0.39 มิลลิกรัม/ลูกบาศก์เมตร (มก./ลบ.ม.) โดยพบค่าสูงสุดเกินมาตรฐาน 3 เขต (ค่ามาตรฐาน ๙ เท่ากับ 0.33 มก./ลบ.ม.) ได้แก่ เขตสาทร เขตบางเขน และเขตยานนาวา มีค่าเท่ากับ 0.39 0.36 และ 0.35 ตามลำดับ

4.2.1.3 การรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วม

ดำเนินการโดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับสาเหตุการเกิดมลพิษทางอากาศ ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน รวมทั้งการป้องกันและแนวทางแก้ไขมลพิษทางอากาศ โดยออกอากาศสื่อประชาสัมพันธ์ทางรายการวิทยุและโทรทัศน์ ลงโฆษณาทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร และติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ริมถนน และนำเสนอข้อมูลคุณภาพอากาศรายวันผ่านจอแสดงผล จัดทำศูนย์ HOT LINE เพื่อรับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง โดยกรมควบคุมมลพิษจะเป็นศูนย์กลางเพื่อรับแจ้งและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.2.2 การแก้ไขปัญหาในเขตชุมชนของประเทศไทย

รัฐบาลได้ติดตั้งระบบเครือข่ายติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศของประเทศไทย เพื่อติดตามตรวจสอบปัญหามลพิษทางอากาศ ซึ่งรวมถึงฝุ่นละอองในอากาศในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทย อันจะเป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำไปใช้ในการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาลด และป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยระบบเครือข่ายที่ติดตั้งนั้น ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ

4.2.2.1 ระบบจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล มีศูนย์ควบคุมสถานีตรวจวัด

คุณภาพอากาศในแต่ละภาค ได้แก่

- ศูนย์ควบคุมส่วนกลาง ซึ่งมีกลไกการประมวลข้อมูลทั้งหมดด้วย AIRVIRO อยู่ที่กรมควบคุมมลพิษ กรุงเทพมหานคร
- ศูนย์ควบคุมสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศภาคเหนือ ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่
- ศูนย์ควบคุมสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น
- ศูนย์ควบคุมสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศภาคใต้ ตั้งอยู่ที่จังหวัดสงขลา

4.2.2.2 สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศ (Monitoring Station)

ซึ่งประกอบด้วยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบกึ่งถาวร (สามารถเคลื่อนย้ายได้ถ้าจำเป็น) จำนวน 53 สถานี และหน่วยตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบเคลื่อนที่ จำนวน 6 คัน

4.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากสารพิษและกากของเสีย

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากสารอันตราย รัฐบาลได้ดำเนินการสำรวจและติดตามตรวจสอบสภาพปัญหาของการใช้สารอันตรายทั้งจากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และสาธารณสุข พร้อมทั้งกำหนดแนวทางและมาตรการระดับประเทศเพื่อควบคุมและลดปัญหาการใช้สารอันตรายที่ไม่ถูกต้อง การดำเนินงานที่สำคัญ คือ การติดตามตรวจสอบสารพิษตกค้างทางการเกษตร รวมทั้งการรณรงค์และประสานงานการควบคุมการใช้สารเคมีให้ถูกต้อง การจัดทำระบบเครือข่ายข้อมูลสารอันตราย และการจัดระบบการขนส่งลำเลียงสารอันตราย

ส่วนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากกากของเสีย ได้แก่ การสำรวจและติดตามตรวจสอบสภาพปัญหาการจัดการของเสียอันตราย มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนที่ไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งกำหนดนโยบายแนวทางและมาตรการระดับชาติ เพื่อป้องกันควบคุม ลด และขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นโดยมีงานที่สำคัญ คือ การจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนต่างๆ และ เขตควบคุมมลพิษ การจัดการของเสียอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชน การลดปริมาณการใช้ประโยชน์ของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชน และการติดตามตรวจสอบผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการกำจัดมูลฝอยในสถานที่กำจัดมูลฝอยของเทศบาลทั่วประเทศ ตลอดจนการจัดการเพื่อการแก้ไขการปนเปื้อนน้ำชะมูลฝอยที่ลงสู่แหล่งน้ำผิวดินและใต้ดิน บริเวณสถานที่กำจัดมูลฝอยของเทศบาล รวมทั้งการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องทุกข์ ซึ่งเป็นการดำเนินงานตรวจสอบข้อเท็จจริงจากปัญหาการร้องทุกข์ของประชาชนที่เดือดร้อน เนื่องจากปัญหามลพิษที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชน

สำหรับผลการดำเนินการที่รัฐบาลได้ดำเนินการแล้ว ได้แก่

4.3.1 จัดทำวารสารอันตราย (ราย 4 เดือน) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสารอันตรายในแง่มุมต่างๆ ทั้งทางด้านวิชาการ กฎหมาย และมาตรการที่บังคับใช้ ตลอดจนความเคลื่อนไหวในวงการสารอันตรายทั้งในและต่างประเทศ โดยเผยแพร่แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสถานศึกษาและประชาชนผู้สนใจทั่วไป

4.3.2 จัดทำระบบแจ้งข้อมูลการระงับอุบัติเหตุจากสารเคมีอัตโนมัติทางโทรศัพท์ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งระบบดังกล่าวจะสามารถบริการข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอุบัติเหตุจากสารเคมีแก่ผู้เกี่ยวข้องได้ตลอด 24 ชั่วโมง ทางโทรศัพท์และทางโทรสาร

4.3.3 ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่หลุมฝังกอกสารเคมีจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 4 ครั้ง

4.3.4 จัดทำร่างเกณฑ์มาตรฐาน และระเบียบวิธีการจัดการมูลฝอยชุมชน (Code of Practice) (โดยว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาเป็นผู้ร่าง) โดยได้จัดให้มีการสัมมนาเพื่อให้ข้อคิดเห็นต่อร่างเกณฑ์ดังกล่าวไปแล้วครั้งหนึ่ง ขณะนี้อยู่ระหว่างการปรับแก้ไขและเพิ่มเติมรายละเอียดตามข้อคิดเห็นของหน่วยงานต่างๆ ที่เข้าร่วมสัมมนา และจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มรายงาน

4.3.5 การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการให้สัตยาบันเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญาบาเซล เพื่อควบคุมการนำเข้า ส่งออก นำผ่านของเสียอันตรายข้ามแดน และป้องกันการลักลอบนำของเสียอันตรายเข้ามาในประเทศ คาดว่าจะให้สัตยาบันได้ภายในปี 2541

4.3.6 โครงการติดตั้งข้อมูลและระบบเครือข่ายสารอันตรายและการจัดการกากของเสีย สามารถเรียกข้อมูลสารอันตรายได้ 130,000 ชนิด MSDS 78,926 ชนิด Regulatory and Emergency Response 6,844 records และข้อมูลระบบการขนส่งเคลื่อนย้ายสารอันตราย ซึ่งจะสิ้นสุดโครงการภายในปี 2540

4.3.7 การว่าจ้างศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางในการลดมลพิษโดยการพัฒนาของเสียหรือวัสดุเหลือใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ต่อเนื่องจากปี 2538 - 2539 คาดว่าจะสามารถกำหนดแนวทางการเรียกคืนบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วในเดือนธันวาคม 2540

4.3.8 ประเมินผลโครงการพลาสติกไทยรีไซเคิล ซึ่งรณรงค์ให้ประชาชนแยกขยะพลาสติกมารีไซเคิล

4.3.9 คลังน้ำมันที่ตั้งในเขต อ.ปลวกแดง จ.ระยอง เกิดระเบิดแล้วน้ำมันปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำใต้ดิน ได้ดำเนินการสำรวจและฟื้นฟูสภาพน้ำใต้ดิน โดยการแยกน้ำมันที่ปนเปื้อนออกจากน้ำใต้ดิน

4.3.10 การสำรวจและวิเคราะห์ เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการการปนเปื้อนของน้ำชะมูลฝอยที่ลงสู่แหล่งน้ำผิวดินและใต้ดินบริเวณสถานที่กำจัดมูลฝอยของเทศบาลในพื้นที่ภาคเหนือและภาคกลาง ได้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลจากสถานที่กำจัดมูลฝอยในเขตเทศบาลที่มีทั้งหมดในเขตภาคเหนือและภาคกลาง เพื่อประเมินความรุนแรงของการปนเปื้อนของน้ำชะมูลฝอยที่ลงสู่แหล่งน้ำใต้ดิน แล้วเสนอแนวทางในการฟื้นฟูสภาพกรณีที่มีการปนเปื้อนจากน้ำชะมูลฝอย

4.3.11 โรงงานบางปูเคมีคอล ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ เกิดระเบิด ได้มีการปฏิบัติการจัดการอุบัติเหตุเพื่อลดผลกระทบต่อประชาชน และจัดการกับสารเคมีที่หกหล่นในบริเวณโรงงาน

4.3.12 ปัญหามลพิษทางอากาศจากโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง ได้ดำเนินการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ และกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหามลพิษจากโรงงานภายในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามนโยบายที่รัฐบาล ได้แถลงต่อรัฐสภา

1. ด้านการเมือง

นอกจากการสนับสนุนการปฏิรูปการเมืองและการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ รวมทั้งการเร่งรัดผลักดันการออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือเป็นนโยบายเร่งด่วนแล้ว รัฐบาลได้ดำเนินการพัฒนาการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยสนับสนุนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมและบทบาทในทางการเมืองเพื่อเป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตย และสนับสนุนการพัฒนาสถาบันการเมือง โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 การส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย

1.1.1 ปรับระบบการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม โดยจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้งและกฎหมายรัฐธรรมนูญแก่ผู้นำท้องถิ่นและประชาชน ในพื้นที่ 15 เขต ของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งรณรงค์ให้ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนมีความสำนึกในสิทธิและหน้าที่ และไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่ซื้อสิทธิขายเสียง ในพื้นที่ 40 เขต ของกรุงเทพมหานคร

1.1.2 จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

1.1.3 การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยให้แก่ข้าราชการและประชาชน โดยการจัดทำสปอตโทรทัศน์ วิทยู และสิ่งพิมพ์ เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง จำนวน 30,540 ครั้ง งบประมาณ 28 ล้านบาท

1.1.4 สนับสนุนให้มีการพัฒนาสถาบันการเมือง โดยได้เข้าไปมีบทบาทตั้งแต่การเริ่มแจ้งจัดตั้งพรรคการเมือง การจดทะเบียนพรรคการเมือง การดำเนินกิจกรรมพรรคการเมือง การรวมพรรคการเมือง และการเลิกพรรคการเมือง ซึ่งปัจจุบันได้จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองไปแล้ว 13 พรรค

1.1.5 ดำเนินการตามโครงการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย 5 ปี (พ.ศ. 2539 - 2543) โดยหน่วยงานในสังกัดของกรมประชาสัมพันธ์ ได้รับงบประมาณปี 2540

จำนวน 8.028 ล้านบาท ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมโครงการเยาวชนประชาธิปไตย สัจจร กิจกรรมตอบปัญหาประชาธิปไตยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กิจกรรมละครเร่ “โรงเรียนประชาธิปไตย” กิจกรรมหอกระจายข่าวและสื่อพื้นบ้าน และกิจกรรมค่ายเยาวชนอาสา ประชาสัมพันธ์ประชาธิปไตย

1.2 การจัดตั้งศาลปกครอง

เนื่องจากปัจจุบันมีคดีปกครองที่ฟ้องต่อศาลแพ่งเพิ่มมากขึ้น และคดีปกครองมีความแตกต่างจากคดีแพ่งโดยทั่วไป เพราะเป็นข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฯ ได้กำหนดให้มีศาลปกครองขึ้นเพื่อพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งรัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า ศาลปกครองที่จะจัดตั้งขึ้น ควรแยกออกจากระบบศาลยุติธรรม โดยจัดเป็นระบบคู่ขนานไปกับศาลยุติธรรมและศาลทหารที่มีอยู่ และต้องมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง โดยมีองค์กรบริหารงานบุคคล การจัดระบบงบประมาณ และหน่วยงานทางธุรการของตนเอง จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร โดยมีสาระสำคัญกำหนดให้มีศาลปกครอง 2 ชั้น คือ ศาลปกครองสูงสุด และศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดประเภทคดีปกครอง วิธีการยื่นฟ้องคดี วิธีการพิจารณาคดี การพิพากษาและการบังคับคดี การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครอง รวมทั้งการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการศาลปกครอง

1.3 การส่งเสริมระบบรัฐสภา

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สถาบันรัฐสภามีความเข้มแข็งและความน่าเชื่อถือ รัฐบาลได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติผู้ตรวจการรัฐสภา พ.ศ. ตามที่ประธานรัฐสภาและคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) เห็นชอบแล้ว โดยผู้ตรวจการรัฐสภาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงในกรณีที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือปรับใช้บทกฎหมายไม่ถูกต้อง

2. ด้านการบริหาร

2.1 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

2.1.1 ด้านการป้องกัน

รัฐบาลได้ให้ความเห็นชอบมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ 2 เรื่อง คือ การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบกรณีพนักงาน

สอบสวนไม่รับคำร้องทุกข์กล่าวโทษ และการปรับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในประเทศ ในลักษณะเหมาจ่าย พร้อมทั้งได้ดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ เช่น การจัดประกวดการพูด ในหัวข้อเรื่อง “คุณธรรมของรัฐบาลในฝัน” “ข้อสัจธรรมสุจริต เป็นจิตสำนึกของทุกคน” และ “ป.ป.ป. ในมุมมองของเยาวชน” การมอบโล่เชิดชูเกียรติ หนังสือชมเชย และรางวัลแก่บุคคลผู้ประพฤติ ปฏิบัติตนชอบด้วยความซื่อสัตย์ จำนวน 10 ราย และผู้ทำคุณงามความดีในการป้องกันหรือปราบปราม การทุจริตและประพฤติชอบในวงราชการ จำนวน 33 ราย นอกจากนี้ได้ดำเนินการจัดสัมมนา เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เช่น การเสวนาระหว่างสำนักงาน ป.ป.ป. กับสื่อมวลชนและภาคเอกชน การสัมมนาผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการศึกษาในภาคใต้ และภาคเหนือ เป็นต้น

2.1.2 ด้านการปราบปราม

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องกล่าวหา ร้องเรียน โดยมีผลงานด้านการปราบปรามซึ่งเป็น ผลงานเด่นในรอบปีที่ผ่านมาได้แก่ การปราบปรามการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์และการออก เอกสารสิทธิโดยมิชอบ คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนจนสามารถชี้มูลความผิด ทั้งทางวินัยและทางอาญา และแจ้งจังหวัดดำเนินการเพิกถอนเอกสารสิทธิ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชุมพร พังงา และหนองคาย รวมทั้งสิ้น 4,923 ไร่ 1 งาน 98 ตารางวา

2.2 การอำนวยความสะดวก

2.2.1 การขยายหน่วยงาน

2.2.1.1 จัดตั้งศาลจังหวัดใหม่ 12 แห่ง ได้แก่ ศาลจังหวัดเดชอุดม ศาลจังหวัดนาทวี ศาลจังหวัดชัยบาดาล ศาลจังหวัดพัทธยา ศาลจังหวัดหนองบัวลำภู ศาลจังหวัดนารอง ศาลจังหวัดสมุย ศาลจังหวัดสระแก้ว ศาลจังหวัดรัตนบุรี ศาลจังหวัดเทิง ศาลจังหวัดสว่างแดนดิน และศาลจังหวัด กันทรลักษณ์

2.2.1.2 เปิดศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว 6 แห่ง ได้แก่ จังหวัด สระบุรี จันทบุรี บุรีรัมย์ ลำปาง สุพรรณบุรี และภูเก็ต ก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลเยาวชนและ ครอบครัวกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี อยู่ระหว่างการออกแบบก่อสร้าง ที่ทำการศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดลพบุรี

2.2.1.3 เปิดดำเนินการสำนักงานบังคับคดีจังหวัด 5 แห่ง ที่จังหวัดตาก สิงห์บุรี น่าน แพร่ และชัยภูมิ และเตรียมเปิดดำเนินการอีก 5 แห่ง ที่จังหวัดปราจีนบุรี ยโสธร ชัยนาท นครพนม และสตูล เปิดสำนักงานคุมประพฤติที่จังหวัดปทุมธานี และเตรียมเปิดอีก 9 แห่ง ที่สิงห์บุรี ชัยภูมิ บึงกาฬ อุทัยธานี แม่สอด ชัยนาท นครพนม สี่คิ้ว และกบินทร์บุรี

2.2.1.4 เปิดดำเนินการศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ในวันที่ 1 ธันวาคม 2540 ณ สถานที่ทำการชั่วคราวที่อาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

2.2.1.5 เปิดทำการศาลอุทธรณ์ภาคเพิ่มขึ้นจาก 3 ภาค เป็น 9 ภาค

2.2.2 การประนอมข้อพิพาท

2.2.2.1 เตรียมความพร้อมของผู้นำชุมชนเพื่อให้สามารถใช้วิธีประนอมข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเองได้ โดยจัดอบรมอนุญาโตตุลาการหมู่บ้าน 2 รุ่น รวม 112 คน และอยู่ระหว่างยกร่างระเบียบว่าด้วยอาสาสมัครอนุญาโตตุลาการระดับข้อพิพาทระดับหมู่บ้าน พ.ศ.

2.2.2.2 จัดทำหนังสือเผยแพร่วิธีการระดับข้อพิพาทด้วยการประนอมข้อพิพาท โดยวิธีอนุญาโตตุลาการ ดำเนินการระดับข้อพิพาททางแพ่งและพาณิชย์โดยการประนอมข้อพิพาท และโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ จำนวน 14 คดี

2.2.3 การบริการช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชน

2.2.3.1 จัดהל้ามที่มีประสิทธิภาพให้แก่ชาวต่างชาติซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญา เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และส่งผลทำให้ประเทศต่าง ๆ ยอมรับและเชื่อถือในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ทั้งนี้ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ประสานงานล้ามทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถใช้บริการได้ทั่วถึงด้วย

2.2.3.2 ตั้งทนายให้จำเลยในกรณีที่มีโทษประหารชีวิต หรือคดีที่มีโทษตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป หรือคดีที่ศาลตั้งทนายให้ตั้งแต่ชั้นก่อนฟ้อง จำนวน 10,949 คดี

2.2.3.3 เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับคดี ทั้งคดีแพ่งและคดีล้มละลาย ให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น การจัดสัมมนาเพื่อปรับปรุงการบังคับคดี การจัดทำแผนพัฒนาระบบงานบังคับคดี และการแปลแผนพัฒนาระบบงานบังคับคดีสู่ภาคปกติ

2.3 การพัฒนาประสิทธิภาพระบบราชการ

นโยบายสำคัญประการหนึ่งที่รัฐบาลได้แถลงต่อรัฐสภาได้แก่ การผลักดันให้มีการปรับทัศนคติ และระบบการทำงานของภาครัฐ รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพการบริการของรัฐให้เป็นที่พอใจของประชาชน ซึ่งในส่วนนี้รัฐบาลได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

2.3.1 การจัดทำกรมต้นแบบ โดยให้กระทรวง เป็นผู้เสนอกรมต้นแบบ กระทรวงละ 1 กรม ทั้งนี้ หลังจากดำเนินการในกรมต้นแบบเรียบร้อยแล้ว จะขยายผลไปยังส่วนราชการอื่นต่อไป

สำหรับกรมต้นแบบมีจำนวนทั้งสิ้น 5 กรม คือ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานนายกรัฐมนตรี และกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม

ผลการดำเนินการในกรมต้นแบบดังกล่าว สรุปสาระสำคัญดังนี้

2.3.1.1 กรมทะเบียนการค้า ได้เสร็จสิ้นโครงการเรียบร้อยแล้วในการออกแบบ ขั้นตอนและกระบวนการทำงานใหม่ โดยขยายผลการบริการรูปแบบใหม่ในทุก ๆ สาขา ให้แล้วเสร็จ ภายในปีงบประมาณ 2541 ซึ่งผลสำเร็จของโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพกรมทะเบียนการค้า ได้ครอบคลุม เรื่องต่าง ๆ ดังนี้

2.3.1.2 การลดต้นทุนการดำเนินการ ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริหารโดยผลจากการปรับปรุงงานทำให้

- สามารถขยายช่วงการบังคับบัญชาจาก 1:3 เป็น 1:6
- ลดค่าใช้จ่ายในงานธุรการและงานสนับสนุนจากเดิมร้อยละ 30 ของงบประมาณที่เป็นเงินเดิม ให้เหลือร้อยละ 17
- นายทะเบียนแต่ละคนรับผิดชอบงานจดทะเบียนได้ในปริมาณที่สูงขึ้นกว่าเดิม คือ จาก 1:488 บริษัทที่จดทะเบียน เป็น 1:1000 บริษัทที่จดทะเบียน
- สามารถลดอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องลงได้ร้อยละ 30

2.3.1.3 การลดกิจกรรมที่มีคุณค่าน้อย (Low Value) ที่มีผลต่อผู้รับบริการ จากเดิมมีประมาณร้อยละ 31 ให้เหลือร้อยละ 17 และเพิ่มกิจกรรมที่มีคุณค่าสูง (High Value) ต่อการให้บริการ เป็นร้อยละ 30 หรือมากกว่า

2.3.1.4 การออกแบบกระบวนการงาน (Process Design) กระบวนการที่ออกแบบใหม่จะมีลักษณะให้บริการเบ็ดเสร็จในจุดเดียวกัน (One-Stop service) ลดขั้นตอนการส่งต่อ งานให้เหลือเพียงเท่าที่จำเป็น

2.3.1.5 การออกแบบองค์กร (Organization Design) การออกแบบองค์กร จะเน้นการทำงานเป็นทีม ลดการส่งต่องานตามสายการบังคับบัญชา เพิ่มอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน สร้างความก้าวหน้าในสายอาชีพให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน และการประเมินที่ผลสัมฤทธิ์ ของงาน

2.3.1.6 การออกแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาช่วยปฏิบัติงานเพื่อให้บริการแก่ลูกค้า ณ จุดบริการ โดยมีระบบเครื่อง ระบบฐานข้อมูล และ โปรแกรมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามกระบวนการใหม่ มีการนำระบบจัดเก็บและค้นเอกสาร (Imaging system) มาใช้ในการถ่ายเก็บข้อมูลจากต้นฉบับ

2.3.1.7 การออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน มีการออกแบบสถานที่ปฏิบัติงาน เพื่อรองรับกระบวนการงานใหม่ เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อ

นอกจากนี้ ยังได้ปรับปรุงระบบงาน การบริหารภายในของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นที่จะกระจายอำนาจการบริหาร เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการประสานงานและการให้บริการ รวมทั้งได้พัฒนาระบบงาน และสร้างคู่มือการปฏิบัติงานที่ลดขั้นตอนการทำงานและสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบการในภูมิภาคและประชาชนในชนบทได้รับบริการอย่างทั่วถึง ขณะเดียวกัน ได้ขยายศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภูมิภาคอีก 2 แห่ง ในลักษณะเป็นโครงการนำร่องที่จังหวัดปราจีนบุรี และอุบลราชธานี โดยจะเริ่มปฏิบัติงานในปี 2541

2.3.2 เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน และนโยบายที่กำหนดปี 2540 - 2541 เป็นปีแห่งการส่งเสริมการบริการประชาชนของรัฐ เพื่อปรับเปลี่ยนและพัฒนากระบวนการทำงานที่รวดเร็วและมีคุณภาพ โดยมุ่งเป้าหมายไปยังประชาชน (People Focus) ในการนี้จึงได้ดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จแบบครบวงจร (One Stop Service Center) เพื่อให้บริการด้านการอนุญาต/อนุมัติ ประกอบกิจการ และสิทธิประโยชน์ที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ซึ่งได้ให้บริการแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอย่างเป็นทางการแล้ว โดยใช้ระบบสื่อสาร Internet/ www/E - Mail/Teleconference

2.4 การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น

รัฐบาลได้เร่งปรับปรุงการบริหารราชการโดยได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถปกครองตนเองในรูปแบบต่างๆ ที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน เช่น การปรับปรุงโครงสร้างและการเพิ่มบทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมสอดคล้อง การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารและการจัดทำแผน และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น สำหรับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งนับเป็นก้าวสำคัญของการกระจายอำนาจนั้น ได้ดำเนินงาน ดังนี้

2.4.1 การประกาศจัดตั้ง อบต. ตั้งแต่ปี 2538 - 2540 มีการจัดตั้ง อบต. แล้วจำนวนทั้งสิ้น 6,397 แห่ง และจังหวัดที่มี อบต. เต็มพื้นที่ จำนวน 17 จังหวัด ได้แก่ กระบี่ ชลบุรี ชัยนาท นครนายก นครปฐม นนทบุรี นราธิวาส ปทุมธานี พังงา พิษณุโลก ภูเก็ต ระยอง ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี และ สุราษฎร์ธานี

2.4.2 การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่ อบต. เป็นไปตามความเหมาะสมตามสภาพ และขนาดของพื้นที่ จำนวนประชากร จำนวนหมู่บ้าน และจำนวนรายได้ โดยมีหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนดังนี้

ชั้นของ อบต.	รายได้	จำนวน อบต. (แห่ง)	เงินอุดหนุนแห่งละ (บาท)
ชั้นที่ 1	เกิน 20 ล้านบาท	79	358,989
ชั้นที่ 2	เกิน 12 – 20 ล้านบาท	67	900,000 – 1,300,000
ชั้นที่ 3	เกิน 6 – 12 ล้านบาท	160	1,300,000 – 1,400,000
ชั้นที่ 4	เกิน 3 – 6 ล้านบาท	301	1,400,000 – 1,500,000
ชั้นที่ 5	รายได้ 0.15 – 3 ล้านบาท	5,790	1,500,000 – 2,000,000

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ใช้สื่อของรัฐ เช่น วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นกลไกในการประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนในวงกว้าง เกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น โดยดำเนินการถ่ายทอดสด และเผยแพร่ข่าวและกิจกรรมในเรื่องดังกล่าว เช่น การประชุม คณะรัฐมนตรีในส่วนภูมิภาค ที่จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดเชียงใหม่ และการรณรงค์เพื่อ ปลุกจิตสำนึกการประหยัดและการนิยมไทย รวมทั้ง การจัดรายการพิเศษ และนำเสนอโฆษณา ที่สนับสนุนนโยบายดังกล่าว

3. ด้านเศรษฐกิจ

3.1 ด้านการเงินการคลัง

รัฐบาลมุ่งรักษาระเบียบวินัยทางการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด รวมทั้งได้ดำเนิน นโยบายการเงินการคลังให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ และพัฒนา ตลาดการเงินและตลาดทุน ผลการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่

3.1.1 การเงิน

3.1.1.1 การพัฒนาตลาดเงินและแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน รัฐบาลได้ ดำเนินการตามมาตรการเสริมสร้างความเชื่อมั่น และความมั่นคงของระบบการเงินและสถาบัน การเงิน และมาตรการพัฒนาบริหารสภาพคล่องและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายการเงิน โดยได้มีการดำเนินการที่สำคัญ คือ ให้แก้ไขพระราชบัญญัติและออกพระราชกำหนด 4 ฉบับ ได้แก่ พระราชกำหนดบรรษัทตลาดรองที่อยู่อาศัย พระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจการเพื่อ การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ แก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ แก้ไขพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ และได้ดำเนินการแยกสถาบัน การเงินที่มีปัญหาสภาพคล่องรุนแรงออกจากระบบสถาบันการเงินเป็นการชั่วคราว รวม 58 แห่ง

3.1.1.2 พัฒนาตลาดเงินตราต่างประเทศ และนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยปรับเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนระบบลอยตัว (Managed Float) รวมทั้งได้วางมาตรการบรรลุมลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าว โดยใช้มาตรการภาษีช่วยเหลือ และจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ประสบความเสียหาย เพื่อเสริมสร้างสภาพคล่องวงเงิน 20,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย 10%

3.1.1.3 การพัฒนาตลาดทุน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความหลากหลาย ความลึกของอุปสงค์ อุปทาน ความยืดหยุ่น และความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในตลาดทุน โดยได้ผ่อนคลายนโยบายการซื้อหุ้นเข้า Portfolio และให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เร่งอนุมัติใบอนุญาตบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนส่วนบุคคล รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายระเบียบข้อบังคับเพื่อเพิ่มเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพของตลาดทุน

3.1.1.4 การระดมเงินออม มุ่งระดมเงินออมแบบผูกพันระยะยาวด้วยการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รวมถึงการลดความเสี่ยงของเงินออมของประชาชนด้วยการดำเนินการแยกบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ออกเป็นบริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์ ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว 4 บริษัท

3.1.2 การคลัง

3.1.2.1 การปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีอากรได้มุ่งเน้นที่การปรับปรุงระบบและประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีอากรให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศ สร้างความมั่นคงของฐานะการคลังด้วยการปรับเพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นร้อยละ 10 เมื่อ 16 สิงหาคม 2540 รวมถึงการเพิ่มความสามารถในการหารายได้เงินตราต่างประเทศ ด้วยการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันการส่งออก เช่น เร่งรัดการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มและอากรขาเข้า การลดภาษีนำเข้าวัตถุดิบ และการปรับปรุงพิธีการศุลกากรให้สะดวกรวดเร็วขึ้น เป็นต้น

3.1.2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการลงทุนในภาครัฐ โดยให้พิจารณาปรับลดงบประมาณรายจ่ายในปี 2540 จำนวน 59,000 ล้านบาท และลดรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจอีก 47,800 ล้านบาท นอกจากนี้ยังระงับชะลอโครงการลงทุนของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งจะเริ่มดำเนินการอีกกว่า 50,000 ล้านบาท และสำหรับงบประมาณรายจ่ายปี 2541 ได้ปรับลดอีก 100,000 ล้านบาท จากจำนวน 923,000 ล้านบาท ในพระราชบัญญัติงบประมาณ เป็น 823,000 ล้านบาท

3.2 ด้านการค้าภายในและต่างประเทศ

3.2.1 การค้าภายในประเทศ

3.2.1.1 การจัดระบบเชื่อมโยงและกระจายสินค้าเพื่อลดต้นทุนการตลาด เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรและหัตถกรรม ซึ่งทำให้

ประชาชนในชนบทต้องซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคในราคาสูง จึงได้จัดระบบเชื่อมโยงและกระจายสินค้าเพื่อลดต้นทุน โดยใช้องค์กรและกลไกของรัฐเป็นเครื่องมือ เช่น องค์กรคลังสินค้า ตลาดกลางสินค้าเกษตรและร้านค้าชุมชน โดยได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ประสานข้อมูลและการตลาดสินค้าเกษตร กำหนดจุดติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ ON LINE ระหว่างศูนย์ ฯ กับตลาดกลางสินค้าเกษตรต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านราคาและกระจายสินค้าไปแล้ว 5 จุด และประชุมผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์กรคลังสินค้า ผู้บริหารตลาดกลางสินค้าเกษตร และผู้บริหารร้านค้าชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและรองรับการดำเนินงาน รวมทั้ง ประชุมชี้แจงโครงการแก่หัวหน้าสำนักงานการค้าภายในจังหวัดเพื่อเตรียมการดำเนินงานทั้ง 4 ภาค

3.2.1.2 การจัดตั้งร้านค้าชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทได้รวมตัวกันค้าขายโดยการจัดตั้งร้านค้าขึ้นในหมู่บ้านต่างๆ อันจะช่วยลดค่าครองชีพ จึงส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านต่างๆ ร่วมทุนกันจัดตั้งร้านค้าชุมชนขึ้น โดยให้การสนับสนุนเงินยืมในรูปสินค้าปลอดดอกเบี้ย ร้านค้าละ 30,000 บาท และได้ดำเนินการยกย่องระเบียบว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนการขยายการส่งเสริมร้านค้าชุมชน พ.ศ. 2540 โดยจะใช้เงินทุนหมุนเวียนสนับสนุนร้านค้าวงเงิน 10 ล้านบาท และส่งเสริมจัดตั้งร้านค้าชุมชนขึ้นใหม่แล้ว 70 ร้าน ในจังหวัดลำปาง อุตรดิตถ์ แม่ฮ่องสอน น่าน กำแพงเพชร สุรินทร์ บุรีรัมย์ สกลนคร หนองบัวลำภู นครราชสีมา ระนอง สตูล ภูเก็ต ยะลา อุดรธา ราชบุรี สมุทรปราการ ประจวบคีรีขันธ์ ตราด ระยอง

3.2.1.3 การปรับปรุงกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายต่างๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือรักษาความเป็นธรรมทางการค้า ยังไม่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงได้ดำเนินการปรับปรุงและยกย่องกฎหมายใหม่ให้เพียงพอแก่การรักษาความเป็นธรรมทางการค้า และคุ้มครองประชาชนผู้บริโภค โดยคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยสินค้าและบริการ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2540 และอยู่ระหว่างดำเนินการของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร

3.2.1.4 โครงการจัดสร้างศูนย์ซัง ตวง วัด ประจำภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการค้ากับต่างประเทศ และส่งเสริมการส่งออก โดยการรับรองการใช้แบบมาตรฐาน (Standard) ของเครื่องซังตวงวัดตามมาตรฐานสากล สำหรับภาคอุตสาหกรรมที่ต้องการรับรองมาตรฐาน และกระจายความเจริญทางด้านเทคโนโลยีซัง ตวง วัด สู่ภูมิภาค จึงได้ดำเนินโครงการสร้างศูนย์ซัง ตวง วัด ประจำภาคต่างๆ โดยความร่วมมือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งขณะนี้ได้สร้างศูนย์ซัง ตวง วัด ภาคเหนือ (เชียงใหม่) เสร็จแล้ว และกำลังอยู่ระหว่างดำเนินการสร้างศูนย์ซัง ตวง วัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ขอนแก่น)

3.2.1.5 การเปิดเสรีธุรกิจประกันภัย อนุญาตให้เปิดบริษัทประกันชีวิตและประกันวินาศภัยภายในประเทศเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาให้มีจำนวนที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ทาง

เศรษฐกิจและการแข่งขันทางธุรกิจ ไม่มากเกินไปจนส่งผลกระทบต่อบริษัทที่มีอยู่เดิม และไม่น้อยเกินไปจนไม่ก่อให้เกิดสภาพการแข่งขัน กำหนดเงื่อนไขให้บริษัทที่เปิดขึ้นใหม่มีความพร้อม มีความมั่นคง และมีความตั้งใจจริง ขณะนี้ได้อนุญาตให้จัดตั้งบริษัทประกันชีวิต จำนวน 12 ราย และจัดตั้งบริษัทประกันวินาศภัย จำนวน 16 ราย

3.2.1.6 การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการประกันภัย เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการ คุณประโยชน์ของการประกันภัย ให้ประชาชนสามารถเลือกประเภทและรูปแบบความคุ้มครองของการประกันภัย ทั้งการประกันชีวิตและการประกันวินาศภัยได้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความเสี่ยงภัย ความจำเป็นและฐานะทางการเงิน รวมทั้งเพื่อลดปัญหาข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้นจากไม่เข้าใจหน้าที่สิทธิประโยชน์ และเงื่อนไขข้อยกเว้นของกรมธรรม์ประกันภัย เร่งให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประกันภัยให้เผยแพร่กว้างขวางที่สุด โดยใช้สื่อและช่องทางในการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ

3.2.2 การค้าต่างประเทศ

3.2.2.1 มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนในการขายข้าวไปต่างประเทศ ได้กำหนดแนวทางและมาตรการในการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาราคาข้าวซึ่งเป็นพืชหลักของประเทศ เพื่อให้บังเกิดประสิทธิผลเป็นผลดีต่อเกษตรกรผู้ผลิต และต่อระบบการผลิตและการตลาดข้าวโดยส่วนรวม โดยดำเนินการตามมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการขายข้าวออกไปต่างประเทศ ดังนี้

- (1) โครงการขายข้าวรัฐบาลต่อรัฐบาล จำนวนไม่เกิน 1 ล้านตัน
- (2) โครงการสนับสนุนผู้ส่งออกข้าวที่รับซื้อข้าวสารนาปรังให้ได้สินเชื่อ

ดอกเบี้ยอัตราพิเศษในปีการผลิต 2540 ผ่านธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK) จำนวน 5 แสนตัน

ทั้งนี้ ได้มีการเจรจาและทำสัญญาขายข้าวให้กับรัฐบาลบรูไนและฟิลิปปินส์ จำนวน 3.3 หมื่นตัน และ 2.05 แสนตัน ตามลำดับ รวมเป็น 2.38 แสนตัน และได้ส่งมอบข้าวให้แก่ประเทศผู้ซื้อเรียบร้อยแล้ว โดยมีนโยบายดำเนินการขายข้าวรัฐต่อรัฐตามความจำเป็นและเหมาะสมต่อสถานการณ์ เพื่อไม่ให้เกิดการแทรกแซงหรือแข่งขันกับภาคเอกชน ซึ่งในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2540 ราคาข้าวไทยอยู่ในเกณฑ์ดีอย่างต่อเนื่อง ความจำเป็นที่รัฐบาลจะขายข้าวรัฐต่อรัฐจึงมีไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวมีส่วนช่วยระบายข้าวออกไปต่างประเทศ และทำให้ระดับราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงผลผลิตข้าวเปลือกนาปรังออกสู่ตลาด

3.2.2.2 การต่ออายุโครงการ GSP สหรัฐอเมริกาและการขอคืนสิทธิ GSP สินค้าที่ถูกระงับสิทธิ ตามนโยบายของสหรัฐอเมริกาจะลดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการให้สิทธิ GSP ลงในการต่ออายุโครงการ GSP ใหม่ โดยมุ่งเน้นการให้สิทธิ GSP แก่กลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

รัฐบาลได้ดำเนินการเจรจากับสหรัฐอเมริกาให้ต่ออายุโครงการ GSP โดยให้มีไทยรวมอยู่ในประเทศผู้รับสิทธิเป็นผลสำเร็จ ส่งผลให้ประเทศไทย ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรในการนำเข้าสหรัฐอเมริกา และยกเว้นภาษีศุลกากร ซึ่งในปี 2539 มีมูลค่าประมาณ 93 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ๙ และการได้รับสิทธิ GSP เป็นการส่งเสริมการส่งออกได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลดีต่อการผลิต การจ้างงานในประเทศโดยตรง รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดสหรัฐ ๙ นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการขอคืนสิทธิ GSP สินค้าที่ถูกกระทบสิทธิ ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้ประกาศคืนสิทธิให้สินค้าไทย 12 ราย

3.2.2.3 การเปิดตลาดนำเข้าสินค้าเกษตรตามพันธกรณีองค์การการค้าโลก
ประเทศไทยมีพันธกรณีต้องเปิดตลาดนำเข้าสินค้าเกษตร 23 รายการ ซึ่งต้องอนุญาตให้นำเข้าตามโควตาที่กำหนด โดยในปี 2540 ได้ดำเนินการเปิดตลาดสินค้าเกษตรตามข้อผูกพันแล้วจำนวน 23 ราย คือ เมล็ดถั่วเหลือง กากถั่วเหลือง ข้าว มันฝรั่งใช้ทำพันธุ์ มะพร้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ นมผงขาดมันเนย เมล็ดกาแฟ หอมหัวใหญ่ กระเทียม ลำไยแห้ง ชา พริกไทย เมล็ดหอมหัวใหญ่ น้ำตาลทราย ไหมดิบ กาแฟสำเร็จรูป นมสด เนื้อมะพร้าวแห้ง น้ำมันถั่ว น้ำมันปาล์ม น้ำมันมะพร้าว และไบยาสูบ

3.2.2.4 การค้าต่างตอบแทน นโยบายการค้าต่างตอบแทนที่มีผลบังคับใช้
อยู่ปัจจุบัน เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 6 มิถุนายน 2538 และ 30 เมษายน 2539 ซึ่งกำหนดให้โครงการจัดซื้อจัดจ้างจากต่างประเทศของทุกกระทรวง ทบวง กรม รวมทั้งรัฐวิสาหกิจที่มีมูลค่าตั้งแต่ 500 ล้านบาท ดำเนินการจัดซื้อโดยมีเงื่อนไขการค้าต่างตอบแทน ซึ่ง ณ วันที่ 8 กันยายน 2540 ได้มีการทำสัญญาการค้าต่างตอบแทนแล้ว 38 โครงการ เป็นมูลค่าการค้าตอบแทนประมาณ 15,375 ล้านบาท และได้มีการจัดซื้อสินค้าไปแล้วเป็นมูลค่าประมาณ 2,850 ล้านบาท

3.2.2.5 การแก้ไขปัญหาการส่งออกกุ้งไปยังสหรัฐอเมริกา สหรัฐอเมริกา
ออกกฎหมายการนำเข้ากุ้งทะเลโดยกำหนดเงื่อนไขให้ประเทศผู้ส่งออกต้องใช้เครื่องมือแยกเต่า (Turtle Excluder Devices หรือ TEDs) โดยอ้างว่าเพื่อเป็นการอนุรักษ์เต่าทะเล ซึ่งเป็นการใช้มาตรการฝ่ายเดียวกันที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจนอกอาณาเขต บังคับให้ประเทศสมาชิกอื่นปฏิบัติตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถกระทำได้ภายใต้ระบบการค้าพหุภาคีในกรอบขององค์การการค้าโลก รัฐบาลจึงได้ขอให้องค์การการค้าโลกจัดตั้งคณะผู้พิจารณาขึ้นพิจารณาตัดสินข้อพิพาทกับสหรัฐอเมริกาในเรื่องนี้ คณะผู้พิจารณาได้ประชุมเพื่อรับฟังคำชี้แจงของไทยและสหรัฐอเมริกาไปแล้ว 2 ครั้ง

3.3 ด้านอุตสาหกรรม

3.3.1 การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งเขตประกอบการอุตสาหกรรม/เขตชุมชนอุตสาหกรรม การแข่งขันทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์เป็นการแข่งขันที่ไร้พรมแดน

ประเทศต่าง ๆ ที่เป็นคู่แข่งของไทยได้พยายามเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้ก้าวทันประเทศอื่น ๆ และแสวงประโยชน์จากตลาดที่เปิดกว้างขึ้น โดยสร้างฐานการผลิตเพื่อการส่งออก (Export Platform) ในลักษณะการรวมอยู่ในที่เดียวกันของสายการผลิตที่ต่อเนื่อง เช่น เขตการค้าเสรีเขตประกอบการอุตสาหกรรม หรือเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจการค้า อุตสาหกรรม และบริการ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้จัดทำประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรการสนับสนุนสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พร้อมหลักเกณฑ์วิธีการขอรับการสนับสนุน เพื่อกำหนดนโยบายที่จะสนับสนุนและพัฒนาขีดความสามารถทางด้านอุตสาหกรรมให้กับอุตสาหกรรมเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วน กลุ่มการผลิต/ประกอบยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ กลุ่มการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ และกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะด้านที่มีคุณภาพสูง รวมถึงตลอดถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่อง หรืออุตสาหกรรมที่สนับสนุนการค้าและการอุตสาหกรรม 4 กลุ่มนี้ เป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม โดยโรงงานดังกล่าวจะได้รับการยกเว้นในเรื่องใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และกระทรวงอุตสาหกรรมจะประสานกับกระทรวงการคลังเพื่อจัดเป็นเขตคลังสินค้าทัณฑ์บนที่ปลอดภาวะภาษีอากร รวมทั้งประสานกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนด้านการยกเว้นภาษีอากรเครื่องจักรและภาษีเงินได้

ผลการดำเนินงานได้มีการประกาศเขตประกอบการอุตสาหกรรมทั่วไป 20 เขต และประกาศเขตประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้รับการสนับสนุนตามนโยบายนี้ จำนวน 1 ราย คือ บริษัทอัลฟาเทคโนโลยี จำกัด จังหวัดฉะเชิงเทรา นอกจากนี้ ได้มีการจัดตั้งชุมชนอุตสาหกรรมตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง นโยบายชุมชนอุตสาหกรรม จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ บริษัทเกษตรพัฒนามันสำปะหลัง จำกัด บริษัทระยองที่ดินอุตสาหกรรม จำกัด และบริษัท เอส.เอส.ที พรอพเพอร์ตี้ จำกัด และ คือ บริษัทเอ็มไทย เอสเตท จำกัด ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งเขตประกอบการอุตสาหกรรม และเขตชุมชนอุตสาหกรรม จะทำให้เกิดการลงทุนเพื่อสร้างฐานการผลิตเพื่อการส่งออก และสามารถสนับสนุนและพัฒนาขีดความสามารถของอุตสาหกรรมให้แข่งขันได้ในตลาดโลก ตลอดจนก่อให้เกิดการกระจายรายได้ และความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาค ผลต่อเนื่องคือการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจโดยรวมดีขึ้น

3.3.2 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่ออุตสาหกรรม (Human Resource Development Centers for Industries : HRDCI) การสร้างศักยภาพในการแข่งขัน ให้แก่ภาคอุตสาหกรรมด้วยการพัฒนาความรู้ ทักษะ และความชำนาญของบุคลากรเป็นเรื่องจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่ง จึงให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่ออุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องศึกษาความเป็นไปได้ที่จะดำเนินโครงการในนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งจากการประเมินรายงานการศึกษาเบื้องต้นสรุปได้ ดังนี้

3.3.2.1 มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ที่จะดำเนินโครงการในนิคมอุตสาหกรรม 3 แห่ง คือ นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี และนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ

3.3.2.2 เงินลงทุนโครงการ จำนวน 2,649 ล้านบาท ประกอบด้วยเงินงบประมาณจากรัฐบาลจำนวน 1,540 ล้านบาท เป็นอัตราส่วนร้อยละ 58 และเงินกู้จาก OECF จำนวน 1,109 ล้านบาท เป็นอัตราส่วนร้อยละ 42

3.3.2.3 เห็นควรดำเนินโครงการโดยเร่งด่วน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้แก่ภาคอุตสาหกรรมและฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของไทย และรัฐบาลไทยจะต้องเสนอเรื่องขอเงินต่อรัฐบาลญี่ปุ่นภายในเดือนตุลาคม 2540

3.3.2.4 คณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรม ฯ ในคราวประชุมครั้งที่ 8/2540 เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2540 มีมติเห็นชอบในหลักการดำเนินการพัฒนาโครงการ HRDCI

3.3.3 การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการส่งออก เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในด้านอุตสาหกรรม ที่มุ่งฟื้นฟูอุตสาหกรรมดั้งเดิมให้คงอยู่ด้วยการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยี และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสาขาหลักของประเทศ รัฐบาลได้เร่งรัดดำเนินการเพื่อยกระดับศักยภาพของสินค้าอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพการแข่งขันในตลาดการค้าโลก โดยได้กำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายหลักในการพัฒนา คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ อุตสาหกรรมกระดาษ (เน้นอุตสาหกรรมอาหาร) อุตสาหกรรมสนับสนุน (เน้นอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ อุตสาหกรรมอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ เนื่องจากมีส่วนสำคัญในการเพิ่มมูลค่าของสินค้าในเชิงกลยุทธ์การค้า) ผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก และอุตสาหกรรมทั่วไปในสาขาอื่น ๆ ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องเรือน อุตสาหกรรมของเด็กเล่นจากไม้ยางพารา อุตสาหกรรมเครื่องหนังและอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา ฯลฯ ทั้งนี้ ในการส่งเสริมและพัฒนาได้กำหนดกิจกรรมหลักในการดำเนินงาน คือ มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านการบริหาร การจัดการ การส่งเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตเพื่อเข้าสู่ระดับมาตรฐานสากล การพัฒนาเพื่อยกระดับช่างฝีมืออุตสาหกรรม เพื่อรองรับเทคโนโลยีใหม่ การให้บริการด้านข้อมูลปรึกษาแนะนำการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมทั่วไป และเฉพาะด้านที่เป็นความต้องการของผู้ประกอบการ การดำเนินโครงการอนุบาลการลงทุน (joint venture) ซึ่งดำเนินการเชื่อมโยงและรับช่วงการผลิตระหว่างอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้เกิด

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต โดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้เกิดการย้ายฐานการผลิตไปสู่ภูมิภาคและชนบท การดำเนินโครงการนำร่องการสร้างต้นแบบการผลิต (prototype) การให้บริการเงินลงทุนสมทบเพื่อการว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนารูปร่างด้านการจัดการการปรับปรุงการผลิตและด้านการตลาด รวมถึงการดำเนินการศึกษาวิจัยทั้งในเชิงเศรษฐศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการตัดสินใจลงทุน

3.3.4 การปรับปรุงระเบียบว่าด้วยขั้นตอน และระยะเวลาการพิจารณาอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว และเอื้อต่อการสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมของประเทศ รวมทั้งประชาชนโดยส่วนรวม ได้มีการปรับปรุงระเบียบว่าด้วยขั้นตอน และระยะเวลาพิจารณาอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดย

3.3.4.1 ลดขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตจากเดิม 65 ขั้นตอน เหลือ 7 ขั้นตอน

3.3.4.2 ลดระยะเวลาการพิจารณาจากเดิมโดยเฉลี่ย 90 วัน เป็น

- โรงงานไม่มีปัญหามลพิษหรือเหตุเดือดร้อนอันตราย 15 วัน
- โรงงานที่อาจมีปัญหามลพิษหรือเหตุเดือดร้อนอันตราย 30 วัน

ผลการดำเนินการในปัจจุบันโดยเฉลี่ย (โรงงานไม่มีมลพิษ ๕ และโรงงานที่อาจมีปัญหามลพิษ) ดำเนินการให้การอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน 11 วัน และ 16 วัน อนุญาตขยายโรงงาน 13 วันและ 16 วัน ต่อใบอนุญาตโรงงาน 6 วัน และ 15 วัน และอื่นๆ (การโอน) 9 วัน และ 15 วัน

3.3.5 การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ โดยดำเนินการดังนี้

3.3.5.1 การกำหนดมาตรฐาน ได้ดำเนินการกำหนดมาตรฐานให้สอดคล้องกับสากล 135 เรื่อง (สะสม) 1,700 เรื่อง และกำหนดมาตรฐานของ สมอ. ในปัจจุบันเป็นการรับ (adopt) มาตรฐานสากลมาเป็นมาตรฐานไทย โดยได้หารือกับภาคเอกชนในการกำหนดสาขาอุตสาหกรรมที่สมควรรับมาตรฐานสากล ซึ่งได้ดำเนินการแล้วรวม 6 สาขา จำนวน 3,395 เรื่อง ได้แก่ กลุ่มไฟฟ้า 148 เรื่อง กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ 1,464 เรื่อง กลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วน 611 เรื่อง กลุ่มพลาสติก 515 เรื่อง กลุ่มยาง 258 เรื่อง กลุ่มเคมี 399 เรื่อง รวมกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศ 730 เรื่อง

3.3.5.2 การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ รับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ 1,250 ราย (สะสม) 5,800 ราย 170 ผลิตภัณฑ์ (สะสม) 520 ผลิตภัณฑ์ ลดขั้นตอนการรับรองมาตรฐาน และให้สิทธิพิเศษแก่โรงงานที่ได้ ISO 9000 ห้องทดสอบของโรงงานได้ ISO Guide - 25 โดยได้จัด

แบ่งกลุ่มโรงงานตามศักยภาพทางเทคนิค ดังนี้ กลุ่มที่ 1 เกรด A เป็นกลุ่มโรงงานที่ได้รับการรับรอง ISO 9000 และได้รับการรับรองห้องปฏิบัติการทดสอบ (ISO Guide - 25) สิทธิที่ได้ : (1) อนุญาตโดยใช้ ISO 9000 และผลทดสอบของโรงงาน (2) ลดการติดตามผลเป็น 2 ปี/ครั้ง กลุ่มที่ 2 เกรด B เป็นกลุ่มโรงงานที่ได้รับการรับรอง ISO 9000 หรือได้รับการรับรองห้องปฏิบัติการทดสอบ (ISO Guide - 25) สิทธิที่ได้ : (1) อนุญาตโดยใช้ ISO 9000 หรือผลทดสอบของโรงงาน (2) ลดการติดตามผลเป็น 1 ครั้ง/ปี กลุ่มที่ 3 เกรด C เป็นกลุ่มโรงงานที่ไม่ได้รับการรับรอง ISO 9000 และไม่ได้รับการรับรองห้องปฏิบัติการทดสอบ สิทธิที่ได้ : ไม่มีตรวจสอบตามหลักเกณฑ์เดิม

3.3.5.3 การรับรองระบบการจัดการ ISO 9000 และให้การช่วยให้ภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ส่งออกมีความพร้อม เพื่อให้ได้รับการรับรองได้รวดเร็ว เช่น ผักกอบรม (ร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย) ปีละไม่ต่ำกว่า 500 คน จ้างผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำเพื่อจัดระบบให้ถูกต้องตามมาตรฐาน โดยเพิ่มจาก 30 รายต่อปี เป็น 200 รายต่อปี ในปี 2541 จัดทำโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer to Peer Review) โดยให้โรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับการรับรองแล้วไปให้คำแนะนำโรงงานที่อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อให้สามารถจัดระบบได้เร็วขึ้นและถูกต้อง ซึ่งในปี 2540 ได้ดำเนินการแล้ว 12 ราย และคาดว่าจะในปี 2541 จะเพิ่มมากกว่าเดิม เพราะโรงงานที่ได้รับการรับรองมีมากขึ้น และให้การเพิ่มบริการรับรองในส่วนของภาครัฐ (กระทรวงอุตสาหกรรม) ได้เพิ่มทีมที่จะตรวจได้ในคราวเดียวกัน จากเดิม 5 ทีม เป็น 12 ทีม รวมทั้งจ้างผู้เชี่ยวชาญช่วยดำเนินการเพิ่มเติม ส่งเสริมให้มีหน่วยรับรองมากยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ภาคอุตสาหกรรม โดยส่งเสริมสนับสนุนให้มีหน่วยรับรองภาคเอกชนมากขึ้น ปัจจุบันมีหน่วยรับรองภาคเอกชนซึ่งมีสำนักงานในประเทศ 12 หน่วย และหน่วยรับรองที่ไม่มีสำนักงานภายในประเทศ 4 หน่วย

3.3.6 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะขีดความสามารถของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ประมาณร้อยละ 98 ของอุตสาหกรรมทั้งประเทศ ให้สามารถสนองตอบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของโลก ในด้านการรับรู้ข้อมูลและข่าวสาร เพื่อประกอบการตัดสินใจในทางการค้าและการลงทุนที่ถูกต้อง รัฐบาลจึงได้ดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเชื่อมโยงระบบเครือข่ายข้อมูลของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมใน Internet จัดทำ Webpage เพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลใน 10 เมนูลึก และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในด้านการใช้ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์การจัดการเพื่อควบคุมระบบฐานข้อมูล

3.3.7 การประกาศกำหนดเขตอุตสาหกรรมส่งออก เพื่อประกอบกิจการ อุตสาหกรรมกิจการค้า หรือกิจการเพื่อการส่งออก ได้ปรับปรุงกฎหมายให้เขตอุตสาหกรรม ส่งออก สามารถเป็นเขตการค้าและบริการ นอกเหนือจากการผลิต ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินการ อย่างฉับพลันของรัฐบาลปัจจุบัน และโดยผลดังกล่าวได้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสามารถรองรับกิจกรรม เช่น Multimedia Service หรือ Logistic หรือ Optimum Inventory และ Distribution ได้ โดยปราศจาก Tax/Duty และ VAT อันเป็นจุดแข่งขันที่ สำคัญของประเทศ (Competitive Advantage) ขณะนี้กำหนดให้เขตอุตสาหกรรมส่งออกที่จัดตั้ง แล้ว 9 แห่ง เป็นเขตอุตสาหกรรมส่งออกที่มีการค้าเพื่อส่งออก ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2540

3.3.8 โครงการท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด เพื่อสนับสนุนการประกอบกิจการ อุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม ให้สามารถรองรับจำนวน และขนาดของเรือที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต เป็นท่าเรือน้ำลึก เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนถ่ายวัตถุดิบ สินค้า เครื่องจักร และอุปกรณ์ ของโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งสินค้าเทกอง และสินค้าเหลว ให้สามารถรองรับเรือสินค้าขนาดใหญ่ได้เต็มที่ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตวัตถุดิบในประเทศให้ถูกลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่าเรือ ดังกล่าว จะช่วยสร้างความได้เปรียบในเชิงแข่งขันด้านการผลิตและสร้างศักยภาพด้านการส่งออก ของประเทศ

3.3.9 การกำหนดแหล่งหินอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในทุกภูมิภาคของประเทศ ขณะนี้ได้กำหนดแหล่งพัฒนาหินเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั่วประเทศ แล้วเสร็จร้อยละ 90 ของประเทศ รวม 271 แหล่ง ในพื้นที่ 48 จังหวัด มีปริมาณสำรองรวม 13,210.2 ล้านตัน และอยู่ระหว่างการพิจารณาอีกจำนวนหนึ่ง คาดว่าจะสามารถตอบสนองต่อ ความต้องการใช้หินได้มากกว่า 20 - 25 ปีข้างหน้า นอกจากนี้ได้มีการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเพื่อ เข้าถือหุ้นในบริษัท เหมืองแร่โปแตชอาเซียน จำกัด โดยใช้ชื่อว่าบริษัทร่วมทุน โปแตชอาเซียน จำกัด (ASEAN Potash Company Limited) ซึ่งการดำเนินงานของโครงการท่าเหมืองแร่โปแตชของ อาเซียน ได้เป็นไปตามแผนและขั้นตอนการดำเนินงานที่วางไว้ และได้เริ่มผลิตเกลือตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2539 ขณะนี้มีผลผลิตเกลือ ประมาณ 8,000 ตัน การเจาะปล่องอุโมงค์อยู่ที่ระดับ ความลึก 110 เมตรจากผิวดิน และอุโมงค์มีความยาวประมาณ 559 เมตร คาดว่าโครงการจะเริ่ม ผลิตปุ๋ยโปแตชได้ในปี พ.ศ. 2544 นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการศึกษาและเสนอแนวทางการพัฒนา อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ ที่อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยให้พิจารณาถึงการนำผลผลิตของ โครงการท่าเหมืองแร่โปแตชของอาเซียนมาใช้ กล่าวคือให้นำ แร่เกลือหิน โปแตชซีมคลอไรด์ และแมกนีเซียมคลอไรด์ มาเป็นวัตถุดิบในการพัฒนาอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ และการพัฒนาเทคโนโลยี

เพื่อเพิ่มมูลค่าของวัตถุดิบที่ผลิตได้จากโครงการ และให้พิจารณาการต่อก๊าซธรรมชาติมาที่อำเภอ บำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคตามนโยบายของรัฐบาล

จากการศึกษาพบว่า เงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ คือ ปริมาณความต้องการของตลาดในประเทศและปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตตลอดจนเทคโนโลยีในการผลิต ทั้งนี้ โครงการทำเหมืองแร่โปแตชของอาเซียน จะมีผลผลิตเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตเคมีพื้นฐาน คือ เกลือหิน โปแตชและแมกนีเซียมคลอไรด์ ดังนั้นการมีแหล่งวัตถุดิบที่อำเภอ บำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ จึงเป็นปัจจัยด้านอุปทาน เพื่อก่อให้เกิดอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ ซึ่งประโยชน์โดยตรงจากการทำเหมืองแร่โปแตชของอาเซียน คือ การจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติของประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และประโยชน์ทางอ้อม คือ จะเกิดการสร้างงานในท้องถิ่น ประมาณ 4,000 คน เนื่องจากโครงการเหมืองแร่โปแตชของอาเซียนจะทำให้เกิดการกระจายอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ไปสู่ส่วนภูมิภาคส่งเสริมให้เกษตรกรซื้อปุ๋ยในราคาถูก และเป็นการช่วยเพิ่มผลผลิตทางเกษตรกรรม

3.3.10 การศึกษา วิจัย กลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ

ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยกลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ ภาคที่ 2 : พัฒนากำลังคน สถาบัน พื้นที่ และกฎหมายเฉพาะด้าน ต่อเนื่องจากการศึกษาวิจัย กลยุทธ์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ภาคที่ 1 : การกำหนดผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ และเตรียมการรองรับการขยายตัวของตลาดผลิตภัณฑ์ที่จะเพิ่มปริมาณมากขึ้นในอนาคต รวมทั้งสร้างแนวทางเพื่อการเตรียมรับ ได้ตอบ และจัดทำข้อเสนอเชิงรุกและเชิงรับต่อพันธมิตรและข้อตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งจะมีการเปิดเสรีสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศตามข้อตกลงว่าด้วยการเปิดเสรีสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)

3.3.11 การศึกษาเพื่อจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในด้านทรัพยากรมนุษย์ ให้สามารถตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยในระยะยาวได้อย่างเพียงพอ และตรงตามความต้องการด้านคุณสมบัติ ได้ดำเนินการศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์ เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยในระยะ 10 ปีข้างหน้า ซึ่งผู้ที่จะได้รับประโยชน์ คือ ผู้ประกอบการทั้งผู้ประกอบการยานยนต์และผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ จะมีศักยภาพในการผลิตและแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมการส่งออกยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ ได้จัดทำโครงการส่งเสริมการส่งออกยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ โดยมี

เป้าหมายที่จะให้มีระบบข้อมูล ซึ่งสนับสนุนการส่งออกยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ ที่ครอบคลุม ทั้งด้านการผลิต วัตถุดิบ เทคโนโลยี การตลาด การค้า และการบริการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศของผู้ผลิตขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยในระยะยาว คาดว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการ (5 ปี) จะมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 22,000 ล้านบาท เป็น 92,000 ล้านบาท

3.3.12 การศึกษาวิจัยโครงสร้างปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม 3 ประเภท (ผลิตภัณฑ์ยาง วงจรพิมพ์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า) ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยโครงสร้างปัจจัยการผลิตของอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่ม โดยเน้นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีศักยภาพสูงในอนาคต และเสนอแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีที่จะนำไปสู่การผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง และวิจัยการใช้ประโยชน์จากไบโพลัมเพื่อผลิตกรดไขมันเพื่อสนับสนุนการผลิตอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากน้ำมันปาล์ม ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการเพิ่มความต้องการให้แก่ไบโพลัม (palm stearin) และมีผลเชื่อมโยงที่เป็นประโยชน์ต่อการปลูกปาล์มของเกษตรกร ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยการใช้ประโยชน์จากไบโพลัมเพื่อผลิตกรดไขมัน ทั้งนี้ เนื่องจากการปลูกและผลิตน้ำมันปาล์มของไทยมีต้นทุนสูง แต่การใช้ประโยชน์จากน้ำมันปาล์มมีน้อย ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาวะการแข่งขันด้านการตลาดของไทยเสียเปรียบเมื่อเทียบกับมาเลเซีย ประกอบกับข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนที่จะต้องลดภาษีศุลกากรให้เหลือ 0 - 5 % ภายใน 8 ปี จะส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร และภาคอุตสาหกรรม

3.3.13 การศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมรายสาขา เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์และศักยภาพของอุตสาหกรรม รวมทั้งข้อเสนอแนะในการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา ได้ศึกษาวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมรายสาขา 14 ประเภท ได้แก่ อุตสาหกรรมกุ้งแช่เย็น - แช่แข็ง อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพร อุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ที่เป็นยาง อุตสาหกรรมนาฬิกาและส่วนประกอบ อุตสาหกรรมเครื่องประดับอัญมณีเทียม อุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศ อุตสาหกรรมเครื่องรับโทรทัศน์ อุตสาหกรรมไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุตสาหกรรมกระจกแผ่น อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นเคลือบผิว อุตสาหกรรมยากำจัดศัตรูพืช อุตสาหกรรมกระเบื้องเซรามิกส์ อุตสาหกรรมเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ และอุตสาหกรรมลูกถ้วยไฟฟ้า

3.3.14 การจัดทำแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย ภาคสอง : กลยุทธ์อุตสาหกรรมรายสาขา ประกอบด้วยกลยุทธ์และมาตรการสำหรับอุตสาหกรรมรายสาขาในกลุ่มอุตสาหกรรมสากล กลุ่มอุตสาหกรรมเพื่ออนาคต และกลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุนที่สำคัญ โครงสร้างภาษีสินค้าเข้า และการเปลี่ยนแปลงภาษีในอนาคตข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน

(AFTA) และองค์การการค้าโลก (WTO) รวมทั้งข้อเสนอแนะประเภทอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในอนาคต ทั้งนี้เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำนโยบายและมาตรการในการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

3.3.15 การจัดทำดัชนีอุตสาหกรรม ประกอบด้วย ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Industrial Production Index) ดัชนีการใช้กำลังการผลิตอุตสาหกรรม (Industrial Capacity Utilization Index) และดัชนีผลิตภาพแรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Labor Productivity Index) ซึ่งจะสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องชี้ภาวะอุตสาหกรรม วิเคราะห์แนวโน้มการขยายตัวหรือหดตัวของเศรษฐกิจอุตสาหกรรม การคาดคะเนภาวะเงินเฟ้อ การลงทุน การจ้างงาน และการประเมินความก้าวหน้าทางการผลิตของภาคอุตสาหกรรมในอนาคต ขณะนี้ ได้มีการคำนวณดัชนีอุตสาหกรรมทั้ง 3 ชนิด ของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม 42 ผลิตภัณฑ์ และจัดทำเอกสารเป็นรายไตรมาสเผยแพร่แล้ว

3.3.16 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลอุตสาหกรรม รัฐบาลได้ให้มีการจัดทำโครงการพัฒนาระบบข้อมูลอุตสาหกรรม เพื่อจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานทางด้านอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพครบถ้วน สมบูรณ์ และทันต่อสภาวการณ์ โดยประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์และพยากรณ์ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และจัดทำดัชนีอุตสาหกรรม ขณะนี้ ได้จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ 2 และ 3 เฉพาะที่มีการผลิตหรือประกอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ซึ่งอยู่ในข่ายที่ต้องแจ้งข้อมูลตามแบบ ร.ง. 5 ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2538 จำนวนกว่า 30,000 โรงงาน โดยได้นำมาประมวลผลและวิเคราะห์จัดทำเป็นรายงานสถิติอุตสาหกรรมเป็นรายไตรมาสเผยแพร่แล้ว ประกอบด้วยตารางปริมาณการผลิต จำหน่ายมูลค่าการขายและกำลังการผลิต ชื่อและที่ตั้งโรงงาน เป็นรายผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา และเป็นข้อมูลที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการตัดสินใจลงทุน

3.4 ด้านเกษตรกรรม

3.4.1 ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ ได้ดำเนินการส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าวหอมมะลิ ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ในพื้นที่ 1.45 ล้านไร่ โดยจัดสรรเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิพันธุ์ดี 1,000 ตัน จำหน่ายแก่เกษตรกรในราคาถูก กระจายมันสำปะหลังพันธุ์ดีสู่เกษตรกร โดยจัดทำแปลงขยายพันธุ์ในจังหวัดต่างๆ 28 จังหวัด รวมพื้นที่ 36,500 ไร่ ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางพันธุ์ดี ในพื้นที่ผลิตยางทั่วไป พื้นที่ประสบภัยธรรมชาติต่างๆ รวมทั้งพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 236,733 ไร่ ส่งเสริมการผลิตถั่วเหลืองพันธุ์ดี โดยจัดหาถั่วเหลืองพันธุ์ดี

จำนวน 10,000 ตัน จำหน่ายให้เกษตรกรในราคาถูก ส่งเสริมการผลิตพืชอายุสั้นในพื้นที่นาช่วงฤดูแล้ง อาทิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดฝักสด ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ในพื้นที่ประมาณ 953,128 ไร่ ปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ในพื้นที่เพาะปลูกที่มีปัญหาด้านราคา ไปทำกิจกรรมอื่น และส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยมอบกล้าไม้เศรษฐกิจ 1.71 ล้านต้น ให้เกษตรกร 2,121 ราย ปลูกในพื้นที่ 9,444 ไร่ และส่งเสริมการปลูกไม้ผล 117,640 ตัน

3.4.2 การจัดหาปัจจัยการผลิต ได้ดำเนินการผลิตพันธุ์หลักและพันธุ์คัดของข้าว ผลิตก่อนพันธุ์พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง หม่อน) พันธุ์พืชสวน ไม้ดอกไม้ประดับ เมล็ดพันธุ์พืชผัก และไข่ไหม ผลิตเมล็ดพันธุ์ขยายของพันธุ์พืชเศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนและเผยแพร่สู่เกษตรกรได้ใช้ เมล็ดพันธุ์ดีไปผลิตทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ส่งเสริมสมาชิกสหกรณ์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและถั่วเหลือง จำหน่ายในพื้นที่ผลิต 40,184 ไร่ และจัดหาปุ๋ยเคมีจำหน่ายแก่เกษตรกร โดยในปี 2540 มีเป้าหมาย จัดหาปุ๋ยจำหน่ายในราคาถูก จำนวน 700,000 ตัน ขณะนี้ได้ประกวดราคาจัดซื้อปุ๋ยแล้วทั้งหมด และจัดจำหน่ายปุ๋ยแล้ว 685,641 ตัน

3.4.3 การเร่งรัดการปฏิรูปที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ยากจนและไม่มีที่ดินทำกินเพียงพอ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ดำเนินการประกาศ เขตปฏิรูปที่ดินได้พื้นที่รวม 662,808 ไร่ สำรวจหมุดหลักฐานแผนที่ได้ 3.5 ล้านไร่ ตรวจสอบกับ เขตป่าสมบูรณ์ออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน 8.63 ล้านไร่ สำรวจรังวัดแปลงถือครองที่ดิน ได้เนื้อที่ 1.24 ล้านไร่ สอบสวนสิทธิและกระจายสิทธิการถือครองที่ดินได้เนื้อที่ 1.43 ล้านไร่ จำนวนเกษตรกร 88,077 ราย และออกเอกสารสิทธิ (สปก. 4-01) ให้เกษตรกร 111,222 ราย เนื้อที่ 1,628,872 ไร่ จำนวน 134,308 ฉบับ

3.4.4 การจัดหาน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภคและจัดทำแผนแม่บทการ ชลประทานเพื่อวางแผนการจัดหาน้ำให้แก่เกษตรกรในระยะยาว ได้ดำเนินการก่อสร้าง ชลประทานขนาดใหญ่ 13 โครงการ ขณะนี้กำลังดำเนินการก่อสร้าง 11 โครงการ อยู่ระหว่างการเตรียมงาน 2 โครงการ คือ โครงการแม่มอก และคลองท่าด่าน ก่อสร้างชลประทานขนาดกลาง 66 โครงการ เป็นโครงการต่อเนื่อง 47 โครงการ และโครงการเปิดใหม่ 19 โครงการ ซึ่งกำลังดำเนินการก่อสร้าง 26 โครงการ เช่นสัญญาและเตรียมการก่อสร้าง 11 โครงการ ที่เหลือ 29 โครงการ อยู่ระหว่าง ออกแบบและประกวดราคา ก่อสร้างชลประทานขนาดเล็ก 306 โครงการ ขณะนี้ได้ออกแบบอาคาร ชลประทานประเภทต่าง ๆ เสร็จแล้ว ส่วนงานก่อสร้างทำได้อ้อยละ 60 ของงานก่อสร้างทั้งหมด ขุดลอกปรับปรุงหนองน้ำและคลองธรรมชาติ จำนวน 980 โครงการ ให้สามารถเก็บกักน้ำได้มากขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ขณะนี้ก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กได้แล้ว 1,325 บ่อ ก่อสร้างแหล่งน้ำ ในไร่นาสำหรับเกษตรกรรายย่อย ขณะนี้ก่อสร้างแล้วเสร็จ 32,171 บ่อ

3.4.5 การแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรทั้งในระบบและนอกระบบ เป็นการแก้ไขปัญหาด้วยการจัดสรรเงินสนับสนุนเพื่อเปลี่ยนหนี้ให้เข้าสู่ระบบ ตลอดจนสนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำเงื่อนไขผ่อนปรน และขยายเวลาชำระหนี้ให้เหมาะสม โดยสนับสนุนการดำเนินงานตามแนวทางแก้ไขหนี้สินของคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรกรแห่งชาติ ด้วยวิธีการตัดหนี้ หรือปลดหนี้ และการปรับปรุงหนี้โดยปรับแผนดำเนินการให้มีความคล่องตัวและช่วยเหลือเกษตรกรได้เร็วขึ้น รวมถึงเพิ่มสินเชื่อในระบบเพื่อช่วยเหลือให้มากขึ้นจนเพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรที่มีปัญหานี้สิน รวมทั้งจะปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยในภาคเกษตรให้เหมาะสม

3.4.6 การสนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตรมีการบริหารและจัดการที่มีประสิทธิภาพ และเป็นองค์กรสร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม ได้ส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินธุรกิจสหกรณ์ในกลุ่มผู้ผลิตยางพารา จำนวน 692 สหกรณ์ โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาจำหน่ายแก่สมาชิก มูลค่า 139.10 ล้านบาท รวบรวมผลผลิตของสมาชิกเพื่อจำหน่ายและแปรรูป มูลค่า 1,909.98 ล้านบาท พัฒนาศูนย์กิจการตลาดของสหกรณ์ โดยรวบรวมผลผลิตของสมาชิกเพื่อจำหน่ายและจัดหาสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก รวมทั้งแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เสริมสร้างประสิทธิภาพให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในการดำเนินธุรกิจ สนับสนุนสินเชื่อให้แก่สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเพื่อดำเนินธุรกิจสหกรณ์ จำนวน 26 สหกรณ์ 19.8 ล้านบาท จัดตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียนและกลุ่มออมทรัพย์ 39 กลุ่ม แก้ไขพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ให้สามารถอำนวยประโยชน์แก่สมาชิกสหกรณ์ และสนับสนุนการจัดตั้งธนาคารสหกรณ์ เพื่อให้ขบวนการสหกรณ์มีสถาบันการเงินเป็นของตนเอง

3.4.7 การฟื้นฟูทรัพยากรประมงในน่านน้ำ เป็นการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในและนอกน่านน้ำไทย ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงชายฝั่งและสัตว์น้ำจืดที่สำคัญต่อเศรษฐกิจรวมทั้งสนับสนุนการปรับปรุงเครื่องมือประมงเพื่อไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ชายฝั่ง โดยได้ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำจืดและสัตว์น้ำชายฝั่ง เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำให้มีปริมาณเพียงพอ กับความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศและการส่งออก พัฒนาสินค้าประมงส่งออกให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อรักษาระดับการส่งออกสินค้าประมงไทย โดยทำการวิเคราะห์ด้านสุขอนามัยฟาร์มและคุณภาพน้ำ วิเคราะห์ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์น้ำส่งออกเพื่อออกเอกสารรับรอง จัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานเครื่องมือแก๊สยูนิคอบรมซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง จัดทำนิทรรศการสินค้าประมงเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และจัดหาน้ำมันดีเซลราคาถูกจำหน่ายแก่ชาวประมง เพื่อลดต้นทุนการทำประมงและเป็นการแก้ปัญหาให้กับชาวประมง

3.4.8 การส่งเสริมสนับสนุนการเลี้ยง และบำรุงพันธุ์ปลาสัตว์ เป็นการส่งเสริมด้านคุณภาพและเพิ่มผลผลิตรวมทั้งป้องกันและแก้ไขโรคสัตว์ตลอดจนสนับสนุนให้มีการแปรรูปเพื่อการบริโภค โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.4.8.1 ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ โดยส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเพิ่มขึ้น 4,250 ตัว แก่เกษตรกร 850 ราย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตน้ำนมของแม่โคให้ได้ 3.66 ตัน/ตัว/ปี รวมทั้งส่งเสริมโคนเนื้อแก่เกษตรกร 3,522 ราย จำนวนโค 20,000 ตัว พัฒนาสหกรณ์โคนมภาคกลาง โดยพัฒนาเทคนิคและสาธิตการเลี้ยงโคนมแก่เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ พัฒนาด้านวิชาการและการจัดการพืชอาหารสัตว์และแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ 140 ไร่ จัดตั้งโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นม ยู.เอช.ที. กำลังผลิต 60 ตัน/วัน พร้อมศูนย์รวบรวมน้ำนมดิบขนาดความจุ 10 ตัน จำนวน 5 ศูนย์ ในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคละ 1 โรง ขณะนี้โรงงานนมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อสร้างเสร็จแล้วและเปิดดำเนินการแล้วตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2540 ในภาคเหนือประกวดราคาและเซ็นสัญญาแล้ว ส่วนศูนย์รับน้ำนมดิบก่อสร้างพร้อมติดตั้งเครื่องจักรแล้ว 2 ศูนย์

3.4.8.2 ปรับปรุงบำรุงพันธุ์สัตว์ โดยผลิตพันธุ์สัตว์เพื่อให้ได้ลูกสัตว์พันธุ์ดี ขยายแก่เกษตรกร โดยได้ดำเนินการผลิตพันธุ์โคและกระบือ เพื่อการวิจัยและขยายพันธุ์ ผลิตพันธุ์สุกรพันธุ์แท้ และพันธุ์ปรับปรุงขยายสู่เกษตรกร ผลิตสัตว์ปีกพันธุ์ดีขยายสู่เกษตรกรเลี้ยงไก่ และบริการผสมเทียม โดยจัดหาน้ำเชื้อแช่แข็งไว้ใช้ และการให้บริการผสมเทียม

3.4.8.3 การป้องกันโรคสัตว์ โดยดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย 14,686,147 ตัว ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์โดยตั้งจุดตรวจ 2,278 ครั้ง และตรวจสัตว์ผ่านจุดตรวจ 1.48 ล้านตัว ผลิตวัคซีนป้องกันโรคสัตว์

3.4.9 การจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า จากการที่ราคาสินค้าเกษตรมีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกร ผู้ประกอบการ โรงงานแปรรูป และผู้ส่งออกต้องประสบกับความเสียหายจากความผันผวนของราคา จึงได้กำหนดแนวทางการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้น เพื่อให้ตลาดที่จัดตั้งขึ้นเป็นกลไกในการรักษาเสถียรภาพและลดความเสี่ยงจากภาวะความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร โดยได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการแล้ว และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา นอกจากนี้ ได้จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อทำหน้าที่วิทยากร 3 ครั้ง จัดฝึกอบรมผู้นำเกษตรกรและพ่อค้าระดับท้องถิ่นในจังหวัดต่างๆ รวม 14 ครั้ง และการจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นจากภาครัฐและเอกชน รวม 3 ครั้ง

3.4.10 การพัฒนาและจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร การที่สภาพโครงสร้างการตลาดสินค้าเกษตรยังไม่เป็นธรรมต่อการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร อาทิ สถานที่ที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายสินค้าเกษตรยังมีน้อยและไม่กระจายไปถึงแหล่งผลิต การซื้อขายต้องผ่านผู้ค้าหลายขั้นตอน รัฐบาลจึงได้ส่งเสริมพัฒนาจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรขึ้น เพื่อเป็นแหล่งซื้อขายที่จะให้

ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยให้การส่งเสริมจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นอีก 9 แห่ง คือ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ กาฬสินธุ์ ชัยนาท นครสวรรค์ อุตรดิตถ์ และอยุธยา จัดงานวันพบเกษตรกรที่ ตลาดกลาง 22 ครั้ง ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พิจิตร ลพบุรี ยโสธร ร้อยเอ็ด สิงห์บุรี สกลนคร กาฬสินธุ์ ปราจีนบุรี นครสวรรค์ ศรีสะเกษ ตาก ชัยภูมิ นครนายก ขอนแก่น พิษณุโลก ชัยนาท พังงา และร้อยเอ็ด

3.4.11 การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญ ของคุณภาพสินค้าเกษตรที่จะมีผลต่อราคาผลผลิตและรายได้ของเกษตรกร ดังนั้น จึงส่งเสริมให้มีการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของสินค้า โดยได้ดำเนินการจัดประกวดคุณภาพของสินค้า เช่น การจัด ประกวดข้าวหอมมะลิแห่งประเทศไทย โดยให้จังหวัดต่างๆ ที่มีศักยภาพในการผลิตข้าวหอมมะลิ จัดประกวดในระดับจังหวัดและระดับประเทศ จัดประกวดข้าวตราคุณภาพ โดยจัดประกวดข้าวสาร บริโภคตราที่วางจำหน่ายเพื่อยกย่องให้เป็นข้าวตราคุณภาพ และการจัดตลาดนัดข้าวคุณภาพ ซึ่งมีจังหวัดต่างๆ ได้ดำเนินการรวม 20 จังหวัด

3.5 ด้านการขนส่งและสื่อสารโทรคมนาคม

การขนส่งและสื่อสารโทรคมนาคม นับเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญ ก้าวหน้า รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะพัฒนา และเร่งรัดให้มีการกระจายเครือข่ายการคมนาคมทั้งด้าน ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ให้ทั่วถึงทุกจังหวัด ทุกภูมิภาค สำหรับด้านการสื่อสารโทรคมนาคมได้มีการพัฒนาปรับปรุงและขยายบริการให้ครอบคลุมไปทั่วประเทศ เพื่อให้ประชาชนทุกภูมิภาคได้มีโอกาสใช้บริการเครื่องมือสื่อสารและเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยสนับสนุนให้เอกชนได้เข้ามามีบทบาท ในการดำเนินการภายใต้ระบบแข่งขันเสรีให้มากขึ้น ดังนี้

3.5.1 การพัฒนาเครือข่ายการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ

3.5.1.1 การขนส่งทางบก

- การพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง แม้ประเทศไทยจะมี โครงข่ายทางหลวงที่เชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคซึ่งมีความยาวถึง 51,303 กม.แล้วก็ตาม แต่ความต้องการเดินทางโดยถนนก็มีเพิ่มมากขึ้นเกินกว่าร้อยละ 90 ของการขนส่งทั้งหมด ส่งผลให้เกิด ปัญหาการจราจรหนาแน่นบนเส้นทางสายหลักและเมืองใหญ่ๆ การดำเนินการแก้ไขของรัฐบาล มิเพียงจะปรับปรุงขยายถนนเดิม ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาได้ชั่วระยะหนึ่งเท่านั้น แต่รัฐบาลได้มองถึง อนาคตเพื่อเร่งส่งเสริมการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคม ขนส่งในภูมิภาคทุกด้าน และระบบทางหลวงพิเศษเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพสูง ขนส่งผู้โดยสาร และสินค้าระหว่างเมืองต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และสามารถรองรับการพัฒนาการขนส่งของประเทศได้

เพราะมีลักษณะเด่น มีการควบคุมทางเข้า-ออกได้อย่างสมบูรณ์แบบ ปราศจากการรบกวนจากกิจกรรมต่างๆ บริเวณข้างทางสามารถรองรับการจราจรได้เต็มขีดความสามารถและประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย ลดอุบัติเหตุ ส่งเสริมและกระจายการพัฒนาไปยังภูมิภาค จึงได้จัดทำแผนแม่บทการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ให้ครอบคลุมพื้นที่ส่วนต่างๆ ทั่วประเทศ มีระยะทางรวม 4,150 กม. ค่าก่อสร้าง 472,360 ล้านบาท ค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน 65,600 บาท ระยะเวลาดำเนินการ 20 ปี โดยได้ดำเนินการในสายทางต่างๆ ดังนี้

- สายกรุงเทพ ฯ-ชลบุรี กำหนดแล้วเสร็จต้นปี 2541 สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ด้านตะวันออก) กำหนดแล้วเสร็จต้นปี 2541 สายวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร (ด้านใต้) ช่วงพระประแดง-บางขุนเทียน กำหนดแล้วเสร็จปลายปี 2541 สายแหลมฉบัง-พัทยา กำหนดแล้วเสร็จต้นปี 2542 ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง

- สายพัทยา-มาบตาพุด ตอน 1 และ ตอน 2 กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการเพื่อขออนุมัติใช้เงินกู้สายบางใหญ่-บ้านโป่ง อยู่ระหว่างคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติให้สัมปทานแก่เอกชนต่อไป สายบ้านโป่ง-ชะอำ กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการเพื่อขออนุมัติใช้เงินกู้ สายวงแหวนรอบนอกด้านใต้ อยู่ระหว่างพิจารณาร่างรายงานขั้นสุดท้าย เพื่อเตรียมเสนอเป็นทางสัมปทานต่อไป

- สายลำปาง-เชียงใหม่ ช่วงลำปาง-ลำพูน เป็นช่วงผ่านภูเขา JICA ตกลงให้ความช่วยเหลือในการออกแบบ สายราชบุรี-ลพบุรี-ฉะเชิงเทรา อยู่ในระหว่างการศึกษารายละเอียดเตรียมรายการข้อกำหนด (TOR)

- การก่อสร้างทางหลวงระหว่างภาคและทางหลวงระหว่างจังหวัด เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางระหว่างภาคและจังหวัด รัฐบาลจึงได้เร่งรัดปรับปรุงการก่อสร้างสายทางต่างๆ โดยดำเนินการดังนี้

- เร่งรัดปรับปรุงทางหลวงสายหลักให้เป็น 4 ช่องจราจร (ระยะที่ 1) ระยะทาง 1,864 กม. ประกอบด้วย ภาคเหนือ 624 กม. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 244 กม. ภาคตะวันออก 159 กม. และภาคใต้ 837 กม.และก่อสร้างแล้วเสร็จไปแล้วจำนวน 182.71 กม. กำลังดำเนินการก่อสร้าง 845 กม. อยู่ในขั้นประกวดราคา 670 กม. และกำลังออกแบบ 167 กม. ทั้งนี้การก่อสร้างจะทยอยแล้วเสร็จตามลำดับ

- เร่งรัดดำเนินการปรับปรุงทางสายหลักให้เป็น 4 ช่องจราจร (ระยะที่ 2) แนวตะวันตก-ตะวันออก แนวเหนือ-ใต้ และเลียบริมชายแดนไทย-กัมพูชา ระยะทาง 4,790 กม.วงเงิน 103,300 ล้านบาท ทั้งนี้ให้มีการเชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงเดิมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

- การปรับปรุงเส้นทางรถไฟสายหลัก โดยปรับปรุงให้เป็นทางคู่ขนาน และให้มีการนำรถไฟความเร็วสูงมาใช้ในเส้นทางที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อขยายเครือข่ายรถไฟไทย ให้สมบูรณ์กว้างขวางกว่าเดิม โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

- ทางคู่ โดยรัฐบาลได้เร่งรัดการก่อสร้างทางคู่ในเส้นทางรถไฟสายชานเมืองกรุงเทพมหานครระยะทาง 234 กม. ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการก่อสร้างและสำรวจออกแบบ คาดว่าจะก่อสร้างงานโยธาแล้วเสร็จตลอดเส้นทางในเดือน ธันวาคม 2542

- รถไฟความเร็วสูง โดยรัฐบาลได้เร่งรัดให้ดำเนินการโครงการรถไฟความเร็วสูงสายกรุงเทพ ฯ-สนามบินหนองงูเห่า-ระยอง ซึ่งบริษัทที่ปรึกษาได้ศึกษารายละเอียดแล้ว ขณะนี้กำลังพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของวงเงินลงทุน รวมถึงสัดส่วนการลงทุนระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน และโครงการรถไฟความเร็วสูงในเส้นทาง 3 สายหลัก ได้แก่ สายเหนือ กรุงเทพ ฯ-เชียงใหม่ สายใต้ กรุงเทพ ฯ-หาดใหญ่ สายตะวันออกเชียงใหม่ กรุงเทพ ฯ-หนองคาย และกรุงเทพ ฯ-อุบลราชธานี ซึ่งขณะนี้กำลังดำเนินการประกาศเชิญชวนให้เอกชนเข้ามาลงทุนในโครงการ และมีเอกชน 4 ราย ได้ยื่นข้อเสนอแล้ว

- การเร่งรัดแผนการจัดสร้างเครือข่ายการขนส่งทางรถยนต์และรถไฟกับประเทศเพื่อนบ้าน การดำเนินการตามแผนนี้มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศไทย ให้เป็นศูนย์กลางการขนส่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้ดำเนินการดังนี้

- โครงการก่อสร้างทางรถไฟสายหนองคาย-เวียงจันทน์ ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินงานก่อสร้าง โดยจะวางรางแล้วเสร็จถึงกลางสะพานข้ามแม่น้ำโขงประมาณ เดือนตุลาคม 2540 จะแล้วเสร็จสมบูรณ์ทั้งโครงการ ภายในกลางปี 2541

- โครงการสำรวจออกแบบเส้นทางรถไฟสายเด่นชัย-เชียงราย ขณะนี้อยู่ระหว่างการออกแบบรายละเอียดด้านวิศวกรรมก่อสร้าง คาดว่าจะออกแบบแล้วเสร็จในเดือนพฤศจิกายน 2540

- โครงการสำรวจออกแบบเส้นทางรถไฟในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สายบัวใหญ่-ร้อยเอ็ด-มุกดาหาร-นครพนม) ขณะนี้อยู่ระหว่างของบประมาณ ปี 2541 เพื่อทำการสำรวจออกแบบรายละเอียดการขยายเครือข่ายเส้นทางดังกล่าว

- โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 ที่ จ.มุกดาหาร ได้ดำเนินการทำความตกลงกับกระทรวงคมนาคมขนส่ง ไพรชณีย์ และก่อสร้าง ฯ ของ สปป.ลาว โดยกำหนดจุดตักการก่อสร้างแล้ว สำหรับภาระค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง แต่ละฝ่ายแบ่งกันออก ฝ่ายละครึ่ง

3.5.1.2 การขนส่งทางน้ำ

- การพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง

การพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังให้เป็นท่าเรือหลักของประเทศ และให้บริการเรือแม่ได้โดยไม่ต้องใช้เรือ Feeder ขนส่งตู้สินค้าไปถ่ายลำ ที่ท่าเรือสิงคโปร์หรือฮ่องกง ขณะนี้มีเรือแม่ขนาดบรรทุกตู้สินค้ามากกว่า 2,500 ที.อี.ยู มาให้บริการเป็นประจำ และได้ส่งเสริมการใช้ท่าเรือแหลมฉบังโดยให้เอกชนดำเนินการท่าเรือคอนเทนเนอร์ไปแล้ว 4 ท่า และท่าสินค้าเทกอง 1 ท่า และกำลังเร่งรัดให้เอกชนลงทุน พัฒนาและประกอบการท่าเทียบเรือเพิ่มเติมอีก 4 ท่า โดยจะเปิดบริการอย่างเป็นทางการได้ในปี 2541 นอกจากนี้ได้เร่งดำเนินการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ขั้นที่ 2 ระยะที่ 1 เพื่อขยายขีดความสามารถของท่าเรือให้รองรับตู้สินค้าเพิ่มขึ้นเป็น 2.25 ล้านที.อี.ยู. ในปี 2543 และ 3.5 ล้านที.อี.ยู. ในปี 2553 รวมทั้งรองรับเรือตู้สินค้าขนาดใหญ่ (Post Panamax) โดยเร่งดำเนินการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ขั้นที่ 2 ระยะที่ 1 ชุดลอก รวมทั้งถมทะเลเป็นแอ่งจอดเรือ แอ่งที่ 2 เพื่อรองรับสินค้าคอนเทนเนอร์เพิ่มเติม รวมทั้งส่งเสริมให้เรือขนาด Post Panamax เดินทางมาขนถ่ายสินค้าที่ท่าเรือแหลมฉบังเป็นประจำทุกสัปดาห์สามารถบรรทุกตู้สินค้าได้ 5,250 ตู้คอนเทนเนอร์ โดยมีเส้นทางเดินทางจากท่าเรือแหลมฉบัง ฮ่องกง โยโกฮาม่า-ลอนบิช (แคลิฟอร์เนีย) ซีแอตเติล-แวนคูเวอร์ แล้วกลับ ลดเวลาเดินทางจาก 21 วัน เหลือ 17 วัน ทำให้ลดต้นทุนการขนส่งได้ถึง 400 เหรียญ หรือประมาณ 10,000 บาท ต่อตู้สินค้า

- โครงการความร่วมมือในการพัฒนาและส่งเสริมกิจการพาณิชย์ระหว่างไทย-สาธารณรัฐประชาชนจีน

รัฐบาลไทยได้ร่วมมือกับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนในการพัฒนาและส่งเสริมกิจการพาณิชย์ การแลกเปลี่ยนด้านวิชาการ การพัฒนานุเคราะห์ ด้านพาณิชย์ ความร่วมมือในธุรกิจการเดินเรือระหว่างประเทศ ความร่วมมือในการจัดตั้งกองเรือพาณิชย์ของไทย โดยทั้งสองฝ่ายได้ลงนามในหนังสือแสดงเจตจำนงว่าด้วยความร่วมมือในด้านการพัฒนาและส่งเสริมการเดินเรือพาณิชย์ เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2540 โดยมีสาระสำคัญที่จะให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พัฒนาการขนส่งทางเรือระหว่างประเทศทั้งสองสนับสนุนให้บริษัทเรือใช้ท่าเรือแหลมฉบังสำหรับการถ่ายลำสินค้า สนับสนุนการจัดตั้งสายการเดินเรือแห่งชาติ และเร่งรัดในการพัฒนาการขนส่งทางน้ำในแม่น้ำโขงตอนบน ขณะนี้อยู่ระหว่างพิจารณาดำเนินการอนุวัติให้เป็นไปตามหนังสือแสดงเจตจำนงว่าด้วยความร่วมมือในการพัฒนาและส่งเสริมการเดินเรือพาณิชย์ดังกล่าว

- การจัดตั้งสายการเดินเรือแห่งชาติ

การจัดตั้งสายการเดินเรือแห่งชาติเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจในภาพรวม เนื่องจากการขนส่งทางทะเลเป็นฐานสนับสนุนการส่งออก ซึ่งการจัดตั้งกองเรือพาณิชย์

ของไทย จะส่งผลให้ต้นทุนการบริการขนส่งถูก และเป็นผู้นำกำหนดราคาค่าระวางขนส่ง เป็นการลดการพึ่งพาเรือต่างชาติ และเป็นดุลอำนาจการต่อรองกับเรือต่างชาติ ทำให้เรือไทยมีบทบาทในการขนส่งสินค้ามากขึ้น ทำให้เกิดความมั่นคงและเสถียรภาพทางการขนส่ง รัฐบาลจึงได้เห็นชอบให้จัดตั้งสายการบินเรือแห่งชาติ ด้วยการปรับปรุงบริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด (บพด.) โดยการเพิ่มทุนให้ภาครัฐถือหุ้นส่วนน้อย ภาคเอกชนถือหุ้นส่วนใหญ่ เพื่อแปรรูป บพด. ให้พ้นจากการเป็นรัฐวิสาหกิจ โดยให้ได้รับสิทธิประโยชน์ในระยะต้น 5 ปี

- ศูนย์บริการผู้ใช้บริการที่ทำเรือกรุงเทพ

ได้ดำเนินการเพื่อให้บริการคำแนะนำปรึกษาประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องเบื้องต้นในการให้บริการที่ทำเรือกรุงเทพแก่ผู้ใช้บริการในเวลาที่รวดเร็ว ตลอดจนรับร้องเรียน ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ และมีแผนการจะขยายไปให้บริการในท่าเรือแหลมฉบังด้วย

3.5.1.3 การขนส่งทางอากาศ

การพัฒนาท่าอากาศยาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศให้มีความพร้อมการให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว และรองรับความเจริญเติบโตของกิจการขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ และภายในประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางอากาศในภูมิภาค รัฐบาลจึงได้ดำเนินการเร่งรัดให้มีการก่อสร้าง และปรับปรุงสนามบินภายในประเทศและระหว่างประเทศ ดังนี้

- โครงการเพิ่มขีดความสามารถท่าอากาศยานกรุงเทพ (ดอนเมือง)

ดำเนินการโดยพัฒนาขยายท่าอากาศยานสาทลกรุงเทพ (ดอนเมือง) เพื่อให้สามารถรองรับผู้โดยสารได้เพิ่มขึ้นอีก 12 ล้านคนต่อปี รวมเป็น 45 ล้านคนต่อปี ในระยะ 10 ปีข้างหน้าใช้เงินลงทุนประมาณ 11,828 ล้านบาท โดยการก่อสร้างจะแล้วเสร็จในปี 2543 โครงการนี้จะช่วยรับผู้โดยสารก่อนที่ท่าอากาศยานกรุงเทพแห่งที่ 2 (หนองงูเห่า) จะเริ่มเปิดให้บริการได้ประมาณปี 2546

- การก่อสร้างท่าอากาศยานสาทลกรุงเทพแห่งที่ 2 (หนองงูเห่า)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2540 เห็นชอบให้มีการปรับปรุงรูปแบบการลงทุน เทคนิคการก่อสร้างท่าอากาศยานแห่งที่ 2 ให้เหมาะสมกับสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศ และคาดหวังว่าจะสามารถเริ่มรับผู้โดยสารได้ตั้งแต่ปี 2546 โดยรองรับผู้โดยสารในระยะแรกได้ 20 ล้านคนต่อปี ในวงเงินงบประมาณ 68,832.73 ล้านบาท และให้เพิ่มศักยภาพในการรองรับผู้โดยสารได้ 30 ล้านคน ในปี 2550 โดยขณะนี้ได้ดำเนินการออกแบบระบบสาธารณูปโภคกลาง และก่อสร้างถนนชั่วคราวทางตอนใต้เสร็จแล้ว อยู่ระหว่างการ

ปรับปรุงและแก้ไข TOR งานออกแบบระบบบริหารและข้อมูลสนามบิน สถานีดับเพลิงและกู้ภัย และกำลังดำเนินการก่อสร้างเขื่อนคันดินด้านเหนือ และถนนชั่วคราวภายในพื้นที่

- การก่อสร้างท่าอากาศยานภูมิภาค

ได้เร่งรัดดำเนินโครงการก่อสร้างท่าอากาศยานภูมิภาค 8 แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนครราชสีมา เพชรบูรณ์ (หล่มสัก) กระบี่ ร้อยเอ็ด จันทบุรี แม่สะเรียง ชุมพร นครศรีธรรมราช และดำเนินการพัฒนาปรับปรุงท่าอากาศยานอีก 13 แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานขอนแก่น สุราษฎร์ธานี แม่ฮ่องสอน สกลนคร นครพนม ตังศรี นราธิวาส อุดรธานี เชียงราย พิชณุโลก และหัวหิน ท่าอากาศยานพาณิชย์สากลขนาดใหญ่ และท่าอากาศยานพาณิชย์สากลภูเก็ต

- การจัดตั้งสายการบินแห่งชาติสายที่ 2

จะเป็นสายการบินที่ทำการบินทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ โดยแข่งขันกับการให้บริการของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) แต่ขณะเดียวกันก็เป็นการเสริมให้การบินพาณิชย์ของไทยให้มีความเข้มแข็ง และเพียงพอ ทั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการ ทั้งเส้นทางการบิน และคุณภาพของบริการ สำหรับประเทศไทยโดยรวม จะทำให้สามารถใช้สิทธิการบินที่ได้ไปเจรจาตกลงกับต่างประเทศ ให้เป็นประโยชน์มากกว่าเดิม ขณะนี้อนุมัติผู้ยื่นแข่งขันเพื่อประกอบกิจการจัดตั้งสายการบินใหม่เสร็จเรียบร้อยแล้ว

- การจัดตั้งบริษัทสายการบินขนส่งสินค้าทางอากาศ

จะเปิดบริการในวันที่ 1 มกราคม 2541 เพื่อแก้ไขปัญหาระวางบรรทุกสินค้าที่ไม่เพียงพอ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ส่งออกสินค้าโดยทั่วไป

- การปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการสำรองที่นั่ง

เป็นการจองที่นั่งด้วยระบบคอมพิวเตอร์ทั้งในส่วนของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ดำเนินการ และกำลังให้เอกชนรายใหม่ยื่นข้อเสนอด้วย

- การเร่งรัดการก่อสร้างศูนย์ซ่อมอากาศยานแห่งที่ 2 ที่อุตะภา

เพื่อรองรับการให้บริการที่ดอนเมืองและเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีความสามารถในอุตสาหกรรมการบินด้วย โดยจะแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม 2540 และเปิดให้บริการได้ในเดือนมกราคม 2541

3.5.2 การพัฒนาช่วยการให้บริการด้านการสื่อสาร

รัฐบาลได้เร่งรัดดำเนินการขยายบริการสื่อสารโทรคมนาคมให้ทั่วถึง เพียงพอ กับความต้องการที่เพิ่มขึ้น และการพัฒนาคุณภาพบริการให้มีประสิทธิภาพ เป็นที่พอใจของประชาชนผู้ใช้บริการ ดังนี้

3.5.2.1 โครงการขยายบริการโทรศัพท์เพื่อขจัดความขาดแคลนระยะสั้น

พ.ศ. 2539-2541

เพื่อขจัดปัญหาการขาดแคลนโทรศัพท์ รัฐบาลจึงได้เร่งรัดโครงการขยายโทรศัพท์ท้องถิ่นเพิ่มอีก 800,000 เลขหมาย แยกเป็นเขตนครหลวง 200,000 เลขหมาย ภูมิภาค 600,000 เลขหมาย ให้แล้วเสร็จในปี 2541 ด้วยเงินลงทุน 20,800 ล้านบาท ขณะนี้ได้เปิดใช้เลขหมายจำนวนหนึ่ง ซึ่งขยายชุมสายเดิม ส่วนชุมสายใหม่ได้ดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์แล้ว สำหรับงานข่ายสายท้องถิ่นอยู่ระหว่างสำรวจออกแบบและก่อสร้าง

3.5.2.2 โครงการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ใหม่

รัฐบาลได้อนุมัติให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยดำเนินโครงการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ระบบ PDC 1500 ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของภาค และเมืองสำคัญขนาดใหญ่โดยให้มีบริการลูกข่ายทุกจังหวัดทั่วประเทศได้ไม่น้อยกว่า 500,000 เลขหมาย ภายในปี 2545 ด้วยเงินลงทุน 7,600 ล้านบาท คาดว่าจะเริ่มให้บริการได้ภายในปี 2541 นอกจากนี้ได้มีการตั้งคณะกรรมการพิจารณากิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อพิจารณาแนวทางให้เอกชนสามารถแข่งขันให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ความถี่ 1900 MHz ซึ่งกำลังจะเสนอผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

3.5.2.3 การเปิดบริการโทรศัพท์ติดตามตัว (Paging)

เนื่องจากบริการโทรศัพท์ติดตามตัว กำลังจะมีลักษณะเป็นการให้บริการแข่งขันเสรีอย่างจริงจัง รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยพิจารณาลดค่าบริการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ขณะนี้มีผู้ประกอบการรายใหม่ไม่น้อยกว่า 3 ราย ได้ยื่นขอเปิดบริการรูปแบบใหม่ และได้รับอนุมัติหลักเกณฑ์จากคณะกรรมการองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยแล้ว

3.5.2.4 โครงการระบบเคาน์เตอร์ไปรษณีย์อัตโนมัติ

เพื่อเพิ่มสมรรถภาพในการให้บริการ ณ เคาน์เตอร์รับฝากของที่ทำการไปรษณีย์ทั่วประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถอำนวยความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการแก่ลูกค้า รวมทั้งลดภาระในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารบัญชี ทะเบียนสต็อก และการตรวจสอบ รัฐบาลจึงเร่งรัดการติดตั้งระบบเคาน์เตอร์ไปรษณีย์อัตโนมัติ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ทั่วประเทศจำนวน 1,200 แห่ง โดยใช้ระบบเดียวกัน และวางระบบงานของหน่วยงานบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่เกี่ยวกับงานด้านไปรษณีย์ และงานด้านควบคุมตรวจสอบงานที่เกี่ยวข้องต่อเนื่องกับงานที่ทำการไปรษณีย์ให้มีระบบงานที่เชื่อมโยงประสานสัมพันธ์กับการวางระบบเคาน์เตอร์อัตโนมัติ โดยใช้เงินลงทุน 1,955 ล้านบาท และได้มีการเปิดซองประกวดราคาเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2540 มีผู้ยื่นซองประกวดราคา 3 ราย

3.5.2.5 ร่างแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม

ขณะนี้กำลังปรับปรุงแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม ให้สมบูรณ์ครอบคลุมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งที่จะยกเลิกสิทธิผูกขาดในหน่วยงานของรัฐ และเปิดเสรีในกิจการโทรคมนาคม โดยแยกบทบาทขององค์กรกำกับดูแลองค์กรระดับบริหาร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการนี้จะจัดตั้งคณะกรรมการสื่อสารแห่งชาติ เพื่อให้ผู้ใช้บริการมีสิทธิรักษาผลประโยชน์มากขึ้น

3.5.2.6 แผนหลักการขนส่งและสื่อสาร พ.ศ.2540-2549

ได้ดำเนินการให้มีการศึกษาเพื่อจัดทำแผนหลักการขนส่งและการสื่อสาร พ.ศ. 2540-2549 เพื่อทำการศึกษาวเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาระบบขนส่งและสื่อสาร ของประเทศที่ผ่านมา เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะนโยบายทั้งระยะสั้นและระยะยาว ในการพัฒนา การขนส่งและการสื่อสารต่อไปในอนาคต

3.6 ด้านพลังงาน

3.6.1 ก๊าซธรรมชาติ

3.6.1.1 การจัดหาก๊าซธรรมชาติภายในและจากต่างประเทศ

รัฐบาลได้เร่งรัดการจัดหาก๊าซธรรมชาติ และการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) เพื่อรองรับความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติภายในประเทศที่มีแนวโน้มสูงขึ้น เพื่อทดแทน การใช้น้ำมันเตา ซึ่งก่อให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศ โดยดำเนินการจัดหาเพิ่มเติมใน แหล่งน้ำพอง (เพิ่มเติม) อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น มีปริมาณซื้อขาย 65 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน และเพิ่มเป็น 95 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน โดยกำหนดส่งก๊าซในปี 2540 แหล่งเบญจมาศ (ทานตะวันส่วนเพิ่ม) โดยจะเริ่มส่งก๊าซ ๙ ในปริมาณวันละ 75 ล้านลูกบาศก์ฟุต และในปี 2542 และ 2543 จะส่งเพิ่มเป็น 170 และ 180 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ตามลำดับ สำหรับการจัดหา ก๊าซธรรมชาติจากต่างประเทศใน แหล่งก๊าซ ๙ เยตากูน (ประเทศสหภาพพม่า) ได้มีการลงนามในสัญญา ซื้อขายก๊าซ ๙ เมื่อเดือนมีนาคม 2540 ปริมาณ 200 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน โดยกำหนด เริ่มส่งก๊าซ ๙ ในปี 2542 แหล่งก๊าซ ๙ นาทูน่า (ประเทศอินโดนีเซีย) ได้มีการลงนามในบันทึก ความเข้าใจเบื้องต้นในสัญญาซื้อขายก๊าซ ๙ เมื่อเดือนพฤษภาคม 2540 โดยจะเริ่มส่งก๊าซ ๙ ในปี 2548 ปริมาณขั้นต่ำวันละ 500 ล้านลูกบาศก์ฟุต และจะเพิ่มปริมาณขึ้นเป็นวันละ 1,000 ล้านลูกบาศก์ฟุต ในปี 2550 และ แหล่งก๊าซ ๙ JDA ได้มีการลงนามใน HOA ระหว่าง ปตท. และเปโตรนาส เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2540 โดยทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะซื้อก๊าซ ๙ จาก JDA ฝ่ายละครึ่งจาก ปริมาณรวม 600 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ในปลายปี 2543 เพื่อนำกลับไปใช้ในประเทศของตน และจะเพิ่มขึ้นเป็น 1,200 - 1,500 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ภายใน 3 ปี

3.6.1.2 การก่อสร้างท่อส่งก๊าซธรรมชาติและพัฒนาเชื่อมโยงเครือข่ายระบบท่อส่งก๊าซจากแหล่งต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศ

เนื่องจากพบว่าแนวระบบท่อที่ต่อจากแหล่งพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA) มายังแท่นชุมทางเอราวัณ แล้วต่อไปขึ้นฝั่งที่จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อต่อเชื่อมกับท่อส่งก๊าซ ฯ จากสหภาพพม่าที่จังหวัดราชบุรี จะมีขีดความสามารถในการจัดส่งก๊าซ ฯ ตามระบบท่อในทะเลได้ทั้งสิ้น 3,800 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ซึ่งเพียงพอในช่วงระยะเวลา 9 ปี (จนถึง พ.ศ. 2548) รัฐบาลได้อนุมัติแผนแม่บทท่อส่งก๊าซ (พ.ศ. 2540 - 2548) รวม 12 โครงการ เป็นโครงการหลัก 6 โครงการ และโครงการตามแนวท่อเมื่อเลือก 6 โครงการ วงเงินรวมทั้งสิ้น 78,052 ล้านบาท กำหนดแล้วเสร็จในปี 2541 - 2548

3.6.1.3 การนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG)

เพื่อเป็นการเพิ่มความมั่นคงแก่ผู้ใช้ก๊าซ ฯ และประเทศโดยส่วนรวม ในกรณีฉุกเฉิน โดยนำเข้าในปริมาณ 1.7 - 2.2 ล้านตัน/ปี เป็นเวลา 25 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นไป และได้เจรจาทำสัญญาซื้อขาย LNG เพิ่มเป็น 1.8 และ 2 ล้านตัน/ปี ในปี 2547 และ 2548 ตามลำดับ

3.6.1.4 การกำหนดนโยบายราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG)

ได้ปรับปรุงโครงสร้างราคาก๊าซ LPG โดยให้นำระบบลอยตัวเต็มหรือระบบกึ่งลอยตัวมาใช้ และให้พิจารณาลดอัตราภาษีสรรพสามิต และปรับปรุงสูตร ราคาคง ราคาล้น เพื่อบรรเทาผลกระทบที่จะมีต่อประชาชน

3.6.1.5 การเพิ่มมูลค่าให้กับก๊าซธรรมชาติ

เพื่อสนองความต้องการใช้ก๊าซหุงต้มและก๊าซอีเทนที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ได้ก่อสร้างโรงแยกก๊าซธรรมชาติหน่วยที่ 3 ซึ่งแล้วเสร็จและเริ่มดำเนินการผลิตได้ตั้งแต่ต้นปี 2540 มีกำลังการแยกก๊าซ ฯ 350 MMSCFD

3.6.2 น้ำมัน

3.6.2.1 การลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตา

เนื่องจากน้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิงที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรม การเก็บภาษีสรรพสามิตจะทำให้ราคาน้ำมันเตาสูงกว่าที่ควร ในขณะที่เชื้อเพลิงอื่นที่ใช้ทดแทนน้ำมันเตาไม่ถูกเก็บ อันมีผลให้เกิดความบิดเบือนการตัดสินใจในทางเลือกใช้เชื้อเพลิงของโรงงานอุตสาหกรรม และโรงไฟฟ้าประกอบกับรัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการปรับปรุงคุณภาพน้ำมันเตาให้ดีขึ้น โดยลดปริมาณกำมะถัน เหลือเพียง 2.0-3.0 %

3.6.2.2 การปรับปรุงอัตราการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง

ให้เลื่อนกำหนดเวลาบังคับใช้การสำรองน้ำมันดีเซลและน้ำมันเตาของผู้นำเข้าในอัตราร้อยละ 10 ไปอีก 2 ปี โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 และให้เพิ่มอัตราสำรองน้ำมันเบนซิน และน้ำมันอื่น ๆ ของผู้นำเข้าเป็นอัตราร้อยละ 10 ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงพาณิชย์ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2540

3.6.2.3 การแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง

เพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งทำให้รัฐบาลต้องสูญเสียรายได้ และก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ค้าน้ำมันที่เสียภาษีโดยครบถ้วน โดยได้ดำเนินการ จัดตั้งศูนย์ประสานงาน เป็นศูนย์รวมในการปราบปรามทางทะเล และให้การสนับสนุนเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงแก่หน่วยงานต่าง ๆ ในปีงบประมาณ 2540 จำนวน 906.6 ล้านบาท จัดการลาดตระเวนและเฝ้าติดตามทั้งทางบกและทางทะเล ยกเลิกการผ่อนผันขยายอายุทัศนทัศน์ใบอนุญาตส่งสินค้าสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงไปยังสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดำเนินการติดตั้งมาตรวัดในคลังน้ำมันดีเซลหมุนเร็วชายฝั่งทั่วประเทศแล้ว 37 คลัง อยู่ระหว่างดำเนินการ 58 คลัง คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในปี 2542 มีการตรวจคลังน้ำมันชายฝั่งทุกแห่งมีการเก็บน้ำมันถูกต้องตามชนิดที่แจ้งไว้หรือไม่ รวมทั้งตรวจสอบให้มีการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามสถานีบริการ และคลังน้ำมันอย่างเข้มงวด เป็นต้น ผลจากการดำเนินการต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้ปริมาณการจำหน่ายน้ำมันเข้าสู่ระบบมากขึ้น ช่วงเดือนมกราคม-กรกฎาคม 2540 มีปริมาณการจำหน่ายน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว มีปริมาณ 10,907.88 ล้านลิตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 517.48 ล้านลิตร คิดเป็นร้อยละ 4.98

3.6.3 ไฟฟ้า

3.6.3.1 การสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือด้านพลังงานกับประเทศเพื่อนบ้าน

- การเจรจาและพิจารณารายละเอียดร่างบันทึกความเข้าใจในการรับซื้อไฟฟ้าจากสหภาพพม่า มีสาระสำคัญเกี่ยวประเทศไทยจะให้ความร่วมมือกับสหภาพพม่ารับซื้อไฟฟ้าให้ได้ 1,500 เมกะวัตต์ ภายในปี พ.ศ. 2553 ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของความร่วมมือในการพัฒนาด้านพลังงาน

- การเจรจารับซื้อไฟฟ้าจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 3,000 เมกะวัตต์ ภายในปี 2549 เป็นโครงการที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เสนอ 6 โครงการ มีกำลังผลิต 2,444 เมกะวัตต์ ในปี 2540 ได้มีการลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า โครงการห้วยเสาะ โครงการน้ำจิม 2 และน้ำจิม 3 โดยตกลงที่จะทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (Power Purchase Agreement : PPA) ให้แล้วเสร็จ และเริ่มจ่ายไฟได้ในปี พ.ศ. 2545

- การรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยประเทศไทย จะรับซื้อไฟฟ้าจากโครงการในสาธารณรัฐประชาชนจีนให้ได้ 3,000 เมกะวัตต์ ภายในปี 2558

3.6.3.2 การปรับปรุงแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2538 - 2554) หรือ PDP 95-01 ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ ในปัจจุบันที่ชะลอตัวลง โดยพิจารณาแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2540 - 2554) หรือ PDP 97-01 เป็นกรอบการลงทุนขยายระบบผลิต และระบบส่งของประเทศ

3.6.3.3 การปรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าขายปลีกและขายส่ง วิธีการ กำหนดค่าไฟฟ้าและสูตรปรับอัตราค่าไฟฟ้า และสูตรปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ ให้แยกภาษี มูลค่าเพิ่มออกจากค่าไฟฟ้าอย่างชัดเจน สะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริงมากขึ้น เพื่อให้มีการใช้พลังงาน อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด โดยโครงสร้างอัตราไฟฟ้า เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือน มกราคม 2540 เป็นต้นไป

3.6.3.4 โครงการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า เป็นโครงการที่สนับสนุนเพื่อให้ ประชาชนและผู้ใช้ไฟฟ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ มีผลทั้งในด้านอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อม และสามารถประหยัดไฟฟ้าได้ ดังนี้

- โครงการส่งเสริมการใช้หลอดประหยัดไฟฟ้า ผลที่ได้รับจนถึง สิ้นเดือนสิงหาคม 2540 สามารถลดพลังงานไฟฟ้าสูงสุดลงได้ 116.7 เมกะวัตต์ และลดพลังงาน ไฟฟ้าลงได้ 986 ล้านหน่วย

- โครงการส่งเสริมการใช้ตู้เย็นประหยัดไฟ ผลที่ได้รับถึงสิ้นเดือน สิงหาคม 2540 สามารถลดพลังงานไฟฟ้าสูงสุดลงได้ 37 เมกะวัตต์ ลดพลังงานไฟฟ้าลงได้ 283 ล้านหน่วย

- โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องปรับอากาศประหยัดไฟ ผลที่ได้รับ ถึงสิ้นเดือนสิงหาคม 2540 สามารถลดพลังงานไฟฟ้าลงได้ 32 เมกะวัตต์ และลดพลังงานไฟฟ้า ลงได้ 158 ล้านหน่วย

- โครงการล้านดวงใจ ร่วมใจภักดิ์ ร่วมประหยัดไฟ คาดว่าจะ สามารถลดความต้องการไฟฟ้าสูงสุดลงได้ 31 เมกะวัตต์ และประหยัดพลังงานไฟฟ้าลงได้ 170 ล้านหน่วย ในปี 2541

- โครงการระบบกักเก็บความเย็น แนวโน้มทางด้านเทคนิคของ โครงการจะสามารถลดความต้องการไฟฟ้าสูงสุดได้ประมาณ 175 เมกะวัตต์ ในปี 2544

- โครงการมอเตอร์ประสิทธิภาพสูง คาดว่าจะสามารถประหยัดไฟฟ้าสูงสุดได้ 110 เมกะวัตต์ ในปี 2544

- โครงการไฟถนนสาธารณะ คาดว่าจะสามารถประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงสุดได้ 2.7 เมกะวัตต์ และประหยัดพลังงานไฟฟ้าลงได้ 80 ล้านหน่วย ตลอดอายุการใช้งานของหลอด High Pressure Sodium

3.6.3.5 การรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตเอกชนในรูปแบบ IPP (Independent Power Producer) เพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศ นำไปสู่คุณภาพของการบริหารที่ดีขึ้น และช่วยลดภาระการลงทุนของภาครัฐ

3.6.3.6 การรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าย่อยรายเล็ก ปัจจุบันมีผู้ผลิตรายเล็ก ลงนามในสัญญาแล้วจำนวน 46 ราย ปริมาณพลังไฟฟ้าเสนอขาย 1,854.67 เมกะวัตต์ มีผู้ผลิตรายเล็กจำหน่ายไฟฟ้าเข้าระบบแล้ว จำนวน 20 ราย ปริมาณพลังไฟฟ้าที่จำหน่ายเข้าระบบในปี 2540 (มกราคม - มิถุนายน) จำนวน 1,011 ล้านหน่วย คิดเป็นมูลค่า 1,719 ล้านบาท

3.6.3.7 แนวทางการใช้เชื้อเพลิงในโรงไฟฟ้าเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษ เนื่องจากส่วนใหญ่การผลิตไฟฟ้าปัจจุบันยังคงใช้น้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิง ซึ่งก่อให้เกิดมลพิษออกสู่บรรยากาศ รัฐบาลจึงส่งเสริมให้มีการใช้เชื้อเพลิงที่สะอาดมากขึ้น ในช่วงปี 2540 - 2542 ยังคงต้องใช้น้ำมันเตาในโรงไฟฟ้าต่าง ๆ ยังไม่สามารถใช้ก๊าซธรรมชาติได้มากขึ้น เนื่องจากก๊าซของ ปตท. ไม่เพียงพอ จะจำหน่ายเพิ่มและในปี 2543 กำหนดให้โรงไฟฟ้าลดการใช้ น้ำมันเตาลง ให้ใช้ก๊าซธรรมชาติมากขึ้น ในระดับที่จะทำให้การระบายของไฟฟ้าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3.7 ด้านการท่องเที่ยว

รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่จะเป็นแหล่งก่อให้เกิดรายได้ อันจะนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ และจะยังเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด รวมทั้งเป็นการสร้างงานแก่ประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ดำเนินการในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ดังนี้

3.7.1 การเสริมสร้างค่านิยมการท่องเที่ยวในประเทศ เป็นการเสริมสร้างค่านิยมให้ประชาชนท่องเที่ยวในประเทศมากยิ่งขึ้น โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน จัดโครงการ “ไทยเที่ยวไทย” เพื่อส่งเสริมให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ลดการใช้จ่ายเงินในต่างประเทศ และปลูกจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การจูงนำเที่ยวประชาชนและการจัดการรวานท่องเที่ยวทางรถยนต์ โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายได้แก่ นักท่องเที่ยวทั่วไป เฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้เกษียณอายุ

กลุ่มที่ชอบขับรถยนต์ท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ และกลุ่มครอบครัว รวมทั้งยังได้จัดโครงการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการซื้อของสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาจิตสภาวะแวดล้อมของแหล่งซื้อของทั่วประเทศ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มแรงจูงใจ และอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวสนใจการซื้อสินค้าภายในประเทศมากขึ้น ทั้งนี้ ได้เริ่มทดลองในถนนราชดำริเป็นแห่งแรก

นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมการโฆษณา การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดทำภาพยนตร์โฆษณาชื่อ “เที่ยวเมืองไทย ไม่ไป ไม่รู้” และ “อย่าให้ความภูมิใจของคนไทย ถูกทำลายด้วยมือคนไทย” เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ทั่วประเทศ รวมทั้งจัดทำบทความ (Special Supplement) เรื่อง “ทะเลไทย” แทรกในหนังสือพิมพ์และนิตยสารพิเศษต่างๆ ตลอดจนจัดทำปฏิทินท่องเที่ยวประจำเดือนลงในนิตยสารต่างๆ พร้อมกันนี้เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้จัดทำสารคดีทางสถานีโทรทัศน์ เรื่อง “สวัสดิ์เมืองไทย” และ “เที่ยวเมืองไทยใน 1 นาที” ออกเผยแพร่ ในขณะที่เดียวกันก็ได้เน้นกลุ่มคนฟังรายการวิทยุต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร และบริเวณพลที่มีกำลังซื้อสูง โดยได้ว่าจ้างและสนับสนุนรายการวิทยุที่จัดรายการสด และได้รับความนิยม และรายการวิทยุภาษาอังกฤษในจังหวัดหลักทางการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในพื้นที่ดังกล่าวเกิดความรู้ความเข้าใจในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

3.7.2 การอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวในทิศทางที่ยั่งยืน ให้สามารถรองรับการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในระยะยาว โดยได้ดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาอุทยานแห่งชาติตระรุเตาในด้านการท่องเที่ยว พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดหนองคาย พัฒนาจังหวัดนครนายกให้เป็นจังหวัดท่องเที่ยวตัวอย่าง รวมทั้งรณรงค์เพื่ออนุรักษ์การท่องเที่ยวในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเกิดจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านท่องเที่ยว ตามแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในกลุ่มบุคคลต่างๆ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน

พร้อมกันนี้ ได้จัดโครงการต่างๆ เพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าว เพื่อให้การส่งเสริมอนุรักษ์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งโครงการเหล่านี้ ได้แก่ โครงการจัดทำคู่มือและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โครงการเพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โครงการเพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางทะเล โครงการศึกษาแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครนายก และโครงการจัดพิมพ์เอกสาร แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

3.7.3 การส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยการจัดทำโครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ เพื่อวางแผน แนวทาง มาตรการ กลยุทธ์ ในการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ และเป็นไปตามแนวทางการจัดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เพื่อรองรับกระแสทางการท่องเที่ยว และการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในอนาคต การจัดประชุมสัมมนาเรื่องการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งผลจากการสัมมนาได้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจประสานงานปฏิบัติงานในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร และการจัดประชุมเพื่อพิจารณาแก้ปัญหาและอุปสรรคในภาคอุตสาหกรรมอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้ ยังได้ปรับปรุงพัฒนาการท่องเที่ยว เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ศูนย์ประชุมนานาชาติที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พื้นที่ห้องอาบน้ำจืดบางแสน จังหวัดชลบุรี แหล่งท่องเที่ยวหมู่เกาะชายฝั่งทะเลจังหวัดตราด ตลอดจนทบทวนแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบน เพื่อที่จะได้นำมาเป็นกรอบและแนวนโยบาย รวมทั้งบทบาททางการท่องเที่ยวของพื้นที่ต่าง ๆ ในโครงการ ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน แนวโน้มในอนาคต และความสามารถในการรองรับของพื้นที่

3.7.4 การส่งเสริมและพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวในภูมิภาค โดยร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการขยายโครงข่ายสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานและบริการต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และมีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการจัดโครงการต่าง ๆ ดังนี้

3.7.4.1 โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia - Malaysia - Thailand Growth Triangle, IMT - GT) เพื่อพัฒนาความร่วมมือส่งเสริมด้านการตลาด และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคร่วมกัน

3.7.4.2 โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Economic Cooperation in Greater Mekong Subregion)

3.7.4.3 โครงการส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างไทยกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาขาการท่องเที่ยว

3.7.4.4 โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทเพื่อปรับปรุงเมืองชายแดนทางการท่องเที่ยว (มุกดาหาร - นครพนม อุบลราชธานี และศรีสะเกษ)

3.7.4.5 โครงการวิเคราะห์การลงทุนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตหกลเหลี่ยมเศรษฐกิจ

3.7.4.6 โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในเส้นทางที่สำคัญในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

3.7.4.7 การส่งเสริมการขายด้านการตลาดในงานสำคัญของโลก เช่น ประสานความร่วมมือในงานต่างๆ อาทิ งานส่งเสริมการขายของภูมิภาคอาเซียนประเทศมาเลเซีย ประเทศสเปน ประเทศอิตาลี ประเทศเยอรมนี ประเทศจีน ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศสวีเดน และประเทศรัสเซีย

3.7.5 การจัดงานปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 (Amazing Thailand 1998-1999) วัตถุประสงค์หลักของโครงการเพื่อรณรงค์ ส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในวันที่ 6-20 ธันวาคม 2540 และร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ 6 รอบ ในปี 2542 ซึ่งคาดว่าจะนำรายได้เข้าสู่ประเทศไม่ต่ำกว่า 600,000 ล้านบาท และมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยประมาณ 17 ล้านคน รวมทั้งจะก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนภายในประเทศอย่างน้อย 415,500 ล้านบาท

ทั้งนี้ รัฐบาลได้เริ่มดำเนินงานเผยแพร่กิจกรรมต่างๆ ที่จะจัดขึ้นในห้วงเวลาดังกล่าว เช่น การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแหล่งซื้อสินค้า การส่งเสริมอาหารไทย และรายการนำเที่ยวพิเศษ ไปยังนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศบ้างแล้ว โดยได้จัดทำบทความ สปอตโฆษณา ทางสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผลิตภัณฑ์ แผ่นพับ แผนที่ วีดีโอ สไลด์ และวัสดุสิ่งพิมพ์อื่นๆ เพื่อเป็นเครื่องมือแก่หน่วยงานต่างๆ ในการเผยแพร่โครงการปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 สำหรับกิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการไปแล้ว ได้แก่ งานเทศกาลธรรมชาติสิ่งแวดล้อม 2000 ณ สวนสยาม (11 ตุลาคม-14 ธันวาคม 2540) และงาน Amazing Thailand Grand Sales (เป็นโครงการนำร่องของโครงการ National Sales) โดยได้จัดทั้งที่กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดขอนแก่น และนครราชสีมา) ภาคตะวันออก (จังหวัดชลบุรี/พัทยา) และภาคใต้ (จังหวัดภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และสงขลา/หาดใหญ่)

4. ด้านต่างประเทศ

4.1 การเพิ่มบทบาทประเทศไทยในองค์การระหว่างประเทศ

ประเทศไทยเป็นสมาชิกสหประชาชาติ รวมทั้งได้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (NAM) และองค์กรภูมิภาคอื่นๆ เพื่อแสดงเจตนารมณ์ที่จะร่วมมีบทบาทและให้ความ

ร่วมมือในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติ การพัฒนาสันติภาพและความมั่นคง ทั้งในระดับโลก และระดับภูมิภาคอันส่งผลต่อชื่อเสียงเกียรติภูมิของประเทศ และเพื่อประโยชน์ในการที่ประเทศไทยจะได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากนานาประเทศในช่วง 1 ปี ที่ผ่านมาได้มีผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

4.1.1 ได้ร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ สมัยที่ 52 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้กล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุมในเรื่องบทบาทของไทยต่อภัยพิบัติ ผลกระทบของสภาวะโลกาภิวัตน์และข้อเสนอต่อการปฏิรูปองค์การสหประชาชาติ และได้เข้าร่วมการประชุมระดับรัฐมนตรีกลุ่ม NAM โดยร่วมพิจารณาปัญหาระหว่างประเทศที่สำคัญ และอุทิศทรัพยากรบุคคล เงิน และความร่วมมือที่เป็นไปได้ เป็นผลให้ได้รับการยอมรับและการสนับสนุนตอบแทน เช่น การแลกเปลี่ยนคะแนนเสียงในเวทีระหว่างประเทศ

4.1.2 เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก ได้แสดงบทบาทในเรื่องการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติจนได้รับเลือกจากประเทศสมาชิก NAM ให้เป็นประธานคณะทำงานกลุ่ม NAM ว่าด้วยปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ และได้รับเลือกเป็นรองประธานคณะทำงานของสหประชาชาติด้านการปฏิรูปคณะรัฐมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ในฐานะผู้แทนของประเทศไทย

4.1.3 ประเทศไทยรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UNCTAD) ครั้งที่ 10 ในปี ค.ศ. 2000 ที่กรุงเทพฯ ฯ

4.1.4 ในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนสมัยพิเศษ ไทยได้เสนอ ดร.สุทัศน์ เศรษฐบุญสร้าง ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการอาเซียนด้านเศรษฐกิจ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกด้วยดี

4.1.5 ได้ร่วมการประชุมคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (ECOSOC) ประจำปี 2540 และการประชุมประจำปีของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) ปี 2540 ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมพิจารณาการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของภูมิภาค

4.1.6 การส่งผู้แทนร่วมกิจกรรมขององค์การระหว่างประเทศ อาทิ

- การเข้าร่วมประชุมคณะทำงานพิจารณาร่างอนุสัญญาห้ามทุ่นระเบิด
สังหารบุคคล
- การเป็นหน่วยประสานการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อพยพลี้ภัย ผู้หนีภัย
การสู้รบในอินโดจีน
- การประชุมคณะรัฐมนตรีประสานการของโครงการสิ่งแวดล้อมสหประชาชาติ
- การสนับสนุนการจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ และพิจารณาร่าง
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ ตามข้อมติสหประชาชาติ

- การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (UNCITRAL) เพื่อร่วมพิจารณากฎเกณฑ์การค้าระหว่างประเทศ
- การเข้าร่วมสัมมนาว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศขององค์การว่าด้วยการย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ (IOM) เพื่อศึกษาวิเคราะห์สาเหตุการโยกย้ายถิ่น รวมทั้งปัญหาแรงงานผิดกฎหมาย
- การเข้าร่วมประชุมคณะทำงานด้านเทคนิคว่าด้วยเรื่องกฎหมายในทะเลจีนใต้ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับกฎหมายทะเลในภูมิภาค และโครงการความร่วมมือทางทะเลต่าง ๆ

4.2 การขจัดปัญหา / อุปสรรคและขยายความสัมพันธ์ในทุกด้านกับต่างประเทศ

4.2.1 ความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

รัฐบาลได้ให้ความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศในสาขาที่ประเทศไทยมีความชำนาญ คือ ด้านการเกษตร สาธารณสุข และการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานสถานบันการศึกษา และนักวิชาการทั้งในภาครัฐบาล และเอกชนของไทยได้มีโอกาสพัฒนาขีดความสามารถในเชิงวิชาการ และแลกเปลี่ยนความก้าวหน้า ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ วิชาการ และวัฒนธรรมกับประเทศกำลังพัฒนา โดยมีเป้าหมายที่สำคัญที่สุดในการให้ความร่วมมือ คือ ประเทศเพื่อนบ้าน (ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า) ลำดับรองลงมาคือ ประเทศในภูมิภาคเอเชียที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับประเทศไทยที่มีระดับการพัฒนาต่ำสุด (อัฟกานิสถาน บังคลาเทศ ภูฏาน มองโกลเลีย) ประเทศในภูมิภาคเอเชียที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประเทศไทย (จีน ศรีลังกา และอินเดีย) และประเทศในกลุ่มอาเซียน ตามลำดับ ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

4.2.1.1 ความร่วมมือแบบทวิภาคี เป็นการให้ทุนการศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน แก่เจ้าหน้าที่ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 800 ทุน และการจัดส่งเจ้าหน้าที่ คณะผู้แทนไทย ไปร่วมเจรจา หรือ และปฏิบัติงานภายใต้โครงการให้ความร่วมมือต่าง ๆ ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 260.8 ล้านบาท

4.2.1.2 การจัดหลักสูตรประจำปี ได้จัดหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ผู้รับทุนรัฐบาลไทยจากประเทศต่าง ๆ จำนวน 44 หลักสูตร รวม 673 ทุน ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 73.5 ล้านบาท

4.2.1.3 ความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนา ได้ดำเนินการให้ความร่วมมือด้านฝึกอบรม ดูงาน และศึกษา แก่เจ้าหน้าที่ประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ จำนวน 74 ทุน ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 4.9 ล้านบาท

4.2.1.4 ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการไทย - จีน ได้ดำเนินการให้ความร่วมมือในการฝึกอบรม ดูงานแก่เจ้าหน้าที่จีน จำนวน 46 ทุน ใช้งบประมาณรวมทั้งสิ้น 2.7 ล้านบาท

4.2.2 ความร่วมมือด้านกฎหมายกับต่างประเทศ

4.2.2.1 ความร่วมมือด้านอนุญาโตตุลาการ

ขณะนี้ได้มีการทำความตกลงว่าด้วย ความร่วมมือระหว่างศูนย์กลางอนุญาโตตุลาการ เพื่อการค้าระหว่างประเทศบริติชโคลัมเบีย และประเทศแคนาดา กับสำนักงานอนุญาโตตุลาการ กระทรวงยุติธรรม โดยให้ใช้วิธีอนุญาโตตุลาการทางการค้า เมื่อมีความขัดแย้งทางการค้าเกิดขึ้น และอยู่ระหว่างรอการตอบรับของสถาบันอนุญาโตตุลาการออสเตรเลียด้วย

4.2.2.2 ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประเทศในกลุ่มอินโดจีน

- เนื่องจากประเทศไทยได้รับคำร้องขอ ข้อหาหรือ ข้อปรึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิรูปกฎหมายการบริหารงานศาลและกระทรวงยุติธรรม ตลอดจนการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการจากประเทศในกลุ่มอินโดจีน รวมทั้งเพื่อสนองนโยบายในการส่งเสริมการลงทุน และการพาณิชย์ในภูมิภาคอินโดจีน และการเผยแพร่ระบบกฎหมาย จึงได้กำหนดจัดทำโครงการเผยแพร่ระบบกฎหมาย ระบบการบริหารงานยุติธรรม และการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการของไทยไปสู่ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และราชอาณาจักรกัมพูชาซึ่งผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานนั้น ขณะนี้มีการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายและการค้าระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเรียบร้อยแล้ว สำหรับกับประเทศเวียดนามอยู่ในระหว่างปรับแก้ความตกลง ส่วนการเจรจากับราชอาณาจักรกัมพูชาได้ชะลอไว้ก่อน เนื่องจากเกิดสถานการณ์ไม่สงบภายในประเทศของกัมพูชา

4.2.3 ความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขสถานการณ์ในกัมพูชา

ฝ่ายอาเซียนได้มอบให้ประเทศไทยร่วมกับประเทศอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์หรือกับผู้นำฝ่ายต่างๆของกัมพูชา เพื่อช่วยไกล่เกลี่ยความขัดแย้งภายในกัมพูชาและหาทางให้มีการปรองดองระหว่างกันและจัดให้มีการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์และยุติธรรมในกัมพูชาภายในปี 2541

4.2.4 การจัดทำความตกลงกับประเทศเพื่อนบ้าน

4.2.4.1 ความตกลงแบ่งเขตทางทะเลไทย - เวียดนาม สามารถยุติข้อขัดแย้งเกี่ยวกับพื้นที่ทางทะเลทับซ้อนระหว่างไทย - เวียดนาม และเกิดความร่วมมือในการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.2.4.2 ความตกลงว่าด้วยการเดินทางข้ามแดนไทย - ลาว ช่วยอำนวยความสะดวกในการสัญจรของผู้คนตามแนวชายแดน และการถ่ายเทสินค้าและบริการระหว่างประเทศทั้งสองให้ดียิ่งขึ้น

4.2.4.3 ความตกลงว่าด้วยการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและป้องกันการเลี่ยงรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้ไทย - ลาว ช่วยให้ระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศทั้งสองมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเชื่ออำนวยความสะดวกการค้าการลงทุนระหว่างกัน

5. ด้านการศึกษา

5.1 การปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา

แผนการพัฒนาระดับอุดมศึกษา แม้จะไม่เรียกว่าเป็นการปฏิรูปอุดมศึกษาโดยตรง แต่ก็จัดได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบที่สำคัญ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาโฉมใหม่ของการอุดมศึกษาตามขั้นตอนที่เหมาะสมกับภาวะปัจจุบัน ซึ่งมีกิจกรรมและโครงการที่สำคัญ ได้แก่

5.1.1 การเปลี่ยนแปลงระบบการสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ ซึ่งจะมีการใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมาคิดให้เป็นคะแนนร้อยละ 10 ของการสอบ และที่เหลืออีกร้อยละ 90 จะใช้จากการสอบวิชาหลักและวิชาเฉพาะ ตามที่มหาวิทยาลัยจะกำหนด ผู้สอบวิชาหลักจะมีการสอบได้ปีละ 2 ครั้ง แล้วสามารถเก็บคะแนนผลการสอบไว้ได้ 3 ปี นักเรียนสามารถนำผลคะแนนจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และคะแนนสอบวิชาหลักที่ดีที่สุดไปคัดเลือกเข้าในคณะวิชาหรือประเภทวิชาต่างๆ ได้ตามความประสงค์และความถนัดของตนวิธีการสอบคัดเลือกระบบใหม่นี้ จะเริ่มต้นในปีการศึกษา 2542 เป็นต้นไป

5.1.2 การกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลิกภาพของบัณฑิตในอุดมคติ รัฐบาลได้ให้มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนจัดทำแผนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้มีการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทางวิชาการ มีคุณธรรมมีจริยธรรมเป็นบัณฑิตที่ดีในสังคม โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมพฤติกรรมให้เป็นผู้ใฝ่รู้ รู้จักวิธีการเรียนรู้เท่าทันโลก การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข และดำรงตนเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ ซึ่งคาดว่าจะเป็นกิจกรรมที่ควบคู่ไปกับการจัดการศึกษาในอนาคตไว้อย่างเหมาะสมยิ่ง

5.1.3 การเร่งรัดพัฒนามหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการให้เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล รัฐบาลได้ตระหนักว่า การพัฒนามหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการเช่นปัจจุบันขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน การบริหารคนและการบริหารเงิน ประกอบกับสภาพแวดล้อมภายนอกประเทศ โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้ว มีการแข่งขันสูงมากทั้งทางวิชาการและการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพมีการใช้กลไกการตลาดเพื่อให้บริการอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ขณะที่อยู่ระหว่างการพิจารณาอนุมัติร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงสถานภาพการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีจากมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการ

เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ผ่านกระบวนการอนุมัติจากรัฐสภา และประกาศใช้แล้ว สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ก็จะเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีรูปแบบการบริหาร และสามารถแข่งขันกับนานาชาติประเทศได้เร็วขึ้น

5.1.4 การเร่งรัดการผลิตและพัฒนาอาจารย์ให้มีคุณวุฒิและประสบการณ์ทางวิชาการสูงขึ้น ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ประจำบางสาขาวิชา โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์พื้นฐาน เช่น คณิตศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ รวมทั้งสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ในช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้เพิ่มการผลิตบัณฑิตในสาขาที่ขาดแคลนเพื่อสนองความต้องการกำลังคนของประเทศให้เพียงพอ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 รัฐบาลได้จัดสรรทุนพัฒนาอาจารย์เพื่อส่งอาจารย์ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอก ในมหาวิทยาลัยต่างประเทศจำนวน 1,934 ทุน และทุนฝึกอบรมระยะสั้น 714 ทุน

การเร่งรัดพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่างๆ คาดว่าจะช่วยเพิ่มคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของประเทศให้สูงขึ้นและทัดเทียมกับนานาชาติ และเป็นฐานในการขยายสถาบันอุดมศึกษาของประเทศในส่วนภูมิภาคในอนาคตได้มากขึ้น และคาดว่าเป้าหมายสัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยคงจะเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 8 คือ ปริญญาเอกร้อยละ 35 ปริญญาตรีร้อยละ 5

5.1.5 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพและมาตรการศึกษาในมหาวิทยาลัย การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศเป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ การแข่งขันกับต่างประเทศมีการยอมรับจากนานาชาติ และเป็นการประกันความมั่นใจกับผู้เข้ามาศึกษาว่าสิ่งที่ได้รับการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีคุณภาพเชื่อถือได้ตามลักษณะที่พึงประสงค์ จึงได้มีการพัฒนากลไกและมาตรการในการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยขึ้น โดยมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา เช่น ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษาหลักสูตรคณาจารย์ สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอนห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษาสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ การบริหารและงบประมาณ มีการวางระบบการตรวจสอบ และประเมินผลทั้งระบบ คือภายในสถาบันและการสร้างความมั่นใจในความสามารถการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่สังคม ความก้าวหน้าของการดำเนินงานในเรื่องนี้ได้มีการจัดทำคู่มือการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเรียบร้อยแล้ว มีการจัดระดมสมองจากนักวิชาการ อาจารย์และหน่วยงานต่างๆ เพื่อหารูปแบบการดำเนินงานในแต่ละสถาบันให้เหมาะสม มีการสร้างดัชนีตัวบ่งชี้คุณภาพการดำเนินงาน และคู่มือการดำเนินงาน

5.2 การพัฒนาการศึกษา

รัฐบาลมีนโยบายมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขยายโอกาสให้ทั่วถึงคนทุกกลุ่มเพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง โดยเร่งรัดดำเนินการปฏิรูปการศึกษาการกระจายโอกาสทางการศึกษา เน้นจัดการศึกษา 12 ปี ให้ประชาชนทุกเพศทุกวัย ตลอดจนให้เด็กและเยาวชนไทยได้เรียนอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม รวมทั้งการจัดงบประมาณให้สอดคล้องกับการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา และการให้การสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้ยากจน จะเห็นว่ารัฐบาลมุ่งเน้นดำเนินการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาคนโดยมีผลดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

5.2.1 การสอนภาษาต่างประเทศตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา

ภาษาต่างประเทศมีความจำเป็นและสำคัญในการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลภาษาหนึ่งทั่วโลกใช้ในการสื่อสาร รัฐบาลเห็นความสำคัญและจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาโดยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรหนังสือคู่มือ สื่อสารการเรียนการสอนที่หลากหลาย ตลอดจนจัดเตรียมเทคโนโลยีสนับสนุน เช่น ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น พัฒนาระดับประถมศึกษาทั่วประเทศ โดยอบรมทั้งทางตรงและโดยผ่านสื่อทางไกลไทยคมแล้วไม่ต่ำกว่า 42,000 คน จัดอบรมครูต้นแบบประจำท้องถิ่นจำนวนไม่ต่ำกว่า 100 คน ดำเนินการขยายโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากในปี 2539 จำนวน 31,419 โรงเรียน และในปี 2540 โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาภาครัฐและเอกชนทั้งหมด ตลอดจนการศึกษาส่วนท้องถิ่นร่วมมือจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทุกระดับชั้นตามแนวหลักสูตรใหม่

5.2.2 การจัดทำห้องปฏิบัติการทางภาษาของสถานศึกษา

การดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้เท่าเทียมอารยประเทศนั้น จำเป็นต้องมีสื่อและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้โดยตรง รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณปี 2540 ในการนี้จำนวน 4,403.608 ล้านบาท เป็นการจัดสรรงบประมาณโรงเรียนมัธยมศึกษา 1,250 โรงเรียน วิทยาลัยสงเคราะห์และโรงเรียนศึกษาพิเศษ 29 โรงเรียน และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 14,000 โรงเรียน

5.2.3 การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมีส่วนสำคัญยิ่งในการกระจายโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาเนื่องจากสามารถใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ

ให้กับบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการและนักเรียนนักศึกษาในสังกัดได้อย่างหลากหลาย มีประสิทธิภาพและทันสมัยโดยมีเป้าหมายขยายจุดดำเนินการปีละ 600 จุด เป้าหมายปีงบประมาณ 2537 - 2540 เท่ากับ 2,400 จุด และขณะนี้สามารถขยายอุปกรณ์ได้ 15,585 จุด อีกทั้งดำเนินการจัดออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา สัปดาห์ละ 7 วัน วันละ 16 ชั่วโมง ระยะเวลา 06.00 - 22.00 น. จากการติดตามและประเมินผลปรากฏว่า ครูผู้สอนเตรียมการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะครูผู้สอนที่ต้องสอน ในวิชาที่ถนัดหรือไม่ตรงสาขาวิชาเอก ได้เรียนรู้และพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนการสอนและปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอได้อย่างสนใจยิ่งขึ้น ในส่วนของผู้เรียนพบว่าเกิดความตื่นตัวและให้ความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น เนื่องจากได้เรียนรู้จากสื่อทันสมัยและวิธีการนำเสนอที่หลากหลายน่าสนใจกล้าแสดงออกและร่วมกิจกรรมของกลุ่มมากขึ้น มีโลกทัศน์และความคิดที่กว้างไกลขึ้น ทั้งยังช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนดีขึ้นด้วย สำหรับสถานศึกษาหรือจุดบริการพบว่า เกิดการประสานความร่วมมือและการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการจัดการศึกษา สถานศึกษานานาชาติหรือผู้อยู่ห่างไกลและขาดแคลนบุคลากรในสาขาวิชาต่าง ๆ สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมกับสถานศึกษานานาชาติหรือสถานศึกษาที่อยู่ในเมือง

5.2.4 การจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีส่วนสำคัญและมีบทบาทในชีวิตประจำวันทั้งยังเป็นสื่อที่หลากหลายในการจัดเสวนความรู้เพื่อใช้ในการเรียนการสอน อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของประเทศให้เท่าเทียมกับอารยประเทศ รัฐบาลได้ดำเนินการจัดหาคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์และเตรียมห้องสำหรับจัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ โดยในปีงบประมาณ 2540 ได้จัดสรรงบประมาณจัดหาคอมพิวเตอร์ จำนวน 1,997.26 ล้านบาท จัดสรรให้โรงเรียน 5,998 โรงเรียน งบประมาณจัดหาคอมพิวเตอร์ 1,071.29 ล้านบาท จัดให้โรงเรียนมัธยมศึกษา 1,005 ชุด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนศึกษาพิเศษ 51 ชุด รวม 1,056 ชุด

5.2.5 การขยายโอกาสอุดมศึกษาไปยังภูมิภาค

รัฐบาลได้จัดตั้งวิทยาเขตสารสนเทศขึ้นในจังหวัดต่าง ๆ รวม 7 จังหวัด และมีเป้าหมายขยายไปอีก รวม 23 จังหวัด การขยายงานดังกล่าวเมื่อครบทุกจังหวัดแล้วคาดว่าจะรับนักศึกษาได้เพิ่มขึ้นจากเดิมประมาณปีละ 5,000 คน นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้เห็นชอบโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงขึ้นที่จังหวัดเชียงรายเพื่อเทอดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) แห่งราชวงศ์จักรี โดยจะเปิดสอนในระดับปริญญาตรี โท และ เอก ในสาขาต่าง ๆ การดำเนินการพัฒนาชาวไทยภูเขา และการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำในเขตภาคเหนือ โครงการนี้ได้รับงบประมาณดำเนินการจัดทำแผนแม่บท การพัฒนาพื้นที่และการเตรียมการด้านวิชาการ คาดว่าจะเริ่มรับนักศึกษาได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นไป

5.2.6 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

รัฐบาลมีนโยบายในการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีรายได้น้อย ให้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงปริญญาตรี เพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ ปีการศึกษา 2540 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณ ดังนี้

- นิสิตนักศึกษาที่ไม่เคยกู้ยืมเงินกองทุน ฯ ได้รับจัดสรร 1,750 ล้านบาท ต่อภาคการศึกษา หรือ 3,500 ล้านบาท ต่อปีการศึกษา
- นิสิตนักศึกษาที่กู้ต่อเนื่อง กระทรวงการคลังจะรับผิดชอบวงเงินผลการดำเนินงานกองทุน ฯ ทบวงมหาวิทยาลัยจัดสรรให้ 50 สถาบัน มีจำนวนผู้ได้รับการอนุมัติ รวม 65,147 คน จำนวนเงิน 4,404,097,280 บาท
- กู้ต่อเนื่อง 20,493 คน จำนวนเงิน 1,338,116,010 บาท
- กู้รายใหม่ 44,654 คน จำนวนเงิน 3,065,981,270 บาท

5.2.7 การร่วมมือการพัฒนาทางวิชาการและบุคลากร

รัฐบาลได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาวิชาการและกำลังคน โดยมุ่งใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเสริมสร้างศักยภาพการผลิตกำลังคนระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงให้มีคุณภาพเพียงพอต่อการแข่งขันในด้านการผลิตและบริการของภาคเอกชน พร้อมกันนั้นได้พิจารณาเห็นว่าภารกิจในการผลิตกำลังคนระดับกลางทางด้านช่างเทคนิค อุตสาหกรรมและการพัฒนาหลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้สถานศึกษามีศักยภาพที่ผลิตนักเรียน/นักศึกษาให้มีคุณภาพ สามารถเชื่อมต่อกับการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้มากขึ้น เป็นเรื่องเร่งด่วนสำคัญจึงได้ให้มีการลงนามร่วมมือระหว่างทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา การพัฒนาครู วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ การเชื่อมโยงเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา และการพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาเพื่อการเชื่อมต่อดระดับอุดมศึกษา

สำหรับการร่วมมือกับภาคเอกชนนั้นได้พิจารณาเห็นว่า ภาคเอกชนมีทรัพยากรที่จะจัดให้บริการการศึกษาได้จำนวนมากทั้งบุคลากรและแหล่งฝึกปฏิบัติงานในภาคเอกชน โดยเฉพาะบุคลากรในภาคเอกชนนั้นมีประสบการณ์สูงมากในทุกสาขาวิชา หากได้มีโอกาสสละเวลามาให้ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่นิสิตนักศึกษาก็จะช่วยสร้างประสบการณ์วิชาชีพให้แก่ นิสิตนักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น จึงได้ให้จัดทำฐานข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิในภาคธุรกิจเอกชนทุกสาขา โดยความร่วมมือจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย รวมทั้งองค์กรอุตสาหกรรมโดยตรง รวมทั้งได้ขอความร่วมมือจากรัฐบาลเยอรมันจัดส่งผู้เชี่ยวชาญ

มาศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง Technical University เพื่อเป็นต้นแบบความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรมต่อไป ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว จะทำให้การใช้ทรัพยากรของประเทศคุ้มค่าและฉีกกำลังการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ตามเป้าหมายโดยเร็ว นอกจากนี้จะยังช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ที่มีคุณภาพให้กับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พร้อมกันไปด้วย

6. ด้านสังคม

6.1 การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและทำนุบำรุงศาสนา

6.1.1 การจัดตั้งสภาวัฒนธรรมจังหวัด/อำเภอ/ตำบล

ขณะนี้ได้จัดตั้งสภาวัฒนธรรมจังหวัดได้ครบทุกจังหวัด และจัดตั้งสภาวัฒนธรรมอำเภอ/ตำบลที่มีความพร้อม ปัจจุบันได้จัดตั้งไปแล้วประมาณ 700 สภา โดยคณะกรรมการของสภาวัฒนธรรมจะประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ เอกชน สมาคม มูลนิธิ ชมรม พ่อค้า ในรูปของเบญจภาคี ซึ่งการทำงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัดประสบความสำเร็จด้วยดี โดยได้จัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งสนับสนุนในส่วนของสภาวัฒนธรรมอำเภอ/ตำบล ส่วนหนึ่งสามารถทำงานด้วยตนเองได้ ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะนี้เป็นการกระจายอำนาจการดำเนินงานวัฒนธรรมในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเองตัดสินใจเอง

6.1.2 การดำเนินงานปีสิบบ้านวัฒนธรรมไทย (พ.ศ. 2538 - 2540)

ได้ดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานวัฒนธรรมของชาติได้ดำรงคงอยู่ โดยในปี 2540 นี้ได้เน้นเรื่องวัฒนธรรมกับสื่อมวลชน มีการจัดการประชุมสัมมนาสื่อมวลชนทั่วประเทศ เพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม และถ่ายทอดงานวัฒนธรรม เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องให้กับสื่อมวลชน มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เรื่องการประหยัด ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นอกจากนี้ยังได้จัดพิมพ์เอกสารด้านวัฒนธรรมเพื่อมอบให้กับหน่วยงานรัฐ เอกชน สถานศึกษาทั่วประเทศ เป็นเอกสารเพื่อการเผยแพร่ความรู้และการสร้างความเข้าใจให้กับบุคคลทุกองค์กร ดำเนินการจัดกิจกรรมภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ ได้ร่วมกับชมรมและสมาคมไทยในต่างประเทศ โดยการสนับสนุนของเอกอัครราชทูตและกงสุลไทยในประเทศสมาชิกรัฐสวิสเซอร์แลนด์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน และเครือรัฐออสเตรเลีย และนอกจากนี้ได้จัดกิจกรรมอื่น ๆ อีก เช่น งานมหกรรม วัฒนธรรมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับต่างประเทศเผยแพร่ศิลปะมวยไทย ส่งเสริมการถ่ายทอดการสอนดนตรีไทยในระบบโรงเรียน เป็นต้น

6.1.3 การอนุรักษ์และบูรณะโบราณสถาน

ได้บูรณะและอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์ 4 แห่ง คือ เชียงใหม่ เชียงแสน สุพรรณบุรี ลพบุรี บูรณะและปฏิสังขรณ์วัดอรุณราชวราราม กรุงเทพมหานคร วัดมหาธาตุ กรมหลวงอินทราธิบดี วัดนครศรีธรรมราช และวัดพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา อุทยานประวัติศาสตร์ 9 แห่ง จัดตั้งและปรับปรุง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติประจำจังหวัด 5 แห่ง ก่อสร้างอาคารหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงครองราชย์ 50 ปี 1 หลัง ก่อสร้างอาคารหอสมุดแห่งชาติ 4 มุมเมือง ในส่วนกลาง 1 แห่ง และจัดตั้งวิทยาลัยนาฏศิลป์ขึ้นใหม่อีก 2 แห่ง

6.1.4 การทำนุบำรุงศาสนา

ได้ดำเนินการตามโครงการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน และอุทยานการศึกษาในวัดพัฒนาคาสนสถานต่างๆ จำนวน 4,697 วัด จัดสรรเงินอุดหนุนสมทบกิจกรรมแก่องค์กรศาสนาต่างๆ 509 แห่ง อุดหนุนการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญและแผนกธรรม - บาลี โดยอุดหนุนนักเรียนพระปริยัติธรรมในส่วนภูมิภาคได้จัดสรรเงินอุดหนุน และโอนไปให้คณะกรรมการศาสนาจังหวัดพิจารณาจัดสรรให้นักเรียนพระปริยัติธรรมในสังกัด 3,140 สำนัก และนักเรียนพระปริยัติธรรมในส่วนกลาง 85 สำนัก จัดอบรมหลักสูตรฝึกหัดครูสอนพระปริยัติธรรม (ชั้นสูง) 3 แห่ง จัดประชุมประสานงานและพัฒนากาสนศึกษา 2 แห่ง จัดประชุมสัมมนาหลักสูตร 1 ครั้ง จัดโครงการเผยแพร่ศีลธรรมทางสื่อมวลชนโดยจัดรายการโทรทัศน์ 36 ครั้ง ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง 52 ครั้ง จัดโครงการถวายความรู้แก่พระสังฆาธิการทั่วประเทศ และโครงการจัดหาน้ำเพื่อการอุปโภคสำหรับพระภิกษุสามเณร

6.2 ด้านสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส

6.2.1 สตรี

6.2.1.1 การจัดตั้งและพัฒนาองค์กรสตรี

รัฐบาลถือว่าสตรีเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งและพัฒนาองค์กรสตรีทุกระดับ คือ ระดับหมู่บ้าน (กพสม.) มี 62,879 คณะ สมาชิก 535,387 คน ระดับตำบล (กพสต.) มี 6,934 คณะ สมาชิก 188,614 คน ระดับอำเภอ (กพสอ.) มี 847 คณะ สมาชิก 21,050 คน และระดับจังหวัด (กพสจ.) มี 75 คณะ สมาชิก 2,695 คณะ ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรสตรีเป็นแกนนำในการตัดสินใจ ร่วมแก้ไขปัญหาของตนเอง พัฒนาท้องถิ่นตนเอง และได้มีการส่งเสริมอาชีพเพื่อเสริมรายได้ให้สตรี

6.2.1.2 การสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรี

รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้การคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี ไม่ให้ถูกล่วงลงหรือถูกแสวงหาประโยชน์ไปในทางมิชอบ คุ้มครองและพัฒนาอาชีพแก่สตรีที่อายุต่ำกว่า 18 ปีที่พ้นโทษจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และให้การสงเคราะห์และฝึกอาชีพแก่สตรีด้อยโอกาสทางสังคมในชนบท ซึ่งผลความก้าวหน้าการดำเนินงานมีดังนี้ การคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ จัดตั้งสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ให้การช่วยเหลือแก่สตรีที่ประสบปัญหาทางสังคมต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ 4 แห่ง คือ สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านนาวิสวัสดิ์ จังหวัดนครราชสีมา สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านสองแคว จังหวัดพิษณุโลก และสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจุบันให้การสงเคราะห์และฝึกอาชีพ จำนวน 454 คน จากเป้าหมายปีละ 1,250 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3

- การฝึกอบรมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้ทำการฝึกอบรมอาชีพแก่สตรีและเยาวชนสตรียากจนในชนบทที่จะจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว และไม่มีโอกาสศึกษาต่อเป็นการป้องกันมิให้สตรีชนบทถูกล่วงลงไปแสวงหาประโยชน์ หรือประพฤตินในทางที่ไม่เหมาะสม เป้าหมายปีละ 5,150 คน โดยจัดอบรมปีละ 2 รุ่น จำนวน 4,835 คน พัฒนาอาชีพหลักสูตรใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยการร่วมมือกับภาคเอกชน ได้แก่ จัดอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุและเด็ก ให้กับเยาวชนสตรีที่จบการศึกษาชั้น ม.3 โดยคัดเลือกเยาวชนสตรีจากภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เข้าอบรมเป็นเวลา 6 เดือน เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี 2537 มีผู้สำเร็จการอบรมแล้วจำนวน 483 คน อยู่ระหว่างการอบรม 256 คน จัดอบรมฝึกอาชีพหลักสูตรผู้ช่วยแม่บ้านและพนักงานทำความสะอาดสำนักงาน ระยะการฝึก 1 เดือน อบรมปีละ 12 รุ่น ๆ ละ 350 คน รวมปีละ 4,200 คน

6.2.1.3 การดำเนินการตามโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบท

โครงการดังกล่าวดำเนินการในรูปของหน่วยฝึกอาชีพเคลื่อนที่ให้แก่สตรีที่เลิกค้าประเวณี เยาวสตรีกลุ่มเสี่ยงในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 29 จังหวัด โดยฝึกอาชีพหลักสูตรระยะสั้น 88 วัน และให้การช่วยเหลือเบี้ยยังชีพแก่ผู้เข้าอบรมวันละ 50 บาท รวมทั้งสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มประกอบอาชีพภายหลังสำเร็จการฝึกอบรม สนับสนุนด้านการจัดหาตลาด และเงินทุนหมุนเวียนประกอบอาชีพอย่างครบวงจร เพื่อช่วยปรับเปลี่ยนอาชีพ และป้องกันมิให้เยาวชนสตรีกลุ่มเสี่ยงไปประกอบอาชีพไม่เหมาะสม ได้ปีละ 2,500 คน ผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 - ปัจจุบัน จำนวน 10,647 คน ปี 2540 จำนวน 2,502 คน งบประมาณ

จำนวน 65.80 ล้านบาท ตลอดจนได้สนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพ เช่น ให้อู๋ยิมเป็นทุนประกอบอาชีพ โดยไม่เสียดอกเบี้ยในวงเงิน 10,000 บาท ผ่อนชำระในเวลา 5 ปี โดยให้บริการได้ปีละ 1,000 ราย ผลการดำเนินงานให้อู๋ยิมไปแล้ว 856 ราย เป็นเงิน 4,931,620.38 บาท เงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมอาชีพสตรีแก่สตรีที่สำเร็จการฝึกอบรมจากโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบท และจากศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีที่มีการรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้า อู๋ยิมเป็นเงินสำรองเพื่อการลงทุนจัดซื้อวัตถุดิบที่ต้องนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ โดยให้บริการปีละ 2,500 ราย ผลการดำเนินงานให้อู๋ยิมไปแล้ว 402 ราย เป็นเงิน 960,200 บาท (งบประมาณ 50 ล้านบาท เป็นเงินทุนหมุนเวียน) และจัดหางานให้แก่สตรีผู้สำเร็จการฝึกอบรมอาชีพ เพื่อให้มีงานทำ มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ปีละ 1,500 คน ดำเนินการไปแล้วจำนวน 2,599 ราย

6.2.2 เด็กและเยาวชน

6.2.2.1 การสนับสนุนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและกองทุนพัฒนาเด็กชนบทในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) ก็เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กและแบ่งเบาภาระผู้ปกครองเด็ก ส่วนกองทุนพัฒนาเด็กชนบทในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นั้น จัดตั้งเพื่อมุ่งช่วยเหลือเด็กก่อนวัยเรียนในชนบทที่ยากจน ปัจจุบันกองทุนฯ มีเงินทั้งสิ้น 76,647,960 บาท ได้ให้ความช่วยเหลือเด็กยากจนในศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 6,220 ศูนย์ เด็กมากกว่า 277,000 คน และได้จัดโครงการบริการศึกษาแก่เด็กเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนชั้นประถม สามารถดำเนินการได้ 416 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 96.96 ของโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวนนักเรียน 25,000 คน

6.2.2.2 การสนับสนุนงานศูนย์เยาวชนตำบล

เยาวชนเป็นวัยสำคัญซึ่งเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต จึงจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังให้มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อการพัฒนาครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ตลอดจนสร้างภาวะการเป็นผู้นำ ศูนย์เยาวชนตำบล (ศยต.) ปัจจุบันมี 6,880 ศูนย์ สมาชิกจำนวน 957,605 คน ได้รับการส่งเสริมอาชีพ 7,816 กลุ่ม จำนวน 132,943 คน มีการจัดตั้งศูนย์กีฬาประจำหมู่บ้าน ตำบล จำนวน 6,868 แห่ง และยังได้สนับสนุนโครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนระหว่างไทย-แคนาดา และไทย-สวีเดน รวม 42 คน เพื่อให้เยาวชนแต่ละประเทศได้มีโอกาสศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตซึ่งกันและกัน มาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน

6.2.2.3 การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กยากจน

รัฐบาลได้ให้การสนับสนุน สงเคราะห์ พิณฟู และพัฒนาเด็กที่ประสบปัญหาครอบครัวยากจนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา อาชีพ และความมั่นคงในชีวิต โดยให้

การบริการด้านคำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหา ตลอดจนให้การสงเคราะห์เป็นเงินทุนการศึกษา ทุนประกอบอาชีพ แบ่งนม อาหารเสริม เครื่องใช้อุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ เพื่อให้เด็กได้เจริญเติบโตเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพของสังคม โครงการที่สนับสนุนตามนโยบายการช่วยเหลือเด็กยากจน คือโครงการสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน โครงการสงเคราะห์เด็กนักเรียนขาดแคลน โครงการส่งเสริมและพัฒนาเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กและสถานสงเคราะห์เด็กเอกชน และโครงการส่งเสริมการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กปฐมวัยในชุมชนด้วยโอกาส

6.2.2.4 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน

เพื่อเป็นการให้การคุ้มครองสวัสดิภาพ การปรับสภาพฟื้นฟูจิตใจ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และเพื่อส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพแก่เด็กเร่ร่อน ขอดาน ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่วัย เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม เด็กถูกทารุณกรรม และเด็กถูกแสวงหาผลประโยชน์ ซึ่งมีอายุแรกเกิดถึง 18 ปี ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญาและสังคม รัฐบาลได้จัดให้มีบริการรับเรื่องราวร้องทุกข์ การแก้ไข ปัญหา บริการติดตามปรับพฤติกรรม การแก้ไขปัญหาคครอบครัวอย่างใกล้ชิด และรับเด็กเข้ารับการสงเคราะห์ ปรับสภาพจิตใจและพฤติกรรมที่เหมาะสมในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน และสถานสงเคราะห์เด็กเพื่อให้เด็กที่ประสบปัญหาเหล่านี้ได้เรียนรู้ระเบียบวินัย การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนรู้จักแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม รวมทั้งได้จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์และครอบครัวบุญธรรม ให้แก่เด็กที่ไม่อาจอยู่กับครอบครัวเดิมหรือไม่มีครอบครัวโดยเร็วที่สุดทั้งแบบชั่วคราวและถาวร และช่วยค่าเลี้ยงดูบางส่วนหรือเครื่องอุปโภคบริโภคด้วย

6.2.2.5 การจัดทำแผนพิทักษ์คุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน และครอบครัว

วัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดได้รับการพิทักษ์คุ้มครอง และแก้ไขฟื้นฟูให้สามารถกลับตนเป็นพลเมืองดี ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยจะดำเนินการปรับปรุงระบบการแก้ไข บำบัดฟื้นฟู สงเคราะห์ ปรับปรุงโครงสร้างและระบบบริหารงาน ศาลเยาวชนและครอบครัวกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ขยายงานพิทักษ์คุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน และครอบครัว พัฒนางานตุลาการ และพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยแผนดังกล่าวได้บรรจุนโยบายการจำแนกเด็กและเยาวชน เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมในสถานฝึกอบรม การเปิดทำการศาลเยาวชนให้ครบทุกจังหวัดทั่วประเทศภายในปี 2549 และเน้นการประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของเด็ก เยาวชน และครอบครัว ทั้งองค์กรภาครัฐ และองค์กรเอกชน โดยจะทำความตกลงระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับองค์กรเอกชน เช่น มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก เป็นต้น ซึ่งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะทำให้เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดได้รับการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิ และได้รับการช่วยเหลือดูแลแก้ไขฟื้นฟูจากหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถกลับตน

เป็นพลเมืองดี ไม่หวนกลับไปทำความเดือดร้อนในสังคมหรือกระทำความผิดใหม่ และหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และครอบครัวสามารถเข้าไปยับยั้งการกระทำความผิด หรือการล่วงละเมิดสิทธิเด็ก เยาวชน บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลในครอบครัวได้ทันที

6.2.2.6 การสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

สภาพปัญหาของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขไปในทางที่ดีไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ตลอดจนศีลธรรม นอกจากจะให้บริการด้านการแก้ไข ป้องกัน และช่วยเหลือด้านวัตถุแล้ว ยังช่วยเหลือด้านฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาศักยภาพเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทศนคติ แนวคิด ที่มีผลต่อตนเอง และสังคมในทางที่ดีขึ้น ดังนั้นในการดำเนินการให้การสงเคราะห์จึงต้องใช้วิธีการปฏิบัติหลายวิธี เพื่อเน้นยุทธวิธีในการดำเนินงาน ด้านการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาโดยเริ่มตั้งแต่เด็กที่ถูกจับกุมส่งตัวมาควบคุมไว้เพื่อรอการพิจารณาคดีและภายหลังการปลดปล่อยสู่สังคม ซึ่งเด็กที่กระทำผิดจะต้องได้รับการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องโดยมีการประสานงานกับหน่วยงานแต่ละแห่งเช่น กรมประชาสัมพันธ์ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก เพื่อขอรับการช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัยของเด็กและเยาวชน เงินทุนประกอบอาชีพ ทุนบรรพชา ส่วนการดำเนินการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ได้แก่ การสงเคราะห์เด็กและเยาวชนในสถานแรกรับ เช่น ให้คำปรึกษา สงเคราะห์ของใช้ที่จำเป็น และจัดหางาน การสงเคราะห์เด็กและเยาวชนในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เช่น สงเคราะห์ช่วยเหลือของใช้ที่จำเป็น จัดกิจกรรมค่ายเยาวชน ค่ายครอบครัวเยาวชน ให้คำแนะนำ จัดการบรรพชาให้กับเยาวชน จำนวน 50 คน เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม ๒๕๔๗ และการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย เช่น สงเคราะห์ค่าพาหนะ เสื้อผ้า เงินทุนประกอบอาชีพ และทุนการศึกษา เป็นต้น

6.2.2.7 การเปิดศูนย์ให้คำปรึกษาและแนะแนวปัญหาเยาวชนและครอบครัว

พฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชนโดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเสี่ยงในการกระทำผิด หรือมีการเบี่ยงเบนในความประพฤติ ส่วนใหญ่มักจะขาดผู้ชี้แนะหรือให้คำปรึกษาดังนั้น เพื่อให้เยาวชนได้มีที่ให้คำปรึกษาก่อนการกระทำผิดหรือเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของศาลเยาวชนเองให้ได้รับคำปรึกษา รวมทั้งเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวที่ขัดแย้งกันได้หันหน้าเข้าหากันและเข้าใจกัน รัฐบาลจึงได้ดำเนินการเปิดศูนย์ให้คำปรึกษาแนะแนวปัญหาเยาวชนและครอบครัว ณ อาคารศาลอาญากรุงเทพใต้ ตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม 2540 และมีเยาวชนสนใจขอรับคำปรึกษาเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนด และต่อไปจะได้ขยายผลให้เยาวชนได้รับประโยชน์โดยทั่วถึงกันในโอกาสต่อไป

6.2.2.8 การปรับปรุงระบบการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด โดยวิธีการชุมชนบำบัด (Therapeutic Community)

ในสถานการณ์ปัจจุบัน เด็ก เยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญา โดยเฉพาะเกี่ยวกับยาเสพติดมีจำนวนสูงขึ้น ระบบการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนของสถานพินิจ ฯ ที่กระทำผิดคดีอื่น ไม่สามารถใช้ในการบำบัดแก้ไขเด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพได้ ดังนั้น จึงได้พิจารณานำวิธีการชุมชนบำบัด (Therapeutic Community) มาปรับประยุกต์ใช้ในกระบวนการยุติธรรม เพื่อบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูสมรรถภาพของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ฯ ดังนั้น ศาลเยาวชนและครอบครัวได้ริเริ่มนำวิธีการชุมชนบำบัดมาประยุกต์ใช้กับเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่สถานบำบัดบ้านอุเบกขา และสถานฟื้นฟูบ้านอุเบกขา ได้ผลเป็นที่น่าพอใจจึงได้นำวิธีการนี้ใช้กับคดีทุกประเทศ ที่สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปราณีได้ผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจเช่นกัน ขณะนี้จึงได้มีนโยบายที่จะใช้วิธีการดังกล่าวไปใช้ในสถานพินิจทั่วประเทศ นอกจากนี้วิธีการชุมชนบำบัดยังช่วยผ่อนคลายแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการดูแลเด็กและเยาวชนได้อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งการพัฒนากระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในเด็กและเยาวชนของสถานพินิจ ฯ จะเน้นที่คุณภาพ บริการ และการขยายงานบำบัดรักษา โดยใช้ขบวนการชุมชน และครอบครัวให้มีส่วนร่วมและเป็นการพัฒนาและวางรากฐานระบบการจัดทำแผน การติดตาม และประเมินผล การบริหาร การป้องกันและแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ในกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อสะท้อนปัญหาเหล่านั้น เพื่อการวางแผน การแก้ไข และการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

6.2.2.9 การพัฒนาฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน

ประเทศไทยได้รับความช่วยเหลือแบบให้เปล่าจากรัฐบาลญี่ปุ่น ในการก่อสร้างสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ตำบลคลองโยง กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัด นครปฐม ซึ่งเป็นสถานฝึกและอบรมที่มุ่งเน้นการดำเนินงานด้านการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู และฝึกวิชาชีพ ให้แก่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ซึ่งมีด้วยกัน 8 วิชาชีพ โดยมีกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรม 1 ปี สามารถรับเด็กและเยาวชนได้ 200 คนต่อปี ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางตระหนักถึงความจำเป็น ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ตลอดจนวิธีการฝึกวิชาชีพ จึงได้นำหลักวิชาการใหม่และเทคนิควิธีการขั้นสูงเข้ามาพัฒนา รวมทั้งสนับสนุน ส่งเสริมเพื่อยกระดับความรู้ ทักษะ และความสามารถของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานฝึกและ อบรมแห่งนี้เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานสากล และเป็นธรรม มีการจัดตั้งสถานอบรมเด็กและเยาวชน สิรินธร ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ดำเนินการปรับปรุง แก้ไขระบบการดำเนินงานของสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล

จังหวัดนครปฐม โดยได้กำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะการฝึกอบรมเบื้องต้น ระยะการฝึกอบรมทางด้านวิชาชีพ และระยะเตรียมการก่อนปล่อยโดยได้กำหนดเปิดรับเยาวชนปีละ 2 ครั้ง จำนวน 200 คน และได้ปรับปรุงระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนควบคู่กับการฝึกวิชาชีพปรับปรุงหลักสูตรการฝึกวิชาชีพ

6.2.2.10 การพัฒนาระบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติด

ปัจจุบันจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่เกี่ยวกับคดียาเสพติดและเด็กที่ติดยาเสพติดมากกระทำความผิดในคดีอื่น ๆ นั้น มีจำนวนมากขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี การที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนละเว้นจากการเสพยาเสพติดให้โทษและให้ได้รับการบำบัดอย่างจริงจังและต่อเนื่องนั้น เท่าที่ผ่านมาทางสถานฝึกอบรมต่าง ๆ มีข้อจำกัดในเรื่องของระบบของสถานฝึกอบรมที่มุ่งเน้นให้การเรียนการสอนและการฝึกวิชาชีพมากกว่าที่จะให้ความสำคัญในเรื่องของการบำบัดรักษาฟื้นฟูเด็กที่ติดยาเสพติดโดยตรง รัฐบาลเห็นความจำเป็นในเรื่องนี้จึงได้ดำเนินการปรับปรุงอาคารสถานที่ของสถานกักกันและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านอุเบกขาเป็นสถานบำบัดเด็กและเยาวชนผู้ติดยาเสพติดและสถานฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติด และจัดซื้อครุภัณฑ์ตลอดจนให้การฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน การนำไปศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ สำหรับการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่นั้นได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ จากงบประมาณแผนป้องกันและแก้ไขยาเสพติด จำนวน 405,000 บาท และจากหน่วยงานภาคเอกชน องค์การ Daytop องค์การระหว่างประเทศ ภายใต้แผนโคลัมโบ ซึ่งได้รับงบประมาณในการจัดการฝึกอบรมระหว่างประเทศในหัวข้อเรื่อง Training on Policy Development in the Administration and Management of Juvenile Drug Abusers ซึ่งจะเกิดประโยชน์และสามารถลดปัญหาความไม่เหมาะสมในเรื่องการจัดการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดตามปกติ และเด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติด ซึ่งมีระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูที่แตกต่างกันออกไป และสามารถบำบัดรักษาได้อย่างน้อยไม่ต่ำกว่าปีละ 700 คน

นอกจากนี้ จากการศึกษาที่ปัจจุบันมีผู้ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก เป็นปัญหาสำคัญของประเทศก่อให้เกิดความสูญเสีย ด้านเศรษฐกิจ สังคม และกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของประเทศตลอดมา ดังนั้นการจัดตั้งศูนย์สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จึงเป็นสิ่งที่จะต้องทำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเป็นการลดปริมาณผู้ติดยาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศให้ลดลง และหมดไปเป็นที่สุด ขณะนี้คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบในหลักการในการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไปแล้วตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2540 มีการแก้ไขพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534 และเตรียมการเพื่อจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

6.2.3 ด้านผู้สูงอายุ

รัฐบาลได้ให้การสงเคราะห์และจัดสวัสดิการคนชรา เพื่อให้ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้รับการสงเคราะห์และสวัสดิการที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชน และสังคมได้อย่างปกติสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้สงเคราะห์คนชราในสถานสงเคราะห์ จำนวน 16 แห่ง โดยมีเป้าหมายที่จะรับผู้สูงอายุ ที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน เช่น ยากจน ไม่มีผู้อุปการะดูแล ไม่มีที่อยู่อาศัย เข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์ จำนวน 2,612 คน ขณะนี้ให้การสงเคราะห์ผู้สูงอายุจำนวน 2,456 คน สงเคราะห์คนชราภายนอกสถานสงเคราะห์ (ศูนย์บริการผู้สูงอายุ) จำนวน 13 แห่ง เป็นการให้บริการแก่ผู้สูงอายุที่อยู่ตามบ้าน แต่ต้องการรับบริการต่างๆ ของรัฐ โดยบริการที่จัดให้มี 3 ลักษณะ คือ บริการแบบเข้าไปเยี่ยมกลับภายในศูนย์ เช่น การออกกำลังกาย กายภาพบำบัด สังคมสงเคราะห์ เป็นต้น กำหนดเป้าหมาย 197,000 ราย ขณะนี้ให้บริการแก่ผู้สูงอายุ จำนวน 358,453 ราย บริการบ้านพักฉุกเฉิน เป็นบริการที่จัดให้กับผู้สูงอายุที่ต้องการที่พักอาศัยชั่วคราว กำหนดเป้าหมาย 50 คน ขณะนี้ให้บริการแก่ผู้สูงอายุ จำนวน 230 คน บริการหน่วยเคลื่อนที่ เป็นบริการที่จัดให้กับผู้สูงอายุที่อยู่บ้าน ไม่สามารถใช้บริการของศูนย์ได้มีเป้าหมาย 2,600 คน ขณะนี้ให้บริการแก่ผู้สูงอายุ จำนวน 7,984 คนงบประมาณที่ได้รับในการจัดบริการการให้การสงเคราะห์คนชราในสถานสงเคราะห์และศูนย์บริการผู้สูงอายุ เป็นเงิน 102,146,000 บาท นอกจากนี้ ยังให้การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในชุมชนเป็นเงินรายละ 200 บาท/เดือน จนตลอดชีวิตด้วย โดยมีเป้าหมายที่จะให้การช่วยเหลือ 291,970 คน

6.2.4 ผู้ด้อยโอกาส

6.2.4.1 การสงเคราะห์ด้านสวัสดิการและการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

เพื่อให้คนพิการได้รับการคุ้มครอง สงเคราะห์ พัฒนา และการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยวิธีการทางการแพทย์ ทางการศึกษา ทางสังคม และอาชีพ ตลอดจนแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพจิตอุปสรรคต่างๆ ทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่คนพิการ รวมทั้งให้สังคมมีส่วนร่วมในการเกื้อกูลและฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ รัฐบาลได้ให้การสงเคราะห์ครอบครัวคนพิการที่ประสบปัญหาทุกข์ยากเดือดร้อน โดยให้ความช่วยเหลือเป็นเงินและสิ่งของบริโภคและอุปโภค จำนวน 25,275 คน ให้การสงเคราะห์ด้านอุปกรณ์และเครื่องช่วยความพิการแก่คนพิการที่มีความจำเป็น และได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากแพทย์แล้ว เช่น รถโยก รถเข็นที่นั่ง สะโพกเทียม การเปลี่ยนเลนส์ตา และอื่นๆ โดยใช้งบประมาณทั้งในส่วนราชการและผู้มีจิตศรัทธาบริจาคสมทบ จำนวน 2,437 คน การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน โดยส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในชุมชนของตน โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อให้คนพิการได้อยู่กับครอบครัวในชุมชนของตน อย่างเป็นปกติสุข โดยประสานความร่วมมือกับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4,414 คน

6.2.4.2 การจ่ายเบี้ยยังชีพคนพิการ

เพื่อส่งเสริมให้คนพิการสามารถอาศัยอยู่กับครอบครัวและชุมชน แทนการเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์ รัฐบาลได้จ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่คนพิการคนละ 500 บาท ต่อเดือน ตลอดชีพ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540 เป็นต้นไป ตั้งเป้าหมายไว้จำนวน 6,800 คน ทั่วประเทศ เป็นเงิน 40.8 ล้านบาท จะเพิ่มเป็น 30,000 คน ในปีงบประมาณ 2541 และจำนวน 55,000 คน ในปีงบประมาณ 2542 ซึ่งขณะนี้ คณะอนุกรรมการสาขาฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการประจำจังหวัด ทั่วประเทศ ได้พิจารณาอนุมัติจ่ายเบี้ยยังชีพแก่คนพิการที่มีคุณสมบัติที่กำหนดแล้ว จำนวน 4,965 คน

6.2.4.3 การฝึกอาชีพ

ได้จัดฝึกอบรมอาชีพสาขาต่างๆ ให้แก่คนพิการในวัยทำงาน อายุ ระหว่าง 17 - 40 ปี เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานคนพิการที่เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการอยู่ในทุกภูมิภาค จำนวน 7 แห่ง ฝึกอาชีพจำนวน 13 สาขา เช่น ช่างตัดเสื้อผ้าชาย - สตรี ช่างซ่อมวิทยุ - โทรทัศน์ ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมเครื่องยนต์และมอเตอร์ไซด์ ช่างตัดผมชาย ช่างเสริมสวย ช่างเย็บหนัง ช่างถม ช่างศิลปหัตถกรรม พนักงานพิมพ์ดีด - คอมพิวเตอร์ ช่างเชื่อมโลหะ และทำกรอบรูปวิทยาศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพคนพิการ พื้นฐาน ความรู้ และตลาดแรงงาน รวมทั้งความเหมาะสมในภูมิภาค

นอกจากบริการฝึกอบรมวิชาชีพแก่คนพิการในศูนย์ ฯ แล้ว ได้ให้การ สนับสนุนแก่คนพิการที่กำลังฝึกอบรมอาชีพให้ได้รับการศึกษาสายสามัญ โดยประสานกับกรม การศึกษานอกโรงเรียนเปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ในระดับประถมและมัธยมศึกษา ซึ่งปัจจุบันมี คนพิการเข้าเรียนทั้งสิ้นจำนวน 348 คน คนพิการที่สำเร็จการฝึกอบรมอาชีพจากศูนย์ ฯ จะได้รับ วุฒิบัตรทั้งสายอาชีพและสายสามัญควบคู่ไปด้วย ตามระดับความสามารถของแต่ละคน รวมทั้ง การส่งเสริมให้คนพิการได้เข้ารับการฝึกอาชีพในสถานศึกษาวิชาชีพของหน่วยงานภาครัฐ ร่วมกับ คนปกติ ได้แก่ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา และหน่วยงานภาค เอกชนที่ให้บริการ เป็นต้น ตลอดจนแนะแนวทางอาชีพให้แก่คนพิการอีกจำนวนมาก

6.2.4.4 การดำเนินงานตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจ้างงานคนพิการ

รัฐบาลได้จัดบริการจัดหางานให้แก่คนพิการที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการทางอาชีพแล้ว และคนพิการที่สามารถทำงานได้ในตำแหน่งที่สถานประกอบการกำหนด เข้าทำงานตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสมกับสภาพความพิการ ตามกฎกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม เรื่อง การจ้างงานคนพิการ และส่งเงินเข้ากองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ที่กำหนดให้สถานประกอบการเอกชนที่มีลูกจ้างทุกสองร้อยคนต่อคนพิการหนึ่งคน โดยประสาน ความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้บริการจัดหางานแก่คนพิการ ปัจจุบันมีคนพิการได้รับ การจ้างงานในสถานประกอบการต่างๆ แล้ว จำนวน 5,083 คน ส่วนใหญ่จะเป็นคนพิการประเภท

พิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว โดยเฉพาะตำแหน่งพนักงานเย็บจักรอุตสาหกรรม ได้รับคนพิการเข้าทำงานมากที่สุด

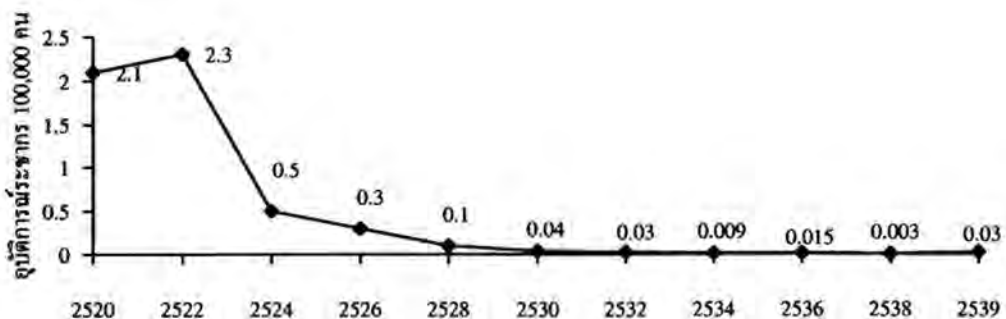
6.2.4.5 การดำเนินงานโดยกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

กองทุนดังกล่าวได้กู้ยืมเงินกองทุน ฯ เพื่อประกอบอาชีพอิสระของคนพิการ ให้บริการกู้ยืมเงินแก่คนพิการจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เพื่อเป็นทุนเริ่มต้นในการประกอบอาชีพ หรือเป็นทุนในการขยายกิจการที่ดำเนินงานแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี เพื่อส่งเสริมอาชีพอิสระให้แก่คนพิการที่ไม่ประสงค์จะเข้าทำงานในสถานประกอบการ โดยให้กู้ได้รายละไม่เกิน 20,000 บาท ส่งให้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี โดยไม่เสียดอกเบี้ย ซึ่งในปีงบประมาณ 2540 มีคนพิการกู้เงินประกอบอาชีพแล้ว ทั้งสิ้นจำนวน 3,298 คน จำนวนคนพิการกู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการสะสมตั้งแต่เริ่มดำเนินงานถึงปัจจุบัน จำนวน 5,369 คน โดยประกอบอาชีพต่างๆ เช่น ค้าขาย เกษตรกรรม และรับจ้าง

6.3 ด้านสาธารณสุข

6.3.1 การรณรงค์ให้วัคซีนโปลิโอแก่เด็กพร้อมกันทั่วประเทศ

โรคโปลิโอ เป็นโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน ซึ่งเคยเป็นสาเหตุการป่วยตาย และพิการเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงได้กำหนดเป้าหมายที่จะกวาดล้างโรคโปลิโอให้หมดไปจากประเทศไทย โดยการใช้มาตรการเฉพาะคือ การรณรงค์ให้วัคซีนโปลิโอแก่เด็กในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อให้เด็กกลุ่มอายุดังกล่าวมีภูมิคุ้มกันต่อโรคโปลิโอสูงเพียงพอที่จะป้องกันการเกิดโรค ซึ่งผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2540 สามารถให้วัคซีนโปลิโอแก่เด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ครอบคลุมถึงร้อยละ 97.72 ซึ่งส่งผลให้อุบัติการณ์ของโรคโปลิโอลดลงอย่างรวดเร็วจาก 2.1 ต่อประชากร 100,000 คน ในปี 2520 เป็น 0.03 ต่อประชากร 100,000 คนในปี 2539

ภาพแสดงอุบัติการณ์ป่วยของโรคโปลิโอในประเทศไทย

ที่มา : กองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

6.3.2 การยกฐานะโรงพยาบาล

เพื่อขยายขีดความสามารถของโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ให้มีมาตรฐานและคุณภาพสูงขึ้น และเพื่อรองรับปัญหาสาธารณสุขและความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลได้ให้ดำเนินการโครงการยกฐานะโรงพยาบาลเป็น 2 ระดับ คือ

1) การยกกระตบฐานะโรงพยาบาลชุมชนเป็นโรงพยาบาลทั่วไป ดำเนินการได้ 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 (จากเป้าหมาย 2 แห่ง) อันได้แก่ โรงพยาบาลเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และโรงพยาบาลเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2) การยกกระตบโรงพยาบาลทั่วไปเป็นโรงพยาบาลศูนย์ จำนวน 15 แห่ง ดำเนินการได้ 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40.0 (จากเป้าหมาย 15 แห่ง) อันได้แก่ โรงพยาบาลอุตรดิตถ์ โรงพยาบาลบุรีรัมย์ โรงพยาบาลสุรินทร์ โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา โรงพยาบาลระยอง และโรงพยาบาลตรัง

6.3.3 การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแพทย์

จากสภาพปัญหาการขาดแคลนแพทย์ ในภาพรวมของประเทศที่มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข พบว่าในปี 2539 มีความต้องการแพทย์ถึง 13,195 คน แต่ขณะนี้มีแพทย์อยู่เพียง 6,410 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 48.6 ของความต้องการเท่านั้น รัฐบาลจึงได้ดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแพทย์ 4 มาตรการ ดังนี้

6.3.3.1 การเพิ่มกำลังการผลิตแพทย์ ได้แก่ โครงการผลิตแพทย์เพิ่มของประเทศไทย (พ.ศ. 2536-2544) จำนวนปีละ 340 คน ของทบวงมหาวิทยาลัย โดยแพทย์รุ่นแรกจะจบการศึกษาในเดือนเมษายน 2542 และ โครงการร่วมผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท จำนวนปีละ 300 คน ของกระทรวงสาธารณสุขร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัย โดยการผลิตแพทย์ในรูปแบบที่นักศึกษาเรียนปี 1-3 ที่มหาวิทยาลัยและเรียนปี 4-6 ที่ศูนย์แพทยศาสตรศึกษา (โรงพยาบาลศูนย์ของกระทรวงสาธารณสุข 10 แห่ง) ซึ่งได้รับงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อจัดการเรียนการสอนนักศึกษาแพทย์เป็นเงิน 300,000 บาท ต่อคนต่อปี ซึ่งขณะนี้สามารถรับนักศึกษาแพทย์ในโครงการ ฯ ได้ 204 คน คิดเป็นร้อยละ 93.5 ของเป้าหมาย ดังตารางที่ 1 และเมื่อนักศึกษาแพทย์ตามโครงการสำเร็จการศึกษาแล้ว จะต้องปฏิบัติงานชดใช้ให้กับกระทรวงสาธารณสุข เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยต้องออกไปปฏิบัติราชการในภูมิภาคเดิมหรือส่วนภูมิภาคตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด อันจะทำให้ปัญหาการขาดแคลนแพทย์ในชนบทได้รับการแก้ไขในระยะยาวต่อไป

ตารางที่ 1 ผลการรับนักศึกษาแพทย์ในโครงการร่วมผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท ตั้งแต่ปี 2538-2540

มหาวิทยาลัย	เป้าหมาย	รับได้จริง			รวม	ร้อยละ
		2538	2539	2540		
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	20	-	-	14	14	70
2. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	32	-	-	16	16	50
3. มหาวิทยาลัยมหิดล	16	-	-	16	16	100
4. มหาวิทยาลัยนเรศวร	60	-	-	59	59	98.3
5. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	60	4	28	30	62	103.3
6. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	40	11	13	13	37	2.5
รวม	218	15	41	148	204	93.5

6.3.3.2 การปรับปรุงและกำหนดมาตรการทางการบริหาร เพื่อธำรงรักษาแพทย์ไว้ในระบบบริการสาธารณสุข ให้สามารถปฏิบัติงานอยู่ในเขตชนบทได้อย่างมั่นคงและยาวนาน โดยมีมาตรการเชิงบวก เช่น การเพิ่มค่าตอบแทน เบี้ยเลี้ยงเหมาจ่าย สวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงาน ความก้าวหน้าทั้งทางตำแหน่ง หน้าที่ วิชาชีพ วิชาการ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมาย คือ แพทย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในชนบทห่างไกล โดยเฉพาะในโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งขณะนี้กระทรวงสาธารณสุขได้ปรับปรุงอัตราค่าตอบแทนการจ่ายเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายสำหรับแพทย์ที่ทำงานในชนบทห่างไกล เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการให้บริการประชาชนได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะทำให้แพทย์มีรายได้ในระบบเพิ่มขึ้น และเป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ทำให้สามารถปฏิบัติงานในชนบทได้อย่างมีความสุข สำหรับมาตรการเชิงลบ เช่น การเพิ่มค่าปรับขดเคຍการทำงาน ไข้ทุน ซึ่งได้มีการการเสนอเพิ่มค่าปรับจากเดิม 4 แสนบาท เป็น 8 ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6.3.3.3 การแสวงหาแพทย์เข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขเพิ่มขึ้น โดยการปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้สามารถว่าจ้างแพทย์ที่ไม่ใช่ข้าราชการ แพทย์ที่เกษียณอายุราชการแล้ว รวมทั้งแพทย์ที่เป็นข้าราชการอยู่มาให้บริการตามสถานบริการได้ โดยจ่ายค่าจ้างตามอัตราที่กำหนด เพื่อเข้ามาช่วยแบ่งเบาภาระงานในสถานบริการของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งขณะนี้มีการดำเนินการไปแล้ว มีแพทย์เกษียณอายุราชการสมัครเข้าโครงการนี้เป็นจำนวนมากพอสมควร

6.3.3.4 จัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแพทย์ระดับชาติ คณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแพทย์ระดับชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาแก้ไขปัญหานี้ในภาพรวม และสร้างเอกภาพในการดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแพทย์ที่ปฏิบัติงานในสถานบริการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับปัญหา

6.3.4 การจัดทำมีสายด่วนสุขภาพ

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพของประชาชน นับว่าเป็นจำเป็นสำหรับชีวิต ที่จะช่วยให้ประชาชนได้เรียนรู้และปรับตัวดิกรรรมเพื่อการมีสุขภาพชีวิตที่ดี ดังนั้น รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และบริษัท ฟรี อินฟอเมชัน เซอร์วิส (ไทยแลนด์) จำกัด จัดทำการให้บริการข้อมูลสุขภาพแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดี และมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการระวังรักษาโรคในเบื้องต้นก่อนไปพบแพทย์ จึงได้ดำเนินโครงการสายด่วนสุขภาพ (Health Line) ขึ้น โดยเปิดให้บริการความรู้ด้านการดูแลสุขภาพใน 32 หัวข้อ 850 เรื่อง ผ่านทางระบบโทรศัพท์อัตโนมัติ หมายเลข 714-3333 ตลอด 24 ชั่วโมง เรียกฟังข้อมูลด้านสุขภาพได้ 3 หัวข้อต่อการโทรศัพท์ 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังได้จัดทำคู่มือการใช้บริการ 100,000 เล่ม แจกให้ประชาชน จัดซื้อระบบโทรศัพท์อัตโนมัติสอบถาม 1 ระบบ เพิ่มเพื่อขยายข้อมูลความรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหามากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มโครงการ 4 จนถึงปัจจุบัน พบว่า มีประชาชนมาใช้บริการทั้งหมด 1,527,928 ครั้ง เฉลี่ยการใช้บริการ 1 ครั้ง ต่อ 2.58 เรื่อง ประชาชนให้ความสนใจในเรื่อง สุขภาพเด็กมากที่สุด รองลงมาเป็นสุขภาพสตรี (ตั้งครรภ์) สุขภาพสตรีทั่วไป สุขภาพทั่วไป โรคหัวใจ ยาเสพติดและบุหรี่ จิตเวชและสุขภาพจิต ตามลำดับ

6.3.5 การพัฒนาร้านขายยา

ร้านขายยาเป็นสถานบริการสาธารณสุขที่สำคัญเนื่องจากเป็นแหล่งกระจายยาสู่ประชาชนถึงร้อยละ 40 แต่จากสภาพปัจจุบันร้านขายยามีปัญหาในด้านการบริการยาแก่ประชาชน ยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร โดยมีการจำหน่ายยาไม่เหมาะสม ไม่ถูกประเภทของร้านขายยา และปัญหาการเก็บรักษายาให้มีคุณภาพจนถึงมือผู้บริโภค ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาร้านขายยา เพื่อพัฒนามาตรฐานร้านขายยาให้มีคุณภาพทัดเทียมมาตรฐานสากล ซึ่งขณะนี้ได้จัดทำหลักเกณฑ์เกณฑ์การประเมินร้านขายยา และจัดประชุมสัมมนาผู้ประกอบการร้านขายยาทั่วประเทศ 2,300 คน และมีร้านขายยาสัมครเข้าร่วมโครงการ 1,200 ราย และจะดำเนินการตรวจประเมินร้านขายยาทั่วประเทศต่อไป ซึ่งหากโครงการดังกล่าวดำเนินการเสร็จ จะส่งผลให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยในการบริโภคยา ตลอดจนได้รับบริการสาธารณสุขเบื้องต้นที่เหมาะสม

6.3.6 การสร้างหลักประกันสุขภาพแก่คนไทย

รัฐบาลมุ่งเน้นให้ประชาชนชาวไทยได้มีหลักประกันสุขภาพในการรับบริการสาธารณสุข จึงได้จัดสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลโดยไม่คิดมูลค่าในกลุ่มประชาชนผู้มีรายได้น้อย ทหารผ่านศึก ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข และผู้ที่สังคมช่วยเหลือเกื้อกูล เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก 0 - 12 ปี คนพิการ พระภิกษุ และผู้นำศาสนา นอกจากนี้ ยังสนับสนุนให้มีการประกันสุขภาพโดยสมัครใจ โดยการจำหน่ายบัตรประกันสุขภาพบัตรละ 500 บาท ซึ่งรัฐสมทบให้อีก 500 บาท/บัตร รวมมูลค่าบัตรละ 1,000 บาท

ผลการดำเนินงานสร้างหลักประกันสุขภาพ ทั้ง 2 ประเภท สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมประชาชน 48.84 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 81.4 ดังนี้

ประเภท	จำนวน (ล้านคน)
กลุ่มผู้มีรายได้น้อย	15.88
กลุ่มเด็ก 0 - 12 ปี (นอก สปช.)	4.98
กลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป	3.4
กลุ่มผู้พิการ	0.15
ทหารผ่านศึก	0.21
ผู้นำชุมชน และ อสม. ประชาชน	3.39
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	7.3
ประกันสังคม/กองทุนทดแทนแรงงาน	4.57
ประกันสุขภาพเอกชน	1.6
รวม	48.84

ที่มา : สำนักงานประกันสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ปฏิรูปการดำเนินโครงการสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาล เพื่อสนองต่อนโยบายรัฐบาลและความคาดหวังของประชากร กลุ่มเป้าหมาย โดยการดำเนินการดังกล่าวต้องมีการพัฒนาระบบการให้บริการ ปรับปรุงชุดสิทธิประโยชน์และวิธีการจัดสรรงบประมาณ จากการดำเนินการในช่วงที่ผ่านมาได้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงิน

งบประมาณ ให้มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งหลักเกณฑ์ใหม่จะเน้นให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ไปรับการรักษาพยาบาลที่ไหนก็ได้ ในกรณีเกิดอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ใน 72 ชั่วโมงแรก ทั้งนี้ตามราคาที่กำหนดโดยภาครัฐ การให้ประชาชนผู้มีสิทธิได้รับบริการมีสิทธิในการเลือกสถานพยาบาลประจำครอบครัวที่ตนเองชอบ และในกรณีที่ผู้ป่วยไปรับบริการนอกจังหวัดที่ผู้ป่วยขึ้นทะเบียนไว้ ให้จังหวัดที่ให้บริการผู้ป่วยนอกเขตเป็นผู้จ่ายค่ารักษาพยาบาลที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันและการปฏิเสธที่จะให้การรักษายาบาลผู้ป่วย นอกจากนี้ เพื่อให้หลักเกณฑ์ดังกล่าวได้บรรลุผลจึงมีมาตรการรองรับ นั่นคือ การจัดทำระเบียบของกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยเงินอุดหนุนงานรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อย และผู้ที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาร่างระเบียบดังกล่าว

6.3.7 การจัดโครงการเฉลิมฉลองการมีสุขภาพดีถ้วนหน้าเพราะพระบารมี

องค์การอนามัยโลกได้ประกาศเป้าหมายที่จะทำให้ประเทศที่เป็นสมาชิกยึดถือเป้าหมายหลักทางสังคม คือ การมีสุขภาพดีถ้วนหน้าภายในปี 2543 ซึ่งประเทศไทยก็ได้ร่วมลงนามในกฎบัตรเพื่อการพัฒนาสุขภาพให้ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้าในปี 2543 โดยมีการสาธารณสุขมูลฐานเป็นกลวิธีสำคัญ กำหนดให้พื้นที่ทั้งหมด 75 จังหวัด เป็นพื้นที่ดำเนินงาน ซึ่งครอบคลุม 66,781 หมู่บ้าน 1,834 ชุมชนเขตเมือง 7,182 ตำบล 855 อำเภอ ผลการดำเนินงาน มีหมู่บ้านร้อยละ 96.6 (64,495 หมู่บ้าน) ชุมชนเขตเมือง ร้อยละ 87.5 (1,604 หมู่บ้าน) ตำบลร้อยละ 91.6 (6,579 ตำบล) และอำเภอร้อยละ 82 (701 อำเภอ) บรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้า ซึ่งถือได้ว่าประเทศไทยประสบผลสำเร็จในการทำให้ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้า ทั้งนี้ ด้วยพระเมตตาบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงมีพระราชกรณียกิจในงานพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนคนไทยมาโดยตลอด รัฐบาลจึงได้จัดงานเฉลิมฉลองสุขภาพดีถ้วนหน้าเพราะพระบารมีขึ้น ในวันที่ 1 - 9 สิงหาคม 2540 ณ บริเวณกระทรวงสาธารณสุข โดยได้จัดนิทรรศการสุขภาพดีถ้วนหน้า นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ การจัดประชุมวิชาการสำหรับกลุ่มอาสาสมัคร จำนวน 1,400 คน เพื่อเสริมสร้างอุดมการณ์และพลังความร่วมมือในการดำเนินงานสุขภาพดีถ้วนหน้าเพราะพระบารมี การประกวดหนุ่มสาวสุขภาพดี และการจัดทำเอกสารวิชาการ สุขภาพดีถ้วนหน้าเพราะพระบารมี แจกแก่ประชาชน

6.3.8 การควบคุมและป้องกันโรคติดต่อในแรงงานต่างชาติ

สืบเนื่องจากการที่รัฐบาลมีนโยบายให้จัดระเบียบควบคุมแรงงานต่างชาติ ผิดกฎหมายที่ลักลอบทำงาน และอยู่ในประเทศไทยให้เข้าระบบ โดยนายจ้างต้องนำแรงงานต่างชาติที่ลักลอบทำงานไปรายงานตัว ทำประกันตัว และขอใบอนุญาตทำงาน ซึ่งจะต้องมี

ใบรับรองแพทย์ตามที่กำหนด ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ดำเนินโครงการควบคุมและป้องกันโรคติดต่อในแรงงานต่างชาติ ซึ่งมีผลการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้

6.3.8.1 การตั้งคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อในแรงงานต่างชาติ ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายในการควบคุมโรคติดต่อในแรงงานต่างชาติ

6.3.8.2 การตรวจสอบสุขภาพแรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ในพื้นที่ 35 จังหวัด มีแรงงานต่างชาติมารับการตรวจสุขภาพรวมทั้งสิ้น 372,242 คน พบว่าแรงงานต่างชาติมีสุขภาพสมบูรณ์ดี ร้อยละ 97.36 (ประเภทที่ 1) ผ่านการตรวจสุขภาพ แต่มีภาวะติดเชื้อหรือเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อ (ประเภทที่ 2) ร้อยละ 2.42 ซึ่งได้ให้การติดตามรักษาให้หายขาด และเฝ้าระวังสอบสวนและควบคุมโรคและไม่ผ่านการตรวจร้อยละ 0.22 (ประเภทที่ 3) ก็ได้ส่งตัวกลับประเทศ โดยพบว่าโรคที่แรงงานผู้มาตรวจสุขภาพป่วยเป็นจำนวนมากที่สุดคือ วัณโรค รองลงมาเป็น ซิฟิลิส และติดยาเสพติด

6.3.8.3 การควบคุมไข้มาลาเรียในแรงงานต่างชาติ ในพื้นที่ที่มีการแพร่เชื้อสูงในบริเวณชายแดน โดยให้การบำบัดรักษาแรงงานต่างชาติ 45,323 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.5 ของเป้าหมาย ให้มีการตั้งจุดสกัดกันเพื่อค้นหาผู้ป่วยมาลาเรีย จัดตั้งมาลาเรียคลินิกเคลื่อนที่ให้การรักษา การควบคุมยุงพาหะโดยใช้สารเคมีพ่นในบริเวณที่พักและค่ายอพยพ และการให้สุขศึกษาแก่ประชาชน ให้รู้จักป้องกันตนเองจากยุงกัด รวมทั้งร่วมมือกันทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงพาหะ

6.3.9 การประปาปลอดภัย

รัฐบาลได้มีการจัดหาน้ำสะอาดเพื่อให้ประชาชนได้อุปโภค บริโภค แต่ในปัจจุบันน้ำประปามีปัญหาทางด้านคุณภาพน้ำ ได้มาตรฐานทางด้านกายภาพเคมีร้อยละ 63 ด้านแบคทีเรียร้อยละ 64.5 ดังนั้น จึงได้ดำเนินโครงการประปาปลอดภัย เพื่อเร่งรัดและปรับปรุงคุณภาพน้ำประปาให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาได้เฝ้าระวังตรวจสอบสาเหตุการปนเปื้อนและแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำประปา โดยกำหนดเป้าหมายดำเนินการ ในพื้นที่ 12 จังหวัด สามารถประกาศประปาปลอดภัยได้ 3 แห่ง คือ ที่จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดสุพรรณบุรี อันจะทำให้ประชาชนได้บริโภคน้ำที่สะอาดและปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัย

6.3.10 การพัฒนาระบบบริการด้านหน้า

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงต้องการคุณภาพการบริการที่ดี สะดวกสบายมากขึ้น ทำให้เกิดความคาดหวังในการบริการสาธารณสุขสูงขึ้น โดยเฉพาะในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ซึ่งผู้ใช้บริการรู้สึกว่าคุณภาพรวดเร็วและคุณภาพการรักษาพยาบาลสู่สถานบริการเอกชนไม่ได้ ส่งผลให้เกิดความไม่พอใจและการร้องเรียนผ่าน

ทางสื่อสาธารณะต่างๆ รัฐบาลจึงได้เร่งพัฒนาระบบบริการผู้ป่วยเรื้อรัง ให้เป็นที่พึงพอใจแก่ประชาชนผู้มาใช้บริการ โดยดำเนินโครงการพัฒนาระบบบริการด้านหน้าใน 3 ด้าน คือ การพัฒนาระบบบริการ การพัฒนาพฤติกรรมบริการ และการพัฒนาด้านกายภาพ ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกแห่ง อันได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน รวมทั้งสิ้น 805 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งผลการดำเนินงานพบว่า โรงพยาบาลทุกแห่งได้มีการปรับปรุงทางด้านภูมิทัศน์ของโรงพยาบาลให้สะอาดสวยงาม ปรับปรุงระบบประชาสัมพันธ์ การบริการ ตลอดจนอบรมพฤติกรรมบริการให้บริการของเจ้าหน้าที่ให้เป็นที่พึงพอใจแก่ประชาชน

6.3.11 การฟื้นฟูคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยา

ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาแหล่งน้ำเน่าเสียเป็นอย่างมาก อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเพิ่มจำนวนประชากร การขยายตัวของชุมชน การพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ทำให้การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำมีเพิ่มมากขึ้น คุณภาพน้ำในปัจจุบันจึงเสื่อมโทรม ไม่เหมาะสมกับการอุปโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแม่น้ำสายหลักของประเทศ คือแม่น้ำเจ้าพระยา รัฐบาลจึงให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย โดยจัดทำโครงการฟื้นฟูคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้น ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาล 45 แห่ง ที่อยู่บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา รณรงค์และประชาสัมพันธ์ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนและผู้ประกอบการที่ตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ให้มีการกำจัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูลก่อนปล่อยลงแหล่งน้ำ รณรงค์กำจัดขยะและวัชพืชเป็นประจำสม่ำเสมอ การตรวจสอบเฝ้าระวังคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยา และที่สำคัญคือ การรณรงค์กำลังกับ 106 องค์กร อันได้แก่ กลุ่มนักธุรกิจโรงแรม ภัตตาคาร โรงงาน ภาครัฐ อื่น ๆ และประชาชนประมาณ 1 ล้านคน ร่วมลงนามสัตยาบัน เอกชนร่วมรัฐ พิทักษ์เจ้าพระยา เพื่อร่วมมือกันดูแลรักษาแม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลอง ให้คืนสู่สภาพสวยใส ไร้มลพิษ รวมทั้งการอบรมอาสาสมัครพิทักษ์แม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน 510 คน โดยอบรมชุดตรวจวัดคุณภาพน้ำอย่างง่ายแก่อาสาสมัครดังกล่าว นำไปใช้ในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ และปกป้องรักษาแม่น้ำให้มีสภาพดีตลอดไป

6.4 ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม

6.4.1 การพัฒนาฝีมือแรงงาน

รัฐบาลได้ดำเนินการด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานให้แก่กำลังแรงงานที่ไม่มีงานทำ และมีงานทำอยู่แล้ว ทั้งในเมืองและชนบท รวมทั้งผู้ด้อยโอกาส โดยมุ่งเน้นอบรมทักษะฝีมือในภาคปฏิบัติเป็นหลัก (ปฏิบัติ 80% และทฤษฎี 20%) เพื่อให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถผลิตสินค้าและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และ

ที่สำคัญคือเป็นการฝึกอบรมฝีมือแรงงานที่มุ่งให้ผู้จบการฝึก นำทักษะฝีมือออกไปประกอบอาชีพ และเพิ่มรายได้ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในสังคมต่อไป โดยมีผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานในรอบปี 2540 จำแนกตามประเภทได้ดังนี้

	เป้าหมาย	ผลการฝึก	ร้อยละ
- ฝึกเตรียมเข้าทำงาน	72,500	69,018	95.18
- ฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน	79,800	51,988	65.15
- ส่งเสริมการฝึกและฝึกพิเศษ (สาขาธุรกิจบริการ & อาชีพเสริม)	26,750	41,195	154.00
- พัฒนานุคลากรฝึก	6,600	4,417	66.92
- ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน	39,700	12,749	32.11
รวม	225,350	179,457	79.63

นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยจดทะเบียนเป็นผู้ดำเนินการฝึกอาชีพตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537 ตลอดจนให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการฝึกซ้อมฝีมือเยาวชน จำนวน 14 สาขาช่าง เพื่อส่งไปแข่งขันฝีมือแรงงานนานาชาติ ครั้งที่ 34 ระหว่างวันที่ 4 - 7 กรกฎาคม 2540 ณ สนามพันธุรัฐสวัสดิ ซึ่งได้นำชื่อเสียงสู่ประเทศไทย โดยได้รับเหรียญทองสาขาช่างตัดเย็บเสื้อผ้า เหรียญเงินสาขาเครื่องประดับ และ 4 รางวัลชมเชย ในสาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อม ช่างปูกระเบื้อง และพนักงานบริการ

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ได้แก่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้สถานประกอบการในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ต้องการแรงงานที่มีทักษะฝีมือเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เกิดการขาดแคลนแรงงานฝีมือในหลายสาขาอาชีพ แม้จะผลิตแรงงานนอกระบบระยะสั้น ประมาณ ปีละ 2 แสนคน ก็ยังมีปริมาณไม่เพียงพอที่จะสนองความต้องการของทั้งประเทศได้ ปัญหาเครื่องจักร อุปกรณ์การฝึกไม่ทันสมัยไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีของสถานประกอบการ จึงทำให้สถานประกอบการไม่สนใจที่จะมาใช้บริการ โดยเฉพาะในเรื่องการทดสอบมาตรฐานฝีมือ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาลูกจ้าง และแรงงานขาดความสนใจในการฝึกอาชีพเพื่อยกระดับฝีมือโดยเฉพาะกลุ่มแรงงานที่ไม่มีงานทำ ซึ่งมีฐานะค่อนข้างยากจนมีความมุ่งหวังจะหางานทำมากกว่าการฝึกอาชีพ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาการฝึกระหว่าง 3-14 เดือน

รัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยดำเนินการดังนี้

- 1) ใช้กลไกการทำงานของคนคณะกรรมการพัฒนาแรงงานและประสานการฝึกอาชีพแห่งชาติ (กพร.ปช.) โดยประสานหน่วยที่ผลิตแรงงานภาครัฐและเอกชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับมหภาค
- 2) จัดทำแผนปรับปรุงประสิทธิภาพ การพัฒนาฝีมือแรงงานในระหว่างปี 2540-2544 โดยขอกู้เงินจากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) ในวงเงิน 80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ รัฐบาลสมทบ 73 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของระบบการพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่
- 3) รณรงค์และกระตุ้น โดยใช้มาตรการจูงใจต่าง ๆ อาทิ พ.ร.บ. ส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537 ให้ภาคเอกชนหันมาสนใจพัฒนาทักษะฝีมือของลูกจ้าง และแรงงานใหม่ที่จะรับเข้าทำงานสำหรับแรงงานที่มีฐานะยากจน ได้รณรงค์ให้มากู้ยืมเงินจากกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยเสียดอกเบี้ยต่ำ (เพียงร้อยละ 1) ระยะเวลาผ่อนชำระนานถึง 5 ปี เพื่อให้แรงงานได้พัฒนาทักษะฝีมือเพื่อจะได้เป็นแรงงานที่มีฝีมือ มีรายได้มากขึ้น

6.4.2 การส่งเสริมการมีงานทำ

6.4.2.1 การจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่และการกระจายงานบริการจัดการงานสู่สำนักงานจัดหางานเขตพื้นที่

รัฐบาลได้ปรับปรุงสำนักงานจัดหางานในส่วนกลาง ซึ่งเดิมมี 27 แห่ง เหลือเพียง 9 แห่ง โดยมีเป้าหมายรวมจุดบริการ และให้บริการครอบคลุมพื้นที่ 38 เขต ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งจัดหาสถานที่ตั้งสำนักงานจัดหางานใหม่ให้กระจายในแหล่งชุมชนที่สะดวกต่อการคมนาคมและมีพื้นที่เพียงพอที่จะให้บริการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาและปรับปรุงงานบริการจัดการงานโดยนำงานควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว งานตรวจและคุ้มครองคนหางาน และงานจัดหางานต่างประเทศรวมกับงานจัดหางานในประเทศในสำนักงานจัดหางานเขตพื้นที่ 9 พื้นที่ ตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม 2540 เพื่อให้บริการจัดการงานแก่ประชาชนอย่างครบวงจรภายในสำนักงานเดียวกันทั้งในด้านการให้ข้อมูล ตำแหน่งงานว่าง รับสมัครงาน สัมภาษณ์ แนะนำอาชีพ โดยมีศูนย์ข้อมูลอาชีพและให้คำปรึกษาแนะแนวด้านอาชีพ เป็นต้น

6.4.2.2 การจัดวันนัดพบแรงงานในต่างประเทศ (JOB FAIR)

รัฐบาลได้ร่วมกับภาคเอกชน จัดให้มีโครงการนัดพบแรงงานในต่างประเทศขึ้น โดยครั้งแรกที่เมืองบอสตัน สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2540 โดยใช้ชื่อ งานว่า BOSTON JOB FAIR, 97 เพื่อการจูงใจให้คนไทยระดับนักวิชาชีพ ผู้ชำนาญการและผู้ใช้

แรงงานที่อยู่ในต่างประเทศกลับไปทำงานในประเทศ ซึ่งผลการดำเนินงาน ได้รับความสนใจจาก นักศึกษาไทย และคนไทยในสหรัฐอเมริกาไปสมัครงาน จำนวน 699 คน ในจำนวนดังกล่าวเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน จำนวน 527 คน โดยผู้สมัครงานส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ ระดับปริญญาตรี/โท มีนายจ้างในประเทศไทยให้ความสนใจเดินทางไปรับสมัครงาน และ สัมภาษณ์ด้วยตนเอง จำนวน 18 ราย มีตำแหน่งงานว่าง รวม 44 ตำแหน่ง 1,383 อัตรา ได้แก่ ตำแหน่งวิศวกรทุกสาขา ผู้ชำนาญการเฉพาะด้าน นักบริหารการเงิน การบัญชี และคอมพิวเตอร์

6.4.2.3 โครงการอาสาสมัครจัดหางาน

รัฐบาลได้มอบให้สำนักงานจัดหางานจังหวัดพิจารณาจัดทำโครงการ อาสาสมัครจัดหางาน จังหวัดละ 100 คน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ป้องกันบุคคลที่เป็นภัยต่อคนหางาน ประสานงานระหว่างหน่วยราชการกับคนหางานในท้องถิ่นให้มีงานทำอย่างทั่วถึง เผยแพร่ข่าวสาร ตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศอย่างถูกต้อง ตามนโยบายป้องกันการหลอกลวงคนหางาน โดยสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นอาสาสมัครจัดหางาน ซึ่งในปีงบประมาณ 2540 มีจังหวัด ที่จัดอบรมและรายงานผลการจัดอบรมแล้วจำนวนทั้งสิ้น 44 จังหวัด มีอาสาสมัครจำนวนทั้งสิ้น 4,402 คน ในจำนวนนี้มีจังหวัดที่ได้รับดำเนินการออกบัตร และจัดทำทะเบียนแล้ว 20 จังหวัด จำนวน 1,766 คน เป็นกำนัน 278 คน ผู้ใหญ่บ้าน 885 คน อื่น ๆ 603 คน

6.4.2.4 การจัดกิจกรรมวันนัดพบแรงงานเพื่อไปทำงานต่างประเทศ

รัฐบาลได้ดำเนินการเร่งแก้ไขปัญหาการถูกหลอกลวงไปทำงานใน ต่างประเทศด้วยการจัดกิจกรรมวันนัดพบแรงงานเพื่อไปทำงานต่างประเทศ พร้อมกันทุกจังหวัด ในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อลดบทบาทผ่านสาย หรือนายหน้าเถื่อน ด้วยการ จัดให้ผู้ว่างงานและคนหางานทั่วไป และบริษัทจัดหาแรงงานไปทำงานในต่างประเทศ ได้มีโอกาส พบกันโดยตรงในการรับสมัคร และคัดเลือกไปทำงานในต่างประเทศ โดยไม่ต้องผ่านสายหรือนายหน้า เป็นการป้องกันการหลอกลวงคนหางาน ลดค่าใช้จ่ายของบริษัทจัดหางานและคนหางาน และเป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างส่วนราชการในภูมิภาค กับบริษัทจัดหางาน ซึ่งจะดำเนินการ ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างต่อเนื่องเป็นประจำในวันพุธทุกสัปดาห์ ในพื้นที่ 21 จังหวัด คือ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ขอนแก่น สกลนคร หนองคาย อุดรธานี นครพนม มหาสารคาม อุบลราชธานี และในภาคเหนือ 10 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ สุโขทัย อุดรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ พะเยา และลำปาง โดยได้เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2540

6.4.2.5 การจัดระบบควบคุมแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติผ่อนผันให้แรงงานต่างชาติที่เข้าเมืองโดย ผิดกฎหมาย สัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา ทำงานในประเทศไทยชั่วคราว 2 ปี เพื่อรอการส่งกลับ

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการผ่อนผัน มีแรงงานต่างชาติ มารายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง จำนวน 323,123 คน และยื่นขอรับใบอนุญาตการทำงานต่อกรมการจัดหางาน จำนวน 313,942 คน มารับใบอนุญาตทำงาน 293,652 คน ไม่รับใบอนุญาตทำงาน จำนวน 20,290 คน ณ วันที่ 25 สิงหาคม 2540 มีจำนวนแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายแจ้งออก จำนวน 17,045 คน

ปัจจุบัน (ณ วันที่ 25 สิงหาคม 2540) มีแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย ที่มีใบอนุญาตทำงานคงเหลือ จำนวน 276,607 คน จำแนกตามสัญชาติ ได้ดังนี้

- สัญชาติพม่า	241,367 คน
- สัญชาติลาว	11,001 คน
- สัญชาติกัมพูชา	24,239 คน

6.4.2.6 การจัดตั้งศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทำงาน

รัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทำงาน (ONE STOP SERVICE CENTER FOR VISA AND WORK PERMIT) ขึ้น เพื่อบริการเกี่ยวกับการออกวีซ่า ออกใบอนุญาตทำงาน รวมถึงการต่อใบอนุญาตทำงาน การอนุญาตให้เดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักร และการเปลี่ยนประเภทวีซ่า โดยเริ่มให้บริการเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2540 ณ อาคารกฤษดา พลาซ่า ทั้งนี้ได้วางแนวทางปรับปรุงระบบควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวให้สามารถ บริการออกวีซ่าต่ออายุลงตรา (VISA) และออกใบอนุญาต (WORK PERMIT) ภายใน 3 ชั่วโมง การออกใบอนุญาตทำงานภายใน 3 ชั่วโมง หากหลักฐานครบถ้วน นับว่าเร็วที่สุด เมื่อเทียบกับการให้บริการตามปกติ ซึ่งใช้เวลา 14 วันทำการ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุน ชาวต่างชาติ

6.4.3 การแก้ไขปัญหาแรงงานหญิงและเด็ก

ปัจจุบันมีการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศสูง ปัญหาการใช้แรงงานเด็ก ถูกหยิบยกขึ้นมาเกี่ยวโยงและเป็นข้ออ้างในการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ ประเทศไทย เป็นประเทศหนึ่งที่ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับการใช้แรงงานหญิงและเด็กมาโดยตลอด รัฐบาลได้ตระหนัก ถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการแก้ไขปัญหานี้ จึงได้ดำเนินนโยบายและมาตรการในการ แก้ไขปัญหาแรงงานหญิงและเด็กในหลายๆ ด้านควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบและครบวงจร ซึ่งเป็น มาตรการทั้งในเชิงป้องกันคุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนา เน้นการดำเนินการในลักษณะการประสาน ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงดึงเอาชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหา โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

6.4.3.1 มาตรการป้องกัน

1) โครงการศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือแรงงานหญิงและเด็กในส่วนภูมิภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรในพื้นที่ในระดับตำบลและหมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วม

ในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การใช้แรงงานหญิงและเด็กอย่างไม่เป็นธรรม ให้เด็กซึ่งไม่ได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาได้รับการฝึกอาชีพและทักษะให้มีความรู้ด้านแรงงาน และกฎหมายแรงงาน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแรงงานหญิงและเด็กก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน ในการนี้ได้จัดประชุมกรรมการบริหารศูนย์ 32 ครั้ง อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้แรงงานหญิง 6,196 คน

2) โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กในส่วนภูมิภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นป้องกันการหลอกลวงและใช้แรงงานเด็กอย่างไม่เป็นธรรม เตรียมความพร้อมของเด็กที่ประสงค์จะเข้าสู่ตลาดแรงงานเกี่ยวกับความรู้ในหน้าที่ สิทธิตามกฎหมายแรงงาน วินัยในการทำงาน รวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตลาดแรงงาน ให้การฝึกฝนและเพิ่มทักษะในวิชาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ รวมทั้งเพื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ต่อต้านการใช้แรงงานเด็กอย่างไม่เป็นธรรม จนถึงระดับหมู่บ้าน ผลการดำเนินงานได้จัดตั้งและอบรมอาสาสมัครแรงงานประจำหมู่บ้าน 22,289 คน อบรมเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน 30,119 คน ประสานการฝึกอบรมทักษะวิชาชีพและทักษะฝีมือ 2,585 คน

3) โครงการเผยแพร่ความรู้เพื่อป้องกันการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก เป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กแก่ประชาชนทั่วไป ในท้องถิ่นจนถึงระดับหมู่บ้านอย่างทั่วถึง ป้องกันการหลอกลวงชักนำแรงงานเด็กไปทำงานในทางที่ไม่ถูกต้อง เสื่อมเสียหรือถูกเอารัดเอาเปรียบ และเตรียมความพร้อมให้เด็กที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน ได้ทราบ และมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ และสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน วินัยในการทำงาน รวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทำงาน ตลอดจนกระตุ้นจิตสำนึกของชุมชนให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กมากขึ้น ได้ดำเนินการรณรงค์เผยแพร่ความรู้ให้แก่เด็ก 3,472 ครั้ง 365,301 คน

6.4.3.2 มาตรการคุ้มครอง

1) ตรวจสอบสถานประกอบการที่คาดว่าจะมีการใช้แรงงานเด็ก เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้แรงงานเด็กอย่างกตัญญูและไม่เป็นธรรม พบว่าสถานประกอบการที่มีการใช้แรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทั่วประเทศ มีจำนวน 2,018 แห่ง มีลูกจ้างเด็กผ่านการตรวจ 9,327 คน และได้ดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างที่ฝ่าฝืนกฎหมายแรงงานจำนวน 10 ราย

2) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการรับแจ้งเรื่องการใช้แรงงานหญิงและเด็กอย่างไม่เป็นธรรมเพื่อรับเรื่องร้องทุกข์ทางโทรศัพท์ (HOT LINE) ตลอด 24 ชั่วโมง และประสานการตรวจแรงงานของสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเขตพื้นที่ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือแรงงานหญิงและเด็ก

3) ปรับปรุงประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2515 เพื่อให้การคุ้มครองแรงงานหญิงและเด็กมากขึ้น เช่น ห้ามเลิกจ้างลูกจ้างหญิง เพราะเหตุมีครรภ์ ฯลฯ โดยเสนอในร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

4) จัดทำแนวทางการเรียนการสอน เรื่องแรงงานเด็ก เพื่อให้สถานศึกษาทุกระดับทั่วประเทศได้นำไปใช้สอนแก่เด็กนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตการทำงาน เมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน

5) แก้ไขประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงานเพื่อให้การคุ้มครองแรงงานเด็กมากขึ้นทั้งในเรื่องชั่วโมงการทำงาน เวลาพัก ลักษณะงานที่อนุญาตและไม่อนุญาตให้เด็กทำและสถานที่ที่ไม่อนุญาตให้เด็กทำ กำหนดเวลาทำงานของลูกจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ไม่เกินวันละ 6 ชั่วโมง เวลาทำงานของลูกจ้างเด็กจะต้องอยู่ระหว่าง 08.00-17.00 น. เป็นต้นไป โดยเสนอให้แก้ไขข้อกำหนดเกี่ยวกับใช้แรงงานเด็กในรูปของ “ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.” ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

6) ยกร่างระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยเงินรางวัลคดีแรงงานเด็ก พ.ศ. ให้แก่ผู้ชี้ข้อและนำไปสู่การดำเนินคดีแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินงานด้านงบประมาณ

7) ขยายการคุ้มครองแรงงานนอกระบบ ดำเนินการผลักดันร่างกฎหมายคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการสำรวจและจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับงานไปทำที่บ้าน โดยจัดทำโครงการ 3 โครงการ คือ

- จัดทำโครงการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้รับงานไปทำที่บ้านในส่วนภูมิภาค ระยะที่ 1

- จัดทำโครงการสำรวจข้อมูลแหล่งงานจากนายจ้างเจ้าของสถานประกอบการเบื้องต้น ระยะที่ 1

- จัดทำโครงการนำร่องเพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมพัฒนากลุ่มผู้รับงานไปทำที่บ้านด้วยการจัดตั้งองค์กรถาวรในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรี ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ แพร่ และจังหวัดพิจิตร โดยได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้กับกลุ่มผู้รับงานไปทำที่บ้าน (กลุ่มทำวิถัณม) ณ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดตั้งกลุ่มและศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มผู้รับงานไปทำที่บ้าน จำนวน 1 ครั้ง

6.4.3.3 มาตรการด้านการส่งเสริมและพัฒนา

1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาแรงงานเด็กในสถานประกอบการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสและทางเลือกแก่แรงงานเด็กในสถานประกอบการให้ได้รับการศึกษา

พื้นฐานสายสามัญสูงขึ้น หรือได้รับการเพิ่มพูนความรู้และทักษะฝีมือในการทำงาน และอาชีพ โดยประสานงานกับนายจ้าง ผลการดำเนินงานได้ส่งเสริมการศึกษาสายสามัญแก่แรงงานเด็ก จำนวน 1,666 คน ส่งเสริมการศึกษาเพื่อเพิ่มทักษะวิชาชีพ 365 คน ส่งเสริมสุขภาพอนามัย โดยการจัดตรวจสุขภาพให้แก่แรงงานเด็กในสถานประกอบการ 2,309 คน จัดค่ายพักแรม 1 ครั้ง 150 คน จัดทัศนศึกษา 12 จังหวัด จัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ 36 จังหวัด

2) โครงการส่งเสริมพัฒนาแรงงานหญิงในสถานประกอบการ เพื่อส่งเสริมให้แรงงานหญิงสามารถพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนปรับตัวให้เข้ากับสภาพการทำงาน เพื่อที่จะเป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพในอนาคต โดยได้ส่งเสริมและพัฒนาด้านการให้ความรู้แก่แรงงานหญิง 11 หัวข้อวิชา 261 แห่ง 6,178 คน ส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพอนามัยโดยการ จัดให้มีการตรวจสุขภาพ 111 แห่ง 4,690 คน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานหญิง โดยชี้แจงแนะนำ 636 แห่ง 13,076 คน รณรงค์ส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานสตรี 158 ครั้ง

6.4.4 การส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน

ปัญหาสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งเกิดควบคู่กับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ คือ การเกิดโรคจากการทำงาน การประสบอันตรายจากการทำงาน การบาดเจ็บ ทูพพลภาพ หรือเสียชีวิตของผู้ใช้แรงงาน รัฐบาลได้พยายามทุกวิถีทางในการสนับสนุนและส่งเสริม ให้มีมาตรการต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยได้เร่งรัด ดำเนินการในกิจกรรมที่สำคัญคือ

6.4.4.1 การพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อลดอัตราการ ประสบอันตรายและเจ็บป่วยจากการทำงานของลูกจ้าง โดยได้ดำเนินการ

1) แก้ไข ปรับปรุง ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่องความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง โดยประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2540 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 29 มิถุนายน 2540 เป็นต้นไป เพื่อให้ นายจ้าง ลูกจ้าง รับผิดชอบร่วมกันในการกำหนดมาตรการป้องกันการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย เนื่องจากการทำงาน และเพิ่มจำนวนผู้ดูแลเรื่องความปลอดภัยมากขึ้น

2) ตรวจความปลอดภัยในงานก่อสร้างและอุตสาหกรรมทั่วประเทศ จำนวน 12,726 แห่ง เพื่อให้สถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน มีลูกจ้างผ่านการตรวจ 1,714,354 คน เมื่อพบสถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัย เจ้าหน้าที่จะดำเนินการแนะนำออกคำเตือนให้ปฏิบัติและหากสถานประกอบการ ไม่ปฏิบัติตามคำเตือนก็ส่งเรื่องดำเนินคดีตามกฎหมาย

3) เร่งรัดสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป จัดตั้ง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในสถานประกอบการ เพื่อทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานด้านความปลอดภัยในการทำงานในสถานประกอบการ ปัจจุบัน มีการจัดตั้งแล้ว 9,509 แห่ง

4) อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และกฎหมาย ให้แก่นายจ้าง ลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน และองค์กรต่างๆ ด้านแรงงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ตรวจแรงงาน พนักงานตรวจความปลอดภัยในการทำงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องตาม หลักสูตรและโครงการต่างๆ จำนวน 318 รุ่น 19,069 คน

5) ทดสอบวินิจฉัยสภาพแวดล้อมในการทำงานในสถานประกอบการ โดยตรวจสิ่งแวดล้อมทางการทำงานและส่งเสริมสุขภาพแรงงาน รวมทั้งปฏิบัติการติดตาม ฝ้าระวังโรคจากการทำงาน จำนวน 57,415 คน

6) ตรวจสอบวินิจฉัยสภาพแวดล้อมในการทำงานในสถานประกอบการ โดยตรวจสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (ความร้อน แสง เสียง การระบายอากาศ) ตรวจสุขภาพ แวดล้อมทางเคมีต่างๆ นำมาประเมินอันตรายของสิ่งแวดล้อมการทำงาน เพื่อปรับปรุงให้ลูกจ้าง มีสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน จำนวน 507 แห่ง

7) วิเคราะห์และปรับปรุงสภาพการทำงานทางวิศวกรรม ความปลอดภัย ในสถานประกอบการ โดยทำหน้าที่ศึกษา คำนวณ ทดสอบ และพัฒนามาตรการป้องกันอันตราย อันเกิดจากเครื่องจักร เครื่องกล หม้อน้ำ ถึงความดันไฟฟ้าและงานก่อสร้าง ฯลฯ จำนวน 808 แห่ง

6.4.4.2 การยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในสถานประกอบการและพัฒนาระบบบริหารความปลอดภัยในสถานประกอบการ โดยดำเนินการโครงการสัมมนาความปลอดภัยในการทำงานแบบยั่งยืน เพื่อสร้างระบบพัฒนาความปลอดภัยให้สถานประกอบการใช้รูปแบบวิธีการในแนวทางเดียวกันและสอดคล้องกับ ISO 18000 โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดำเนินงานบริหารความปลอดภัยในการทำงานในระบบไตรภาคีให้สอดคล้องระหว่างกฎหมายและวิชาการ มีการควบคุมและวัดผลอย่างเป็นขั้นตอนโดยจัดอบรมบุคลากร จัดทำคู่มือพัฒนาความปลอดภัยในการทำงานแบบยั่งยืน เพื่อแจกจ่าย 1,500 เล่ม จัดประชุมชี้แจงสถานประกอบการของ 10 จังหวัด นำร่อง (นครพนม ชัยภูมิ บุรีรัมย์ เชียงใหม่ น่าน สงขลา สุราษฎร์ธานี สุพรรณบุรี ลพบุรี และจันทบุรี) เพื่อให้เข้าร่วมโครงการและดำเนินมาตรการการบริหารความปลอดภัยในการทำงาน ตามกิจกรรมที่กำหนดโดยบุคลากรภายในสถานประกอบการเอง

6.4.5 ส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์

เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในสถานประกอบการ การพิพาทแรงงานและปัญหา การนัดหยุดงาน การปิดงาน อันช่วยส่งผลให้เกิดความสงบสุขในระบบแรงงานสัมพันธ์ของประเทศ

รัฐบาลได้กำหนดมาตรการเชิงรุกด้านแรงงานสัมพันธ์ขึ้นประการหนึ่ง คือการเข้าไปให้การส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการ โดยส่งเจ้าหน้าที่ออกเยี่ยมเยียน ชี้แจงให้นายจ้าง ลูกจ้าง มีความรู้ด้านแรงงานที่ถูกต้อง ให้คำแนะนำการแก้ปัญหาในองค์การ โดยได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบการทั่วประเทศ จำนวน 3,030 แห่ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 588,842 คน

นอกเหนือจากการดำเนินงานในเชิงรุกแล้ว ยังได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการโดยการส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปแก้ไขปัญหานับตั้งแต่กรณีเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างในสถานประกอบการแล้วตกลงกันไม่ได้ จนถึงขั้นการแก้ปัญหาข้อพิพาทแรงงาน มีสถานประกอบการยื่นข้อเรียกร้องเพื่อขอปรับปรุงและ/หรือเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างในสถานประกอบการ จำนวน 273 ราย และนายจ้าง ลูกจ้าง ไม่สามารถเจรจาตกลงกันได้เองภายใน 3 วัน ตามกฎหมายกำหนดจนถึงขั้นเกิดข้อพิพาทแรงงานจำนวน 131 ราย ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 38,667 คน เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยและสามารถยุติข้อพิพาทลงได้จำนวน 79 ราย ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 29,747 คน นอกจากนี้ยังสามารถระงับข้อขัดแย้งให้ยุติลงได้ในสถานประกอบการโดยไม่เกิดปัญหาลูกกลามถึงขั้นรุนแรงจำนวน 284 แห่ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 93,571 คน

6.4.6 การส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

สำหรับการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรเกิดการเรียนรู้ในการจัดตั้งองค์กรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเพื่อกระจายบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมไปสู่ผู้ด้อยโอกาสในชนบทนั้น ได้ให้มีการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ให้เป็นศูนย์กลางการช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนในหมู่บ้าน ในพื้นที่ 75 จังหวัด จำนวน 7,286 ศูนย์ ปัจจุบันมีศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่ดำเนินการแล้วทั้งสิ้น 67,129 ศูนย์ รัฐบาลให้การสนับสนุนเงินกองทุนแก่ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ศูนย์ละ 12,500 บาท ปัจจุบันมีเงินกองทุนดำเนินการ จำนวน 12,653 ศูนย์

6.4.7 โครงการพัฒนาชาวเขาให้เป็นแรงงานมีคุณภาพ

เพื่อพัฒนาให้ชาวเขาได้เข้าสู่ระบบแรงงานอย่างถูกต้อง พร้อมทั้งได้รับความคุ้มครองสวัสดิการอย่างครบถ้วน พัฒนาชาวเขาให้เป็นแรงงานที่มีฝีมือ สามารถทดแทนแรงงานต่างชาติได้ และมีการเคลื่อนย้ายแรงงานชาวเขาอย่างเป็นระบบ และเปิดโอกาสให้ชาวเขาแสวงหาทางเลือกในการประกอบอาชีพ โดยได้ดำเนินการฝึกอบรมความรู้พื้นฐานแรงงานชาวเขาได้จำนวน 11,250 คน จากเป้าหมาย 10,000 คน คิดเป็นร้อยละ 112 ใช้งบประมาณ 3,397,000 บาท ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานชาวเขาในสาขาต่างๆ จำนวน 2,670 คน จากเป้าหมาย 2,240 คน คิดเป็นร้อยละ 119 ใช้งบประมาณ 1,955,742 บาท

6.4.8 โครงการบ้านพักเด็กและครอบครัว

เพื่อให้เป็นศูนย์รับแจ้งข่าวสารให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาแก่เด็กและครอบครัว ในกรณีจำเป็นรีบด่วน ใช้เป็นศูนย์ประสานงานและปฏิบัติการ กรณีเด็กหรือครอบครัวที่ประสบปัญหา ใช้เป็นที่พักพิงชั่วคราว เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ก่อนกลับภูมิลำเนาเดิม หรือพิจารณาวิธีการให้การสงเคราะห์ตามความเหมาะสม และใช้เป็นศูนย์ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งผลการดำเนินงาน สามารถช่วยเหลือเด็กหรือครอบครัว ที่ประสบความเดือดร้อน ได้จำนวน 2,163 ราย จากเป้าหมาย 2,475 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.39 ในพื้นที่จังหวัดที่มีโครงการ เช่น กรุงเทพฯ ชลบุรี เชียงใหม่ ภูเก็ต นราธิวาส นครสวรรค์ ปราจีนบุรี อุตรธานี และสงขลา

6.4.9 การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับประกันสังคม

1) ดำเนินการออกประกาศสำนักงานประกันสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราสำหรับประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย อันมิใช่เนื่องจากการทำงาน (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 10 มกราคม 2540

2) ดำเนินการออกประกาศสำนักงานประกันสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราสำหรับประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 29 เมษายน 2540

3) ปรับปรุงประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง อัตราเงินสมทบ อัตราเงินฝาก วิธีการประเมินและการเรียกเก็บเงินสมทบ (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2540

6.5 ด้านกีฬา

ดำเนินการพัฒนาการกีฬาภายใต้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ โดยมีผลการดำเนินงานใน 5 แผนงานหลัก ดังนี้

6.5.1 การพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐาน โดยจัดอบรมผู้ฝึกสอนกีฬา 4 ระดับ รวม 10 จังหวัด มีผู้ผ่านการอบรมทั้งสิ้น รวม 981 คน จัดพิมพ์หนังสือกติกาและคู่มือการเล่นกีฬา รวม 11 ชนิดกีฬา จำนวน 19,500 เล่ม และจัดอุปกรณ์กีฬาให้กับศูนย์กีฬาตำบลทั่วประเทศ จำนวน 7,255 ตำบล

6.5.2 การพัฒนาการกีฬาเพื่อมวลชน ได้สนับสนุนการก่อสร้างสวนสุขภาพในจังหวัดต่างๆ รวม 14 จังหวัด จัดกิจกรรมกีฬาเพื่อสุขภาพในบริเวณการกีฬาแห่งประเทศไทย โดยมีประชาชนมาออกกำลังกายวันละประมาณ 700 คน

6.5.3 การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยจัดอบรมผู้ตัดสินและชี้ขาดกีฬา รวม 4 จังหวัด 7 ชนิดกีฬา สนับสนุนกีฬาเฉพาะประเภท โดยให้นักกีฬาที่มีความสามารถได้เข้ารับ

การฝึกซ้อมเป็นประจำอย่างต่อเนื่องในท้องถิ่น รวม 26 จังหวัด มีนักกีฬาทั้งสิ้น 300 คน ใน 8 ชนิดกีฬา รวมทั้งสาธิตและฝึกสอนกีฬาโดยผู้ฝึกสอนและนักกีฬาทีมชาติ รวม 11 จังหวัด 8 ชนิดกีฬา นอกจากนี้ได้มีการเตรียมนักกีฬาเพื่อการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 19 และเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 โดยมีการเก็บตัวฝึกซ้อมตลอดปี

6.5.4 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ได้มีการวิจัยศักยภาพด้านการกีฬาใน 3 ชนิดกีฬา และให้ทุนสนับสนุนการวิจัยแก่นิสิต นักศึกษา และนักวิจัย จำนวน 6 เรื่อง

6.5.5 การพัฒนาการบริหารการกีฬา โดยให้การสนับสนุนงบประมาณการซ่อมแซมสนามกีฬาเขต จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ศรีสะเกษ ภูเก็ต ขอนแก่น และนครศรีธรรมราช จัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ซึ่งอยู่ระหว่างการนำเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และอยู่ระหว่างการดำเนินการนิเทศและแปลงแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

นอกจากนี้ ในส่วนของการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 19 ที่ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งได้เสร็จสิ้นลงแล้วตั้งแต่วันที่ 11 - 19 ตุลาคม 2540 ประกอบด้วยกีฬาทั้งหมด 34 ชนิดกีฬา มีนักกีฬาไทย เข้าร่วมแข่งขันทั้งสิ้น 696 คน สรุปผลการแข่งขันไทยได้อันดับที่ 2 โดยได้รับเหรียญทอง 83 เหรียญ เหรียญเงิน 96 เหรียญ และเหรียญทองแดง 78 เหรียญ ทั้งนี้ รัฐบาลได้มอบเงินเพื่อเป็นกำลังใจแก่นักกีฬาที่สามารถแข่งขันได้รับเหรียญทองเหรียญละ 50,000 บาท เป็นเงินทั้งสิ้น 11,145,000 บาท

7. ด้านการพัฒนาชนบท และกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาค และท้องถิ่น

รัฐบาลตระหนักดีว่า ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศคือเกษตรกรที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในภูมิภาค และชนบท ซึ่งมีรายได้ในการเลี้ยงชีพไม่สูงนัก ทั้งยังมีความแปรปรวนไปตามสภาพดินฟ้าอากาศที่มีความไม่แน่นอน ปัจจัยเหล่านี้เป็นเหตุให้ประชาชนในชนบทตัดสินใจอพยพละทิ้งถิ่นฐานเข้ามาประกอบอาชีพในกรุงเทพมหานคร และในเมืองใหญ่ต่างๆ ที่มีความเจริญและมีโอกาสที่ดีกว่า ทั้งในด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ เนื่องจากเมืองเหล่านี้ได้เปลี่ยนสภาพจากสังคมแบบเกษตรกรรมไปเป็นอุตสาหกรรมโดยสิ้นเชิงแล้ว การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหาสืบเนื่องตามมา เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาคุณภาพชีวิตที่ตกต่ำลง เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาชนบทและกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น เพื่อสร้างโอกาสที่เท่าเทียมให้แก่ทุกภูมิภาค โดยในระยะเวลาหนึ่งปีที่รัฐบาลได้เข้าทำหน้าที่บริหารประเทศได้ดำเนินการไปแล้ว ดังนี้

7.1 การย้ายฐานการผลิตไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น

การปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทแบบลอยตัว ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยในตลาดการเงินภายในประเทศมีอัตราสูงและการขาดสภาพคล่องทำให้ภาวะเศรษฐกิจภายในชะงัก เป็นผลให้ประชาชนที่เป็นผู้ขายแรงงานตามชุมชนและเมืองใหญ่ต้องประสบภาวะการว่างงานและพากันกลับภูมิลำเนาเดิม เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนดังกล่าว รัฐบาลจึงจัดทำโครงการย้ายฐานการผลิตไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นขึ้น โดยดำเนินโครงการในลักษณะ 3 ประสาน คือ ภาคธุรกิจเอกชน (เป็นแหล่งการจ้างงาน และการตลาด) ประชาชนในท้องถิ่น ส่วนราชการ องค์กรพัฒนาชุมชน และองค์กรที่ดำเนินธุรกิจแบบไม่หวังผลกำไร เข้าร่วมดำเนินการพัฒนาชนบทแบบยั่งยืน ประโยชน์ที่ได้คือ ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมสามารถลดปัญหาในเรื่องการขาดแคลนแรงงาน และลดต้นทุนการผลิตสินค้า สำหรับประชาชนในชนบทก็สามารถทำงานในท้องถิ่นหรือภูมิลำเนาเดิม ซึ่งเป็นการช่วยลดปัญหาสังคมและสร้างความมั่นคงทางสถาบันครอบครัวในชนบทให้เข้มแข็งขึ้น และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในด้านการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนในชนบท รวมทั้งยังได้จัดทำข้อมูลการลงทุนในภูมิภาคโดยแยกเป็นรายจังหวัด เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนอุตสาหกรรมชนบทให้เกิดผลเป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้ทำการฝึกอาชีพให้แก่ราษฎรในชนบท โดยส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพต่างๆ จำนวน 28,369 กลุ่ม ส่งเสริมการประกอบอาชีพหลังการว่างงานนอกฤดูการเกษตรในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ตามโครงการหมู่บ้านอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นการพัฒนาชนบทแบบยั่งยืนและได้ผลที่เป็นรูปธรรม เพราะช่วยให้ราษฎรได้พัฒนาฝีมือในการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม รวมทั้งเป็นการความรู้ด้านการบริหาร และจัดการธุรกิจโดยการจัดฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องตรงตามความต้องการของตลาด และการรับช่วงการผลิตระหว่างโรงงานอุตสาหกรรมกับหมู่บ้าน สำหรับด้านการจัดหาเงินทุนรัฐบาลได้ส่งเสริมให้ประชาชนจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อระดมทุน จำนวน 11,891 กลุ่ม มีเงินสะสม รวม 2,238,350,256 บาท ให้บริการเงินทุนหมุนเวียนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อการประกอบอาชีพในครอบครัว ศึกษา วิจัย และพัฒนาการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ให้บริการยืมเครื่องทุนแรงในการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม และสนับสนุนการฝึกอบรมอาชีพให้แก่ราษฎรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดจนสนับสนุนการฝึกอาชีพให้แก่เด็ก เยาวชน และสตรี เพื่อให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว และช่วยลดปัญหาธุรกิจทางเพศ

7.2 โครงการเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรมชนบท

เป็นการจัดเตรียมราษฎรให้เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมตามศักยภาพในการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมของแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นพื้นฐานของการพัฒนาอุตสาหกรรมชนบท และช่วยให้

ราษฎรมีรายได้เพิ่มขึ้นรวมทั้งสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างถาวรโดยรวมกลุ่มราษฎรเพื่อประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย 7 ประเภท คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา อุตสาหกรรมประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก อุตสาหกรรมอัญมณี อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ และของตกแต่งบ้าน อุตสาหกรรมแปรรูปและถนอมอาหาร และอุตสาหกรรมเครื่องมือและโลหะ ซึ่งได้มีการรวมกลุ่มราษฎรเพื่อพัฒนากิจกรรมกลุ่มเบื้องต้น และจัดให้เกิดการรับช่วงการผลิตระหว่างโรงงานกับราษฎรในหมู่บ้าน จำนวน 160 หมู่บ้าน 54 จังหวัด มีราษฎรเข้าร่วมโครงการจำนวน 3,273 คน มีรายได้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 1,500 - 2,000 บาท/คน/เดือน นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในภูมิภาคโดยได้เยี่ยมพบปะผู้ประกอบการและจัดทำแผนงานให้สอดคล้องกับความต้องการของราษฎร 75 จังหวัด รวมทั้งจัดทำโครงการโรงงานในโรงเรียน ผูกอบรม/สัมมนาด้านวิชาการจัดนิทรรศการและสาธิตทางอุตสาหกรรม

7.3 การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม

เพื่อให้นโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคยังเกิดผลเป็นรูปธรรม รัฐบาลได้ใช้นิคมอุตสาหกรรมเป็นกลไกพื้นฐานโดยการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม รวมทั้งที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยราชการและภาคเอกชน มีนิคมอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการแล้วทั้งสิ้น 27 แห่ง จำแนกเป็น

นิคมอุตสาหกรรมที่การนิคมอุตสาหกรรมฯ ดำเนินการ	7 แห่ง
นิคมอุตสาหกรรมที่การนิคมอุตสาหกรรมฯ ร่วมดำเนินงานกับภาคเอกชน	18 แห่ง
นิคมอุตสาหกรรมที่การนิคมอุตสาหกรรมฯ ร่วมลงทุนกับภาคเอกชน	1 แห่ง
นิคมอุตสาหกรรมที่การนิคมอุตสาหกรรมฯ ร่วมดำเนินงานกับหน่วยราชการ	1 แห่ง

พื้นที่ดำเนินการรวมทั้งสิ้น ประมาณ 63,322 ไร่ จำนวนโรงงานที่ประกอบกิจการ 963 โรงงานจำนวนคนงานรวม 404,463 คน ซึ่งตามแผนงาน/โครงการปี 2539 - 2543 จะดำเนินการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมอีก 29 แห่ง ในพื้นที่ 25 จังหวัด รวมทั้งมีนิคมอุตสาหกรรมที่การนิคมอุตสาหกรรมฯ ร่วมดำเนินงานกับภาคเอกชนและได้รับอนุมัติในหลักการให้ดำเนินการแล้ว แต่ยังไม่ได้เปิดดำเนินการโดยอยู่ระหว่างการจัดทำสัญญาและประกาศเขตอุตสาหกรรมอีก 7 แห่ง (เป็นนิคมอุตสาหกรรมขนาดย่อม 2 แห่ง)

7.4 โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล

รัฐบาลได้ส่งเสริมการดำเนินโครงการพัฒนาในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ และพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันตก ด้วยการกระจายอุตสาหกรรมและการลงทุนไปสู่ภูมิภาค ดังนี้

7.4.1 โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย โครงการนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด โครงการนิคมอุตสาหกรรมในโครงการ Global Transpark โครงการท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด และโครงการท่าเทียบเรือสินค้าทั่วไป โครงการสิ่งแวดล้อม ความสะอาด ได้แก่ โครงการพัฒนาชุมชนเมืองใหม่มาบตาพุด โครงการพัฒนาเขตพาณิชย์กรรม แหลมฉบัง เป็นต้น

7.4.2 โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ประกอบด้วยพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ และนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์ของคาบสมุทรมลายู และประเทศไทยได้ใช้เป็นกลยุทธ์ในการก่อสร้างสะพานเศรษฐกิจ (Landbridge) ตัดข้ามภาคใต้ เชื่อมระหว่างทะเลอันดามันกับอ่าวไทย ซึ่งเป็นเส้นทางที่สั้นกว่าการผ่านช่องแคบมะละกา แผนงานเบื้องต้นในการกำหนดโครงการนิคมอุตสาหกรรมและท่าเรืออุตสาหกรรมภายใต้แผนการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ได้แก่ โครงการนิคมอุตสาหกรรมและท่าเรือนครศรีธรรมราช โครงการนิคมอุตสาหกรรมพังงา และโครงการนิคมอุตสาหกรรมสุราษฎร์ธานี

7.4.3 โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันตก มีแผนการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ชุมพร เพชรบุรี และราชบุรี และโดยเฉพาะโครงการนิคมอุตสาหกรรมเอสวีเอสเทิร์นซีบอร์ด อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะเป็นการพัฒนาในการกระจายอุตสาหกรรมพื้นฐานของประเทศ ให้สามารถรองรับความต้องการของประเทศ และนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ และความเจริญบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก

7.5 การศึกษาแนวทางการร่วมมือด้านอุตสาหกรรม

เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการกระจายอุตสาหกรรมจากส่วนกลางไปสู่เมืองศูนย์กลาง อุตสาหกรรมในภูมิภาคและขยายไปสู่จังหวัดใกล้เคียงและเมืองชายแดน และเพื่อให้เป็นแหล่งสร้างรายได้และการจ้างงานในท้องถิ่นและตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเหนือ และนโยบายการพัฒนาให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางของความร่วมมือด้านเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ รัฐบาลได้ผลักดันโครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมระหว่างไทย - สหภาพพม่า ในเส้นทางแม่สอด - เมียวดี - เมะละหม่าง - ย่างกุ้ง โดยกำหนดให้อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนต้นแบบซึ่งจะได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการเขตเศรษฐกิจชายแดนเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่เป็นรูปธรรมในเมืองชายแดน มีการกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค สร้างฐานการผลิตและฐานรายได้ให้เกิดขึ้นกับประชาชนในท้องถิ่นชนบท ช่วยสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว ทั้งยังเป็นการเปิดประตู

ภาคเหนือออกสู่ประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ สำหรับโครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม ระหว่างไทย - สปป.ลาว. - เวียดนามตามแนวดนหนายเลข 9 (มุกดาหาร - สะหวัดนะเขต - กวางตรี - ดานัง) นั้น เป็นการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่อินโดจีน โดยเปิดประตูภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางเชื่อมโยงสู่อินโดจีนด้านจังหวัดมุกดาหารสู่สะพานนะเขตของ สปป.ลาว กวางตรี และท่าเรือดานังของเวียดนาม เพื่อเปิดตลาดสินค้าและบริการ ตลอดจน เป็นแหล่งวัตถุดิบและพลังงานแก่ภาคการผลิตของไทย ซึ่งนับวันจะขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้น

นอกจากนี้คณะกรรมการประสานการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (กพบ.) ยังได้กำหนดให้จังหวัดมุกดาหารเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนต้นแบบ และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในเมืองชายแดนที่เป็นรูปธรรมเป็นการกระจายอุตสาหกรรมและฐานการผลิตไปสู่ภูมิภาค รวมทั้งเป็นการเปิดประตูภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางออกสู่ประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ

7.6 การก่อสร้างถนนในชนบท

ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาชนบท คือการคมนาคม เพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนและเป็นเส้นทางสำหรับขนส่งพืชผลทางการเกษตรออกสู่ตลาดได้โดยสะดวก รวดเร็ว โดยรัฐบาลก่อสร้างถนนราดยาง ถนนลูกรัง ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ ระยะทาง รวมทั้งสิ้น 72,850 กิโลเมตร และภายในปี 2542 จะก่อสร้างถนนราดยางและถนนคอนกรีตให้ครบทุกหมู่บ้าน

7.7 โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

ความยากจนของประชาชนเป็นปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศชาติ รัฐบาลจึงถือเป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วนในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ของครัวเรือนยากจนในหมู่บ้านเร่งรัดอันดับ 1 จำนวน 11,608 หมู่บ้าน ให้มีรายได้เฉลี่ย 15,000 บาทต่อปีต่อคน โดยสนับสนุนเงินทุนสำหรับครัวเรือนดังกล่าวนำไปประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตร อุตสาหกรรมในครัวเรือน ค้าขาย ช่าง และอื่นๆ ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้ว จำนวน 9,935 หมู่บ้าน สำหรับเป้าหมายในปีงบประมาณ 2540 ที่จะดำเนินการอีก จำนวน 1,973 หมู่บ้าน

8. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะฟื้นฟู อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ดีขึ้นนั้น นอกเหนือจากการให้ความสำคัญเป็นกรณีเร่งด่วนเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายแนวทาง

ในการแก้ไขปัญหาป่าไม้และที่ดินทำกินของราษฎรในภาพรวมทั้งประเทศ โดยมีแผนและโครงการต่าง ๆ สนับสนุนให้แนวนโยบายนี้สามารถดำเนินการให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมดังที่ได้กล่าวในบทต้นแล้วนั้น ในการดำเนินการตามนโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในส่วนที่กระทรวง ทบวง ต่าง ๆ ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายด้านนี้ ยังมีอีกหลายมาตรการที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการในการฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ ที่ดิน แร่ รวมทั้งการป้องกันแก้ไขปัญหาผลกระทบในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สรุปสาระสำคัญผลการดำเนินการได้ดังนี้

8.1 การอนุรักษ์ ฟื้นฟูป่าไม้

8.1.1 ป้องกันรักษาป่า 103.06 ล้านไร่ ตรวจปราบปรามส่วนภูมิภาค 128 สาย สำรวจสภาพป่าทางอากาศ 13 สาย รวมถึงดูแลและการอนุญาตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมาย ในพื้นที่ 65 จังหวัด รวมทั้งป้องกันและปราบปรามมิให้มีการลักลอบทำลายทรัพยากร ฯ ในเขตอุทยานแห่งชาติ 116 แห่ง

8.1.2 จัดเตรียมความพร้อมในการดับไฟป่า โดยการสำรวจพื้นที่และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งปฏิบัติงานดับไฟป่าได้ 7,291 ครั้ง ควบคุมพื้นที่ได้ประมาณ 151,608 ไร่ จัดการเชื้อเพลิงได้ 46,800 ไร่

8.1.3 ส่งเสริมการปลูกสร้างสวนป่า โดยประชาสัมพันธ์การปลูกสร้างสวนป่า แก่เกษตรกรใน 740 อำเภอ ตรวจสอบพื้นที่ปลูกป่า 1,213 ราย พื้นที่ 26,455 ไร่ อบรมพัฒนาอาชีพป่าไม้ระบบสหกรณ์ 5 รุ่น 250 คน

8.1.4 ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกป่าในพื้นที่กรรมสิทธิ์ของตนเอง การดำเนินงาน ปี 2540 มีเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ แล้ว 23,115 ราย เป็นพื้นที่ 367,615 ไร่

8.1.5 สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ แล้ว 66 กลุ่ม จากเป้าหมาย 72 กลุ่ม รวมทั้งเตรียมความพร้อมของชุมชน ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรโดยชุมชนมีส่วนร่วมใน 700 หมู่บ้าน

8.1.6 สนับสนุนการปลูกป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน 49,872.5 ไร่ และสนับสนุนการปลูกป่านอกพื้นที่อนุรักษ์ (ปลูกไม้สองข้างทาง) ได้จำนวน 35,497.9 ไร่ (906 กม.)

8.1.7 ส่งเสริมเกษตรกร จัดทำเกษตรนิเวศน์ เกษตรผสมผสาน 1,105 ครัวเรือน

8.2 การอนุรักษ์ดิน

8.2.1 จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในรูปของคันดินเบนน้ำแล้ว 3,248 กม. ครอบคลุมพื้นที่ 129,889 ไร่

8.2.2 สาธิตการอนุรักษ์ดินและน้ำ 47,481 ไร่ จากเป้าหมาย 47,848 ไร่

8.2.3 ผลิตและจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน 162.5 ตัน รวมทั้งเผยแพร่การปลูกหญ้าแฝกแล้ว 86.4 ล้านกล้า

8.2.4 ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ โดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด ฯลฯ โดยได้ทำปุ๋ยหมัก 156,425 ตัน และส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสด 42,236 ไร่

8.2.5 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ดินเค็ม โดยสาธิตการเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ที่ดินเค็ม 5,970 ไร่ ผลิตและจัดหาพันธุ์พืชปรับปรุงดินเค็ม 117.5 ตัน รวมทั้งส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเค็ม 24,660 ไร่

8.2.6 ก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อจัดรูปแปลงนา 48,320 ไร่ พร้อมก่อสร้างบ่อน้ำตื้น 200 บ่อ ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้

8.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ

8.3.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหามลภาวะทางน้ำ

8.3.1.1 การจัดการน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษ รัฐบาลได้ส่งเสริมโครงการจัดการน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษ โดยให้มีการปรับปรุงวิธีการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย เขตควบคุมมลพิษจังหวัดสมุทรปราการฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก และการเพิ่มวงเงินงบประมาณจากเดิม 12,866 ล้านบาท เป็น 22,955 ล้านบาท ซึ่งระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียที่จะจัดสร้างขึ้น เป็นระบบที่ประกอบด้วยระบบท่อรวบรวมน้ำเสีย ครอบคลุมพื้นที่โครงการที่กำหนดไว้ 6 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ A (บางปูและบางปูใหม่) พื้นที่ B (ปู่เจ้าสมิงพรายและเทศบาลเมือง) พื้นที่ C (สำโรง) พื้นที่ D (ระบบบำบัดน้ำเสีย) ในฝั่งตะวันออก และพื้นที่ E (สุขสวัสดิ์) พื้นที่ F1 (พระสมุทรเจดีย์) พื้นที่ F2 (พระประแดง) ในฝั่งตะวันตก มีความสามารถในการรองรับน้ำเสียที่จะเกิดขึ้นใน 20 ปีข้างหน้า ในอัตรา 525,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยจะเริ่มเดินระบบ (Operation & Maintenance) ในเดือนที่ 36 (กลางปี พ.ศ. 2543) ขณะนี้ได้มีการลงนามในสัญญาว่าจ้างบริษัท ผู้รับเหมาเพื่อมาดำเนินโครงการออกแบบรวมก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียดังกล่าวไปแล้วเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2540

8.3.1.2 การจัดสร้างระบบติดตามคุณภาพน้ำและอากาศอัตโนมัติ บริเวณนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง โดยเก็บข้อมูลผลการตรวจวัดด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วส่งข้อมูลเชื่อมโยงผ่านระบบโทรศัพท์ (On Line System) จากสถานีตรวจวัดมายังสำนักงานการนิคมอุตสาหกรรม ฯ กรุงเทพฯ ฯ โดยผู้บริหารไม่ต้องเดินทางมายังจุดตรวจวัด แต่รับทราบข้อมูลคุณภาพสิ่งแวดล้อมก่อนการตัดสินใจอนุญาตให้มีการจัดตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษใหม่ และ

ยังช่วยเป็นเครื่องมือตรวจสอบการลักลอบปล่อยมลพิษให้แพร่กระจาย ดังนั้นจึงเป็นประโยชน์ต่อการจัดการดูแลความปลอดภัยแก่สุขภาพอนามัยและชีวิตประชาชนในบริเวณนิคมอุตสาหกรรมมาตาพุดได้อย่างดี

8.3.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง

8.3.2.1 การแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองในกรุงเทพมหานครและชุมชนในประเทศไทย ได้กำหนดแผนปฏิบัติการเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาฝุ่นละอองในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย 9 แผนย่อย คือ แผนตรวจสอบ/ตรวจจับรถที่มีมลพิษเกินมาตรฐาน แผนตรวจสอบ/ตรวจจับการก่อสร้างอาคาร แผนตรวจสอบ/ตรวจจับการก่อสร้างถนนและระบบขนส่งมวลชน แผนตรวจสอบ/ตรวจจับรถบรรทุกขนส่งวัสดุก่อสร้างต่างๆ แผนทำความสะอาดถนน การให้การสนับสนุน ชสมก. บขส. และกรมการขนส่งทางบกในการตรวจวัดควันดำ การปรับปรุงมาตรฐาน การก่อสร้างเพื่อควบคุมปัญหาฝุ่นละออง แผนรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วม และการให้มีส่วนร่วมจากฝ่ายต่างๆ โดยได้ดำเนินการตรวจจับรถบรรทุก รถโดยสารประจำทาง และรถโดยสารประเภทอื่นๆ ตั้งด่านตรวจจับตามถนนสายต่างๆ รอบกรุงเทพฯ ฯ บริเวณถนนสายหลักและอุโมงค์รถ ชสมก. ซึ่งได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม วงเงิน 14,740,000 ล้านบาท โดยจัดซื้อเครื่องมือตรวจวัดมลพิษทางอากาศและเสียงจากยานพาหนะให้กับหน่วยงานต่างๆ จัดทำระเบียบและข้อบังคับในการควบคุมฝุ่นละอองจากการก่อสร้างประเภทต่างๆ เพื่อปรับปรุง มาตรฐานการก่อสร้าง และรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดฝุ่นและมลพิษทางอากาศ โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับสาเหตุการเกิดมลพิษทางอากาศ ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน รวมทั้งการป้องกันและแนวทางแก้ไขมลพิษทางอากาศ

8.3.2.2 จัดทำโครงการเจาะปล่องระบายอากาศของโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อให้สะดวกต่อการตรวจวัด วิเคราะห์อากาศ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ โรงงานที่มีการใช้น้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิงสำหรับหม้อไอน้ำ 10 ประเภท โดยในการตรวจวัด วิเคราะห์มลพิษทางอากาศจากโรงงานที่เจาะปล่องระบายอากาศ กำหนดให้มีการปล่อยซัลเฟอร์ได้ไม่เกิน 1,250 ppm. ปัจจุบันมีผลบังคับใช้ในกรุงเทพฯ ฯ และปริมณฑล และได้ทำการตรวจสอบและสั่งการให้โรงงานที่มีปัญหามลพิษทางอากาศทำการเจาะปล่องระบายอากาศ จำนวน 345 โรงงาน ผลทำให้ปัญหามลพิษทางอากาศโดยรวมจะลดลง ประชาชนลดภาวะความเสี่ยงในโรคที่เกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจและโรคอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากฝุ่นละอองที่เกิดจากการประกอบกิจการของโรงงานประเภทนี้

8.3.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากสารพิษและกากของเสีย

8.3.3.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากสารอันตราย ได้ดำเนินการสำรวจและติดตามตรวจสอบสภาพปัญหาของการใช้สารอันตรายทั้งจากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม

และสาธารณสุข พร้อมทั้งกำหนดแนวทางและมาตรการระดับประเทศเพื่อควบคุมและลดปัญหาการใช้สารอันตรายที่ไม่ถูกต้อง โดยการติดตามตรวจสอบสารพิษตกค้างทางการเกษตร รวมทั้งการรณรงค์ และประสานงานการควบคุมการใช้สารเคมีให้ถูกต้อง การจัดทำระบบเครือข่ายข้อมูลสารอันตราย และการจัดระบบการขนส่งลำเลียงสารอันตราย

8.3.3.2 การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากกากของเสีย

โดยการสำรวจและติดตามตรวจสอบสภาพปัญหาการจัดการของเสียอันตราย มูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนที่ไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งกำหนดนโยบายแนวทางและมาตรการระดับชาติเพื่อป้องกัน ควบคุม ลด และขจัดปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นโดยมีงานที่สำคัญคือการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนต่างๆ และเขตควบคุมมลพิษ การจัดการของเสียอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชน การลดปริมาณการใช้ประโยชน์ของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชน และการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการกำจัดมูลฝอยในสถานที่กำจัดมูลฝอยของเทศบาลทั่วประเทศ ตลอดจนการจัดการเพื่อการแก้ไขการปนเปื้อนน้ำชะมูลฝอยที่ลงสู่แหล่งน้ำผิวดินและใต้ดิน บริเวณสถานที่กำจัดมูลฝอยของเทศบาล

8.3.3.3 การจัดทำแผนแม่บทการจัดสร้างโรงงานบำบัดและกำจัดของเสียอันตราย

จากอุตสาหกรรม จากการพัฒนาอุตสาหกรรมในรูปแบบต่างๆ ทำให้มีมลภาวะจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตเป็นอย่างมาก ซึ่งกากของเสียอันตราย นับเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข จึงได้จัดทำแผนแม่บทในการจัดสร้างโรงงานบำบัดและกำจัดกากของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมในพื้นที่ต่างๆ โดยได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลโรงงาน จำนวน 5,064 โรงงาน และได้คัดเลือกโรงงานที่คาดว่าจะป็นโรงงานสำคัญเพื่อเข้าสำรวจโรงงานจำนวน 1,024 โรงงาน รวมทั้งดำเนินการจัดทำระบบฐานข้อมูลของเสียอันตรายในระบบสารสนเทศ (GIS) ควบคู่ไปด้วย ขณะนี้อยู่ระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์

8.3.4 การฟื้นฟูบูรณะและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการดังนี้

8.3.4.1 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบการฟื้นฟู

และบูรณะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในรูปของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน อาทิ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ คณะอนุกรรมการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการทรัพยากรมีชีวิต คณะกรรมการนโยบายและฟื้นฟูทะเลไทย ฯลฯ ในการกำหนดนโยบายและแนวทางให้หน่วยปฏิบัติทุกระดับโดยพื้นที่ให้มีการจัดทำแผนและตรวจติดตามประเมินผลให้เป็นตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

8.3.4.2 การเพิ่มบทบาทของประชาชนและชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ ตลอดจนจัดทำสื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน และชุมชนในท้องถิ่นเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติควบคู่กับการใช้ประโยชน์โดยไม่ทำลายสภาพแวดล้อม และการนำภูมิปัญญามาใช้ในการบริหารและจัดการ รวมทั้งสนับสนุนให้จังหวัดร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและองค์กรเอกชน ประชาชนจัดให้มีการฝึกอบรม อาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้เป็นเครือข่ายในการรณรงค์และเผยแพร่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนติดตามเฝ้าระวังป้องกัน

8.3.4.3 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการประสานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ เอกชน และองค์กรประชาชน เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นฐานของการพัฒนาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ ควบคู่กันไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นการพัฒนาในทิศทางที่ยั่งยืน โดยได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การจัดการป่าไม้ ที่ดิน ลุ่มน้ำ ฯลฯ เร่งรัดให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการบำบัดน้ำเสีย เสริมสร้างขีดความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรับผิดชอบในการจัดทำนโยบาย แผน และการประสานงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะหน่วยงานในจังหวัดและพื้นที่ โดยได้มีการดำเนินการโครงการนำร่องการจัดการแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดจันทบุรี โครงการนำร่องการจัดการลุ่มน้ำเขิน (จังหวัดเพชรบูรณ์ ชัยภูมิ และขอนแก่น) โครงการจัดน้ำเสียในนาุ้ง จังหวัดจันทบุรี โครงการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม (จังหวัดตรังและสุราษฎร์ธานี) โครงการพัฒนาระบบข้อมูล ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุน การวางแผนจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จังหวัดนครนายก โครงการอบรมการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การสนับสนุนการจัดทำแผน จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การจัดวางระบบประสานและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง จัดทำโครงการวิจัยเพื่อหารูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในลักษณะของการพัฒนาเป็นกลุ่มพื้นที่ และการหาแนวทางการจัดทำแผนในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

8.3.4.4 จัดทำแผนแม่บททางด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาทรัพยากรธรณีในเขตแหล่งแร่เศรษฐกิจ โดยได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บททางด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนา

พัฒนาทรัพยากรธรณีในเขตแหล่งแร่เศรษฐกิจเพื่อศึกษาธรณีวิทยา ศักยภาพแหล่งแร่และสภาพแวดล้อม และเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาทรัพยากรแร่ ในบริเวณพื้นที่แหล่งหินปูน จังหวัดเลย ขอนแก่น อุดรธานี และชัยภูมิ ขณะนี้ดำเนินการเสร็จแล้ว พื้นที่แหล่งแร่หินแกรนิตสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี (ปี 2538 - 2540) ขณะนี้ตรวจรับรายงานฉบับสมบูรณ์แล้ว พื้นที่แหล่งแร่หินแกรนิต - เฟลด์สปาร์ จังหวัดตาก และจังหวัดสุโขทัย อยู่ระหว่างการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ พื้นที่แหล่งแร่ดินขาวอิลไลต์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ขณะนี้ได้รับรายงานการศึกษาเบื้องต้นแล้ว

8.3.4.5 การฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ปัจจุบันปัญหาความเสื่อมโทรมของคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้แพร่กระจายไปในท้องถิ่นทุกจังหวัด รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญในการกระจายอำนาจหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและกำหนดให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดแผนปฏิบัติการ ๓ ประกอบด้วยกลุ่มโครงการ 4 กลุ่มโครงการหลัก คือ ฟื้นฟูและบำบัดสิ่งแวดล้อม เฝ้าระวังและป้องกัน สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ศึกษาวิจัยเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยปีงบประมาณ 2540 ได้จัดสรรงบประมาณให้กับแผนฟื้นฟูและบำบัดสิ่งแวดล้อม จำนวน 168 โครงการ เป็นเงิน 1,497.726 ล้านบาท แผนเฝ้าระวังและป้องกัน จำนวน 84 โครงการ เป็นเงิน 18.343 ล้านบาท แผนสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 268 โครงการ เป็นเงิน 40.057 ล้านบาท แผนศึกษาวิจัยเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม จำนวน 25 โครงการ เป็นเงิน 38.862 ล้านบาท

8.3.4.6 การร่วมทุนกับเอกชนในการจัดตั้ง บริษัทบริหารและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจำกัด (เจนโก้) รัฐบาลเห็นความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีโรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมจากกิจการอุตสาหกรรม ซึ่งจะช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ปลอดภัยจากโรคมัยไข้เจ็บจากกิจการอุตสาหกรรม โดยให้ภาคเอกชนเป็นแกนนำในการลงทุนจัดสร้างโรงงานดังกล่าวที่มีขนาดใหญ่และรับของเสียทุกประเภทมาบำบัด / กำจัด ซึ่งรัฐจะเข้าร่วมถือหุ้นบางส่วนเพื่อสามารถกำกับดูแล และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ภาคเอกชน อันจะเป็นการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างจริงจัง ขณะนี้การก่อสร้างโครงการระยะที่ 1 คือการปรับเสถียรและการฝังกลบได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ประกอบด้วย อาคารปรับเสถียรอาคาร เก็บกาก อาคารสาธารณูปโภค อาคารผสมกากเชื้อเพลิง อาคารสำนักงาน ดึงเก็บกาก หลุมฝังกลบและงานสาธารณูปโภค ซึ่งระบบการปรับเสถียร (Stabilization) และฝังกลบ (landfil) ได้เปิดให้บริการตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2540

9. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รัฐบาลมุ่งมั่นที่จะเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือของการพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก รวมทั้งเสริมสร้างสมรรถนะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระยะยาว โดยรัฐบาลได้ดำเนินการ ดังนี้

9.1 การจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย

รัฐบาลส่งเสริมให้มีการวิจัยประยุกต์ทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ของส่วนราชการและเอกชนเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้จัดสรรทุนไปแล้ว ประมาณ 1,400 โครงการ เป็นเงินประมาณ 160 ล้านบาท และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ จัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยไปแล้วแก่ภาคีรัฐบาลและเอกชน จำนวน 507 โครงการ เป็นเงิน 286,376,177 บาท

9.2 การจัดตั้งอุทยานวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เพื่อจัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์แห่งแรกของประเทศไทย เป็นสถานที่ตั้งอาคารหลัก ๆ ประมาณ 20 หลัง ได้แก่ อาคารวิจัย หน่วยบ่มเพาะเทคโนโลยี ศูนย์ฝึกอบรม ศูนย์ทดสอบ โรงงานต้นแบบ เรือปลูกพืชทดลอง ฯลฯ รวมทั้งระบบสาธารณูปโภคของอุทยานวิจัย ฯ บนพื้นที่ประมาณ 200 ไร่ ณ บริเวณเชื่อมต่อนระหว่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงานวิจัยของศูนย์แห่งชาติทั้งสาม กล่าวคือ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ และเป็นสถานที่ที่จะให้บริการแก่ภาครัฐและภาคเอกชนและหน่วยงานเครือข่ายทั้งหมด โดยมีบริการทางเทคนิคและการพัฒนาเทคโนโลยี มีเครื่องมืออุปกรณ์และบุคลากรสำหรับให้ได้ร่วมกันใช้เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตและการบริการ ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการก่อสร้างอาคาร คาดว่าจะแล้วเสร็จและเปิดดำเนินการให้ตั้งแต่ 2542 เป็นต้นไป

9.3 การจัดแสดงนิทรรศการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รัฐบาลได้เร่งรัดให้องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) เตรียมความพร้อมในการจัดนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีภายในอาคาร พื้นที่ 10,000 ตารางเมตร รวมทั้งการตกแต่งพื้นที่รอบนอกให้เหมาะสมกับการเป็นสถานที่สาธารณะให้แล้วเสร็จและเปิดให้ประชาชนชมได้ในปี 2541

9.4 การขยายขอบเขตการสื่อความรู้

รัฐบาลมีนโยบายให้ขยายขอบเขตให้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีครอบคลุมในทุกสาขา โดยเฉพาะได้ให้ความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจและการให้ความรู้ด้านนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

9.4.1 ก่อสร้างอาคารนิทรรศการเทคโนโลยีอากาศยาน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีอากาศยานและอวกาศซึ่งจะเป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนในอนาคต

9.4.2 ก่อสร้างอาคารนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นศูนย์การวิจัยด้านนิเวศวิทยาที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก โดยรวมวัสดุตัวอย่างทางด้านนิเวศวิทยา ซึ่งเป็นมรดกของชาติและโลกเพื่อการศึกษาวิจัย

9.4.3 โครงการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับระบบนิเวศวิทยาที่สำคัญของโลกและให้เป็นศูนย์การแสดงผลที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของทวีปเอเชีย โดยการจำลอง ระบบนิเวศที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติให้มากที่สุด ซึ่งนอกจากจะสามารถสร้างความเข้าใจกับประชาชน เกี่ยวกับระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญระดับสากลแล้วยังจะเป็นสถานที่ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

9.5 จัดงานวันนักประดิษฐ์ ประจำปี 2540

เพื่อเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ๙ สยามินทราธิราช ในการที่ได้ทรงประดิษฐ์ คิดค้น “เครื่องกลเดินอากาศที่ผิวน้ำหมุนช้าแบบทุ่นลอย หรือ “กังหันน้ำชัยพัฒนา” และทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายสิทธิบัตรการประดิษฐ์ เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2536 นอกจากจะเป็นการเทิดพระเกียรติแล้ว ยังเป็นวันที่ระลึกถึงวันประวัติศาสตร์ของการจดทะเบียนและออกสิทธิบัตรให้แก่พระมหากษัตริย์พระองค์แรกของโลกที่ทรงคิดค้นประดิษฐ์ สิ่งที่เป็นประโยชน์สามารถแก้ไขปัญหาและรักษาสิ่งแวดล้อมนับเป็นประโยชน์ต่อพลกนิกรชาวไทย และเพื่อเป็นแบบฉบับให้นักประดิษฐ์ไทย ได้เจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทให้มีความคิดกว้างไกล สร้างสรรค์ให้เกิดการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์อันเป็นประโยชน์ต่อประเทศสืบไป ดังนั้น รัฐบาลจึงให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางในการจัดงานวันนักประดิษฐ์ ประจำปี 2540 เพื่อดำเนินการส่งเสริมการคิดค้น และประดิษฐ์สิ่งที่เป็นประโยชน์ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมศาสตร์ อันนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศ โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนทำให้นักประดิษฐ์มีกำลังใจในการคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนรวมมากขึ้น โดยได้มีการมอบรางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น รวม 25 ผลงาน จำแนกเป็นประเภททั่วไป 23 ผลงาน ประเภทนักเรียน 12 ผลงาน

9.6 การพัฒนาระบบมาตรฐานวิทยาแห่งชาติ

ระบบมาตรฐานวิทยาคือระบบปัจจัยพื้นฐานที่เป็นหลักสำคัญต่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และต่อการขยายผลด้านการพัฒนาการส่งออกของรัฐ ระบบมาตรฐานวิทยาคือช่วยในการวัดปริมาณต่างๆ ทางวิทยาศาสตร์และสอบเทียบความถูกต้องเที่ยงตรงของเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ นี่ส่งผลต่อการสร้างความมั่นใจให้ประเทศคู่ค้าเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าส่งออกของไทยว่าเป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานสากลและสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 และ 8 ก็เน้นการเร่งรัดการดำเนินงาน มาตรฐานวิทยาของประเทศให้เป็นที่ยอมรับในระบบมาตรฐานสากล เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ทดสอบและการกำหนดมาตรฐานเป็นไปอย่างถูกต้องไม่ผิดพลาด เป็นที่เชื่อถือเป็นที่ยอมรับของลูกค้า ทั้งด้านคุณภาพสินค้า การคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้บริโภคโดยส่วนรวม และการแข่งขันในตลาดโลก รัฐบาลจึงได้ดำเนินการพัฒนาระบบมาตรฐานวิทยาคือในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการวัดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของการวัดปริมาณทางด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศ และได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรฐานวิทยาแห่งชาติ พ.ศ. รวมทั้งดำเนินการโครงการจัดตั้งสถาบันมาตรฐานวิทยาแห่งชาติขึ้น เพื่อให้เป็นการพัฒนาระบบมาตรฐานวิทยาของประเทศ ให้สอดคล้องกับระบบมาตรฐานวิทยามาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ โดยขณะนี้กำลังดำเนินการเตรียมการจัดตั้งสถาบันมาตรฐานวิทยาแห่งชาติดังกล่าว

9.7 การสนับสนุนนักเรียนทุนรัฐบาลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และพัฒนากำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีปริมาณและคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ (ปี 2539 - 2543) ได้จัดสรรทุนเพิ่มอีก 1,299 ทุน จาก 789 ทุน สำหรับในปี 2540 ได้จัดสรรทุน จำนวน 483 คน ซึ่งเป็นทุนต่างประเทศ ส่วนทุนภายในประเทศ มีจำนวน 8 คน และอยู่ระหว่างดำเนินการคัดเลือกผู้รับทุนปี 2540

10. นโยบายด้านความมั่นคง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

รัฐบาลมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและเสริมสร้างกำลังทหารให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนระบบสวัสดิการ บำรุงขวัญ กำลังพล และครอบครัว และจะรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างจริงจัง โดยได้ดำเนินการดังนี้

10.1 การรักษาความมั่นคงของรัฐ

10.1.1 แผนงานทหารกองประจำการอาสาสมัคร รัฐบาลมีนโยบายที่จะปรับปรุงและพัฒนากำลังสำรอง ระบบการระดมสรรพกำลัง ระบบการเรียกเกณฑ์ทหาร ระบบการอาสาสมัคร เข้ากองประจำการและการเตรียมการอื่น ๆ เพื่อเป็นการรองรับ และสอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่มุ่งหวังจะพัฒนาทรัพยากรบุคคลและยกระดับคุณภาพ ชีวิตของคนในชาติ โดยกำหนดเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงการเข้ารับราชการทหาร จากระบบตรวเลือก มาเป็นระบบการอาสาสมัครอย่างสมบูรณ์ ซึ่งมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2540 เป็นต้นไป

10.1.2 การปรับปรุงเสริมสร้างกำลังกองทัพ รัฐบาลได้ดำเนินการปรับปรุงเสริมสร้าง กำลังกองทัพให้มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสม รวมทั้งมีขีดความสามารถเชิงรุก มีความคล่องตัว ตลอดจนมีระบบควบคุมบังคับบัญชาทางทหารที่มีเอกภาพ และประสิทธิภาพสูง เพื่อให้สามารถ ป้องกันประเทศจากภัยคุกคามที่มาจากภายนอกและภายในประเทศไทยได้ทุกระดับ โดยได้ดำเนินการ ตามโครงการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ ตามกรอบของแผนโครงสร้างกองทัพไทย 40 ซึ่งได้ ดำเนินการเป็นขั้นตอนตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างของทางราชการและตามกำลังงบประมาณ

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ดำเนินการปรับปรุงทรัพยากรของกองทัพ โดยการ รวมกลุ่มหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายกันหรือซ้ำซ้อนเข้าด้วยกัน และปรับปรุงการบังคับบัญชาและ การอำนวยความสะดวกร่วม

10.1.3 การสถาปนาความมั่นคงตามแนวชายแดน ปัจจุบันความขัดแย้งทางด้าน อุดมการณ์ได้ลดความรุนแรงลง แต่ปัญหาภายในของประเทศเพื่อนบ้านยังคงส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนของไทยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านกัมพูชา พม่า และลาว รวมทั้ง สถานการณ์การก่อการร้ายในพื้นที่ชายแดนด้านมาเลเซีย รัฐบาลโดยกองทัพบก ซึ่งเป็น หน่วยงานหนึ่งในการป้องกันราชอาณาจักร ได้กำหนดแนวความคิดในการสถาปนาความมั่นคง ตามแนวชายแดน (พ.ศ. 2535) เพื่อให้เป็นแนวทางในการมอบภารกิจให้หน่วยทหารต่างๆ นำไป ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ซึ่งได้แก่ การเฝ้าตรวจและการป้องกันชายแดน การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน และการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

จากการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ชายแดน มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศ และสามารถดำรงอำนาจ อธิปไตยของพื้นที่ชายแดนไว้ได้ตลอดมา

10.1.4 การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รัฐบาลได้ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเล เช่น การลักลอบขนยาเสพติดให้โทษ การลักลอบ ขนสินค้าหลีกเลี่ยงศุลกากร การลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงโดยหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากร การลักลอบ

เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การกระทำอันเป็นโจรสลัด การลักลอบงมวัตถุโบราณใต้ทะเล การกระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายประมง การกระทำผิดเกี่ยวกับการเดินเรือในน่านน้ำไทย การกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และการกระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน รวมทั้งปฏิบัติการทางทะเลต่างๆ เช่น การรักษาเส้นทางการคมนาคมทางทะเล การค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเล การช่วยเหลือและคุ้มครองเรือประมงที่ประกอบอาชีพโดยสุจริต การควบคุมและตรวจตราการจราจรทางน้ำ การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อม การป้องกันและขจัดคราบน้ำมันและมลพิษทางทะเล การควบคุมฐานขุดเจาะและแหล่งทรัพยากรทางทะเล การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติต่างๆ และสนับสนุนการท่องเที่ยว ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศชาติสามารถแสวงประโยชน์จากทะเลได้สูงสุด และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับทะเลมีความมั่นใจว่าจะสามารถประกอบอาชีพได้อย่างปลอดภัย

10.1.5 การป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงทางทะเล รัฐบาลได้มอบหมายให้กองทัพเรือ เป็นศูนย์กลางในการจัดทำแผนงานปราบปราม ควบคุม ประสานการปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กรมตำรวจ กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า และกรมสรรพสามิต รวมทั้งเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการปราบปรามทางทะเล ซึ่งผลการปฏิบัติการมีการตรวจพบ และขัดขวางเรือที่มีพฤติกรรมลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงทางทะเล 41 ครั้ง มีการจับกุม 5 ครั้ง ได้ของกลาง คือ เรือประมงดัดแปลงและเรื่อน้ำมัน 6 ลำ น้ำมันดีเซลประมาณ 7,984,000 ลิตร และทำให้ปริมาณการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงโดยมิชอบด้วยกฎหมายลดลง และรัฐมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น

10.1.6 การส่งเสริมและสนับสนุนการสงเคราะห์ทหารผ่านศึกและครอบครัว รัฐบาลได้ดำเนินการให้การสงเคราะห์ด้านการรักษาพยาบาลและฟื้นฟูบำบัดแก่ทหารผ่านศึกและครอบครัว จำนวน 35,174 สงเคราะห์อวัยวะเทียมและอุปกรณ์ช่วยสภาพความพิการโดยไม่คิดมูลค่า จำนวน 1,330 ราย และจัดอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่พนักงานองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก จำนวน 400 คน

10.2 การรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

10.2.1 การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รัฐบาลได้ดำเนินการเร่งรัดปราบปรามอาชญากรรมให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขของประชาชน โดยมีมาตรการและแนวทางการปฏิบัติทั้งในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ดังนี้

10.2.1.1 ดำเนินการจับกุมและปราบปรามคดีสำคัญอย่างเฉียบขาดภายใต้
ขอบเขตกฎหมาย

10.2.1.2 พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูลและหน่วยปฏิบัติ
ในพื้นที่ต่าง ๆ

10.2.1.3 ปรับปรุงงานอำนวยความสะดวกของฝ่ายป้องกันปราบปรามอาชญากรรม
ให้สามารถสนับสนุนงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

10.2.1.4 ดำเนินการเผยแพร่ให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย
ตลอดจนการป้องกันตนเองจากอาชญากรรม และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับหน่วยงาน
ภาครัฐโดยจัดให้มีอาสาสมัครคุมประพฤติ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข
ฟื้นฟูผู้กระทำผิดในท้องถิ่นของตน ซึ่งจะเป็นการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ และช่วยลดปัญหา
อาชญากรรมได้อีกทางหนึ่ง

10.2.3 การปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงิน อาชญากรรมทาง
เศรษฐกิจเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากอาชญากรรมทั่วไป เพราะผู้ที่ก่อ
อาชญากรรมประเภทนี้ได้ จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน ตลอดจนการนำความรู้
ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการกระทำผิดด้วย โดยจะมีผล
กระทบต่อประชาชนและประเทศชาติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงทางการเมือง ตลอดจน
คุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งผลการดำเนินการปราบปรามจับกุมผู้กระทำผิด
ในช่วงธันวาคม 2539 - กรกฎาคม 2540 มีดังนี้

(1) ความผิดเกี่ยวกับภาษีอากร, สุลกากร, สรรพากร, สรรพสามิต จำนวน
564 คดี มูลค่าความเสียหาย 913,056,841.87 บาท

(2) ความผิดเกี่ยวกับการเงิน, การธนาคาร, การฉ้อโกง, บัตรเครดิต
จำนวน 599 คดี มูลค่าความเสียหาย 10,895,083,517.35 บาท

(3) ความผิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์, เครื่องหมายการค้า และสิทธิบัตร จำนวน
739 คดี มูลค่าความเสียหาย 65,188,698 บาท

11. ด้านการพัฒนาภาคมหานคร

รัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในกรุงเทพ
มหานครและปริมณฑล รวมทั้งเมืองหลักในภูมิภาคให้ดีขึ้น โดยให้มีการวางแผนอย่างมีระบบเพื่อ
ดำเนินการในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยการเร่งแก้ไขปัญหาคาร

จรรยาให้มีสภาพดีขึ้น พัฒนาที่อยู่อาศัยและแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด เร่งรัดการจัดระบบการจราจร และการขนส่งเพื่อแก้ไขปัญหาในระยะยาว โดยมีผลการดำเนินการ ดังนี้

11.1 การจราจร

ได้เร่งรัดโครงการก่อสร้างถนนสายต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาต่อการจราจรให้แล้วเสร็จดังนี้

11.1.1 โครงการก่อสร้างทางคู่ขนานลอยฟ้า ถนนบรมราชชนนี เป็นโครงการที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริเพื่อแก้ไขปัญหาจราจรย่านฝั่งธนบุรี บริเวณสะพาน สมเด็จพระปิ่นเกล้า โดยก่อสร้างทางยกระดับคอนกรีตเสริมเหล็ก ตั้งแต่แยกอรุณอมรินทร์ถึงทาง แยกต่างระดับตลิ่งชัน (สะพานข้ามคลองบางกอกน้อย) ถนนบรมราชชนนี ระยะทาง 4.6 กิโลเมตร ขนาด 4 ช่องจราจร กว้าง 19.45 เมตร ไหล่ทางทั้ง 2 ข้างกว้าง 1.25 เมตร ระยะเวลาในการ ดำเนินการ 24 เดือน (พ.ศ. 2539 - 2541) ดำเนินการไปแล้วร้อยละ 60

11.1.2 โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง 4 โครงการ ได้แก่ บริเวณสะพานกรุงเทพ ดำเนินการไปแล้วร้อยละ 19 จะแล้วเสร็จ ปี 2542 บริเวณ วัตนครอินทร์ อยู่ระหว่างกำหนดราคาเบื้องต้น จะแล้วเสร็จ ปี 2543 บริเวณสะพานกรุงธน ออกแบบ แล้วเสร็จและอยู่ระหว่างออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่จะเวนคืน จะแล้วเสร็จ ปี 2543 บริเวณ หัวแยกปากเกร็ด อยู่ระหว่างการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่จะเวนคืน จะแล้วเสร็จ ปี 2544

11.1.3 โครงการระบบทางด่วน ปัจจุบันมีระบบทางด่วน ที่เปิดให้บริการแล้วจำนวน 3 ระบบ คือ ระบบทางด่วนขั้นที่ 1 ระบบทางด่วนขั้นที่ 2 และระบบทางด่วนสายรามอินทรา- อารณรังค์ สำหรับโครงการทางด่วนที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในขณะนี้ มี 5 โครงการ ส่วนใหญ่ เป็นระบบทางด่วนระหว่างเมือง โครงการที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง ได้แก่ สายบางนา - ชลบุรี (สายบางนา - บางพลี - บางปะกง) มีระยะทาง 55 กม. เป็นทางด่วนยกระดับขนาด 6 ช่องจราจร แบ่งการก่อสร้างเป็น 8 ส่วนงาน เริ่มต้นที่ทางด่วน ขั้นที่ 1 บริเวณบางนา ใช้พื้นที่เกาะกลาง ถนนบางนา - ตราด สิ้นสุดที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งอยู่ระหว่างการก่อสร้างโดย ส่วนงานแรกจะเปิดให้บริการได้ในปี 2541 จะแล้วเสร็จทั้งโครงการปี 2543 สายบางปะอิน - ปากเกร็ด มีระยะทาง 34 กม. เป็นทางด่วนยกระดับ และระดับดิน 6 ช่องจราจร เป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 แจ้งวัฒนะ - เชียงราก และระยะที่ 2 เชียงราก - บางไทร ซึ่งอยู่ระหว่างการก่อสร้าง โดยระยะที่ 1 จะเปิดให้บริการได้ในปี 2541 และแล้วเสร็จทั้งโครงการปี 2542 ทางด่วนขั้นที่ 3 มีระยะทาง 35 กม. เป็นทางด่วนยกระดับ 6 ช่องจราจร แบ่งการก่อสร้างเป็น 2 ส่วน คือ ทางด่วน สายเหนือ ระยะทาง 23 กม. ทางด่วนสายใต้ ระยะทาง 12 กม. ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาค่าความเป็นไปได้ และกำหนดแนวสายทาง และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยจะเปิดให้บริการได้

ในปี 2543 ทางด่วนชั้นที่ 2 ส่วน D (พระราม 9 - ศรีนครินทร์) มีระยะทาง 8 กม. เป็นทางด่วนขนาด 6 ช่องจราจร เริ่มต้นที่ทางด่วนชั้นที่ 2 ส่วน A บริเวณถนนพระราม 9 สิ้นสุดที่ถนนศรีนครินทร์ อยู่ระหว่างออกแบบก่อสร้างโดยจะเปิดให้บริการได้ในปี 2542 สายดาวคะนอง - บางขุนเทียน - สมุทรสาคร มีระยะทาง 27.8 กม. เป็นทางด่วนยกระดับขนาด 6 ช่องจราจร แบ่งการก่อสร้างเป็น 3 ช่วง คือ ดาวคะนอง - วงแหวนรอบนอก ระยะทาง 7.5 กม. วงแหวนรอบนอก - ถนนเอกชัย ระยะทาง 10.8 กม. ถนนเอกชัย - สมุทรสาคร ระยะทาง 9.5 กม. ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาข้อเสนอทางเทคนิค โดยจะเปิดให้บริการได้ทั้งระบบในปี 2543

11.1.4 โครงการก่อสร้างถนนสายหลักและถนนสายรอง ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการ 10 โครงการ ได้แก่ ถนนสายตากสิน - เพชรเกษม เป็นถนนคอนกรีตขนาด 6-10 ช่องจราจร ความยาว 5.1 กม. เริ่มก่อสร้าง 1 มิ.ย. 2540 จะแล้วเสร็จ ปี 2542 ถนนสายตากสิน - เพชรเกษมไปวงแหวนรอบนอก เป็นถนนขนาด 4 ช่องจราจรความยาว 7.7 กม. อยู่ระหว่างการเวนคืน จะแล้วเสร็จ ปี 2543 ปรับปรุงถนนศรีสมาน ปรับปรุงจากเดิม 2 ช่องจราจรเป็น 4 ช่องจราจร ความยาว 3.5 กม. ผลการก่อสร้าง 90 % จะแล้วเสร็จ ปี 2540 ถนนสายท่าบ้านนท์ - ถนนราชวิถี - ถนนสิรินธร ถนนคอนกรีต ขนาด 4 ช่องจราจร ความยาว 3.5 กม. อยู่ระหว่างการสำรวจรายละเอียดการเวนคืนจะแล้วเสร็จ ปี 2544 ถนนตากสิน - เพชรเกษม - พระรามที่ 2 ถนนคอนกรีต ขนาด 4 ช่องจราจร ความยาว 7.2 กม. อยู่ระหว่างการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน จะแล้วเสร็จ ปี 2544 ถนนเลียงเมือง - นนทบุรี ถนนคอนกรีต ขนาด 4 ช่องจราจร ความยาว 3 กม. อยู่ระหว่างการเตรียมการประกวดราคา จะแล้วเสร็จ ปี 2542 ถนนเลียงเมือง - นนทบุรี - สนามบินน้ำ ถนนคอนกรีต ขนาด 4 ช่องจราจร ความยาว 3 กม. อยู่ระหว่างเตรียมการเพื่อประกวดราคา จะแล้วเสร็จ ปี 2542 ถนนเลียงเมือง - ปากเกร็ด ถนนคอนกรีต ขนาด 4 ช่องจราจร ความยาว 4.7 กม. อยู่ระหว่างการเวนคืนจะแล้วเสร็จ ปี 2542 ปรับปรุงซอยแบริ่งและก่อสร้างทางเชื่อมซอยลาซาล ถนนขนาด 4 ช่องจราจร ความยาวรวม 4.4 กม. อยู่ระหว่างขออนุมัติเงินงวดจะแล้วเสร็จ ปี 2542 ถนนประชาราษฎร์อุทิศ - ถนนรัตนโกสินทร์ 200 ปี ถนนคอนกรีต ขนาด 6 ช่องจราจร ความยาว 14.3 กม. อยู่ระหว่างการกำหนดราคาเบื้องต้นเพื่อการเวนคืนจะแล้วเสร็จ ปี 2544

11.2 การจัดระบบการจราจรและขนส่ง

11.2.1 โครงการจัดระบบจราจร การตรวจ และรักษาความปลอดภัยทางน้ำ เพื่อจัดระบบการจราจรทางน้ำและให้ความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งรักษาสภาพแวดล้อมทางน้ำให้อยู่ในสภาพที่สมดุลตามธรรมชาติด้วย เช่น การติดตั้งไทรทัศน์

วงจรมอเตอร์ จำนวน 20 จุด ตั้งแต่ท่าเรือคลองเตย จนถึงจังหวัดนนทบุรี โดยมีศูนย์ควบคุมอยู่ที่กรมเจ้าท่า ขณะนี้ติดตั้งไปแล้ว 9 แห่ง

11.2.2 โครงการปรับปรุงการเดินทางเรือโดยสารในแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองสายหลัก
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คลองแสนแสบ คลองพระโขนง คลองผดุงกรุงเกษมและคลองลาดพร้าว เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเดินทางเรือให้มีความปลอดภัยและสะดวกแก่ผู้โดยสาร ประกอบกับช่วงที่ผ่านมาอุบัติเหตุเกิดขึ้น โดยการปรับปรุงท่าเทียบเรือให้เหมาะสมกับขนาดเรือและการขึ้น - ลง โดยให้มีที่พัสดุโดยสารและสิ่งอำนวยความสะดวกบนท่า ปรับปรุงรูปแบบเรือให้เป็นเรือเครื่องกลางลำ และมีอุปกรณ์ช่วยชีวิตในเรืออย่างเพียงพอ

11.2.3 โครงการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
4 โครงการ ระยะทาง รวม 81 กิโลเมตร ได้แก่

11.2.3.1 โครงการรถไฟฟ้ามหานคร ระยะแรก สายหัวลำโพง - ศูนย์ประชุม ๙ สิริกิติ์ - บางซื่อ (สายสีน้ำเงิน) ระยะทาง 20 กิโลเมตร อยู่ระหว่างการดำเนินการ คาดว่าจะเปิดบริการได้ในปี พ.ศ. 2545 และจะมีผู้ใช้บริการประมาณ 404,880 คน/วัน

11.2.3.2 โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ส่วนต่อขยาย ช่วงบางซื่อ - สะพานพระนั่งเกล้า จะเริ่มต้นที่จุดปลายโครงการรถไฟฟ้ามหานคร ระยะแรก ที่บริเวณบางซื่อ ผ่านสามแยกเตาปูน สีแยกวงศ์สว่าง สามแยกนนท์ และไปสิ้นสุดที่บริเวณสะพานพระนั่งเกล้า รวมระยะทางประมาณ 12 กม. มีเป้าหมายจะเปิดบริการเส้นทางนี้ในปี พ.ศ. 2546 และจะมีผู้ใช้บริการประมาณ 113,200 คน/วัน

11.2.3.3 โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ส่วนต่อขยาย ช่วงหัวลำโพง - บางแค จะเริ่มต้นที่จุดปลายโครงการรถไฟฟ้ามหานคร ระยะแรก ที่บริเวณหัวลำโพง ผ่านเขาวราชเฉลิมกรุง วงศ์ราษฎร์มย์ เปิดบริการเส้นทางนี้ในปี พ.ศ. 2547 และจะมีผู้ใช้บริการประมาณ 207,330 คน/วัน

11.2.3.4 โครงการรถไฟฟ้าสายสีส้ม ช่วงบางกะปิ - ราษฎร์บูรณะ มีเส้นทางเริ่มต้นจากบางกะปิผ่านลำสาลี รามคำแหง ดินแดง อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย บางปะแก้ว และสิ้นสุดที่ราษฎร์บูรณะ บริเวณสะพานพระรามที่ 9 รวมระยะทางประมาณ 35 กม. มีเป้าหมายจะเปิดบริการ ช่วงบางกะปิ - หัวขวง ในปี พ.ศ. 2548 และช่วงที่เหลือในปี 2549 และจะมีผู้ใช้บริการประมาณ 607,740 คน/วัน

11.3 การพัฒนาที่อยู่อาศัยและการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด

จากการที่จำนวนราษฎรในชนบทที่อพยพเข้ามาในเมืองหลวงและเมืองที่มีความเจริญ เพื่อหางานทำได้เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อม

เสื่อมโทรม รัฐบาลจึงได้จัดทำโครงการก่อสร้างที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ตลอดจนปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชนแออัดให้ดีขึ้น ได้ก่อสร้างที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 29,286 หน่วย ในภูมิภาค จำนวน 10,182 หน่วย และได้รื้อย้ายผู้อาศัยริมคลองและได้สะพานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 26,512 หน่วย ในภูมิภาค จำนวน 18,662 หน่วย รวมทั้งได้ช่วยเหลือด้านสินเชื่อเพื่อพัฒนาอาชีพแก่ผู้มีรายได้น้อยในชุมชนแออัด และได้ดำเนินการพัฒนาชุมชนคลองเตย ระยะที่ 3 การพัฒนาที่อยู่อาศัยของชุมชนแออัดในที่ดินของการท่าเรือแห่งประเทศไทย จำนวน 4,200 ครอบครัวยุติ ให้มีที่อยู่อาศัยอย่างถาวรในสภาพแวดล้อมที่ดี โดยการก่อสร้างแฟลต จำนวน 1,680 หน่วย สามารถเข้าอยู่อาศัยได้แล้ว ประมาณ 910 หน่วย และกำลังดำเนินการสร้างส่วนที่ 3 อีก 770 หน่วย นอกจากนี้ยังได้จัดหาที่ดินแปลงใหม่ จำนวน 2,520 แปลง ที่ซอยวัชรพล จำนวน 35 ไร่ จัดให้มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ มีผู้อยู่อาศัยแล้ว 55 % ส่วนที่หนองจอก จำนวน 214 ไร่ อยู่ระหว่างการดำเนินการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

11.4 การพัฒนาเมืองบริวาร

ได้จัดทำโครงการพัฒนาเมืองบริวารรอบกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และชุมชนเมืองในภูมิภาคที่มีความพร้อมและมีศักยภาพที่จะขยายตัวเป็นเมืองใหญ่ได้ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาเป็นเมืองบริวารชั้นนอกรอบกรุงเทพมหานคร 6 เมือง และในภูมิภาค 5 เมือง ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ และการพัฒนาเป็นเมืองบริวารชั้นในรอบกรุงเทพมหานคร โดยได้ดำเนินการแห่งแรกที่เมืองใหม่บางพลี และจะดำเนินการอีก 5 เมือง

11.5 การพัฒนาระบบประปาในเขตนครหลวง

ได้ดำเนินการพัฒนา ปรับปรุง ขยาย ระบบผลิตน้ำประปา โดยนำน้ำดิบจากแม่น้ำแม่กลองและแม่น้ำท่าจีน มาเสริมน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาที่เริ่มขาดแคลน และขยายกำลังการผลิตน้ำที่โรงงานผลิตน้ำต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งในปัจจุบันสามารถผลิตน้ำได้วันละ 4.5 ล้านลูกบาศก์เมตร ครอบคลุมพื้นที่ 970 ตารางกิโลเมตร รวมทั้งได้ดำเนินการโครงการประปาตลอดริชบริโภคตลอดภัย สามารถดื่มได้จากก๊อก ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศรับรองเขตจำหน่ายประปาสาขาพญาไทว่าเป็นเขตน้ำประปาสะอาดดื่มได้จากก๊อกแล้วและยังได้ติดตั้งก๊อกน้ำดื่มสาธารณะให้แก่ประชาชนที่สัญจรไปมาเป็นประมาณ 280 จุด

11.6 การปรับปรุงและการขยายระบบไฟฟ้า

เพื่อรองรับความต้องการพลังงานไฟฟ้าให้มีความเพียงพอ รัฐบาลได้ดำเนินการปรับปรุงและขยายระบบจำหน่ายไฟฟ้า โดยนำเอาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) มาใช้ในการวางแผน การใช้ระบบควบคุมสถานีย่อย (SCADA) และระบบควบคุมสายป้อนอัตโนมัติ (DAS) รวมทั้งได้ปรับปรุงวิธีชำระค่าไฟฟ้านครหลวงเขตและสถานบริการ โดยผู้มาติดต่อสามารถขอเลขบ้าน ติดตั้งประปา โทรศัพท์ ร่วมกับการขอติดตั้งไฟฟ้าได้ สะดวกและรวดเร็ว

ส่วนที่ 3

การดำเนินการด้านกฎหมาย

1. ร่างพระราชบัญญัติที่เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

ตลอดระยะเวลาที่รัฐบาลชุดนี้ได้เข้ามาบริหารประเทศตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2539 จนถึงบัดนี้ รัฐบาลได้พยายามเร่งรัดการปรับปรุงบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางการเมือง การบริหารเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันและวางรากฐานสำหรับการพัฒนาในอนาคต รวมทั้งให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา โดยได้ดำเนินการเสนอร่างกฎหมายต่างๆ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาเป็นจำนวนมากถึง 213 ฉบับ ซึ่งสามารถจำแนกร่างกฎหมายที่สำคัญต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1.1 กลุ่มกฎหมายด้านเศรษฐกิจ รัฐบาลได้ดำเนินการเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา รวม 22 ฉบับ โดยมีกฎหมายที่สำคัญ ได้แก่

1.1.1 ร่างพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

1.1.2 ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินในประเทศเพื่อรัฐวิสาหกิจ

พ.ศ.

1.1.3 ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของคณะมนตรีความร่วมมือทาง
ศุลกากร พ.ศ.

1.1.4 ร่างพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

1.1.5 ร่างพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

1.1.6 ร่างพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

1.1.7 ร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ฯลฯ

1.2 กลุ่มกฎหมายด้านสังคม รัฐบาลได้ดำเนินการเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับสังคมเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา รวม 26 ฉบับ โดยมีกฎหมายที่สำคัญ ได้แก่

1.2.1 ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534 (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

1.2.2 ร่างพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.

1.2.3 ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.

1.2.4 ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.

1.2.5 ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ.

1.2.6 ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ฯลฯ

1.3 กลุ่มกฎหมายด้านการเมืองและการบริหารราชการ รัฐบาลได้ดำเนินการเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการเมืองและการบริหารราชการเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา รวม 165 ฉบับ โดยมีกฎหมายที่สำคัญ ได้แก่

1.3.1 ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.

1.3.2 ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูประบบราชการ พ.ศ.

1.3.3 ร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ.

1.3.4 ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 พ.ศ.

1.3.5 ร่างพระราชบัญญัติผู้ตรวจการรัฐสภา พ.ศ.

ฯลฯ

2. กฎหมายสำคัญที่ประกาศใช้บังคับแล้ว

2.1 ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลได้ดำเนินงานด้านกฎหมายจนสำเร็จเป็นรูปธรรม สามารถประกาศใช้บังคับในรูปของพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี รวมทั้งสิ้น 336 ฉบับ โดยจำแนกตามส่วนราชการที่เสนอและประเภทของกฎหมายได้ดังนี้

ประเภทกฎหมายจำแนกตามส่วนราชการที่เสนอ

ลำดับ	หน่วยงาน	พรบ./ พรก.	พ.ร.ฎ.	กฎ กระทรวง	ระเบียบ นร.	รวม
1	สำนักนายกรัฐมนตรี	2	20	11	11	44
2	กระทรวงกลาโหม	-	1	-	-	1
3	กระทรวงการคลัง	13	16	20	2	51
4	กระทรวงการต่างประเทศ	-	-	-	-	-
5	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	-	40	3	-	43

ลำดับ	หน่วยงาน	พรบ./ พรก.	พรฎ.	กฎ กระทรวง	ระเบียบ นร.	รวม
6	กระทรวงคมนาคม	1	32	6	-	39
7	กระทรวงพาณิชย์	-	2	3	2	7
8	กระทรวงมหาดไทย	4	32	54	1	91
9	กระทรวงยุติธรรม	1	6	7	1	15
10	กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	-	-	1	-	1
11	กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	1	3	2	1	7
12	กระทรวงศึกษาธิการ	2	-	1	-	3
13	กระทรวงสาธารณสุข	-	2	1	-	3
14	กระทรวงอุตสาหกรรม	-	7	5	1	13
15	ทบวงมหาวิทยาลัย	-	14	-	-	14
16	หน่วยงานอิสระ	3	1	-	-	4
รวม		27	176	114	19	336

2.2 กฎหมายประเภทต่างๆ ที่ประกาศใช้บังคับแล้วตามข้อ 2.1 จำแนกตามความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลได้ดังนี้

ลำดับ	ประเภทกฎหมาย	นโยบายรัฐบาล			รวม
		เศรษฐกิจ	สังคม	การเมืองและ การบริหารราชการ	
1	พระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด	13	-	14	27
2	พระราชกฤษฎีกา	10	77	89	176
3	กฎกระทรวง	13	4	97	114
4	ระเบียบ	3	3	13	19
รวม		39	84	213	336

2.3 สารสำคัญของกฎหมายบางประเภทที่ประกาศใช้บังคับแล้ว

2.3.1 พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2540 กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน โดยกำหนดมาตรการในลักษณะของการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินอย่างเป็นระบบตามแนวทางสากลและจัดตั้งองค์การของรัฐขึ้นเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการมาตรการดังกล่าวเพื่อแก้ไขฟื้นฟูฐานะของสถาบันการเงิน ตลอดจนช่วยเหลือผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่สุจริตของสถาบันการเงิน

2.3.2 พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. 2540 กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน โดยจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินดังกล่าว อันเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน

2.3.3 พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. แก้ไขให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินมีอำนาจเพิ่มฐานในการคำนวณเงินที่สถาบันการเงินต้องนำส่งเพื่อให้กองทุนสามารถรับภาระการประกันผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงินได้และให้กองทุนให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินโดยมีหรือไม่มีประกันได้

2.3.4 พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมให้การลดทุนและเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ที่ประสบปัญหากระทำได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น และให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจเปลี่ยนแปลงผู้บริหารของธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2.3.5 พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจเปลี่ยนแปลงผู้บริหารของบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ที่ประสบปัญหาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และให้การลดทุนและเพิ่มทุนของบริษัทดังกล่าวกระทำได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

2.3.6 พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดให้เงินสำรองที่กันไว้เป็นค่าเผื่อหนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญของธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์หรือกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้เต็มจำนวน

2.3.7 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ปรับปรุงพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2494 โดยปรับปรุงการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีอำนาจหน้าที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาลและปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างราชการบริหารส่วนภูมิภาคกับราชการบริหารส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3.8 พระราชบัญญัติยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 34 ลงวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2519 พ.ศ. 2540 เนื่องจากคำสั่งของคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 34 นี้ เป็นกฎหมายที่กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการอบรมและการฝึกอาชีพบุคคลซึ่งเป็นภัยต่อสังคม ซึ่งถูกจับกุมตัว ปัจจุบันไม่มีผลใช้บังคับแล้ว สมควรยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปฯ ฉบับดังกล่าว

2.3.9 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารสินเชื่อสหกรณ์ พ.ศ. 2540 จัดตั้งองค์การบริหารสินเชื่อสหกรณ์ (อบส.) เพื่อฟื้นฟูสถาบันการเงินและธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์ด้วยการรับโอนสินเชื่อที่ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์จากสถาบันการเงิน โดยสินเชื่อที่โอนมาต้องมีหลักประกันและสถาบันการเงินนั้นต้องค้ำประกันการโอนและมีส่วนร่วมในการบริหารสินเชื่อที่โอนมานั้น และ อบส. ไม่ต้องให้การสนับสนุนทางการเงินเพิ่มเติมแก่ลูกหนี้

2.3.10 กฎกระทรวง ฉบับที่ 46 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 กำหนดค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและค่าธรรมเนียมจดทะเบียนการจำนองสำหรับกรณีขององค์การบริหารสินเชื่อสหกรณ์บริษัทจำกัดที่สถาบันการเงินตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารสินเชื่อสหกรณ์ พ.ศ. 2540 จัดตั้งขึ้น

2.3.11 กฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 กำหนดค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนการจำนองอาคารชุด สำหรับกรณีขององค์การบริหารสินเชื่อสหกรณ์บริษัทจำกัดที่สถาบันการเงินตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารสินเชื่อสหกรณ์ พ.ศ. 2540 จัดตั้งขึ้น

2.3.12 กฎกระทรวง (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดให้คนไทยที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรที่ใช้ภาษาต่างประเทศ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่สอนภาษาต่างประเทศ สถานทูต หรือสถานกงสุลต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย สถานทูตและสถานกงสุลไทยสามารถรับรองความถูกต้องของคำแปลเป็นภาษาไทยของเอกสารที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศได้

2.3.13 กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดข้อยกเว้นที่เจ้าหน้าที่ไม่ต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบข้อเท็จจริงหรือให้คู่กรณีโต้แย้งก่อนการทำคำสั่งทางปกครองในกรณีต่างๆตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

2.3.14 กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจดูเอกสารค่าใช้จ่ายในการตรวจดูเอกสารและการจัดทำสำเนาเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของคู่กรณีในการพิจารณาทางปกครองของเจ้าหน้าที่

2.3.15 กฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เป็นผู้มีความรู้ในระดับที่เหมาะสมที่จะพิจารณาอุทธรณ์ได้ เพื่อถ่วงดุลให้คำสั่งทางปกครองเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายก่อนขั้นตอนที่นำไปสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์หรือการพิจารณาคดีของศาล

2.3.16 กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดให้คำสั่งทางปกครองที่กระทำโดยวิธีซึ่งบุคคลสามารถรับรู้ได้ทันที ให้มีผลเมื่อได้แจ้ง ได้แก่ คำสั่งทางปกครองที่แสดงให้เห็นทางเสียง แสง หรือสัญญาณอื่นใด

2.3.17 กฎกระทรวง (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณเงินประเดิมสำหรับสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการซึ่งรับราชการอยู่ก่อนวันที่ 27 มีนาคม 2540 และข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปในกรณีต่างๆ และกลับเข้ารับราชการใหม่ตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2540 ซึ่งประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกกองทุนให้มีสิทธิได้รับเงินประเดิมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

3. กฎหมายที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ

นอกจากรัฐบาลชุดนี้จะได้ดำเนินการเกี่ยวกับร่างกฎหมายต่างๆ จนสำเร็จเป็นรูปธรรมสามารถประกาศใช้บังคับไปแล้วบางส่วน ในปัจจุบันยังคงมีร่างกฎหมายที่สำคัญต่างๆ อีกเป็นจำนวนมากที่รัฐบาลชุดนี้ได้เสนอและอยู่ระหว่างการดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาซึ่งประมวลสรุปได้ดังนี้

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจพิจารณาของ สคก.	การพิจารณาของ กก.ปสส.	การพิจารณาของ สส.	การพิจารณาของ สว.	
1.	ร่างพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ.	*	-	-	-	-
2.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ขยายขอบเขตฐานความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา)	*	-	-	-	-
3.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคriminal (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (วิธีสอบปากคำในชั้นสอบสวน สืบพยานในชั้นศาล)	*	-	-	-	-
4.	ร่างพระราชบัญญัติกิจการขนส่งมวลชน พ.ศ.	*	-	-	-	-
5.	ร่างพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การขนถ่ายสิ่งของ)	*	-	-	-	-
6.	ร่างพระราชบัญญัติปฏิรูประบบราชการ พ.ศ.	*	-	-	-	-
7.	ร่างพระราชบัญญัติองค์การมหาชนอิสระ พ.ศ.	*	-	-	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจพิจารณาของ สคก.	การพิจารณาของ กก. ปลส.	การพิจารณาของ สส.	การพิจารณาของ สว.	
8.	ร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (วันเกษียณอายุราชการ)	*	-	-	-	
9.	ร่างพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (วันเกษียณอายุ)	*	-	-	-	-
10.	ร่างพระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.	/	/	*	-	-
11.	ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.	*	-	-	-	-
12.	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.	/	/	*	-	-
13.	ร่างพระราชบัญญัติ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
14.	ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การขอยกฐานะสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ)	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	การพิจารณา ของ กก. ปสส.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	
15.	ร่างพระราชบัญญัติโอน อำนาจหน้าที่และกิจการ บางส่วนของสำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปเป็นของสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมและ ประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.	/	/	*	-	-
16.	ร่างพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ ในวงราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
17.	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
18.	ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การขอยกฐานะสำนักงาน คณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภค)	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	การพิจารณา ของ กก. ปลต.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	
19.	ร่างพระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
20.	ร่างพระราชบัญญัติโอน อำนาจหน้าที่และกิจการ บริหารบางส่วนของสำนัก เลขาธิการนายกรัฐมนตรี บางส่วนของสำนักงาน คณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.	/	/	*	-	-
21.	ร่างพระราชบัญญัติ การออกเสียงประชามติ พ.ศ.	/	/	*	-	-
22.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ปรับปรุงระบบ การขายฝากที่ดิน)	/	/	*	-	-
23.	ร่างพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.	/	/	*	-	-
24.	ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	การพิจารณา ของ กก. ปสส.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	
25.	ร่างพระราชบัญญัติมาตรการ ในการป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์และเด็ก พ.ศ.	/	/	/	*	-
26.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมาย อาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	/	*	-
27.	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย การจัดหาอสังหาริมทรัพย์ เพื่อกิจการขนส่งมวลชน พ.ศ.	/	/	/	*	-
28.	ร่างพระราชบัญญัติราคา ศุลกากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	*	-	-	-	-
29.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมพระราชกำหนด พิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	*	-	-	-	-
30.	ร่างพระราชบัญญัติธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	*	-	-	-	-
31.	ร่างพระราชบัญญัติธนาคาร อาคารสงเคราะห์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจพิจารณาของ สคก.	การพิจารณาของ กก.ปสส.	การพิจารณาของ สส.	การพิจารณาของ สว.	
32.	ร่างพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
33.	ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินในประเทศเพื่อรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.	/	/	*	-	-
34.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การยกเว้นอากรของนำเข้าสำหรับคนพิการใช้) พ.ศ.	/	/	*	-	-
35.	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของคณะกรรมการความร่วมมือทางศุลกากร พ.ศ.	/	/	*	-	-
36.	ร่างพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
37.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่..) พ.ศ. (การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศและการรับประกันวินาศภัย)	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	การพิจารณา ของ กก. ปสส.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	
38.	ร่างพระราชบัญญัติภาษี เงินได้ปิโตรเลียม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
39.	ร่างพระราชบัญญัติกองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.	/	/	*	-	-
40.	ร่างพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	/	*	-
41.	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน ทางกงสุล พ.ศ.	*	-	-	-	-
42.	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย การส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับ สาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ.	/	/	*	-	-
43.	ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การปรับปรุงกระทรวง การต่างประเทศ)	/	/	*	-	-
44.	ร่างพระราชบัญญัติการโอน อำนาจหน้าที่และกิจการ บริหารของกองหนังสือ เดินทางฝ่ายคุ้มครองและ	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	การพิจารณา ของ กก. ปลต.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	
	ดูแลผลประโยชน์ของคนไทย ในต่างประเทศฝ่ายสัญชาติ และนิติกรณีสำนักรงานปลัด กระทรวง กระทรวง การต่างประเทศไปเป็น ของกรมการกงสุล กระทรวง การต่างประเทศ พ.ศ.					
45.	ร่างพระราชบัญญัติ ควบคุมยาง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
46.	ร่างพระราชบัญญัติกักพืช (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
47.	ร่างพระราชบัญญัติ โรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
48.	ร่างพระราชบัญญัติควบคุม คุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
49.	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
50.	ร่างพระราชบัญญัติโอน อำนาจหน้าที่และกิจการ บริหารบางส่วนของกรม ปลูสัตว์ กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ไปเป็นของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ.	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	การพิจารณา ของ กก. ปสส.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	หมายเหตุ
51.	ร่างพระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ.	*	-	-	-	-
52.	ร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดมาตรการสำหรับ รถที่ค้างชำระภาษีประจำปี)	*	-	-	-	-
53.	ร่างพระราชบัญญัติการขนส่ง ทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดมาตรการสำหรับรถ ที่ค้างชำระภาษีประจำปี)	*	-	-	-	-
54.	ร่างพระราชบัญญัติการขนส่ง ทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาต ประกอบการขนส่งประจำทาง ซึ่งได้รับใบอนุญาตหลายฉบับ หลายเส้นทาง สามารถ นำรถที่ใช้ในการขนส่งใน เส้นทางหนึ่งไปใช้ทำการ ขนส่งในอีกเส้นทางหนึ่ง ซึ่งตนเป็นผู้ได้รับอนุญาต ในลักษณะหมุนเวียนได้)	*	-	-	-	-
55.	ร่างพระราชบัญญัติการรถไฟ แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	*	-	-	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	การพิจารณา ของ กก. ปสส.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	
56.	ร่างพระราชบัญญัติทางหลวง สัมปทาน พ.ศ.	/	/	*	-	-
57.	ร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดให้อำนาจผู้ตรวจการ มีอำนาจตรวจสอบและ จับกุม)	/	/	*	-	-
58.	ร่างพระราชบัญญัติการขนส่ง ทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดให้ อำนาจผู้ตรวจการมีอำนาจ ตรวจสอบและจับกุม)	/	/	*	-	-
59.	ร่างพระราชบัญญัติ การเดินทางเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	/	*	-
60.	ร่างพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ.	*	-	-	-	-
61.	ร่างพระราชบัญญัติ มาตรฐานสินค้า พ.ศ.	*	-	-	-	-
62.	ร่างพระราชบัญญัติ สถานักบัญชี พ.ศ.	*	-	-	-	-
63.	ร่างพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.	*	-	-	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจพิจารณาของ สคก.	การพิจารณาของ กก. ปลต.	การพิจารณาของ สส.	การพิจารณาของ สว.	
64.	ร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
65.	ร่างพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ.	/	/	*	-	-
66.	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ.	/	/	*	-	-
67.	ร่างพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ...	/	/	*	-	-
68.	ร่างพระราชบัญญัติมาตราซังตวงวัด พ.ศ.	/	/	*	-	-
69.	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	/	*	-
70.	ร่างพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาเมือง พ.ศ.	*	-	-	-	-
71.	ร่างพระราชบัญญัติสุขภาพภิบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	*	-	-	-
72.	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการแก้ไขการรุกรานที่สาธารณะ พ.ศ. ...	/	*	-	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	กทพิจารณา ของ กก. ปตส.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	
73.	ร่างพระราชบัญญัติยกเลิก พระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 พ.ศ.	/	/	*	-	-
74.	ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
75.	ร่างพระราชบัญญัติยกเลิก คำสั่งของคณะปฏิรูปการ ปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 43 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519 พ.ศ.	/	/	*	-	-
76.	ร่างพระราชบัญญัติบัตร ประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
77.	ร่างพระราชบัญญัติป้องกัน และระงับอัคคีภัย พ.ศ.	/	/	*	-	-
78.	ร่างพระราชบัญญัติจรรยา ทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดให้อำนาจผู้ตรวจการ มีอำนาจตรวจสอบและ จับกุม)	/	/	*	-	-
79.	ร่างพระราชบัญญัติการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาค (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	การพิจารณา ของ กก. ปสส.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	
80.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขบัญญัติอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายและบัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน)	/	/	*	-	-
81.	ร่างพระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้คนต่างด้าวได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์และอัตราส่วนการถือกรรมสิทธิ์ในอาคารชุดได้เกินร้อยละสี่สิบเก้า)	/	/	*	-	-
82.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้คนต่างด้าวได้มาซึ่งที่ดินอยู่อาศัย)	/	/	*	-	-
83.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขกำหนดระยะเวลาการเช่าอสังหาริมทรัพย์)	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	การพิจารณา ของ กก. ปสส.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	
84.	ร่างพระราชบัญญัติภาษี โรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เกี่ยวกับรายได้ของราชการ ส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้อง กับร่างกฎหมายว่าด้วย สภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล)	/	/	*	-	-
85.	ร่างพระราชบัญญัติการขนส่ง ทางบก พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เกี่ยวกับรายได้ของราชการ ส่วนท้องถิ่น)	/	/	*	-	-
86.	ร่างพระราชบัญญัติภาษี บำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เกี่ยวกับรายได้ของราชการ ส่วนท้องถิ่น)	/	/	*	-	-
87.	ร่างพระราชบัญญัติกองทุน เงินชดเชยผู้เสียหายจาก อาชญากรรมและผู้ถูก ดำเนินคดีอาญา พ.ศ.	*	-	-	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	การพิจารณา ของ กก. ป.ส.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	
88.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมวิธีพิจารณาคดีมิโนสಾರೆ)	*	-	-	-	-
89.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534 (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	*	-	-	-	-
90.	ร่างพระราชบัญญัติจรรยาบรรณ (ฉบับที่ .. พ.ศ. (กำหนดให้ความผิดบางฐานต้องดำเนินคดีในศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีจรรยาบรรณ)	/	*	-	-	-
91.	ร่างพระราชบัญญัติรณนตร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดให้การกระทำ ความผิดฐานขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ)	/	*	-	-	-
92.	ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีจรรยาบรรณ พ.ศ.	/	*	-	-	-
93.	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 พ.ศ.	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจพิจารณาของ สคก.	การพิจารณาของ กก.ปสส.	การพิจารณาของ สส.	การพิจารณาของ สว.	
94.	ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
95.	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.	/	/	/	*	-
96.	ร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.	/	/	*	-	-
97.	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.	/	/	-	*	-
98.	ร่างพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน พ.ศ.	/	/	*	-	-
99.	ร่างพระราชบัญญัติสถาบันศิลปบัณฑิต พ.ศ.	/	/	*	-	-
100.	ร่างพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ.	/	/	*	-	-
101.	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.	*	-	-	-	-
102.	ร่างพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจพิจารณาของ สคก.	การพิจารณาของ กก. ปลสส.	การพิจารณาของ สส.	การพิจารณาของ สว.	
103.	ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	/	*	-
104.	ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานอุตสาหกรรม พ.ศ.	*	-	-	-	-
105.	ร่างพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	*	-	-	-	-
106.	ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชน แห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก พ.ศ.	*	-	-	-	-
107.	ร่างพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	*	-	-	-	-
108.	ร่างพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ.	*	-	-	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	การพิจารณา ของ กก. ปสส.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	
109.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พ.ศ.	/	/	*	-	-
110.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.	/	/	*	-	-
111.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
112.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยบูรพา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
113.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ.	/	/	*	-	-
114.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยมหิดล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
115.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
116.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจ พิจารณา ของ สคก.	การพิจารณา ของ กก. ป.ส.	การ พิจารณา ของ สส.	การ พิจารณา ของ สว.	
117.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยศิลปากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
118.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ.	/	/	*	-	-
119.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
120.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
121.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.	/	/	*	-	-
122.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.	/	/	*	-	-
123.	ร่างพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยนเรศวร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-
124.	ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	/	/	*	-	-

ลำดับ	ชื่อร่างกฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน				หมายเหตุ
		การตรวจพิจารณาของ สคก.	การพิจารณาของ กก.ปสส.	การพิจารณาของ สส.	การพิจารณาของ สว.	
125.	ร่างพระราชบัญญัติผู้ตรวจการรัฐสภา พ.ศ.	/	/	*	-	-
	รวม	33	5	79	9	-

- หมายเหตุ
1. สคก. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 2. ปสส. หมายถึง คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร
 3. สส. หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 4. สว. หมายถึง สมาชิกวุฒิสภา
 5. ตัวเลขในช่องรวม หมายถึง จำนวนร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างดำเนินงานในขั้นต่อนั้นๆ

ส่วนที่ 4

การปฏิบัติราชการที่สำคัญของนายกรัฐมนตรี

4.1 การเดินทางไปต่างประเทศของนายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรีได้เดินทางไปเยือนประเทศต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างและขยายความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

4.1.1 การเยือนสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีและคณะได้เดินทางไปเยือนอินโดนีเซียอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 2 - 3 มกราคม 2540 โดยได้เข้าพบประธานาธิบดีซูฮาร์โต รองประธานาธิบดีสุตรีส โน และหารือข้อราชการเต็มคณะระหว่างสองฝ่าย สรุปได้ว่าทั้งสองฝ่ายเห็นควรขยายความร่วมมือทางการค้าระหว่างกันและเร่งรัดจัดทำความตกลงการยกเว้นภาษีซ้อน และเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าทวิภาคี และให้มีความร่วมมือพัฒนาทักษะธรรมชาติจากแหล่งนาทูนา และการลงทุนวางท่อก๊าซธรรมชาติร่วมกันเพื่อนำก๊าซธรรมชาติจากแหล่ง Irian Jaya และส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ในส่วนความร่วมมือในกรอบของอาเซียน จะเร่งรัดกระบวนการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ทั้งนี้ ฝ่ายอินโดนีเซียได้เสนอความร่วมมือระหว่างธนาคารชาติของสองประเทศ เพื่อจัดตั้งกองทุนสำรองสำหรับใช้กรณีฉุกเฉิน

4.1.2 การเยือนสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีและคณะได้เดินทางไปเยือนฟิลิปปินส์อย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 29 - 30 มกราคม 2540 โดยเข้าเยี่ยมคารวะประธานาธิบดี ฟิเดล รามอส เพื่อหารือข้อราชการเต็มคณะ และหารือกับประธานสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับการเพิ่มเป้าหมายการค้าระหว่างกัน ซึ่งไทยเสนอให้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย - ฟิลิปปินส์ เพื่อดำเนินการเรื่องเขตการค้าเสรีอาเซียนให้เกิดผลโดยเร็ว ตลอดจนส่งเสริมสภาธุรกิจไทย - ฟิลิปปินส์ที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว และเสนอให้ร่วมมือกันในการจัดตั้งเขตการลงทุนเสรีอาเซียน เพื่อการดึงดูดการลงทุนทั้งจากในกลุ่มอาเซียนและจากภายนอก โดยให้สมาชิกอาเซียนได้รับสิทธิพิเศษในการลงทุนในประเทศอาเซียนด้วยกัน นอกจากนี้ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างไทยกับฟิลิปปินส์ อีก 2 ฉบับ คือ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านโทรคมนาคม และบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการประมง

4.1.3 การเยือนประเทศมาเลเซีย

พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีและคณะได้เดินทางไปเยือนมาเลเซียอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 27 - 28 กุมภาพันธ์ 2540 ตามธรรมเนียมปฏิบัติของผู้นำรัฐบาลประเทศอาเซียนที่เข้ารับตำแหน่งใหม่ โดยได้หารือเป็นการส่วนตัวและมีการหารือเต็มคณะกับ นายกรัฐมนตรีมหาเธร์ โมฮัมหมัด มีผลการหารือในเรื่องสำคัญหลายเรื่อง อาทิ ทั้งสองฝ่ายตกลงจะแก้ไขปัญหาการปักปันเขตแดนในจุดที่ยังไม่ชัดเจนให้ลุล่วงไปบนหลักการ "ไม่ได้เปรียบ เสียเปรียบ ซึ่งกันและกัน" ในด้านเศรษฐกิจให้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้าเพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน รวมทั้งจัดตั้งสภาธุรกิจไทย - มาเลเซีย เพื่อผลักดันความก้าวหน้าของโครงการสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ สำหรับการซื้อก๊าซธรรมชาติในพื้นที่พัฒนาร่วม ไทย - มาเลเซีย นายกรัฐมนตรีมาเลเซียจะพิจารณาราคาขายให้เป็นที่ยอมรับของสองฝ่าย ทั้งยังได้เสนอโครงการสะพานเศรษฐกิจ ปีนัง - สงขลา ในขณะที่ไทยมีโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคใต้ ซึ่งนายกรัฐมนตรีทั้งสองเห็นสมควรให้ทำการศึกษาความเหมาะสมของโครงการที่จะร่วมมือกันได้ โดยอาจเริ่มด้วยการสร้างถนนและทางรถไฟ

4.1.4 การเยือนประเทศบรูไนดารุสซาลาม

พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีและคณะได้เดินทางไปเยือนบรูไน ดารุสซาลาม อย่างเป็นทางการ ในวันที่ 19 มีนาคม 2540 โดยมีผลการหารือสรุปได้ว่า ฝ่ายบรูไนแสดงความพอใจกับแรงงานไทย และทั้งสองฝ่ายเห็นชอบในการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมไทย - บรูไน ว่าด้วยการค้าและโครงการร่วมมือผลิตปิโตรเลียมโดยใช้ก๊าซธรรมชาติจากบรูไน รวมทั้งได้มีการหารือเรื่องการจัดการรอบหรือว่าด้วยการจัดการเคลื่อนย้ายทรัพยากรมนุษย์ การจัดตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ทวิภาคีและความร่วมมือไทย - บรูไน กับประเทศที่สาม และเห็นชอบให้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมด้านแรงงาน

4.1.5 การเยือนสาธารณรัฐสิงคโปร์

พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีและคณะได้เดินทางไปเยือนสิงคโปร์ อย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 20 - 21 มีนาคม 2540 โดยเข้าพบนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ และ นายลี กวน ยู นายกรัฐมนตรีอาวุโสสิงคโปร์ ผลการหารือสรุปได้ว่า ฝ่ายสิงคโปร์แสดงความมั่นใจในเศรษฐกิจไทยและทั้งสองฝ่ายจะขยายความร่วมมือระหว่างข้าราชการประจำรวมทั้งแนวทางในการพัฒนาแรงงานต่างชาติในสิงคโปร์ และเห็นชอบกับแนวความคิดการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างกัน ตลอดจนการสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนโดยเฉพาะธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง

4.1.6 การเยือนสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีได้นำคณะเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐ

ตั้งคมนิยมเวียดนามอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 30 - 31 มีนาคม 2540 โดยได้เข้าพบ นายหวอ วัน เกียต นายกรัฐมนตรีเวียดนาม นายได้ เหมือย เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม นายนอง ดี้ก มั่นห์ ประธานสภาแห่งชาติเวียดนาม และเป็นหัวหน้าคณะฝ่ายไทย ในการหารือ ข้อราชการเต็มคณะกับฝ่ายเวียดนาม ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้หารือเรื่องความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ประมง โดยแจ้งการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบกของแต่ละฝ่าย ตามแผนการเชื่อมโยงเส้นทาง คมนาคมทางบกของประเทศในภูมิภาคนี้ นอกจากนี้ไทยได้ขอเพิ่มเที่ยวบินในเส้นทางกรุงเทพฯ - ฮานอย จาก 5 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ เป็น 7 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ และเส้นทางกรุงเทพฯ - โฮจิมินห์ จาก 7 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ เป็น 9 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ ส่วนความร่วมมือด้านการธนาคารนั้น ไทยเสนอขอ ยกกระดับสำนักงานตัวแทนของธนาคารกรุงไทย ณ กรุงฮานอย ให้เป็นสำนักงานสาขา

4.1.7 การเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้นำคณะเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ 2 - 5 เมษายน 2540 โดยเข้าพบ ประธานาธิบดี เจียง เจ๋อ หมิน และนายกรัฐมนตรี หลี่ เฝิง รองนายกรัฐมนตรี จู หรง จี และนาย ฉือ เซ่า เกียน รัฐมนตรีกลาโหมจีน และเป็นหัวหน้าคณะฝ่ายไทยหารือข้อราชการ เต็มคณะ ผลการหารือสรุปได้ว่า ทั้งสองชื่นชมความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างกันและจีนยืนยัน จะปกป้องผลประโยชน์ของนักธุรกิจไทยในฮ่องกง ไทยเชิญจีนเข้าร่วมลงทุนในโครงการพัฒนา เส้นทางคมนาคม ทางถนน และรถไฟทั้งในกรอบความร่วมมือสี่เหลี่ยมและอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ในขณะที่จีนเสนอการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางน้ำในแม่น้ำโขง และขอให้ไทยสนับสนุนโครงการ รถไฟเส้นทางสิงคโปร์ - คุนหมิง ตลอดจนสนับสนุนภาคเอกชนไทยในการพัฒนาโครงการไฟฟ้า พลังน้ำในเขตสิบสองปันนา นอกจากนี้ได้มีการลงนามความตกลง 6 ฉบับ ได้แก่ ความตกลง ว่าด้วยการคงสถานะกงสุลใหญ่ ณ ฮ่องกง ภายหลังจากวันที่ 1 กรกฎาคม 2540 ความตกลงว่าด้วยการ ยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางทูต และราชการ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือทาง การค้าเศรษฐกิจและบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือทางวิชาการเกษตร บันทึกความเข้าใจ ว่าด้วยความร่วมมือด้านการชลประทาน และหนังสือแสดงเจตจำนงร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้าน พาณิชยนาวิ

4.1.8 การเยือนสหภาพพม่า

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีและคณะได้เดินทางไปเยือนสหภาพพม่า อย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 16 - 17 พฤษภาคม 2540 โดยได้หารือข้อราชการกับพลเอก ตาน ฉ่วย นายกรัฐมนตรีพม่า ผลการหารือสรุปได้ว่า ทั้งสองฝ่ายได้เสนอเรื่องการพัฒนา ความสัมพันธ์ฉันเพื่อนบ้านที่ดีและไทยได้ยืนยันนโยบายรับพม่า ลาว และกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิก

อาเซียน นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันที่จะใช้กลไกการหารือและกรอบความร่วมมือที่มีอยู่แล้ว เพื่อพัฒนาความร่วมมือในการทำให้ชายแดนของทั้งสองประเทศเป็นชายแดนแห่งมิตรภาพและความรุ่งเรือง รวมทั้งตกลงจะปรับปรุง ขยายและเชื่อมต่อเครือข่ายคมนาคมทั้งทางบก ทางทะเล แม่น้ำ รถไฟ และทางอากาศระหว่างกัน ภายหลังจากการหารือข้อราชการ ได้มีการลงนามในความตกลงว่าด้วยการสัญจร ข้ามแดน ระหว่างสองประเทศ และการแลกเปลี่ยนหนังสือเกี่ยวกับสิทธิเหนือสะพานมิตรภาพไทย - พม่า ข้ามแม่น้ำเมย

4.1.9 การเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีและคณะได้เดินทางไปเยือนลาวอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 20 - 21 มิถุนายน 2540 โดยได้พบกับ พลเอก คำไต สีพันดอน นายกรัฐมนตรีลาว และนายหนุ่ยยก พุมชะหวัน ประธานประเทศลาว และหารือเกี่ยวกับการปักปันเขตแดน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การขยายทางวิ่งสนามบินหลวงพระบาง ภายหลังจากหารือกัน นายกรัฐมนตรีทั้งสองประเทศได้เป็นสักขีพยานในพิธีลงนามความตกลง 2 ฉบับ ได้แก่ ความตกลงว่าด้วยการเดินทางข้ามแดนระหว่างไทย - ลาว และความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน ซึ่งจะอำนวยความสะดวกแก่เศรษฐกิจ การค้า และการท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศ

4.1.10 การเยือนราชอาณาจักรกัมพูชา

พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีและคณะได้เดินทางไปเยือนกัมพูชาอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 21 - 22 มิถุนายน 2540 โดยเข้าพบสมเด็จพระนโรดม รณฤทธิ์ นายกรัฐมนตรีคนที่ 1 สมเด็จ ฮุน เซน นายกรัฐมนตรีคนที่ 2 สมเด็จเจ็ย ชิม รักษาการประมุขแห่งกัมพูชา และเข้าเฝ้า ๙ พระราชินีมณีนารด ทั้งสองฝ่ายได้หารือเกี่ยวกับสถานการณ์การเมืองในกัมพูชา และการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างกัน ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีทั้งสองประเทศได้เป็นสักขีพยานในพิธีลงนามความตกลง 3 ฉบับ ได้แก่ ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย - กัมพูชา ความตกลงว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างไทย - กัมพูชา และความตกลงด้านวัฒนธรรม

4.2 การเข้าเยี่ยมคารวะและหารือข้อราชการต่างประเทศ

4.2.1 วันอังคารที่ 10 ธันวาคม 2539 นายมิเชล คองเดสซู ผู้บริหารสูงสุดของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยได้แจ้งเรื่องภาคธุรกิจไทยประสงค์ให้รัฐบาลแถลงนโยบายด้านเศรษฐกิจที่ชัดเจนเพื่อสร้างความมั่นใจ รวมทั้งต้องการให้ผู้นำประเทศในภูมิภาคนี้ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาการแผ่ขยายอาวุธ

ซึ่งนายกรัฐมนตรีชื่นชมบทบาทของ IMF ในการสนับสนุนด้านเงินกู้แก่ประเทศกำลังพัฒนา และได้แจ้งนโยบายที่จะสร้างสถานะเศรษฐกิจที่ดี ส่งเสริมการออกมาภายในประเทศและตัดทอนรายจ่ายที่ไม่ให้ผลทางการผลิตลดลง ตลอดจนทั้งชะลอการจัดซื้อยุทธโปกรณ์ไว้ก่อน

4.2.2 วันอาทิตย์ที่ 5 มกราคม 2540 H.H. Shaikh Khalifa bin Salman Al-Khalifa นายกรัฐมนตรีบาห์เรนได้เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยได้แสดงความยินดีต่อการเข้ารับตำแหน่งของนายกรัฐมนตรี และเชิญนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมของไทยไปเยือนบาห์เรน ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้กล่าวขอบคุณรัฐบาลบาห์เรน ที่ดูแลแรงงานไทย 2,000 คน ในบาห์เรนเป็นอย่างดี

4.2.3 วันอังคารที่ 14 มกราคม 2540 นายจуро ไชโต (Juro Saito) ประธานวุฒิสภาแห่งญี่ปุ่นได้เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยได้กล่าวถึงการเดินทางเยือนประเทศในกลุ่มอาเซียนของนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น (ยกเว้นไทยและฟิลิปปินส์) ซึ่งนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นเสนอในระหว่างการกล่าวสุนทรพจน์ที่สิงคโปร์ ให้มีการพบปะกันระหว่างผู้นำอาเซียนกับญี่ปุ่นเป็นประจำทุกปี ทั้งยังได้กล่าวว่าการปฏิรูปการเมือง การแก้ไขรัฐธรรมนูญของไทย และระบบการเลือกตั้งแบบใหม่ของญี่ปุ่นที่เป็นแบบผสมระหว่างแบบแบ่งเขตเบอร์เดียวกับแบบสัดส่วน แต่ยังมีปัญหาหลายอย่างต้องมีการปรับปรุงแก้ไขบางส่วนเพื่อให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

4.2.4 วันพุธที่ 15 มกราคม 2540 นายวิกเตอร์ ออร์ดอนเนส (Mr. Victor Ordonez) ผู้อำนวยการองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยแจ้งว่า องค์การยูเนสโกได้ร่วมมือกับ UNDP และองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ เพื่อให้การสนับสนุนโครงการต่างๆ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และขอบคุณที่รัฐบาลไทยอำนวยความสะดวกในการให้กรุงเทพฯ เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ส่วนภูมิภาค เอเชียและแปซิฟิกของยูเนสโก และจะให้ความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในโครงการต่างๆ พร้อมทั้งการสนับสนุนข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์กับประเทศไทย

4.2.5 วันพฤหัสบดีที่ 16 มกราคม 2540 นายฮิโรชิ ฮิราบายาชิ (Mr. Hiroshi Hirabayashi) หัวหน้าคณะที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นด้านการต่างประเทศได้เข้าหารือขอเสนอความร่วมมือญี่ปุ่น - อาเซียน ในโอกาสเดินทางเยือนกลุ่มประเทศอาเซียน โดยกล่าวว่าปี 2540 เป็นวาระครบรอบ 30 ปี แห่งการก่อตั้งอาเซียน ญี่ปุ่นชื่นชมพัฒนาการของอาเซียน และเสนอให้มีการประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำญี่ปุ่นและอาเซียน และเชื่อว่าความสมดุลทางยุทธศาสตร์ระหว่างสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และจีน มีความสำคัญต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของภูมิภาค ซึ่งนายกรัฐมนตรีเห็นด้วยกับข้อเสนอของญี่ปุ่น และขอให้มีการหารือระหว่างผู้นำอาเซียนก่อน

4.2.6 วันศุกร์ที่ 17 มกราคม 2540 นายของ เครเตียง (Mr. Jean Cretien) นายกรัฐมนตรีแคนาดา ได้เข้าเยี่ยมคารวะและหารือข้อราชการกับพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยกล่าวว่า แคนาดาสนใจที่จะร่วมมือกับไทยในสาขาต่างๆ ที่แคนาดามีความเชี่ยวชาญ อาทิ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีสารสนเทศ การโทรคมนาคม การศึกษา อุตสาหกรรมการวางท่อก๊าซและน้ำมัน และยืนยันที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ไทย โดยเน้นด้านการพัฒนาสังคมต่างๆ ทั้งนี้ องค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของแคนาดา (CIDA) จะเป็นหน่วยงานที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ไทย นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีของไทยและแคนาดาได้ร่วมกันเป็นสักขีพยานการลงนามบันทึกความเข้าใจสองฝ่ายและความตกลงระหว่างไทยและแคนาดารวม 9 ฉบับ

4.2.7 วันจันทร์ที่ 20 มกราคม 2540 นาย Carl-Dieter Spranger รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันได้เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยแจ้งว่า นายกรัฐมนตรี Helmut Kohl ได้ฝากความระลึกถึงมายังนายกรัฐมนตรี สำหรับเรื่องการกีดกันทางการค้าของสหภาพยุโรปนั้น นายกรัฐมนตรี Kohl ได้กล่าวย้ำเสมอว่าการค้าระหว่างประเทศคู่ค้ากับสหภาพยุโรปจะต้องเป็นไปโดยเสรี รวมทั้งได้แจ้งว่าภาคเอกชนของสหพันธ์ ฯ สนใจจะขยายความร่วมมือกับเอเชียให้มากขึ้น โดยฝ่ายสหพันธ์ ฯ เสนอให้มีการร่วมมือกันระหว่างหอการค้ากับสถาบันสินเชื่อเพื่อการบูรณะ (Kfw) และส่งเสริมให้นักธุรกิจขนาดกลางของสหพันธ์ ฯ มาลงทุนในไทย รวมทั้งขอทราบนโยบายของไทยต่อปัญหาพม่า และการพัฒนาประเทศลาว กัมพูชา ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้กล่าวขอบคุณรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันที่ให้ความช่วยเหลือไทยด้วยดีตลอดมา โดยหวังว่าจะยังคงรักษาระดับความร่วมมือนี้ได้ และขยายไปสู่ความร่วมมือสามฝ่ายกับกลุ่มประเทศอินโดจีนต่อไป ทั้งยังได้ฝากให้สหพันธ์ ฯ ช่วยไทยเรื่องถูกสหภาพยุโรปตัดสิทธิ GSP ด้วย

4.2.8 วันจันทร์ที่ 20 มกราคม 2540 นาย Pete Wilson ผู้ว่าการมลรัฐแคลิฟอร์เนีย และคณะได้เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยนายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยและสหรัฐ ฯ ที่ดำเนินด้วยดีตลอดมา ทั้งนี้ นาย Wilson ได้กล่าวชื่นชมต่อภาวะเศรษฐกิจของไทยเกี่ยวกับนโยบายที่จะปรับลดภาษีศุลกากรรวมทั้งนโยบายผ่อนปรนการนำเข้าวัตถุดิบเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมเกษตร และหวังที่จะดำเนินธุรกิจกับไทยต่อไป ซึ่งคณะนักธุรกิจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของมลรัฐ ฯ สนใจที่จะลงทุนและให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ ในอุตสาหกรรมกำจัดน้ำเสียและควบคุมมลพิษในอากาศแก่ไทย รวมทั้ง ชื่นชมการที่ไทย ปรานีปรามยาเสพติดอย่างจริงจังในช่วงที่ผ่านมา และแสดงความห่วงใยเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของไทย

4.2.9 วันจันทร์ที่ 10 กุมภาพันธ์ 2540 นาย Theodoros Pangalos รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกรีซได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยได้แจ้งคำเชิญของนายกรัฐมนตรีกรีซให้นายกรัฐมนตรีไปเยือนกรีซ รวมทั้งแสดงความสนใจที่จะร่วมลงทุนจัดสร้างโรงงานผลิตอาวุธปืนขนาดเล็กและกระสุนกับกองทัพบกของไทย โดยขอให้ฝ่ายกรีซเสนอเรื่องมาอย่างเป็นทางการ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนไทยในการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมเอเชีย - ยุโรป ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้ขอรับความสนับสนุนจากกรีซให้เป็นผู้เสนอหรือสนับสนุนการขอเปิดโควตาภาษี (Tariff Quota) นอกจากระบบ GSP ให้แก่สินค้ากึ่งและผลิตภัณฑ์ของไทย

4.2.10 วันพฤหัสบดีที่ 13 กุมภาพันธ์ 2540 พลเอก อัลแบร์โต ซินญานี (General Alberto Zignani) ปลัดกระทรวงกลาโหมและผู้อำนวยการสำนักยุทธโรปกรณ์แห่งชาติของอิตาลีได้เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ในฐานะแขกของกระทรวงกลาโหม โดยทั้งสองฝ่ายได้หารือเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างไทยและอิตาลีซึ่งพัฒนาขึ้นโดยลำดับ โดยมีการแลกเปลี่ยนการเยือนกันอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับการลดขนาดกองทัพ ผลกระทบจากการลดขนาดกองทัพ ภาวะว่างงานในอิตาลี และภาวะเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายด้านการทหาร

4.2.11 วันพฤหัสบดีที่ 13 กุมภาพันธ์ 2540 นายมีร์ โมฮัมมาดี (Mr. Mir Mohammadi) รองประธานาธิบดี และเลขาธิการองค์การบริหารและการบรรจุข้าราชการพลเรือนของอิหร่าน ได้เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยทั้งสองฝ่ายได้หารือเกี่ยวกับการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยอิหร่านได้เสนอความร่วมมือระหว่างไทยกับอิหร่านซึ่งกำลังเร่งรัดปรับปรุงสาธารณูปโภคเพื่อเตรียมการเป็นศูนย์กลางเชื่อมต่อกับประเทศในเอเชียกลาง และเสนอจัดการประชุมคณะกรรมการร่วมด้านเศรษฐกิจไทย - อิหร่านที่กรุงเทพฯ โดยได้แจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการปฏิรูประบบข้าราชการในอิหร่าน ในการนี้นายกรัฐมนตรีได้กล่าวแสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์แผ่นดินไหวทางตอนเหนือของอิหร่าน

4.2.12 วันจันทร์ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2540 นายโบ ซีไหล (Bo Xilai) นายกรัฐมนตรีเมืองต้าเหลียน ประเทศจีน ได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ในฐานะแขกของเครือเจริญโภคภัณฑ์ โดยนายโบ ซ ได้เชิญนายกรัฐมนตรีไปเยือนเมืองต้าเหลียน ในระหว่างที่นายกรัฐมนตรีเดินทางไปเยือนจีนวันที่ 2 - 5 เมษายน 2540 ต้าเหลียนเป็นเมืองอุตสาหกรรมทางภาคเหนือของจีน มีโรงกลั่นน้ำมันที่ร่วมทุนกับฝรั่งเศสและมีบริษัทต่างชาติเข้าไปลงทุนในต้าเหลียนกว่า 6,000 บริษัท ในจำนวนดังกล่าวมีบริษัทของไทยประมาณ 49 บริษัท ซึ่งความร่วมมืออันดีระหว่างเครือเจริญโภคภัณฑ์กับเมืองต้าเหลียนในอนาคตจะพัฒนาให้มีลักษณะครบวงจร ทั้งด้านการค้า พาณิชยกรรม และวัฒนธรรม

4.2.13 วันอังคารที่ 18 กุมภาพันธ์ 2540 นายการ์โลส ซาฮูล เมเนม ประธานาธิบดี สาธารณรัฐอาร์เจนตินาได้เข้าพบ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี เพื่อหารือข้อราชการ ซึ่งภายหลังการหารือได้มีการลงนามในความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการค้า บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติด และวัตถุประสงค์ต่อจิตประสาท โดยทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันที่จะขยายความร่วมมือระหว่างกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การค้า และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

4.2.14 วันพุธที่ 5 มีนาคม 2540 นายจอม ประสิทธิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กัมพูชาได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยฝ่ายกัมพูชาได้กล่าวขอบคุณนายกรัฐมนตรีที่ให้การสนับสนุนแก่กัมพูชาในหลายด้าน และยินดีให้ความร่วมมือในการส่งเสริมและเพิ่มพูนการค้าระหว่างประเทศทั้งสอง รวมทั้งจะส่งเสริมให้นักธุรกิจของกัมพูชาเข้ามาลงทุนในไทย และสนับสนุนการค้าเงินธุรกิจของนักธุรกิจไทยในกัมพูชา

4.2.15 วันศุกร์ที่ 7 มีนาคม 2540 นายหลิว ซ่งจิน (Liu Songjin) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมจีนได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยนายกรัฐมนตรีแจ้งว่าการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบังขั้นที่ 1 จะแล้วเสร็จในปี 2542 จะมีตู้คอนเทนเนอร์ 3,600,000 ตู้ สำหรับขั้นที่ 2 กำลังมีการประกวดราคา คาดว่าจะสร้างได้ภายในเดือนกันยายน 2540 และขั้นที่ 3 จะเสร็จสมบูรณ์ในอีก 20 ปี และจะรับได้ 8,600,000 ตู้ ซึ่งฝ่ายจีนเห็นว่าท่าเรือแหลมฉบังเหมาะแก่การเป็นท่าเรือน้ำลึก และจะกลายเป็นศูนย์กลางการขนถ่ายสินค้าทางทะเลในอนาคต รวมทั้งได้กล่าวขอบคุณการดำเนินการของบริษัท COSCO ซึ่งช่วยผลักดันให้การส่งสินค้าเข้าออกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียตะวันออก และเอเชียใต้ในศตวรรษหน้าเพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ และไม่ต้องไปขนสินค้าที่สิงคโปร์ ลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งประมาณ 500 เหรียญสหรัฐ ฯ ต่อตู้คอนเทนเนอร์

4.2.16 วันจันทร์ที่ 10 มีนาคม 2540 นาย Rubens Ricupero เลขาธิการที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development : UNCTAD) ได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยกล่าวว่า UNCTAD ประทับใจในศักยภาพของประเทศไทยในด้านสถานที่สำหรับจัดการประชุม และได้กล่าวถึงการเตรียมการประชุมในปี ค.ศ. 2000 ว่าจะต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสำนักเลขาธิการ UNCTAD กับฝ่ายไทย ซึ่งมีกระทรวงการต่างประเทศเป็นฝ่ายเลขานุการ และได้เสนอวิสัยทัศน์ของการประชุมให้เป็นการประชุมนานาชาติระดับสุดยอดอันดับแรกสำหรับการต้อนรับศตวรรษใหม่ โดยจะเน้นถึงความท้าทายของการพัฒนาในศตวรรษหน้า ทั้งนี้ ฝ่ายไทยได้แจ้งให้ UNCTAD ทราบว่า ประเทศไทยจะจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อเตรียมการทั้งในด้านสารัตถะและด้านบริหารการจัดประชุม

4.2.17 วันพฤหัสบดีที่ 13 มีนาคม 2540 นายเอเดรียนัส มูย (Mr. Adrianus Mooy) เลขาธิการบริหารคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) ได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยแจ้งว่า เอสแคปประสงค์ที่จะดำเนินโครงการ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างประเทศสมาชิกในภูมิภาคในเรื่องการควบคุมน้ำท่วม ซึ่งเป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริแก่เอสแคป ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้กล่าวชื่นชมบทบาทของเอสแคปที่มีส่วนช่วยเหลืออย่างสำคัญในการพัฒนาประเทศไทย ทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ และแก่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้

4.2.18 วันจันทร์ที่ 17 มีนาคม 2540 คณะกรรมการสมาคมหอการค้าต่างประเทศ ซึ่งนำโดย นายวิบูลย์ ภัทรธรรมมาศ ประธานหอการค้าไทย - เวียดนาม ได้เข้าพบ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี เพื่อหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือในด้านการค้า และการลงทุน โดยรัฐบาลมีนโยบายที่จะเร่งรัดการดำเนินงานเรื่องการคืนเงินภาษี การคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีนำเข้า รวมทั้ง แผนการที่เรียกว่า Fast Track ซึ่งจะจัดลำดับความเชื่อถือของ บริษัทเอกชนเพื่อให้ได้รับการปฏิบัติจากบริการของรัฐในด้านภาษีเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งสมาคมหอการค้า ฯ เสนอให้รัฐบาลแก้ไขพระราชบัญญัติหอการค้า 2509 เพื่อให้หอการค้าต่างประเทศสามารถตั้งสำนักงานและรับสมาชิกที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัดได้ ซึ่งนายกรัฐมนตรีรับว่าจะให้กระทรวงพาณิชย์รับดำเนินการนำเข้าสู่กระบวนการของรัฐสภา รวมทั้งได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคที่นักธุรกิจชาวต่างชาติยังประสบอยู่ ซึ่งได้แก่ Work Permit และ Re-entry Visa อย่างไรก็ดี ผู้แทนหอการค้า ฯ ได้กล่าวชื่นชมความพยายามของรัฐบาลไทยที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมทั้งการผลักดันที่จะแก้ไข ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281

4.2.19 วันจันทร์ที่ 24 มีนาคม 2540 นางแอนสัน ชาน (Mrs. Anson Chan) ผู้บริหารระดับสูงของฮ่องกง ได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ในโอกาสเดินทางมาประชุม Fortune Global Forum โดยฮ่องกงได้กล่าวถึงมิตรภาพและความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างไทยและฮ่องกง รวมทั้งความร่วมมือระหว่างกันและแสดงความกังวลเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลไทยในการชะลอการยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางจากเขตปกครองพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายหลังจากส่งมอบฮ่องกงให้แก่จีน

4.2.20 วันพุธที่ 26 มีนาคม 2540 นายชิมอน เปเรส (Mr. Shimon Peres) อดีตนายกรัฐมนตรีอิสราเอล ได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ในโอกาสเดินทางมาประชุม Fortune Global Forum นายเปเรสได้กล่าวแสดงความประทับใจในการเดินทางมาประเทศไทยอีกครั้ง และชื่นชมความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างไทยและอิสราเอล ตลอดจนความร่วมมือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งได้แสดงความพอใจคนไทยที่ทำงานในอิสราเอล ซึ่งปัจจุบันมีถึง 25,000 คน ว่ามีอัยยาศัยดีและขยันทำงาน

4.2.21 วันพุธที่ 9 เมษายน 2540 นาย Alfred B.Nzo รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแอฟริกาใต้ ได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี นาย Nzo แจ้งว่าได้เดินทางไปร่วมการประชุม NAM ณ กรุงนิวเดลี ก่อนที่จะเดินทางมาเยือนไทย และแจ้งว่าจะพยายามหาทางสนับสนุนเรื่องที่ไทยจะสมัครเป็นสมาชิก Indian Ocean Rim (IOR) โดยในปลายปี 2540 แอฟริกาใต้จะตัดความสัมพันธ์กับไต้หวันเพื่อรับรองความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้เชิญประธานาธิบดี Nelson Mandela แห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้มาเยือนไทยอย่างเป็นทางการ และเชิญนาย Alfred Nzo มาร่วมการประชุม Asia - Africa Forum ครั้งที่ 2 ณ กรุงเทพฯ ฯ ในเดือนมิถุนายนคนี้

4.2.22 วันพฤหัสบดีที่ 17 เมษายน 2540 นายดาโรส โรซาติ (Mr. Dariusz Rosati) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศโปแลนด์ได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยแจ้งความประสงค์จะขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจกับไทย และพร้อมที่จะเปิดประเทศให้นักธุรกิจไทยเข้าร่วมลงทุนและดำเนินธุรกิจ โดยเห็นว่าทั้งสองฝ่ายมีปัจจัยทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องและอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการท่องเที่ยว และขอให้ไทยใช้โปแลนด์เป็นศูนย์กลางการค้าและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคยุโรปกลาง และจะอาศัยไทยเป็นฐานสำหรับการค้าไปสู่ประเทศต่างๆ ในอินโดจีน และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ โปแลนด์ได้เชิญนายกรัฐมนตรีไปเยือนโปแลนด์ในปีนี้ เพื่อตอบแทนการเยือนไทยของนายกรัฐมนตรีโปแลนด์เมื่อเดือนมีนาคม 2540 และเป็นการร่วมฉลองครบ 100 ปี แห่งการเสด็จ ฯ เยือนกรุงวอร์ซอของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

4.2.23 วันพฤหัสบดีที่ 17 เมษายน 2540 นายแดน ทิชอน (Mr. Dan Tichon) ประธานรัฐสภาอิสราเอลได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ในฐานะแขกของรัฐบาล โดยอิสราเอลเสนอให้ไทยพิจารณาใช้อุตสาหกรรมหนักและความเชี่ยวชาญของอิสราเอลในการลงทุนร่วม และอาจใช้ประเทศไทยเป็นฐานส่งออกเทคโนโลยีไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้หารือแนวทางเพิ่มความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแลกเปลี่ยนการเยือนของบุคคลสำคัญและนักธุรกิจระหว่างกัน ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้กล่าวขอบคุณรัฐบาลอิสราเอลที่ดูแลแรงงานไทยจำนวน 22,000 คน และฝ่ายอิสราเอลชื่นชมแรงงานไทยที่เข้าไปทำงานในภาคเกษตรของอิสราเอล

4.2.24 วันจันทร์ที่ 28 เมษายน 2540 นายแพทย์ คาซูโอะ ฮาตาตะ ประธานสหพันธ์กีฬาเฟลปิก ได้เข้าเยี่ยมคารวะพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ในโอกาสที่เดินทางมาเยี่ยมชมการเตรียมการของไทย ซึ่งรับเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเฟลปิกเกมส์ ครั้งที่ 7 ประธานสหพันธ์ ฯ ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการจัดการแข่งขันกีฬาเฟลปิกเกมส์

รวมทั้งปัญหาอุปสรรคต่างๆ ทั้งยังได้แสดงเจตนารมณ์ที่จะให้ความช่วยเหลือในการจัดการแข่งขัน โดยขอให้รัฐบาลไทยจัดให้มีประเภทของการแข่งขันให้มากกว่าเดิมและพิจารณาเชิญนักกีฬาซึ่งเป็น คนพิการจากพม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม เข้าร่วมแข่งขันด้วย ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรียืนยันว่า รัฐบาลไทยจะพยายามจัดการแข่งขันกีฬาเฟลปิกเกมส์ อย่างดีที่สุด และจะสนับสนุนให้คนพิการ ในประเทศไทยมีกิจกรรมด้านกีฬาเพิ่มมากขึ้น

4.2.25 วันจันทร์ที่ 28 เมษายน 2540 Dr.Nafis Sadik ผู้อำนวยการใหญ่ UNFPA ได้เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ในโอกาสที่เดินทางมา เข้าร่วมการประชุมประจำปีของเอสแคป ครั้งที่ 53 โดยกล่าวขอบคุณที่รัฐบาลไทยให้ความร่วมมือ อย่างดียิ่งแก่ UNFPA และชื่นชมความสำเร็จของไทยในการพัฒนาประชากรและวางแผน ครอบครัว ซึ่งรัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาประชากร และมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหา ความยากจนให้ลดน้อยลงตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือกับ UNFPA ในการดำเนินงานโครงการต่างๆ ต่อไป

4.2.26 วันพฤหัสบดีที่ 8 พฤษภาคม 2540 นายหลิว ชูชิง (Liu Shuqing) ประธานสถาบันต่างประเทศจีนได้เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยนายกรัฐมนตรีได้กล่าวขอบคุณที่รัฐบาลจีนและชาวจีนให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น ในระหว่าง การเยือนจีนอย่างเป็นทางการ ซึ่งการหารือระหว่างสองฝ่ายประสบความสำเร็จด้วยดี ฝ่ายไทยกำลัง สานต่อให้เป็นรูปธรรมต่อไป และนายกรัฐมนตรีจะนำนักลงทุนไทยไปยังภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ของจีน ซึ่งฝ่ายจีนเห็นว่าขณะนี้ภาคตะวันตกและภาคกลางของจีนยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร แต่รัฐบาล จีนกำลังพยายามพัฒนาบริเวณดังกล่าวให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ พื้นที่กว้างขวาง และค่าจ้างแรงงานต่ำ

4.2.27 วันพฤหัสบดีที่ 8 พฤษภาคม 2540 ดร บี เจ ฮาร์บีบี (Dr B.J. Habibie) รัฐมนตรีวิจัยและเทคโนโลยีอินโดนีเซียได้เข้าพบ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี เพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือด้านเทคโนโลยี และพลังงาน รวมทั้งหารือกับรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่องการซื้อเครื่องบิน CN 235 ของไทยซึ่งจะดำเนินไปตาม กำหนดเวลา และเครื่องบินที่จะส่งมอบอยู่ในระหว่างการเตรียมการด้านเทคนิค ที่บินดุง และกล่าวว่า ประธานาธิบดีซูฮาร์โตขอให้ ดร ฮาร์บีบี มาเสนอโครงการลงทุนร่วมเพื่อวางท่อก๊าซระหว่าง อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย ในการนี้ ปตท. กับ PERTAMINA แห่งอินโดนีเซีย ตกลงที่จะ ลงนามบันทึกความเข้าใจเบื้องต้น (MOU) ว่าด้วยการซื้อขายก๊าซธรรมชาติจากแหล่ง NATUNA โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายกร ทักษะรังสี) และ ดร ฮาบีบี เป็นสักขีพยาน ทั้งนี้ เนื่องจาก แหล่ง NATUNA มีศักยภาพผลิตก๊าซธรรมชาติได้ 38.5 ล้านตัน โดยมีบริษัท EXXON บริษัท

MOBIL ของสหรัฐ ฯ และ PRRTAMINA ของอินโดนีเซียร่วมกันถือสิทธิสัมปทานอยู่ อินโดนีเซียต้องการกระจายสิทธิการถือหุ้นให้บริษัทอื่น ๆ เข้าร่วมด้วย

4.2.28 วันพฤหัสบดีที่ 22 พฤษภาคม 2540 พลเรือเอก โจเซฟ วิลเลียม พรูว์เออร์ (Joseph W Prueher) ผู้บัญชาการกองกำลังภาคพื้นแปซิฟิกสหรัฐ ฯ ได้เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยได้กล่าวถึงการเดินทางมาร่วมพิธีปิดการฝึกซ้อม Cobra Gold ที่พิษณุโลก และหารือเรื่องแนวความคิดที่จะเปลี่ยนแนวทางการฝึกซ้อมมาเป็นการปฏิบัติการเพื่อรักษาสันติภาพในปีหน้า ซึ่งหลายประเทศในภูมิภาคสนใจในการฝึกซ้อมดังกล่าว และแสดงความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของทหารสหรัฐ ฯ ในการเสริมสร้างเสถียรภาพในภาคพื้นแปซิฟิก ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้ขอความร่วมมือจากสหรัฐ ฯ ในฐานะมิตรประเทศให้ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบางองค์กรอันมีลักษณะอาชญากรเศรษฐกิจทำลายประเทศไทยในขณะนี้ รวมทั้งได้มีการแลกเปลี่ยนความเห็น เกี่ยวกับสถานการณ์ในพม่า ผลกระทบต่อประเทศไทย ตลอดจนสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี

4.2.29 วันพฤหัสบดีที่ 29 พฤษภาคม 2540 พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ได้เข้าเฝ้า ฯ สมเด็จพระราชาธิบดีสวาตีที่สามแห่งราชอาณาจักรสวาซีแลนด์ สมเด็จพระราชาธิบดี ฯ ทรงกล่าวเชิญนายกรัฐมนตรีไปเยือนสวาซีแลนด์ โดยขอให้นำคณะนักธุรกิจร่วมเดินทางไปด้วย และพระองค์จะทรงให้นักธุรกิจสวาซีแลนด์เดินทางมาเยือนไทยเช่นกัน และได้ทรงเห็นพ้องกับนายกรัฐมนตรีว่าไทยและสวาซีแลนด์ควรเป็นประตูการค้าให้กันและกัน ซึ่งนายกรัฐมนตรีมีความซาบซึ้งในพระกรุณาธิคุณที่ได้รับพระราชทานพระราชวโรกาสให้เข้าเฝ้า ฯ และซาบซึ้งที่สมเด็จพระราชาธิบดี ฯ ได้รับเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อครั้งเสด็จ ฯ เยือนสวาซีแลนด์เมื่อ พ.ศ. 2537 อย่างสมพระเกียรติ

4.2.30 วันจันทร์ที่ 2 มิถุนายน 2540 นางหลี่ กั๋วหว่า (Li Guohua) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเศรษฐกิจสัมพันธ์และการค้าต่างประเทศแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (MOFTEC) ได้เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ในโอกาสเดินทางมาเยือนประเทศไทย เพื่อเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจไทย - จีน ครั้งที่ 8 โดยกล่าวว่า การประชุมครั้งนี้ มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นโอกาสที่เจ้าหน้าที่ระดับสูงของทั้งสองฝ่ายได้ติดตามความคืบหน้าเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าไทย - จีน และได้นำผู้แทนรัฐวิสาหกิจที่สำคัญมาด้วย ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีขอให้จีนวางใจในเรื่องที่นายกรัฐมนตรีได้หารือกับรองนายกรัฐมนตรี จูหงงจี ในระหว่างการเยือนจีนของนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับโครงการลงทุนสร้างโรงงานเพื่อผลิตเยื่อกระดาษและแร่โปแตชในไทย ขณะนี้ได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามผลอยู่ รวมทั้งได้กล่าวขอขอบคุณรัฐบาลจีนที่ตกลงในหลักการที่จะซื้อยางพาราและมันสำปะหลังจากไทย

4.2.31 วันจันทร์ที่ 16 มิถุนายน 2540 นายโกะ จก ตง (Mr. Goh Chok Tong) นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ได้เข้าเยี่ยมชมกระทรวงและหารือข้อราชการกับพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี โดยได้แสดงความเชื่อมั่นในภาวะเศรษฐกิจของไทย และได้หารือเกี่ยวกับแนวทางที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ในลักษณะเกื้อกูลมากกว่าที่จะแข่งขันกัน และเห็นพ้องกับแนวทางที่เรียกว่า Singapore-Thailand Enhanced Partnership หรือ STEP ซึ่งครอบคลุมถึงความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ตลอดทั้งได้หารือเรื่องการดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างข้าราชการพลเรือน ซึ่งภายหลังการหารือ นายกรัฐมนตรีทั้งสองฝ่ายได้เป็นสักขีพยานการลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการฝึกอบรมบุคลากรให้แก่ประเทศที่สาม และความตกลงโครงการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมระหว่างภาคเอกชนของทั้งสองฝ่าย

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ 240/2540
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือ
รายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาลในรอบ 1 ปี

ตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาและบริหารราชการแผ่นดิน ครบ 1 ปี ในวันที่ 10 ธันวาคม 2540 นั้น สมควรที่จะประมวลและรวบรวมผลการดำเนินงานของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ เพื่อจัดพิมพ์เป็นหนังสือรายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาล เผยแพร่ต่อสาธารณชน อันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ และเป็นประโยชน์ในการกำหนดและตรวจสอบแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวข้างต้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุผลตามความมุ่งหมาย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (6) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรีจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือรายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาลในรอบ 1 ปี ดังนี้

1. ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ฯ

- 1.1 เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- 1.2 โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
- 1.3 รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง (นายภูษณ ปรีรัมย์มาโนช)

2. คณะกรรมการ ฯ ประกอบด้วย

2.1 เลขาธิการคณะรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
2.2 รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
(นายพนพดล เฮงเจริญ)	รองประธานกรรมการ
2.3 รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
(นายกำธร จันทรวง)	รองประธานกรรมการ
2.4 รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
(นางอาภา สัมครการ)	รองประธานกรรมการ
2.5 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	กรรมการ

2.6	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
2.7	ผู้แทนสำนักงบประมาณ	กรรมการ
2.8	ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	กรรมการ
2.9	ผู้แทนสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
2.10	ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
2.11	ผู้แทนกระทรวงการคลัง	กรรมการ
2.12	ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
2.13	ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
2.14	ผู้แทนกระทรวงคมนาคม	กรรมการ
2.15	ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
2.16	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
2.17	ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
2.18	ผู้แทนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	กรรมการ
2.19	ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
2.20	ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
2.21	ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
2.22	ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
2.23	ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย	กรรมการ
2.24	ผู้แทนองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย	กรรมการ
2.25	ผู้อำนวยการสำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
2.26	นายธโนวัต ภาพิจิตร ผู้อำนวยการกองประสานนโยบายและแผน	กรรมการและเลขานุการ
2.27	นางสาวสิบลักษณ์ วนวิสุทธิ ผู้อำนวยการส่วนประมวลผลข้อมูลมติ คณะรัฐมนตรี	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

2.28 นายพิมล ธรรมพิทักษ์พงษ์
หัวหน้าฝ่ายวิชาการและแผนงาน	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
2.29 นายศิริ เลิศธรรมเทวี
นิติกร 7	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
2.30 นางวรางกูร สรรพนรเศรษฐ์
หัวหน้าฝ่ายประสานนโยบายและแผนที่ 2	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ

3. อำนาจหน้าที่

3.1 พิจารณาวางแผนและอำนวยความสะดวก การจัดทำหนังสือรายงานผลการดำเนินการของรัฐบาลในรอบ 1 ปี

3.2 กำกับดูแล และสนับสนุนเพื่อให้การปฏิบัติงานในการประมวลเอกสารข้อมูลการจัดพิมพ์และเผยแพร่ให้เป็นไปในแนวทางที่กำหนดไว้

3.3 พิจารณาเชิญบุคคล หรือผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง รวมทั้งขอเอกสารหลักฐานหรือความเห็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน

3.4 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคล เพื่อช่วยปฏิบัติงานได้ตามที่เห็นสมควร

สำหรับเบี้ยประชุมคณะกรรมการ ฯ ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2523 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2533 โดยให้เบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ตั้ง ณ วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2540

พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ

(ขวลิต ยงใจยุทธ)

นายกรัฐมนตรี

พิมพ์ที่โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
นางสาวสุดาวดี แสงสุริย์ฉาย ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๔๐

